«دنیای اقتصاد» به شما «قدرت پیش‌بینی» می‌دهد

دنیای اقتصاد

روزنامه صبح ایران

یکشنبه
۲۷ اسفند ۱۴۰۲
۶ رمضان ۱۴۴۵
۱۷ مارس ۲۰۲۴
سال ۲۲ . شماره ۵۹۷۴
۳۲ صفحه . ۷۰۰۰ تومان

DONYA-E-EQTESAD.COM
threads deghtesad | Linkedin donya-e-eqtesad | Twitter deghtesad | instagram deghtesad | Telegram @den_ir

«دنیای اقتصاد» آمار رسمی درباره «رشد جاماندگان از مدرسه» را بررسی می کند

ضربه فقر به تحصیل

دنیای اقتصاد در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱، نرخ ترک تحصیل به بیشترین مقدار خود در نیم دهه اخیر رسیده است. نکته قابل توجه آن است که نرخ ترک تحصیل در سال اخیر، حتی از ایام کرونا که برخی از دانش‌آموزان به‌دلیل عدم دسترسی به وسایل ارتباطی و اینترنت ترک تحصیل کردند نیز بیشتر است. کارشناسان معتقدند که مهم‌ترین عامل افزایش میزان ترک تحصیل در سال‌های گذشته افزایش فقر در یک دهه اخیر بوده است. نرخ فقر در سال ۱۴۰۱ به ۳۰ درصد رسیده است و بسیاری از مردم ایران توانایی تامین نیازهای ابتدایی خود را نیز ندارند و این مساله بر تحصیل فرزندانشان موثر است. بنابراین به نظر می‌رسد که برخی از دانش‌آموزان به جای تحصیل، برای تامین نیازهای خود وارد بازار کار می‌شوند. علاوه بر این، ارزش تحصیل برای کسب درآمد نسبت به سال‌های گذشته کاهش یافته و موجب شده است تا انگیزه دانش‌آموزان برای ادامه تحصیل کاهش یابد.

» ۶

نوروز پرخطر ۱۴۰۳

تعطیلات عید هنوز آغاز نشده، حوادث مرگبار جان ۷۴ هموطن را گرفت

» ۱۶

«دنیای اقتصاد» منشأ حوادث رانندگی را بررسی کرده است.

پایگاه خبری اسب بخار

فرضیه تورم‌زایی پول بزرگ سنجش شد

جای خالی اسکناس درشت

اقتصاد ایران در سال‌های اخیر تورم قابل توجهی را تجربه کرده، اما بیش از ۱۳ سال است که شاهد رونمایی از اسکناس جدیدی نبوده است. این اتفاق با متزلزل ساختن جایگاه مبادلاتی ریال، ریسک زیادی را در زمان اختلال احتمالی در شبکه پرداخت متوجه اقتصاد کشور ساخته است و موجب می‌شود تا ریال قادر به پوشش تقاضا نباشد. درحالی که برخی چاپ اسکناس درشت را تورم‌زا می‌دانند، این ادعا چندان با واقعیت منطبق نبوده و اتفاقا پول درشت، باعث بهبود اعتبار پول ملی خواهد شد.

» ۱۲

مذاکرات آتش‌بس در قطر

منابع خبری گزارش دادند که مذاکرات آتش‌بس از امروز باردیگر از سر گرفته می‌شود. ظاهرا میزبان این دور مذاکرات قطر خواهد بود. این گفت‌وگوها پس از طرح جدید آتش‌بس توسط حماس انجام می‌شود. در این طرح حماس با عقب‌نشینی از درخواست خود برای آتش‌بس دائمی، بر امکان آزادی گروگان‌ها در ازای عقب‌نشینی تدریجی نیروهای اسرائیلی از بخش‌هایی از نوار غزه و همچنین آزادی زندانیان تمرکز کرده است. گفته می‌شود این طرح نزدیکی زیادی به پیشنهادهای آمریکا دارد.

» ۴

تیترهای منتخب

۲ محور مذاکرات محرمانه ایران و آمریکا
۱۸ ناگفته‌های نوروزی گیلان
۶ مجازات به‌خاطر خدمت مجاز؟
۳ تولید بر مدار گرانی؟
۴ ریاست جمهوری پوتین تا ۲۰۳۰
۱۷ امنیت سایبری ۱۴۰۳؛ چگونه؟
۲۳ تله شکست مقابل شرکت‌ها

سرمقاله

«عجله دارم» گران‌فروشی نیست

دکتر حسین جوشقانی

خبر مهم چند هفته اخیر که شاید خیلی جدی گرفته نشد این بود که یک نهاد ناظر بر کسب‌وکارها گزینه «عجله دارم» در تاکسی‌های اینترنتی را مصداق «گران‌فروشی» اعلام کرد.

» ۱۲

تحلیل

صنایع برنده بورس ۱۴۰۲

بررسی بازدهی قیمتی صنایع در سال ۱۴۰۲ نشان می‌دهد که صنعت «سخت‌افزار و تجهیزات» با بازدهی حدود ۹۵ درصد برترین صنعت سال بوده است. در سالی که گذشت، تثبیت قیمت دلار فرصت خوبی را برای صنایع کوچک‌تر فراهم کرد و مانع از رشد صنایع بزرگ بازار شد.

» ۱۱

گزارش

سنگ بزرگ پیش‌روی صادرات

صادرات ایران با دو چالش وابستگی به تعداد محدودی از بازارهای خارجی و تمرکز بر صادرات مواد خام و نیمه‌خام مواجه است. پژوهش اتاق تهران نشان می‌دهد طی ۱۰ سال گذشته، بیش از ۸۰ درصد صادرات به ۱۰ مقصد عمده بوده و بخش مهمی از صادرات به محصولات پتروشیمی و فرآورده‌های نفتی اختصاص دارد.

» ۵

تحلیل

اجاره‌نشینی در آسمان‌خراش

بازار مسکن آمریکا با «نیروی بازار» و «بدون دخالت دولت»، برای مستاجرها کلید طراحی کرد. بازار اجاره غرب به خاطر مشکلات خرید از ۲۰۲۲ تا کنون، با افزایش جمعیت مستاجر روبه‌رو شده و همین، تورم اجاره را بالاتر از سطح همیشگی برده است. وضع موجود اما برای «شرکت‌های ساختمانی» تبدیل به فرصت شد.

» ۷

باشگاه اقتصاددانان

ضامن اقتصادی سلامت عمومی

سیاست‌های عمومی و سلامت جامعه
دکتر شروین آثاری

نابرابری و سلامت عمومی در ایران
دکتر محمدرضا عارفیان

سلامت در تنگنای ثبات اقتصادی
محدثه علیزاده

» ۲۴

مبارزه بر سر چند هکتار برف

ویلیام استرلی، نویسنده کتاب «جست‌وجوی گریزان برای رشد» و از اقتصاددانانی است که روی توسعه کار می‌کند. او اعتقاد دارد تاثیر شانس قرارگیری در یک اقلیم و جغرافیای مناسب بیشتر از سیاست‌های اقتصادی بر توسعه اثر دارد. او در مقاله‌ای با عنوان «سیاست خوب یا شانس خوب؟» به همین مساله می‌پردازد. ما در این نوشتار قصد بررسی یکی از مقالات مهم او را داریم. او در این مقاله ضمن نشان دادن اثر ناچیز سیاستگذاری بر توسعه، نشان می‌دهد که تاثیر جغرافیا، محیط بیماری و نوع محصولات زراعی چگونه از کانال نهادها و اقتصاد سیاسی بر توسعه اثر دارد. بروندی امروز دارای درآمد سرانه ۲۰۰ دلار است که یک‌سوم کمتر از ۴ دهه پیش است. بروندی با وجود اقتصاد کشاورزی سرسبز که دارای سه فصل رشد، بارندگی فراوان و خاک‌های آتش‌فشانی حاصلخیز است و با وجود مناسب بودن برای محصولات نقدی مانند قهوه، چای، پنبه، موز، روغن نخل و برنج، همچنان فقیر است. با این حال، بر اساس برخی داستان‌های توسعه اقتصادی، بروندی دارای مشخصات جغرافیایی دیگری است که آن را در موقعیتی ضعیف قرار می‌دهد.

» ۳۰

پنج چالش اجتماعی ۱۴۰۳

دنیای اقتصاد: جامعه ایران را یکی از پیش‌بینی‌ناپذیرترین جوامع می‌دانند. همایون کاتوزیان، اقتصاددان و تاریخ‌نگار در نظریه «ایران، جامعه کوتاه‌مدت» می‌گوید مجموعه شرایط و تحولات تاریخی ویژگی‌ای را در تاریخ و جامعه ایران ساخته که گاهی ردش را در چنین ضرب‌المثل‌هایی می‌توان پیدا کرد؛ به‌طور مثال «از این ستون به اون ستون فرجه» یا «سیب رو که بندازی هوا هزار تا چرخ می‌خوره». بنابراین آینده هیچ‌گاه معلوم نیست و هر آن ممکن است همه‌چیز زیرورو شود. با این وجود تحلیل کارشناسان اجتماعی می‌تواند برای پیدا کردن دید بهتر از جامعه راهگشا باشد.

سال آینده؛ سال کمبود وسایل جراحی و دارو

محمد رئیس‌زاده، رئیس کل سازمان نظام پزشکی به «دنیای اقتصاد» می‌گوید: ما همیشه امیدواریم و شعارمان جز امید نیست. با این وجود پیش‌بینی من با توجه به نبود زیرساخت‌های متناسب با حجم دانشجویان پزشکی و پرستاری این است که از نظر فضای آموزشی دانشکده‌های پزشکی و بیمارستان‌های آموزشی دچار مشکل خواهند شد. به نظر می‌آید حجم زیادی دانشجو در رشته‌های پزشکی و پرستاری داریم که فضاهای آموزشی کنونی پاسخ‌گوی آنها نیستند. بنابراین پیش‌بینی می‌شود که دانشجویان دچار معضلات رفاهی و همچنین افت کیفیت آموزش خواهند شد. از سوی دیگر یکی از حوزه‌هایی که به نظر من با مشکل مواجه می‌شود، حوزه تجهیزات پزشکی و تامین دارو است. اگر چه امسال اقدامات خوبی در این زمینه از سوی دولت صورت گرفت، اما در سال آینده در تامین وسایل جراحی و دارو قطعا با چالش‌های بزرگی روبه‌رو می‌شویم. یکی دیگر از مشکلات ما در سال آینده بیمه خواهد بود که باید تدابیر مشخصی برای حل آن از سوی مسوولان مربوطه گرفته شود.

ورود نامتخصصان به حوزه پزشکی

علی عرب خردمند، معاون انتظامی سازمان نظام پزشکی هم به «دنیای اقتصاد» درباره چالشی که در سال آینده جامعه پزشکی ایران با آن روبه‌رواست، می‌گوید: به نظر من ورود نامتخصصان به حوزه پزشکی به ویژه پزشکی زیبایی یکی از معضلات پیش‌روی جامعه پزشکی در سال آینده خواهد بود. موارد بی‌شماری شکایت از سوی بیمارانی داشتیم که به دلیل خطای پزشکی به ما مراجعه کرده‌اند و دچار آسیب جدی شده‌اند. با این حال همچنان نامتخصصان دارند به این حوزه ورود می‌کنند و معلوم نیست که سال آینده آمار شکایات به ما از سوی بیماران چقدر خواهد شد.

» ۸

پیام‌های دقیق و کامل در دنیای اقتصاد آنلاین

شبکه‌های اجتماعی و پیام‌رسان‌های «دنیای اقتصاد» مانع اتلاف وقتتان در فضای مجازی می‌شود

ما را دنبال کنید

Telegram @den_ir
instagram deghtesad
Twitter deghtesad
Linkedin donya-e-eqtesad

آگهی مزایده عمومی
فروش نیتروژن مایع
پالایش پارسیان سپهر
«شرکت پالایش پارسیان سپهر» به‌عنوان مزایده‌گزار در نظر دارد عملیات فروش نیتروژن مایع واقع در سایت مُهر خود را از طریق برگزاری مزایده عمومی به خریدار واجد صلاحیت واگذار نماید. متقاضیان شرکت در مزایده میتوانند در روزهای سه‌شنبه و چهارشنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۱/۱۴ و ۱۴۰۳/۰۱/۱۵ از طریق مراجعه در ساعات اداری به نشانی زیر اقدام به دریافت اسناد مزایده نمایند.
آدرس تهران: ونک، خیابان برزیل شرقی، خیابان شهید عباسپور (توانیر)، پلاک ۶۴، طبقه چهارم، مدیریت حقوقی و قراردادها (واحد ۱۷) مراجعه نمایند.
شماره تماس: ۵۲۳۷۱۴۲۳ یا ۵۲۳۷۱۴۲۲ – ۰۲۱
ضمنا جهت دریافت اسناد مزایده ضروریست مبلغ ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال به حساب شماره ۲۱۰۰۰۲۲۸۴۸۰۰۱ و یا شماره شبای IR۵۵۰۵۴۰۱۰۰۱۰۲۱۰۰۰۲۲۸۴۸۰۰۱ بانک پارسیان «بنام شرکت پالایش پارسیان سپهر» واریز و رسید آن ارائه گردد.
هزینه‌های درج آگهی مزایده در روزنامه‌ها، بر عهده برنده مزایده می‌باشد.
امور حقوقی و قراردادهای شرکت پالایش پارسیان سپهر

(آگهی فراخوان مناقصه عمومی یک مرحله‌ای همراه با ارزیابی کیفی)
" واگذاری خدمات خودرویی
شرکت گسترش معادن و صنایع معدنی طلای زرشوران "
شرکت گسترش معادن و صنایع معدنی طلای زرشوران
ZARSHOURAN شرکت گسترش معادن و صنایع معدنی طلای زرشوران
شناسه آگهی ۱۶۸۳۱۴۲ م/الف ۴۸۷۸ رجوع به صفحه ۱۴

سازمان آگهی‌ها دنیای اقتصاد
۰۲۱-۸۹۰۱ (خط ویژه)
sazman.agahi@den.ir

وضعیت روزانه نمادهای بورس و فرابورس

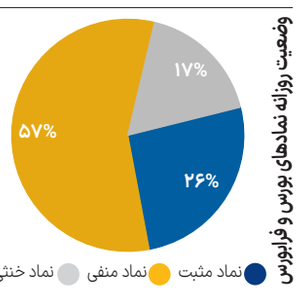

سکه امامی	نیم سکه	ربع سکه	۱ گرم طلای ۱۸ عیار	اونس نقره	اونس پلاتین	اونس طلا	نفت برنت	شاخص کل بورس	شاخص کل فرا بورس
۳۷,۵۰۰,۰۰۰ تومان	۲۲,۳۰۰,۰۰۰ تومان	۱۳,۷۵۰,۰۰۰ تومان	۳,۱۳۴,۰۰۰ تومان	۲۵/۴۰ دلار	۹۴۲/۵۰ دلار	۲,۱۵۶/۰۰ دلار	۸۵/۳۴ دلار	۲۱۴۸۵۱۷	۲۴۸۵۷
٪۱/۰۸	٪۱/۳۶	٪۰/۰۰	٪۰/۸۷	-٪۰/۰۶	-٪۰/۱۵	-٪۰/۲۹	-٪۰/۰۹	-۰/۰۷	۰/۰۲

شاخص کل (هم وزن)	شاخص‌قیمت(وزنی‌ارزشی)	شاخص قیمت (هم وزن)	شاخص بازار اول	شاخص صنعت	شاخص بازار دوم	شاخص آزاد شناور	شاخص ۵۰ شرکت فعال تر	شاخص ۳۰ شرکت بزرگ	ارزش بازار بورس	ارزش بازار فرابورس
۷۳۰۲۳۶	۴۴۷۸۰۸	۴۱۰۶۵۵	۱۶۶۱۴۰۴	۲۰۴۳۵۰۴	۴۰۶۰۳۸۷	۲۷۸۱۸۷۷	۸۴۱۰۴	۱۳۲۲۱۲	۷۴۵۱۱۶۹۴	۱۳۹۳۷۷۵۷
-۰/۲۵	-۰/۰۸	-۰/۲۶	۰/۰۶	-۰/۰۹	-۰/۲۴	۰/۰۱	-۰/۰۵	۰/۱۳	-۰/۰۹	۰/۰۱

قیمت به تومان

دلار	یورو	پوند انگلیس	صدین ژاپن	فرانک سوییس	یوآن چین	دلارکانادا	دلار استرالیا	لیر ترکیه	کرون سوئد	درهم امارات	دینار کویت
۵۹۲۸۰	۶۵۱۰۰	۷۶۱۵۰	۴۰۱۵۰	۶۷۶۵۰	۸۳۱۰	۴۴۳۰۰	۳۹۲۰۰	۱۸۸۵	۵۷۷۰	۱۶۳۵۶	۱۹۴۸۵۰

بازارها در یک نگاه
روزنامه صبح ایران دنیای اقتصاد
DONYA-E-EQTESAD.COM

انقلاب در اقتصاد سیاسی خلیج فارس

حمیدرضا کاظمی
کارشناس مسائل خلیج فارس

خلیج فارس از زمان پایان جنگ سرد اهمیت دوچندانی در نظام بین‌الملل پیدا کرده است که این جایگاه را نباید صرفا در ارتباط با منابع نفتی در این منطقه برای اقتصاد جهانی ارزیابی کرد. خلیج فارس بعد از جنگ جهانی دوم نقش پمپ بنزین اقتصاد جهانی را پیدا کرده بود که ناشی از وابستگی صنایع غربی به نفت استخراج‌شده از این منطقه بود و بنابراین حفظ ثبات در این منطقه جزو منافع حیاتی کشورهای غرب محسوب می‌شد.

در این میان دو تحول پس از جنگ سرد شرایط جدیدی را رقم زد؛ از یکسو بخش مهمی از صنایع کشورهای آمریکای شمالی و اروپا به دلیل نیروی کار ارزان‌تر به کشورهای شرق و جنوب آسیا منتقل شد و از سوی دیگر کشف منابع جدید نفتی در آفریقا و آمریکای شمالی اهمیت نفت استخراج‌شده از خلیج فارس را کاست.

هرچند در ابتدا برخی این تحولات را دلیل کاهش اهمیت خلیج فارس عنوان کردند اما این روند منجر به کاهش اهمیت منطقه خلیج فارس نشد و اکنون کشورهای جنوب خلیج فارس علاوه بر جایگاه سنتی به عنوان مهم‌ترین صادرکنندگان نفت، به دلیل ادغام در معماری سرمایه‌داری جهانی نیز دارای اهمیت هستند.

کشورهای جنوب خلیج فارس به دلیل حجم بالای درآمد صادرات نفت و جمعیت کم با چالش‌های اقتصادی و بحران سیاسی دولت‌های رانتیر همچون الجزایر، ونزوئلا، عراق و ایران در دوره جنگ سرد مواجه نشدند و با کمک قدرت‌های غربی توانستند با کمترین آسیب از مراحل اولیه دولت‌سازی عبور کنند. کشورهای جنوب خلیج فارس در دوره پس از جنگ سرد با رشد روند جهانی‌سازی موفق شدند در درون معماری سرمایه‌داری جهانی ادغام شوند و زمانی که با جهش قیمت نفت در دهه اول هزاره جدید مواجه شدند، مازاد سرمایه را به بخش مهمی از جریان جهانی سرمایه تبدیل کردند و خودشان هم تبدیل به بخشی از سرمایه‌داری شدند.

جهش قیمت نفت طی سال‌های ۲۰۰۴ تا ۲۰۱۰ باعث شد تا کشورهای آسیایی به عنوان قدرت‌های صنعتی جدید مشتریان اصلی نفت خلیج فارس شوند و درآمدهای هنگفت حاصل از فروش نفت به این کشورها، به اقتصادهای غرب اروپا و آمریکای شمالی در اشکال مختلف همچون سرمایه‌گذاری در مستغلات، خرید سهام و اوراق قرضه سرریز شد. این روند انباشت مازاد سرمایه جایگاه کشورهای جنوب خلیج فارس را هم از نظر اقتصادی و پرستیژی ارتقا داد و هم در زمینه سیاسی و امنیتی آنها را در سلسله مراتب قدرت بالاتر برد.

علاوه بر جنبه خارجی روند فوق‌الذکر، روند تکوین دولت و طبقه هم در کشورهای جنوب خلیج فارس دچار تغییرات مهم و منجر به شکل‌گیری آرایش جدید در اقتصادهای داخلی این کشورها شد و طبقه سرمایه‌دار وابسته جدید در این کشورها حول بخش مالی، تجاری و صنعتی شکل گرفتند.

این روند بین‌المللی و مالی شدن سرمایه‌داری در کشورهای خلیج فارس نه‌تنها در داخل این کشورها معادلات را تغییر داد بلکه سرریز این سرمایه در کل منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا نیز موجب تغییر معادلات شد. انتقال سرریز سرمایه کشورهای خلیج فارس در قالب سرمایه‌گذاری به کشورهای عربی کل منطقه خاورمیانه را به نظام سرمایه‌داری جدید وابسته کرد و از این رو تحلیل تحولات در روبنای سیاسی و اجتماعی سریع خاورمیانه و شمال آفریقا بدون فهم تحول در زیربنای اقتصادی منطقه ناممکن است. کشورهای جنوب خلیج فارس در این برهه در نتیجه تحول اقتصاد سیاسی منطقه تبدیل به مرکز جهان عرب شدند به‌طوری که آشکارا مرجعیت سیاسی، اقتصادی و فرهنگی را از قاهره، دمشق و بغداد به دبی، ریاض و دوحه منتقل کردند. در این روند نیروهای سیاسی و اجتماعی جامانده از جهانی‌سازی سرمایه‌داری در منطقه متولد شدند که این حرکت سرمایه‌محور را تهدیدی برای خود می‌دانند و به درستی آن را در راستای تسلط و کنترل سرمایه‌داری شمال بر مهم‌ترین منطقه اقتصادی جنوب جغرافیایی جهان می‌دانند.

از این منظر می‌توان ادعا کرد که این چشم‌انداز مرجعی برای ارزیابی ریشه‌های بحران در خاورمیانه است و باید در فراسوی جنگ‌های داخلی، رقابت‌های امنیتی و نظامی، آشوب‌های سیاسی و بحران‌های داخلی به دنبال زیربنای اقتصاد سیاسی متحول‌شده خلیج فارس و خاورمیانه طی دو دهه اخیر بود. ابعاد داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی تحول در اقتصاد سیاسی خلیج فارس به شکل مبسوط‌تر در نوشتار بعدی مورد بررسی خواهد گرفت.

واکنش کنعانی به پروژه صهیونیستی تجزیه ایران

فارس: سخنگوی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران ناصر کنعانی امروز (شنبه) ۲۶ اسفند به اظهارات گستاخانه مقام سابق امنیتی رژیم صهیونیستی اشاره کرد و در صفحه اجتماعی ایکس نوشت: مردخای کیدار مقام سابق امنیتی رژیم صهیونیستی و عضو اندیشکده صهیونیستی سادات - بگین در اظهاراتی وقیحانه عنوان کرد که جمهوری اسلامی ایران باید تجزیه و به ۶ کشور تبدیل شود. وی تحریک قومیت‌های مختلف ایرانی را زمینه تحقق این آرزوی شوم عنوان کرده است. وی افزود: این صهیونیست مفلوک در فروردین سال گذشته نیز، ضمن تایید اقدامات نظامی صهیونیست‌ها در برخی کشورهای همجوار گفته بود؛ «باید ایران را تکه تکه کنیم.» سخنگوی دستگاه دیپلماسی اضافه کرد: این اظهارات به روشنی گویای سودای شوم دشمنان سفاک نسبت به ایران عزیز است.

این دیپلمات ارشد ایرانی یادآور شد: هر چند این اولین بار نیست که دشمن صهیونیست، اینگونه وقیحانه منویات درونی خود را عریان می‌سازد و جدای از آنکه جمهوری اسلامی ایران بالغ بر چهار دهه از این دست سخنان شنیده و استوارتر از همیشه به حیات پرافتخار خود ادامه می‌دهد. وی تصریح کرد: اما لازم است بار دیگر به صهیونیست‌های رو به زوال یادآوری کرد از جمع اقوام مختلفی که پیکره زیبای ایران اسلامی را تشکیل داده‌اند، حدود ۲۵۰ هزار نفر جان خود را در طول تقریبی ۴۵ سال گذشته تقدیم کردند تا این سرزمین، یکپارچه، قوی و مقتدر باقی بماند و وجبی از خاک آن کم نشود. کنعانی افزود: آنها که برای سربلندی ایران عزیز و اقتدار جمهوری اسلامی ایران از جان خود گذشتند، مردان و زنانی بودند که از شمال، جنوب، شرق، غرب و مرکز و از بین اقوام گوناگون در زیر پرچم پرافتخار ایران گردهم آمده بودند.

سخنگوی دستگاه دیپلماسی عنوان کرد: جمهوری اسلامی ایران چهار دهه متمادی شنونده سخنان سخیفی بوده که گویندگان آن سال‌هاست خوراک موریانه‌ها شده‌اند. وی گفت: آرزوی تجزیه ایران نیز به مانند سایر آرزوهای باطل چهل و چند سال گذشته، با جنایتکارانی که نتوانسته‌اند حتی در مقابل یک جنبش مقاومت مردمی در نوار غزه قامت راست کنند و برای جبران شکست‌های ترمیم‌ناپذیر خود زبونانه دست به کشتار زنان و کودکان می‌زنند، به گور خواهد رفت.

پایگاه گروه‌های مخالف ایران در عراق کنترل شد

ایسنا: وزیر کشور عراق از تسلط نیروهای این کشور بر پایگاه‌های مرزی خبر داد. «عبدالامیر الشمری» وزیر کشور عراق روز شنبه گفت: «اجازه نمی‌دهیم که حزب کارگران کردستان دلیلی برای هدف قرار دادن خاک عراق باشد.» او در گفت‌وگو با شبکه العربیه خبر داد: «نیروهای عراقی کنترل پایگاه‌های مرزی که تحت سلطه نیروهای مخالف ایران (تروریست‌های تجزیه‌طلب) بودند را در دست گرفتند.» وزیر کشور عراق همچنین با اشاره به اینکه سلاح اکنون در انحصار دولت است خاطرنشان کرد که روند ثبت سلاح سبک و خرید سلاح سنگین آغاز شده است.

پیش از این «ناصر کنعانی» سخنگوی وزارت خارجه جمهوری اسلامی ایران در نشست خبری خود در پاسخ به سوالی در ارتباط با گلایه سردار باقری، رئیس ستاد کل نیروهای مسلح مبنی بر اینکه توافق‌نامه امنیتی بین ایران و عراق تاکنون به صورت کامل از سوی بغداد اجرایی نشده است، گفت: در سفر اخیری که مشاور امنیت ملی عراق به تهران داشت و مقام امنیتی اقلیم کردستان عراق نیز وی را همراهی می‌کرد در خصوص آخرین وضعیت اجرای توافق‌نامه امنیتی بین ایران و عراق رایزنی و گفت‌وگو شد و طرف عراقی گزارشی از اقدامات انجام شده در ارتباط با اجرای این توافق به طرف ایرانی ارائه کرد و در این خصوص رایزنی و گفت‌وگو انجام شد. وی با بیان اینکه همچنین طرف ایرانی نیز یافته‌ها و دیدگاه‌های خود را ارائه کرد تصریح کرد: دستگاه‌های ذی‌ربط عراقی با همکاری مقام‌های اقلیم کردستان عراق تا الان گام‌های موثری را در مسیر اجرای توافق‌نامه مذکور و استقرار نیروهای مرزبانی عراق در مرزهای مشترک و برچیدن مقر گروه‌های تجزیه‌طلب و تروریستی برداشته و گزارش آن را به طرف ایرانی ارائه کرده است. این دیپلمات ارشد در ادامه گفت: کمیته مشترکی نیز در این خصوص شکل گرفته است که البته از قبل کمیته مشترک داشتیم و امیدواریم با درک صحیحی که مقامات دولت عراق و اقلیم کردستان عراق از انتظارات بحق ایران دارند و در پرتو مناسبات دوستانه، برادرانه و سازنده بین ایران و عراق و همکاری‌های خوب از سوی اقلیم کردستان عراق گام‌های لازم برای اجرای کامل توافق‌نامه امنیتی برداشته شود و همان‌طور که اشاره کردم این موضوع در چارچوب کار کمیته مشترک ادامه دارد و ما انتظار داریم که دولت عراق به تعهدات و مسوولیت‌های خود مبتنی بر روابط برادرانه‌ای که بین دو کشور وجود دارد عمل کند.

نیویورک‌تایمز خبر داد

«غزه» محور مذاکرات محرمانه ایران و آمریکا

«در ماه ژانویه دیپلمات‌های ایرانی و آمریکایی در عمان گرد هم آمدند تا جنگ غزه را محور مذاکرات محرمانه قرار دهند. طرف آمریکایی به دنبال توقف حملات به کشتی‌ها در دریای سرخ و پایگاه‌های خود در منطقه بود و ایران نیز به دنبال تحقق آتش‌بس در غزه بود.» «فرناز فصیحی» و «اریک اشمیت» ۱۵ مارس در نیویورک‌تایمز نوشتند: به گفته مقامات ایرانی و آمریکایی آشنا با این گفت‌وگوها، ایران و ایالات متحده در ماه ژانویه در عمان گفت‌وگوهای غیر مستقیم و محرمانه‌ای را در مورد تهدید تشدید یافته یمن برای کشتیرانی در دریای سرخ و همچنین حملات شبه‌نظامیان مورد حمایت ایران در عراق به پایگاه‌های آمریکایی انجام دادند.

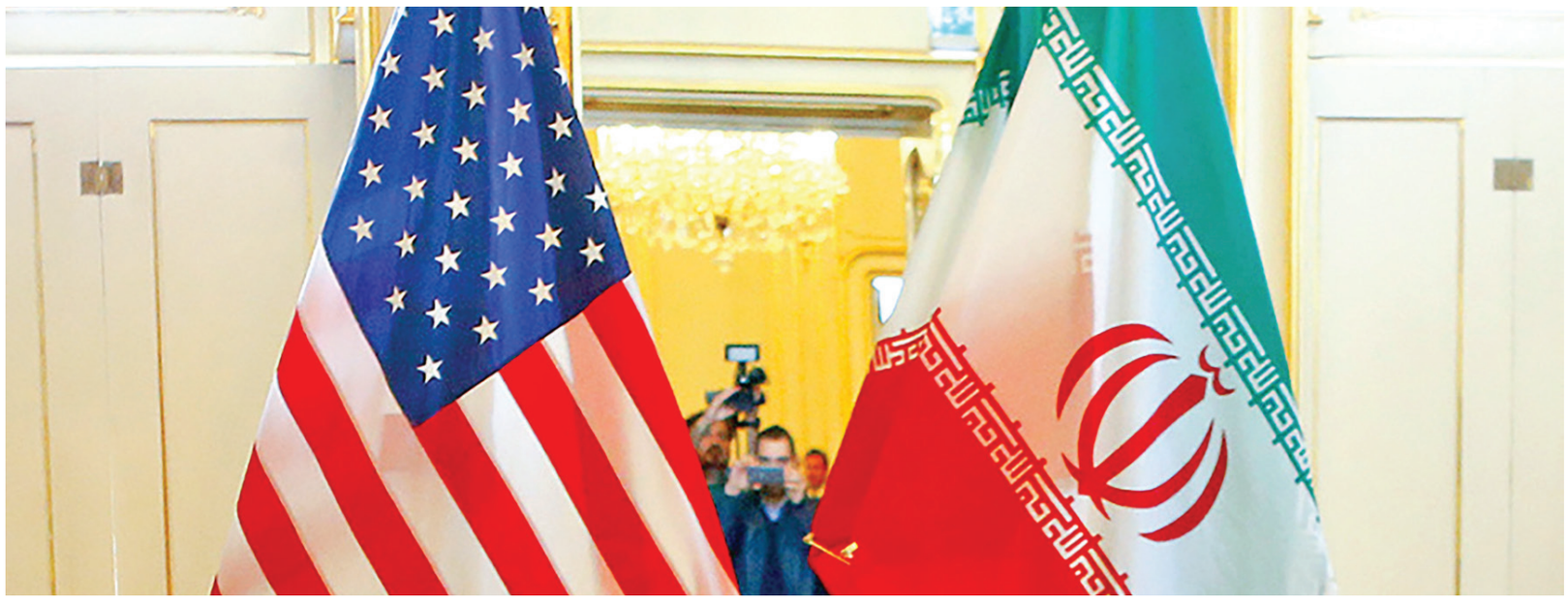

دنیای اقتصاد این مذاکرات محرمانه در ۱۰ ژانویه در مسقط، پایتخت عمان برگزار شد و مقامات عمانی پیام‌ها را بین هیات‌های ایرانی و آمریکایی که در اتاق‌های جداگانه نشسته بودند، منتقل می‌کردند. سرپرستی این هیات‌ها بر عهده علی باقری کنی، معاون وزیر امور خارجه و مذاکره‌کننده ارشد هسته‌ای ایران و برت مک‌گرک، هماهنگ‌کننده رئیس‌جمهور بایدن در امور خاورمیانه بود.

این دیدار که نخستین بار توسط فایننشال تایمز گزارش شد، اولین باری محسوب می‌شود که مقامات ایرانی و آمریکایی مذاکرات حضوری - هرچند غیرمستقیم - را طی هشت ماه اخیر برگزار کردند.

مقامات آمریکایی گفتند که ایران در ژانویه درخواست این دیدار را داده و عمانی‌ها قویا توصیه کردند که ایالات متحده این پیشنهاد را بپذیرد.

از زمان آغاز جنگ غزه و پس از حملات حماس در ۷ اکتبر به اسرائیل، ایالات متحده و ایران به یکدیگر اطمینان داده‌اند که هیچ یک به دنبال رویارویی مستقیم نبوده‌اند، موضعی که در پیام‌هایی که از طریق واسطه‌ها ارسال می‌شود، بارها بیان شده است. به گفته مقامات آمریکایی و ایرانی، اما در مذاکرات عمان هر یک از طرفین درخواست روشنی از طرف دیگر داشتند.

واشنگتن از ایران خواست که نیروهای نیابتی خود را مهار کند تا حملات حوثی‌ها به کشتی‌ها در دریای سرخ و هدف قرار دادن پایگاه‌های آمریکایی در عراق و سوریه متوقف شود. تهران نیز به نوبه خود از دولت بایدن خواست تا آتش‌بس را در غزه برقرار کند.

با این حال، هیچ توافقی حاصل نشد و چند ساعت پس از خروج مک‌گرک از نشست با ایرانی‌ها، ایالات متحده ۱۱ ژانویه حملات نظامی خود را به اهداف متعدد حوثی‌ها در یمن انجام داد. در اوایل فوریه، ایالات متحده حملاتی را به پایگاه‌های نظامی مرتبط با ایران در عراق و سوریه در تلافی قتل سه نظامی آمریکایی در حمله شبه‌نظامیان عراقی نزدیک به ایران انجام داد.

از آن زمان حملات به پایگاه‌های ایالات متحده در عراق پایان یافته و تنها چند مورد از این حملات در سوریه گزارش شده است. یک مقام ارشد آمریکایی گفت که ایالات متحده در گفت‌وگوها شرکت کرده است تا نشان دهد که حتی با افزایش تنش‌ها، واشنگتن همچنان برای پیگیری دیپلماسی با ایران آماده است - اما اگر این گفت‌وگو به نتیجه نرسد، ایالات متحده از زور استفاده خواهد کرد.

> **تحلیلگران می‌گویند حوثی‌ها برگ برنده‌ای برای ایران در درگیری‌های کنونی شده‌اند، زیرا کشتیرانی بین‌المللی را مختل کرده و خطرات جنگ در غزه را فراتر از منطقه افزایش داده‌اند**

دو مقام ایرانی، یکی در وزارت امور خارجه، گفتند که ایران در مذاکرات تاکید کرده است که فعالیت شبه‌نظامیان، به‌ویژه حوثی‌ها را کنترل نمی‌کند، اما می‌تواند از نفوذ خود بر آنها استفاده کند تا اطمینان حاصل شود که در صورت برقراری آتش‌بس در غزه، همه حملات متوقف خواهند شد.

مقامات آمریکایی و ایرانی گفتند که ایران و ایالات متحده از زمان دیدار در ژانویه به طور مرتب به پیام‌ها درباره شبه‌نظامیان نیابتی و آتش‌بس ادامه داده‌اند.

علی واعظ، مدیر ایران در گروه بین‌المللی بحران گفت: «داشتن کانال‌های ارتباطی، حتی اگر غیرمستقیم باشد، قطعا می‌تواند برای کاهش احتمال اشتباه محاسباتی و سوءتفاهم مفید باشد. اما همان‌طور که از آن زمان تاکنون دیده‌ایم، به‌ویژه در مورد حملات یمنی‌ها در دریای سرخ، تنش‌ها بین دو طرف همچنان قابل‌توجه است.»

ایالات متحده و ایران هر دو تصمیماتی را برای جلوگیری از یک جنگ مستقیم در ماه فوریه گرفتند. نیروهای آمریکایی در واکنش نظامی خود از حملات مستقیم به ایران اجتناب کردند و ایران شبه‌نظامیان در عراق را متقاعد کرد که حملات به پایگاه‌های آمریکایی در سوریه را متوقف کنند تا از شدت حملات برای جلوگیری از کشته شدن آمریکایی‌ها بکاهند.

اما به گفته پنتاگون، یمنی‌ها از ۱۹ نوامبر تاکنون ۱۰۲ حمله علیه کشتی‌ها در دریای سرخ و خلیج عدن انجام داده‌اند. تا ۱۴ مارس، ایالات متحده ۴۴ حمله به اهداف یمنی‌ها انجام داده است، اما این حملات، یمنی‌ها را که تهدید به استفاده از تسلیحات پیشرفته‌تر کرده‌اند، منصرف نکرده است.

یک مقام ارشد آمریکایی گفت که حوثی‌ها یک موشک میان‌برد جدید را آزمایش کرده‌اند. اما این مقام گفت که گزارش رسانه‌های خبری روسیه در مورد دسترسی حوثی‌ها به موشک‌های مافوق صوت به احتمال زیاد دقیق نیستند.

عبدالملک الحوثی، رهبر جنبش حوثی‌ها، روز پنج‌شنبه گفت که یمنی‌ها محدوده هدف‌گیری خود را برای جلوگیری از عبور کشتی‌های مرتبط با اسرائیل از اقیانوس هند و دماغه امید نیک در امتداد سواحل جنوبی آفریقا، گسترش خواهند داد.

تحلیلگران می‌گویند حوثی‌ها برگ برنده‌ای برای ایران در درگیری‌های کنونی شده‌اند، زیرا کشتیرانی بین‌المللی را مختل کرده و خطرات جنگ در غزه را فراتر از منطقه افزایش داده‌اند. به گفته تحلیلگران، این اهرمی است که ایران به راحتی از آن دست نخواهد کشید.

بهار سال گذشته؛ ایران و هیات آمریکایی در عمان، توافقی را برای آزادی بازداشت‌شدگان آمریکایی در ایران در ازای آزادی حدود ۶ میلیارد دلار از درآمدهای نفتی مسدود شده ایران در کره‌جنوبی مورد مذاکره قرار دادند. آنها همچنین به توافقی غیررسمی برای کاهش تنش در منطقه و کاهش شدت حملات به پایگاه‌های آمریکایی در عراق و سوریه دست یافتند.

ساسان کریمی، تحلیلگر سیاسی در تهران گفت: «هدف مذاکرات اخیر در عمان این بود که هر دو طرف به آن توافق غیررسمی بازگردند و تنش‌ها را در سطح پایین نگه دارند. ما نباید انتظار پیشرفت بین ایران و آمریکا را داشته باشیم. در حال حاضر همه به طور محدود روی منطقه متمرکز شده‌اند. آنها می‌خواهند ایران از قدرت متقاعدکننده‌اش با شبه‌نظامیان استفاده کند و ایران می‌گوید: نه به این سرعت؛ تا زمانی که آتش‌بس برقرار شود.»

غرب به ایران در مورد ارسال موشک به روسیه هشدار داد

بیانیه تند گروه ۷

دنیای اقتصاد: خبرگزاری رویترز اوایل اسفندماه مدعی شد که ایران می‌خواهد به روسیه موشک بالستیک بدهد و بر اساس این ادعا یک مقام آمریکایی و گروه ۷ هشدار دادند که در صورت انجام چنین اقدامی، واکنش سریع نشان خواهند داد. خبرگزاری رویترز اوایل اسفند ماه با انتشار خبری به نقل از شش منبع مطلع مدعی شده بود که ایران تعداد زیادی موشک بالستیک زمین به زمین قدرتمند را برای روسیه تامین کرده است. به نوشته رویترز، ایران و روسیه هر دو تحت تحریم‌های ایالات متحده آمریکا هستند و این موضوع می‌تواند نشان از همکاری نظامی نزدیک بین مسکو و تهران باشد. خبری که با واکنش ایران مواجه شد و حسین امیرعبداللهیان، وزیر امور خارجه در همان زمان در واکنش به این ادعای رویترز گفت: «بار دیگر اتهامات بی‌اساس مطرح‌شده علیه ایران درباره استفاده روسیه از سلاح‌های ایرانی در جنگ اوکراین را قویا محکوم می‌کنم؛ تکرار این ادعاهای بی‌سند به مرحله کسل‌کننده‌ای رسیده است.» توییتر دفتر نمایندگی ایران در سازمان ملل نیز همزمان با انتشار خبر ادعایی رویترز درخصوص ادعاهایی درباره فروش موشک بالستیک به روسیه اعلام کرد که محدودیت قانونی نداریم، اما از چنین اقدامی خودداری می‌کنیم. به گزارش پایگاه خبری-تحلیلی «انتخاب»، نمایندگی ایران در سازمان‌ملل اعلام کرد: «به‌رغم اینکه هیچ محدودیت قانونی برای فروش موشک‌های بالستیک وجود ندارد، ایران از نظر اخلاقی موظف است از معاملات تسلیحاتی در طول منازعه روسیه و اوکراین برای جلوگیری از دامن‌زدن به جنگ خودداری کند و این ریشه در پایبندی ایران به قوانین بین‌المللی و منشور سازمان‌ملل دارد.» اما این روزها یک بار دیگر آمریکا به همراه ۶ متحد خود در گروه ۷ به ایران هشدار داده‌اند که از ارسال موشک به روسیه خودداری کند. گروه ۷ کشور بزرگ صنعتی جهان روز جمعه از ایران خواست از انتقال موشک‌های بالستیک به روسیه برای استفاده در جنگ علیه اوکراین خودداری کند. گروه ۷ هشدار داد در صورت انتقال موشک، اقداماتی علیه تهران انجام خواهد داد. همچنین رویترز به نقل از یک مقام آمریکایی نوشت: «احتمال ممنوعیت پروازهای شرکت ایران ایر به مقاصد اروپایی در واکنش به ارائه موشک از ایران به روسیه وجود دارد.» ایران ایر (شرکت هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران - هما) شرکت صاحب پرچم، تنها شرکت ایرانی است که به کشورهای اروپایی پرواز دارد. ایران ایر هم اکنون به کشورهای آلمان، فرانسه، ایتالیا و بریتانیا پرواز دارد. رهبران این گروه در بیانیه‌ای اعلام کردند: «اگر ایران به ارائه موشک‌های بالستیک یا فناوری‌های مرتبط به روسیه ادامه دهد ما آماده پاسخ سریع و هماهنگ از جمله اقدامات جدید و مهم علیه ایران هستیم.»

گروه ۷ در بیانیه‌ای با هماهنگی کاخ سفید این هشدار را صادر کرد به این امید که تهران را وادار کند قبل از ارائه موشک به روسیه بیشتر فکر کند؛ آن هم در زمانی که کمک‌های امنیتی آمریکا به اوکراین در کنگره توسط رهبران جمهوری‌خواه که از دونالد ترامپ پیروی می‌کنند، مسدود شده است. بیانیه گروه ۷ روشن نکرد آیا روسیه موشک‌های ایرانی را دریافت کرده یا خیر. این موضوع نشان می‌دهد تهران هنوز در مرحله بررسی احتمال است. در بیانیه گروه ۷ آمده است: «ما عمیقا نگران گزارش‌هایی هستیم که ایران در حال بررسی انتقال موشک‌های بالستیک و فناوری‌های مرتبط با آن به روسیه است.»

این گروه در بیانیه خود افزود: «از ایران می‌خواهیم این کار را انجام ندهد زیرا بی‌ثباتی منطقه را افزایش می‌دهد و نشان‌دهنده تشدید حمایت از جنگ روسیه در اوکراین است... تجاوزی که نقض آشکار قوانین بین‌المللی و منشور سازمان ملل است ... تهران قبلا پهپادهایی به روسیه داده که علیه غیرنظامیان استفاده شده است.» اوکراین و غرب می‌گویند ایران به روسیه پهپادهای نظامی داده است و روسیه از این پهپادهای انتحاری در حملات علیه اوکراین استفاده می‌کند. در مقابل، ایران به شدت این خبر را تکذیب می‌کند و می‌گوید به مسکو، پهپاد برای استفاده در جنگ اوکراین، نداده است. خبرگزاری رویترز ماه گذشته ادعا کرد که ایران قبلا حدود ۴۰۰ موشک زمین به زمین، از جمله بسیاری از تسلیحات کوتاه‌برد خانواده فاتح-۱۱۰ که قادر به اصابت اهدافی تا فاصله ۴۳۵ مایلی هستند، به روسیه داده است. مقامات دولت بایدن روز جمعه گفتند که نتوانسته‌اند تایید کنند که ایران قبلا موشک‌هایی را منتقل کرده است، اما فرض می‌کنند که قصد دارد این کار را انجام دهد.

بایدن چه گفت؟

همچنین جو بایدن، رئیس جمهوری ایالات متحده جمعه ۲۵ اسفند در سخنانی از اقدامات قابل‌توجهی علیه تهران در صورت ارائه موشک بالستیک به روسیه خبر داد. به گزارش پایگاه خبری تحلیلی «انتخاب»؛ بایدن گفت که اگر ایران موشک بالستیک یا فناوری مرتبط با آن را به روسیه ارائه دهد، اقدامات جدید و قابل‌توجهی علیه تهران انجام خواهیم داد. این هشدارها در حالی صورت می‌پذیرد که یک مقام ارشد آمریکایی اعلام کرد که این کشور همچنان نمی‌تواند ارسال موشک‌های بالستیک از ایران به روسیه را تایید کند. به گزارش «ایسنا»، این مقام آمریکایی مدعی شد در صورتی که ایران به ارسال موشک‌های بالستیک به روسیه بپردازد با عواقب سریع و جدی مواجه خواهد شد. جان کربی، سخنگوی شورای امنیت ملی آمریکا نیز پیش‌تر اذعان کرده بود که واشنگتن تا به این لحظه موفق به تایید انتقال موشک‌های بالستیک از تهران به مسکو نشده است.

واکنش بریتانیا

همچنین چندی پیش و بعد از انتشار گزارش رویترز، گرانت شاپس، وزیر دفاع بریتانیا در مصاحبه‌ای با مجله «هاوس»، مدعی شد که بریتانیا اطلاعاتی در مورد ارائه موشک‌های زمین به زمین از ایران به روسیه دارد؛ اما از وارد شدن به جزئیات خودداری کرد. وزیر دفاع بریتانیا در اظهاراتی مدعی شده ایران به روسیه موشک بالستیک داده است. به گزارش عصرایران به نقل از وبگاه پولیتیکو، شاپس با اشاره به اینکه نمی‌تواند وارد جزئیات بیشتری شود، مدعی ارسال موشک‌های بالستیک از سوی ایران به روسیه برای استفاده در جنگ اوکراین شد. وزیر دفاع بریتانیا در مصاحبه خود در پاسخ به این سوال که آیا اطلاعاتی در مورد ارائه موشک‌های بالستیک ایران به روسیه دارد یا خیر، ادعا کرد: «اطلاعاتی دارم اما نمی‌توانم وارد جزئیات آن شوم.» وی در ادامه مدعی شد: «اما چه موشک‌های بالستیک باشد و چه پهپادهای شاهدی که به روسیه داده‌اند، ما دیده‌ایم که اگر در دنیا مشکلی وجود داشته باشد، اغلب ایران آن را پیش می‌برد یا در این مورد به تامین زنجیره کمک می‌کند.» شاپس افزود: «آنها نه تنها در منطقه خود، بلکه در این مورد در اروپا نیز تاثیر بدی دارند.»

نگاهی به عوامل موثر بر قیمت صنایع غذایی در سال ۱۴۰۳ نشان می‌دهد

تولید بر مدار گرانی؟

فعالان اقتصادی حوزه صنایع غذایی معتقدند در سال ۱۴۰۳ شاهد تورم حداقل ۳۵ درصدی در این بخش خواهیم بود. بررسی‌ها نشان می‌دهد تامین مواد غذایی در دو بخش تولید و عرضه با چالش‌های فراوانی روبه‌روست. عواملی مانند خشکسالی‌های متوالی و کمبود منابع آبی، افزایش هزینه‌های تولید کشاورزی و دامپروری مانند خوراک دام، سوخت، دارو و کمبود و گرانی نهاده‌های وارداتی، تشدید تورم در این بخش را به دنبال داشته است. از طرف دیگر سیاستگذاری‌های ناگهانی دولت مانند آزادسازی قیمت‌ها یا حذف ارز ترجیحی واردات نهاده‌های دامی و کشاورزی، افزایش هزینه لجستیک، تورم و نوسانات قیمت ارز همگی دست به دست هم داده و هزینه تولید را برای بنگاه‌ها به طور مضاعفی افزایش داده‌اند. عوامل ذکرشده باعث شده تا بسیاری از بنگاه‌ها با بخشی از ظرفیت خود مشغول به کار باشند. براساس آمارها در حال حاضر تنها حدود ۴۱ درصد از ظرفیت اسمی بخش‌های تولیدی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

گروه صنعت و معدن
دنیای اقتصاد

بنابر اظهار کارشناسان و فعالان این حوزه، دامداران از گرانی و کمبود خوراک دام، سوخت، داروهای دامپزشکی وارداتی و سایر نهاده‌های تولید رنج می‌برند. افزایش هزینه‌ها فشار زیادی بر تولیدکنندگان وارد می‌کند و آنها را ناگزیر از انتقال افزایش قیمت‌ها به محصولات نهایی می‌سازد. البته باید توجه کرد تفاوتی قابل توجه بین قیمت فروش دامدار و کشاورز با قیمت خرید خانوار وجود دارد؛ برای مثال این تفاوت قیمت در حوزه گوشت قرمز حدود ۰٫۵ برابر است. علاوه بر این، تصمیمات و سیاستگذاری‌های ناگهانی دولت مانند آزادسازی قیمت‌ها یا حذف ارز ترجیحی واردات نهاده‌های دامی و کشاورزی نیز این بخش از صنعت را دچار تلاطم کرده و به افزایش شدید قیمت‌ها منجر شده است. بسیاری از فعالان این صنعت معتقدند این گونه تصمیمات خلق‌الساعه مشکلات صنعت را چند برابر کرده است؛ زیرا کشاورز و دامدار نمی‌تواند پیش‌بینی دقیقی از هزینه‌ها داشته باشد. همچنین نباید از اهمیت استراتژیک و تاریخی آب غافل شد. ذخیره آب محدود ایران از دیرباز تا امروز یکی از چالش‌های مهم کشاورزان و دامداران محسوب می‌شود. دولت در راستای مدیریت منابع آبی، در لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ میزان جریمه قابل توجهی برای استفاده از برداشت آب تا زمان انسداد چاه‌های غیرمجاز برای محصولات کشاورزی در نظر گرفته است. در این مورد ذکر شده است که مقدار جریمه برای محصولات کشاورزی راهبردی ۶هزار ریال و برای باقی محصولات ۱۲۰۰ ریال در ازای هر مترمکعب حجم کسری مخزن خواهد بود. علاوه بر این، کاهش عرضه محصولات کشاورزی و دامپروری به دلیل خروج تدریجی تولیدکنندگان کوچک از این صنایع بر اثر مشکلات فراوان، عامل دیگری است که به افزایش قیمت‌ها در داخل کشور دامن زده است.

افزایش لجستیک و حمل‌ونقل

در دنیای امروز، هزینه‌های لجستیک و حمل‌ونقل یکی از چالش‌های اصلی برای تولیدکنندگان و واردکنندگان مواد غذایی به شمار می‌آید. طبق آمارهای رسمی مرکز آمار، این هزینه‌ها در سال ۱۴۰۲ نسبت به سال قبل، تورم ۴۶٫۴ درصدی را تجربه کرده‌اند. رشد قابل توجه هزینه‌ها ناشی از دو عامل اصلی گرانی سوخت و افزایش هزینه‌های لجستیک بین‌المللی است.

گرانی سوخت یکی از عوامل کلیدی در افزایش هزینه‌های حمل‌ونقل شناخته می‌شود. با افزایش قیمت نفت و گاز، هزینه‌های سوخت برای وسایل نقلیه حمل بار نیز افزایش می‌یابد. این امر به‌ویژه بر حمل‌ونقل جاده‌ای که وابستگی زیادی به سوخت دارد، تاثیر قابل توجهی می‌گذارد. علاوه بر این، افزایش قیمت سوخت هواپیما و سوخت کشتی‌ها نیز بر هزینه‌های حمل‌ونقل هوایی و دریایی موثر است. عامل دیگر، افزایش هزینه‌های لجستیک بین‌المللی است. با توجه به ماهیت جهانی تجارت مواد غذایی، بسیاری از کالاها باید از مبدأ به مقصد حمل شوند. این فرآیند شامل هزینه‌های گمرکی، عوارض ترانزیت، هزینه‌های بندری و هزینه‌های انبارداری است.

تنش‌های ناشی از نوسانات نرخ ارز

با توجه به اتکای بخش قابل توجهی از تامین مواد غذایی ایران به واردات، تغییرات نرخ برابری ارز می‌تواند بر قیمت تمام‌شده و در نتیجه هزینه خرید این اقلام برای مصرف‌کنندگان تاثیر مستقیم داشته باشد. برای مثال، افزایش نرخ ارز باعث گران‌تر شدن واردات گندم، جو، ذرت و روغن خام سویا به عنوان مواد اولیه تولید نان، آرد و روغن خواهد شد که این امر افزایش قیمت فرآورده‌های نهایی را در پی خواهد داشت.

باید توجه کرد که نوسانات ارز برای تولیدکنندگان داخلی نیز چالش‌های متعددی را به همراه داشته و تامین نهاده‌های وارداتی کشاورزی و دامی مانند کودهای شیمیایی، بذر اصلاح‌شده، داروها و واکسن‌های دامی برای تولیدکنندگان پرهزینه‌تر خواهد شد؛ این امر سودآوری تولیدکنندگان را تحت‌تاثیر قرار می‌دهد. از آنجا که قیمت ارز نشات گرفته از عوامل و متغیرهای اصلی اقتصاد از جمله تورم است پیش‌بینی می‌شود در سال آتی شاهد نوسانات نسبتا بزرگ ارزی باشیم.

تورم فزاینده مواد غذایی

براساس آمارهای منتشرشده از سوی مرکز آمار ایران، تورم نقطه به نقطه خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها از دی‌ماه سال گذشته تا دی‌ماه سال جاری ۳۸٫۹ درصد ارزیابی شده است. با توجه به اینکه شاخص کل تورم ۳۸٫۵ درصد است می‌توان بیان کرد، به رغم قیمت‌گذاری دستوری دولت و یارانه‌های متعددی که به صنایع غذایی تخصیص داده شده، تورم در این حوزه از میزان تورم کل بیشتر بوده است. در ایران، بسیاری از ماشین‌آلات تولیدکننده مواد غذایی و طیفی از مواد غذایی اساسی از خارج از کشور وارد می‌شود. گرفتار شدن کشورهای جهان در دو بحران غذایی ناشی از «شیوع ویروس کرونا» و «مناقشه روسیه و اوکراین» در سال‌های اخیر و چالش‌های جهانی مانند تغییرات اقلیمی و افزایش هزینه‌های تولید و حمل‌ونقل، بر قیمت مواد غذایی در سطح جهان تاثیرگذار بوده است. نگاهی به آمارهای جهانی نشان می‌دهد تمام کشورهای جهان تحت فشار عوامل گفته‌شده دغدغه افزایش قیمت اقلام غذایی را تجربه کرده‌اند. طبق آمارهای گزارش منتشرشده از سوی سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد، فائو (FAO) شاخص قیمت‌های جهانی در سال ۲۰۲۳ میلادی، ۸٫۳ درصد نسبت به سال ۲۰۲۲ افزایش داشته است. این افزایش قیمت شامل گروه‌های مختلفی از جمله غلات، روغن‌های گیاهی، لبنیات و گوشت می‌شود. همچنین طبق آمار منتشرشده از سوی صندوق بین‌المللی پول، نرخ تورم کلی جهانی در سال ۲۰۲۳ معادل ۸٫۸ درصد بوده که به معنای افزایش هزینه‌های تولید، حمل‌ونقل و عرضه محصولات کشاورزی در سطح جهان است.

قیمت‌گذاری دستوری؛ تجربه شکست‌خورده جهانی

حسن فروزان‌فرد، عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی ایران، با اشاره به تورم حوزه مواد غذایی و آشامیدنی در سال ۱۴۰۲ گفت: رشد متوسط تورم در سال ۱۴۰۲ حدود ۴۳ درصد است، اما این رقم در حوزه مواد غذایی و کالاهای مصرفی به بیش از ۶۰ درصد رسیده است. به اعتقاد این فعال بخش خصوصی، منشأ این اختلاف سطح تورم، وضعیت عرضه و تقاضا در این بخش است که در تمامی زمینه‌ها افزایش قیمت غذا وآشامیدنی را در سال ۱۴۰۳ ایجاد می‌کند. این فعال اقتصادی با در نظر گرفتن سناریوهای مختلف در این بخش می‌گوید بازه قیمت پیش‌بینی‌شده تورم مواد غذایی بین ۳۵ درصد تا ارقام بسیار بالاتر می‌تواند گسترش پیدا کند. به گفته او برای پیش‌بینی دقیق قیمت باید ببینیم تحولات داخلی و بین‌المللی چگونه بر کسری بودجه دولت تاثیر می‌گذارد؛ اگر درآمد حاصل از فروش نفت به اندازه کافی تامین شود، می‌تواند بودجه ایجاد کند و سطح تورم را حدود ۳۵ درصد نگه دارد، ولی اگر این اتفاق رخ ندهد، به همان میزان، کسری بودجه و تورم را تجربه خواهیم کرد.

این عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی ادامه می‌دهد: به دلیل ضریب اهمیت بالایی که این اقلام دارند باید انتظار تورمی بیش از سطح پایه را در آن داشته باشیم. فروزان‌فرد با اشاره به اینکه سایر گروه‌های کالایی در صورت بروز افزایش قیمت، کاهش مصرف چشمگیری را تجربه می‌کنند، اما کالاهای غذایی زمینه کنار گذاشتن برای عموم جامعه را ندارند و تقاضای این اقلام نمی‌تواند به استناد افزایش قیمت، کاهش اساسی پیدا کند، گفت: با رصد این موارد نتیجه می‌گیریم که متوسط تورم در این صحنه نسبت به باقی اقلام بالاتر می‌رود.

فروزان‌فرد با اشاره به مشکلات ناشی از کاهش عرضه در شرایط فعلی افزود: تولیدکننده‌ها به واسطه افزایش چشمگیر قیمت نهاده‌ها، مواد تولیدی و تبدیلی تحت‌فشار هستند و توان تولیدکننده برای پشتیبانی از موضوع تامین مواد اولیه و افزایش سطح تولید فراهم نمی‌شود. این امر سبب می‌شود عرضه کاهش یابد و قیمت تمام‌شده مواد غذایی با شتاب بیشتری افزایش پیدا کند.

وی معتقد است مشکل قیمت‌گذاری دستوری، یک تجربه بین‌المللی است که در دوره‌های متفاوت اتخاذ شده و همیشه نتایجی عکس آن چیزی را دارد که دولت‌ها ادعا می‌کنند. دستکاری قیمت‌ها با نگاه کوتاه‌مدت اتخاذ می‌شود و مکانیزم و تعادل بازار را برهم می‌ریزد. این فعال بخش خصوصی گفت: در بازه زمانی کوتاه‌مدت ممکن است برای پایین نگه‌داشتن قیمت برخی از بازیگران بازار زیان کنند اما در طولانی‌مدت، بنگاه‌ها متناسب با شرایط تصمیم‌های جدیدی مانند کاهش میزان تولید یا دستکاری در شکل عرضه محصول را اتخاذ می‌کنند و در نتیجه، با کاهش حجم عرضه، زمینه‌های افزایش تورم و قیمت افزایش می‌یابد. بنابراین می‌توان گفت دولت‌ها با توجیه اینکه می‌خواهند قیمت‌ها را به نفع مصرف‌کننده نهایی کنترل کنند مکانیزم بازار را برهم می‌زنند.

فروزان‌فرد با توصیف شرایط دشوار دامدار و کشاورز ادامه داد: دامدار و کشاورز به دلیل گرانی نهاده، منابع محدود و عدم‌دسترسی به منابع بانکی برای تامین سرمایه در گردش خود توان کافی برای تامین مواد اولیه نخواهند داشت و در نتیجه اندازه تولید کوچک‌تر شده و با کاهش عرضه قیمت در بازار افزایش می‌یابد. این فعال اقتصادی با استناد به اطلاعات منتشرشده از سوی اتاق بازرگانی می‌گوید: به صورت عمومی، تنها حدود ۴۱ درصد از ظرفیت اسمی بخش‌های تولیدی مورد استفاده قرار می‌گیرد که بسیار نگران‌کننده است و این پیام را می‌رساند که چگونه تورم تکرارشونده و مکانیزم قیمت‌گذاری دستوری، ترجیحات عرضه‌کننده را تغییر می‌دهد و او ناچار می‌شود کمتر از توان اسمی خود تولید کند. این سطح برای عمده تولیدکنندگان و عرضه‌کنندگان واقعی اندازه‌ای از تولید است که در آن زیان وجود دارد، اما به استناد اینکه تولید همچنان می‌تواند قسمتی از هزینه‌ها را پوشش دهد به تولید ادامه می‌دهند. وی تاکید کرد: این شرایط فعلی است و قیمت‌های دستوری می‌تواند سبب شود از متوسط ظرفیت تولیدی که وجود دارد نیز پایین‌تر بیاید و ظرفیت اسمی تولیدکنندگان در عرصه‌های مختلف کمتر مورد استفاده قرار گرفته و تورم تشدید شود. این عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی ایران در پایان افزود: ترکیب نوسانات نرخ ارز و تغییر قیمت‌های جهانی با یکدیگر می‌تواند فشار مضاعفی بر بازار ایجاد کند. در نهایت با توجه به عوامل متعدد داخلی از جمله خشکسالی، افزایش هزینه‌های تولید، سیاستگذاری‌های ناپایدار، کمبود نهاده‌ها و کاهش عرضه و همچنین عوامل خارجی نظیر تورم جهانی و افزایش هزینه‌های لجستیک و حمل‌ونقل، پیش‌بینی می‌شود که قیمت مواد غذایی در سال ۱۴۰۳ با افزایش قابل توجهی مواجه شود. این امر فشار مالی سنگینی بر خانوارها تحمیل کرده و سفره آنها را کوچک‌تر خواهد کرد. برای جلوگیری از این روند، لازم است دولت سیاست‌های پایدار و هدفمندی را برای حمایت از تولیدکنندگان و مدیریت عرضه و تقاضا اتخاذ کند.

> **با توجه به اتکای بخش قابل‌توجهی از تامین مواد غذایی ایران به واردات، تغییرات نرخ برابری ارز می‌تواند بر قیمت تمام‌شده و در نتیجه هزینه خرید این اقلام برای مصرف‌کنندگان تاثیر مستقیم داشته باشد**

چشم‌انداز تراشه‌ها در ۲۰۲۴

دنیای اقتصاد: پیش‌بینی می‌شود فروش تراشه‌ها در سال ۲۰۲۴ به رهبری هوش مصنوعی مولد دوباره به اوج بازگردد که این امر می‌تواند توسط مسائل ژئوپلیتیک پیچیده شود. صنعت نیمه‌رساناها، هفتمین رکود از سال ۱۹۹۰ را پشت سر گذاشت، به طوری که فروش این صنعت در سال ۲۰۲۳ با کاهش ۹٫۴ درصدی به ۵۲۰ میلیارد دلار آمریکا رسید. پیش‌بینی قبلی ۵۱۵ میلیارد دلار بود. در سال ۲۰۲۴ پیش‌بینی می‌شود فروش جهانی به ۵۸۸ میلیارد دلار برسد که نه‌تنها ۱۳ درصد بهتر از سال ۲۰۲۳ است، بلکه ۲٫۵ درصد بیشتر از رکورد درآمدهای این صنعت در سال ۲۰۲۲ به میزان ۵۷۴ میلیارد دلار آمریکاست. بازار سهام اغلب یک شاخص پیشرو برای عملکرد این صنعت است. تا اواسط دسامبر ۲۰۲۳، مجموع ارزش بازار ۱۰ شرکت برتر تولید تراشه جهانی ۳٫۴ تریلیون دلار بود که از ۱٫۹ تریلیون دلار در نوامبر ۲۰۲۲ و ۲٫۹ تریلیون دلار در نوامبر ۲۰۲۱ به ترتیب ۷۴ و ۱۷ درصد بیشتر مشاهده شده بود. از نظر بازار محصولات نهایی، انتظار می‌رود فروش رایانه‌های شخصی و گوشی‌های هوشمند، پس از کاهش ۱۴ درصدی و ۳٫۵ درصدی در سال ۲۰۲۳، در سال ۲۰۲۴، هر دو ۴ درصد رشد کند. دو معیار مهم برای سلامت صنعت تراشه، موجودی و استفاده از ذخایر تولید است. تا پاییز ۲۰۲۳، تقریبا مشابه سال قبل موجودی انبارها در سطح بالای ۶۰ میلیارد دلار آمریکا باقی ماند و روند کاهش آنها در نیمه اول سال ۲۰۲۴ روندی خلاف انتظار برای فروش خواهد بود. علاوه بر این، استفاده از تراشه‌ها طی محدودیت‌های اخیر بالا بود (در محدوده ۹۰ درصد به صورت میانگین) و انتظار می‌رود در سه‌ماهه چهارم ۲۰۲۳ به زیر ۷۰ درصد برسد. این صنعت برای سودآوری به استفاده بسیار بیشتر از ظرفیت فعلی نیاز دارد که ممکن است مدتی زمان ببرد. در همین حال، با افزایش تولید تراشه‌های داخلی ایالات‌متحده و اروپا، ظرفیت نیز در حال افزایش است. روند یادشده و سایر روندها در چشم‌انداز صنعت نیمه‌هادی در سال ۲۰۲۴ نقش دارند؛ جایی که به پنج موضوع بزرگ برای سال پیش‌رو پرداخته می‌شود: تراشه‌های شتاب‌دهنده هوش مصنوعی مولد و نحوه استفاده شرکت‌های نیمه‌هادی از هوش مصنوعی، نیاز به ظرفیت مونتاژ و آزمایش بیشتر در سراسر جهان، مساله مربوط به مالکیت معنوی صنعت تراشه که در حال حاضر در سطح جدیدی از تهدیدها هدف حملات سایبری قرار گرفته است و در نهایت از نظر ژئوپلیتیک که نگاهی به کنترل‌های صادراتی درباره تجهیزات و فناوری‌های ساخت پیشرفته و همچنین نیمه‌رساناهای پیشرفته هوش مصنوعی مولد می‌اندازد.

هوش مصنوعی مولد و موج بعدی تامین تراشه: با نزدیک شدن به سال ۲۰۲۴، بازار تراشه‌ها قوی به نظر می‌رسد و پیش‌بینی می‌شود به بیش از ۵۰ میلیارد دلار فروش در سال برسد؛ یعنی ۸٫۵ درصد از ارزش تمام تراشه‌های مورد انتظار برای فروش در این سال. در بلندمدت، پیش‌بینی‌هایی وجود دارد که نشان می‌دهد فروش تراشه‌های هوش مصنوعی می‌تواند تا سال ۲۰۲۷ به ۴۰۰ میلیارد دلار برسد. اما در سال ۲۰۲۴ چه اتفاقی خواهد افتاد؟ در نوامبر ۲۰۲۳ پیش‌بینی شده بود که فروش تراشه‌های هوش مصنوعی در سال ۲۰۲۴ بیش از ۵۰ میلیارد دلار آمریکا خواهد بود. چند سالی است که صنعت تراشه از ابزارهای هوش مصنوعی برای کمک به طراحی تراشه‌ها استفاده می‌کند، اما این تازه شروع کار است. هوش مصنوعی می‌تواند به بهبود عملیات و گسترش بهترین شیوه‌ها در سراسر زنجیره ارزش صنعت نیمه‌هادی کمک کند. براساس تحقیقات آینده هوش مصنوعی در مطالعه نیمه‌هادی‌ها (۲۰۲۴)، ۷۲ درصد از پاسخ‌دهندگان معتقدند که تاثیر هوش مصنوعی بر صنعت آنها «بسیار متحول‌کننده» خواهد بود. پاسخ‌دهندگان این موضوع را روشن‌تر کرده و مواردی را که ممکن است از هوش مصنوعی استفاده شود، علاوه بر طراحی تراشه و ایجاد کد، چنین تشریح کردند: ایجاد برنامه‌های دقیق‌تر و پیش‌بینی‌های زنجیره تامین؛ افزایش تحقیق و توسعه از طریق افزایش تحقیقات؛ بهبود تشخیص ناهنجاری و نقص؛ عملیات می‌تواند از شبیه‌سازی فرآیند تولید و نسل دوقلوی دیجیتالی مجهز به هوش مصنوعی بهره‌مند شود که می‌تواند مرتب‌سازی، مونتاژ، آزمایش و سایر فرآیندهای ساخت پیچیده را شبیه‌سازی کند و در نهایت افزایش تلاش برای فروش و بازاریابی با استفاده از هوش مصنوعی. از منظر تولید تراشه، دو مورد متفاوت از تولید هوشمند در صنعت نیمه‌رسانا در سال ۲۰۲۴ انتظار می‌رود. مورد اول در دسترس بودن ابزارهای پیچیده و بسیار پیشرفته هوش مصنوعی (از جمله هوش مصنوعی مولد) برای تجزیه و تحلیل مجموعه داده‌های بزرگ و ارائه بینش دقیق است. مورد دوم به افزایش عملکرد و پایداری تجهیزات تولید و ساختمان‌ها مربوط می‌شود. حرکت از یک فناوری بالغ (مثلا تولید ۲۸ نانومتر) به فناوری پیشرفته (۲ نانومتر) به ۳٫۵ برابر انرژی نیاز دارد، ۲٫۳ برابر آب مصرف می‌کند و ۲٫۵ برابر گازهای گلخانه‌ای منتشر می‌کند. صنعت نیمه‌هادی باید در نظر بگیرد که به‌جای ساخت کارخانه‌های جدید با رویه‌های پایدار (سبز)، باید بر ارتقای کارخانه‌های قدیمی تمرکز کند تا مزایای پایداری بیشتری داشته باشد.

نیاز به ظرفیت مونتاژ و آزمایش بیشتر در سراسر جهان: بیش از ۷۵ درصد ظرفیت جهانی شرکت‌های تولید تراشه در آسیاست. با این حال، نسبت سهم بازار این منطقه در تولید و آزمایش تراشه‌ها حتی بیشتر است (۹۰ درصد). لازم است ایالات‌متحده و اروپا با تمرکز بر توانایی‌های پشتیبانی زیرساختی در جهت افزایش ظرفیت تولید تراشه خود به سمت جلو حرکت کنند تا از طولانی شدن زنجیره‌های تامین جلوگیری کنند و آنها را پیچیده‌تر نسازند. مطالعه تحولات سال ۲۰۲۳ نشان داد که تقاضای قوی برای برنامه‌های هوش مصنوعی و محاسباتی و حافظه‌ای با مصرف بالا، نوآوری در تکنیک‌های بسته‌بندی پیشرفته را تحریک می‌کند. با این حال، همان‌طور که در پیش‌بینی سال ۲۰۲۴ آمده است، تقاضای تراشه‌های هوش مصنوعی ضعیف است و در حال حاضر ممکن است به کمک دولت‌ها نیاز داشته باشد تا به برنامه‌های تشویقی موجود اضافه کنند و ظرفیت تولید داخلی در زمینه تکنولوژی بسته‌بندی پیشرفته را گسترش دهند.

تقویت امنیت سایبری برای مبارزه با تشدید تهدیدها: صنعت نیمه‌رسانا نسبت به سایر صنایع با سطحی متفاوت از تهدیدهای سایبری مواجه است. به دلیل اهمیت روزافزون نیمه‌رساناها برای صنایع مختلف، این صنعت اغلب هدف حمله عواملی با پشتوانه دولتی است. به علت مسائل ژئوپلیتیک و محدودیت‌هایی که در زمینه فناوری‌های پیشرفته تولید تراشه وجود دارد، مالکیت فکری شرکت‌های نیمه‌رسانا یکی از مهم‌ترین اهداف حملات سایبری جهان است. این امر نشان می‌دهد که شرکت‌های نیمه‌رسانا یکی از اهداف مهم برای حملات سایبری در دنیا محسوب می‌شوند. در نتیجه اگر تنش‌های ژئوپلیتیک در سال ۲۰۲۴ به‌سرعت افزایش یابد و به محدودیت‌های بیشتر درباره مالکیت فکری، تراشه‌ها و مواد خام منجر شود، حملات سایبری ممکن است شدت یابد و تولید در صنعت را به خطر بیندازد. حملات سایبری نه‌تنها شرکت‌های مهم نیمه‌رسانا را تهدید می‌کنند، بلکه به‌صورت گسترده‌تر تامین‌کنندگان، توزیع‌کنندگان و تولیدکنندگان را هدف قرار می‌دهند.

ژئوپلیتیک و محدودیت‌های تجاری: در سال‌های اخیر، سیاستگذاران آمریکایی بر انواع نیمه‌رساناها و فناوری‌های تولید نیمه‌رسانا در چین محدودیت‌های صادراتی اعمال کرده‌اند که بسیاری از آنها به دلیل داشتن کاربرد نظامی بوده است. تعداد اندکی از کشورهای دیگر نیز محدودیت‌های مشابهی را بر چین اعمال کرده‌اند. آنچه در سال‌های ۲۰۲۲ و ۲۰۲۳ نسبتا جدید بود و ممکن است در سال ۲۰۲۴ اهمیت بیشتری پیدا کند، دیدگاهی درباره دو تکنولوژی کلیدی نیمه‌رسانا بود: تولید در گره‌های پیشرفته و تراشه‌هایی که هوش مصنوعی را گسترش می‌دهند. این دو تکنولوژی تا حدودی در سال ۲۰۲۲ محدود شدند که در سال ۲۰۲۳ این محدودیت‌ها با افزایش همراه شد.

چین در طول دهه گذشته یک سری اقدامات دولتی انجام داده و بیلیون‌ها دلار سرمایه‌گذاری کرده است تا در زمینه تراشه‌ها به خودکفایی برسد. تراشه‌هایی که برای بهبود هوش مصنوعی مولد طراحی شده‌اند، قرار است در سال ۲۰۲۴ سریع‌ترین رشد فروش نیمه‌رساناها را تجربه کنند. پیش‌بینی می‌شود این بازار تا پایان سال به بیش از ۵۰ میلیارد دلار برسد که نزدیک به ۱۰ درصد از کل فروش تراشه جهانی طی سال را نشان می‌دهد. ایالات‌متحده هم در حال محدود کردن صادرات این تراشه‌ها به مقاصد انتخابی است، اما این محدودیت‌ها به‌سرعت در حال تحول است.

روز شمار گردهمایی معدن

شیوه‌های معدن‌کاری با مسوولیت اجتماعی

دنیای اقتصاد: معدن همواره نقش مهمی در پیشرفت اقتصادی در سراسر جهان داشته است. این امر به‌ویژه در کشورهای در حال توسعه غنی از منابع صادق است. با این حال، بهره‌برداری از این ثروت معدنی همیشه هزینه داشته و بخش عمده هزینه آن بر عهده جامعه و محیط‌زیست است. بنابراین، از آنجا که کشورهای در حال توسعه تلاش می‌کنند از عملیات معدن‌کاری برای دستیابی به رشد استفاده کنند، معدن‌کاری با مسوولیت اجتماعی یک ضرورت مطلق است. امر مهم فقط به ملاحظات اخلاقی محدود نمی‌شود و با رفاه عادلانه و پایدار در کشورها در ارتباط است. در نتیجه، کشورهای در حال توسعه می‌توانند از طریق برخی مسوولیت‌ها و جلوگیری از برخی چالش‌ها، تعادل مناسب را برای دستیابی به استخراج پایدار فراهم کنند.

تاثیرات چندوجهی معدن‌کاری

اگر عملیات استخراج معدن بدون نظارت و حفاظت لازم انجام شود، ممکن است نتایج منفی زیادی به دنبال داشته باشد. این تبعات شامل قرار گرفتن در معرض مواد شیمیایی، آسیب ناشی از ماشین‌آلات، تخریب محیط‌زیست، جابه‌جایی جمعیت‌های بومی، بی‌توجهی به سایر بخش‌ها و موارد دیگر است.

خطرات برای کارگران: فعالیت‌های معدنی خطرات زیادی برای کارگران ایجاد می‌کند. کارگران ممکن است در معرض الیاف آزبست، گرد و غبار سیلیس، اگزوز گازوئیل، ترکیبات پلیمری و سایر مواد بالقوه خطرناک قرار بگیرند. حتی با استفاده از تجهیزات محافظ شخصی، این آلودگی‌ها می‌تواند به پوست یا اندام‌ها آسیب برساند. صداهای بلند تولیدشده توسط ماشین‌آلات سنگین، انفجار و حفاری از ویژگی‌های مشترک منطقه معدنی است و کاهش شنوایی متوسط تا شدید از نتایج آن است. علاوه بر این، کار با مواد منفجره و ماشین‌آلات عظیم در مناطق صعب‌العبور، احتمال بروز حوادث ناگوار و صدمات را افزایش می‌دهد.

تخریب محیط‌زیست: استخراج غیرمسوولانه در معادن، تخریب محیط‌زیست را به دنبال دارد. جنگل‌زدایی مداوم، فرسایش خاک، آلودگی آب و اختلال در اکوسیستم‌های حساس تهدیدهای زیادی را موجب می‌شود. علاوه بر این، عملیات معدن‌کاری می‌تواند باعث انتشار گازهای گلخانه‌ای زیادی شود که عواقب تغییرات آب‌وهوایی را بدتر می‌کند.

جوامع بومی: جمعیت‌های بومی به‌ویژه در معرض پیامدهای منفی عملیات معدن‌کاری هستند، زیرا طی قرن‌ها با سرزمین‌های خود همزیستی مسالمت‌آمیز داشته‌اند. این جوامع اغلب با از دست دادن مناطق شکار و تجمع سنتی خود، کوچ اجباری از خانه‌های آبا و اجدادی و تخریب شیوه زندگی و میراث فرهنگی خود مواجه هستند. مشکلاتی که این جوامع با آن روبه‌رو هستند می‌تواند با ورود فعالیت‌های معدنی تشدید شود و باعث ناآرامی‌های اجتماعی مانند افزایش جرم و جنایت، سوءاستفاده از مواد مخدر و استثمار گروه‌های اجتماعی ضعیف‌تر شود.

تغییرات در عملیات معدن‌کاری

اطمینان از عملیات معدن‌کاری پایدار و مسوولیت‌پذیر اجتماعی مستلزم اجرای چند تغییر است که شامل بهبود دید با نور کافی، تهویه گازهای مضر از طریق سیستم‌های کارآمد، نگهداری تجهیزات در شرایط خوب از طریق تمیز کردن و بازرسی منظم، مدیریت سطوح ارتعاش و صدا برای جلوگیری از کم‌شنوایی، مراقبت از خطرات گردوغبار، اجرای استانداردها و مقررات ایمنی دقیق و در نظر گرفتن دماهای شدید است؛ مواردی که می‌تواند بر ایمنی و سلامت کارگران تاثیر بگذارد.

مهم‌تر از همه، نظارت بر رعایت همه مقررات در هسته اصلی است تا اطمینان حاصل شود که عملیات ایمن باقی می‌ماند.

نظارت بر محیط‌زیست و شیوه‌های پایدار

شرکت‌های معدنی باید اولویت را به اجرای فناوری‌های پیشرفته و مفید برای محیط‌زیست بدهند که بازرسی از راه دور با استفاده از روبات‌ها و اسکن سه‌بعدی برای به حداقل رساندن قرار گرفتن انسان در معرض محیط‌های ناپایدار، سیستم‌های مدیریت مبتنی بر حسگر برای نظارت بر کیفیت هوا، خودکارسازی سیستم‌های روشنایی و انرژی، تسهیل تعمیر و نگهداری پیش‌بینی‌شده و استفاده از فناوری دوقلوی دیجیتال از جمله این موارد هستند. شرکت‌های معدنی همچنین باید بر بازسازی و احیای مناطق استخراج‌شده تمرکز کنند. این موضوع حفظ اکوسیستم‌های محلی را تضمین می‌کند که شامل حذف ایمن زباله‌های اضافی و جایگزینی خاک و پوشش گیاهی بومی است. شیوه‌های معدن‌کاری پایدار و مسوولیت‌پذیر اجتماعی همچنین شامل استفاده مجدد از زباله‌های معدنی برای اهداف تولیدی است. علاوه بر این، استفاده از تجهیزات سازگار با محیط‌زیست مانند ماشین‌آلات با باتری و بادوام، ردپای کربن را کاهش می‌دهد. مدیریت دقیق زباله‌های سمی هم بسیار مهم است. این امر دفع مناسب را تضمین کرده و از تخلیه غیرقانونی که می‌تواند به حیات وحش و جوامع آسیب برساند جلوگیری می‌کند.

توانمندسازی اقتصادی و مزایای مشترک

یک راه ایده‌آل برای ایفای مسوولیت اجتماعی معادن این است که اطمینان حاصل شود مزایای استخراج مواد معدنی بین مردم محلی توزیع می‌شود. راه‌های متعددی برای رسیدن به این هدف وجود دارد. شرکت‌های معدنی می‌توانند در ایجاد فرصت‌های اقتصادی پایدار کمک کنند. آنها همچنین می‌توانند استانداردهای عمومی زندگی ساکنان مناطق معدنی را افزایش دهند. این موضوع از طریق تامین مالی توسعه زیرساخت‌ها، مراقبت‌های بهداشتی و آموزش میسر است. در درازمدت، جوامع می‌توانند برای تنوع‌بخشیدن به فعالیت‌های اقتصادی خود و کاهش اتکا به استخراج معادن، با حمایت از کارآفرینی محلی و طرح‌های ظرفیت‌سازی توانمند شوند.

روزنامه صبح ایران
دنیای اقتصاد
گروه بین‌الملل
۵۲۱۸۹۳۱۴
international@den.ir

هم بایدن و هم ترامپ ملی گرای اقتصادی هستند

بزرگ‌ترین تهدید برای اقتصاد آمریکا

شما باید از شرایط اقتصاد آمریکا شگفت‌زده شوید. چندی پیش تصور می‌شد اقتصاد این کشور در آستانه یک رکود قرار دارد. در عوض، اندازه اقتصاد ایالات متحده بر خلاف انتظارها سال ۲۰۲۳ در مقایسه با یک سال قبل، حدود ۳ درصد بزرگ‌تر شد و یکی از پررونق‌ترین سال‌های قرن را تاکنون تجربه کرد. با آغاز سال ۲۰۲۴ رشد اقتصادی کشور همچنان ادامه یافت و بازهم برخلاف پیش‌بینی‌های اقتصاددانان که رشد سالانه اقتصاد کشور را در سه‌ماه اول سال یک درصد پیش‌بینی کرده بودند، این میزان دوبرابر شد. در همین حال، بازار کار نیز گستاخانه شرایط سرزنده و سالمی را تجربه می‌کند. نرخ بیکاری برای ۲۵ ماه متوالی زیر ۴ درصد مانده که می‌توان گفت طی پنج دهه گذشته بی‌سابقه است.

به گزارش نشریه اکونومیست، از پایان سال ۲۰۱۹، اقتصاد کشور حدود ۸ درصد به معنی واقعی رشد داشته که این میزان بیش از دوبرابر سریع‌تر از منطقه یورو و ۱۰ برابر سریع‌تر از ژاپن است. در این میان بریتانیا به سختی رشد کرده است.

همه این پیشرفت‌ها هنگامی بیشتر به چشم می‌آیند که درباره عواملی که می‌توانست مانعی در بر سر راه دستیابی به این نتایج محسوب شود، بیشتر بیندیشیم. ازآنجاکه فدرال رزرو به مبارزه با تورم برخاسته است، اقتصاد کشور شدیدترین افزایش نرخ بهره را از هنگام حضور جیمی کارتر در کاخ سفید (۱۹۸۱-۱۹۷۷) متحمل شده است. همه‌گیری کرونا، تشدید جنگ تجاری با چین و مبارزه با تغییرات آب‌وهوایی، همه‌وهمه، وضعیت زنجیره‌های تامین، بازارهای کار و سلایق مصرف‌کنندگان را تغییر داد.

جنگ در اوکراین و غزه، تنش‌های ژئوپلیتیک را تشدید کرده و بر فشارهای روی نظام تجارت جهانی افزوده است. اما پرسشی که در این میان مطرح می‌شود آن است که آیا این پیشرفت‌های چشمگیر می‌تواند با همین روند ادامه یابد؟ اقتصاد کشور هنوز با تهدیدهای مختلفی مواجه است. به‌عنوان‌مثال، هرچه نرخ‌های بهره برای مدت‌زمان بیشتری بالا بماند چنین شرایطی می‌تواند آسیب‌های زیادی در پی داشته باشد. اگرچه تورم کاهش یافته است، اما همچنان بالاتر از هدف ۲ درصدی فدرال‌رزرو باقی مانده است؛ به این معنی که فدرال‌رزرو ممکن است نتواند امیدهای سرمایه‌گذاران برای کاهش نرخ بهره از ماه ژوئن را برآورده کند.

در همین حال، به نظر می‌رسد تنش‌های ژئوپلیتیک احتمالا آسیب‌هایی را برای اقتصاد در پی داشته باشد. بااین‌حال، بزرگ‌ترین تهدید در این میان ناشی از انتخابات ریاست‌جمهوری در ماه نوامبر خواهد بود. به نظر می‌رسد پیروزی هیچ یک از دو کاندیدای اصلی یعنی ترامپ و بایدن منجر به تقویت شرایط اقتصادی کشور نشود. در عوض، طرح‌ها و برنامه‌های آنها ممکن است موجب شود اوضاع رو به وخامت گذارد. برای درک این موضوع، دلایل عملکرد فوق‌العاده اقتصاد را در نظر بگیرید. یکی از عوامل کلیدی، بسته کمک‌های سخاوتمندانه دولت در دوران شیوع پاندمی کرونا بود که با داشتن سهمی معادل ۲۶ درصد تولید ناخالص داخلی کشور، از دیگر کشورهای ثروتمند جهان بیشتر بود. این گشاده‌دستی دولت البته افزایش تورم را در پی داشت؛ هرچند که رشد سریع اقتصاد کشور را تضمین کرد. آمریکا اکنون ۴ درصد بیشتر از پایان سال ۲۰۱۹ کارگر دارد که بخشی از آن به لطف افزایش مشارکت نیروی کار است؛ اما عمدتا دلیل آن به‌دلیل ورود مهاجران بیشتر به کشور است. جمعیت متولدان خارج از کشور، ۴٫۴ میلیون نفر افزایش یافته است؛ رقمی که ممکن است کمتر از شمار مهاجرانی باشد که به‌صورت غیرقانونی وارد کشور می‌شوند. این آمار افزایشی در نیروی کار، به‌صورت مولد مشغول به فعالیت است. بازار کار منعطف داخل آمریکا به‌طور قطع سازگاری و تطبیق سریع‌تر اقتصاد با دنیای در حال تغییر را تسهیل کرده است. همچنین نقاط قوت دیگری نیز وجود دارند که از دیرباز کشور را برای مواجهه با آثار ناشی از ناآرامی‌ها و بحران‌های ژئوپلیتیک در موقعیت رشک‌برانگیزی قرار داده است. بازار وسیع داخلی، موجب تشویق نوآوری می‌شود و این به آن معنی است که نسبت به اقتصادهای ثروتمند کوچک‌تر، کشور به میزان کمتری به تجارت خارجی وابسته است.

ازآنجاکه رونق نفت شیل در دهه ۲۰۱۰ آمریکا را به یک صادرکننده خالص انرژی تبدیل کرد و درمجموع، در عوض اینکه به‌دلیل قیمت بالای انرژی، درست مشابه شرایطی که برای کشورهای اروپایی رخ داد، آمریکا متحمل خسارت شود، این ظرفیت به کشور امکان داد حتی از شرایط موجود به سود خود بهره‌برداری کند.

اما مشکل آنجاست که دیگر نمی‌توان به‌تنهایی به این ظرفیت‌های کمک‌کننده به رشد اقتصادی کشور اعتماد و تکیه کرد. شرایط کنونی ممکن است موجب شود سیاستمداران، موفقیت‌های اقتصادی را به سود خود تفسیر کنند و در نتیجه تصمیم بگیرند محرک‌های بیشتر اقتصادی را به اقتصاد تزریق کنند. اما روشن است این وضعیت نمی‌تواند برای طولانی‌مدت به همین منوال ادامه یابد.

پیش‌بینی‌های رسمی حکایت از آن دارد که کشور امسال بیش از آنکه بتواند در حوزه دفاعی هزینه کند، مجبور خواهد شد روی پرداخت بهره بدهی‌های خود هزینه کند. استقراض بیشتر، منجر به انباشت مخاطرات مالی در آینده خواهد شد.

ناتوان از درک واقعیت

درعین‌حال، هم ترامپ و هم بایدن به‌سوی اقدامات پوپولیستی و اتخاذ سیاست‌های حمایت‌گرایانه گرایش دارند؛ سیاست‌هایی که نه‌تنها سودمند نیستند، بلکه می‌تواند به پتانسیل رشد کشور آسیب رساند. وسوسه یا هیجان زودگذر چنین سیاست‌هایی در دوره اول ریاست‌جمهوری هر یک از روسای جمهور البته آثار مخرب آن بر اقتصاد را پنهان می‌کند. با این حال، این‌بار این آسیب‌ها پنهان نخواهد ماند.

البته باید گفت ترامپ تهدید جدی‌تری محسوب می‌شود. او در نظر دارد تعرفه ۱۰ درصدی روی واردات اعمال کند که برخی از مشاورانش آن را صرفا یک نقطه شروع می‌دانند. این امر عوارض موجود آمریکا بر واردات کالاها را سه‌برابر می‌کند، شرایط تورمی را وخیم‌تر می‌کند و هزینه و قیمت قطعات وارداتی را برای تولیدکنندگان افزایش می‌دهد. همزمان، آقای ترامپ وعده اخراج دسته جمعی مهاجران غیرقانونی را داده است. این امر فراتر از تلاش برای ایمن‌سازی مرز در برابر عبور غیر مجاز از مرز بوده و یک مخاطره عمده در حوزه تامین نیروی کار محسوب می‌شود. در سال ۲۰۲۱ بیش از ۱۰ میلیون مهاجر غیرقانونی در آمریکا، حدود ۵ درصد از نیروی کار کشور را تشکیل می‌دادند.

ریاست‌جمهوری ترامپ همچنین استقلال فدرال‌رزرو را تهدید می‌کند. ترامپ می‌گوید که رئیس این نهاد، جرمی پاول را که دوره ریاستش در سال ۲۰۲۶ به پایان می‌رسد و در زمان ریاست‌جمهوری خود اغلب از او انتقاد می‌کرد، دوباره منصوب نخواهد کرد. یک فدرال‌رزرو سرسپرده در زمان کسری‌های بزرگ که آقای ترامپ ممکن است بر آنها بیفزاید، می‌تواند ثبات اقتصاد کلان آمریکا را در معرض تهدید قرار دهد. حضور دوباره بایدن در کاخ سفید اما به این اندازه فاجعه‌بار نخواهد بود. بایدن به فدرال‌رزرو اجازه داده تا به جنگ تورم برود. او همچنین قصد دارد با افزایش مالیات‌ها کسری بودجه را جبران کند. بااین‌حال او یک ملی‌گرای اقتصادی است. سخنرانی ۷ مارس بایدن در کنگره مملو از وعده‌های حمایت‌گرایانه مبنی بر «خرید کالاهای آمریکایی» و ایده‌های دولت‌محور درباره کنترل فراگیر قیمت‌ها از مسکن گرفته تا شوکولات بار اسنیکرز بود.

هم بایدن و هم ترامپ نوستالژی نابجای دهه‌های ۱۹۵۰ و ۱۹۶۰ در ذهن خود دارند و آثار سیاست‌های خود روی اقتصاد را را با ترسیم شرایط کنونی اقتصاد، ضعیف‌تر از آنچه هست توجیه می‌کنند. به باور ترامپ، تجارت و مهاجرت کشور را فقیرتر کرده است. در این میان بایدن عمیقا نسبت به کسب‌وکارهای بزرگ بی‌اعتماد است و حتی در جایی که هر دو به نقاط قوت آمریکا اذعان دارند، آنها این موفقیت‌ها را ناشی از سیاست‌های مداخله‌گرایانه خود تفسیر می‌کنند. در واقع، آنها بازارهای آزاد را که منبع نهایی ثروت کشور هستند، تضعیف می‌کنند. حقیقت ماجرا اما آن است که آمریکا با نوآوری و سازگاری شرکت‌ها و نیروی کار خود با جهان به سرعت در حال دگرگونی، رشد و نمو یافته است؛ اما اگر ساکن بعدی کاخ سفید از درک این واقعیات ناتوان باشد، اقتصاد روبه‌رشد آمریکا در نهایت رو به افول خواهد گذاشت.

انتقادات چاک شومر از نتانیاهو چه چیزی را نشان می‌دهد؟

نارضایتی گسترده آمریکا از اسرائیل

دنیای‌اقتصاد: تحلیلگران روز جمعه گفتند که انتقاد شدید سناتور چاک شومر از بنیامین نتانیاهو شکاف رو به افزایش بین اسرائیل و مهم‌ترین متحدش، ایالات متحده را آشکار کرد؛ اما بعید بود که اسرائیل را وادار به ترسیم مسیر جدیدی کند. «آرون باکسرمن» در گزارش ۱۵ مارس در نیویورک‌تایمز نوشت، شومر - دموکرات از نیویورک، رهبر اکثریت و بالاترین مقام منتخب یهودی در ایالات متحده - بارها در سخنرانی روز پنج‌شنبه در مجلس سنا از نتانیاهو انتقاد کرد و او را یکی از موانع اصلی برای صلح اسرائیل و فلسطینیان دانست. شومر درحالی که صراحتا خواستار برکناری نتانیاهو نشد، اما افزود که اسرائیلی‌ها باید به زودی فرصت انتخاب رهبری جدید را داشته باشند. آلون پینکاس، دیپلمات سابق اسرائیلی، این سخنرانی را «لحظه‌ای خاص» خواند که نشان‌دهنده نارضایتی گسترده آمریکا از جهت‌گیری اسرائیل در میان متحدانش در کنگره و جامعه یهودیان آمریکا بود. او گفت: «یک سناتور یهودی از نیویورک، رهبر اکثریت، یکی از دوستان نتانیاهو که میانه‌روترین دموکراتِ ممکن است و حتی به اسرائیل متمایل است، انتقادهایی به این شکل را بیان می‌کند؟ اگر چاک شومر را از دست بدهی، یعنی آمریکا را از دست داده‌ای.» یائیر لاپید، رهبر اپوزیسیون اسرائیل، یکی از معدود رهبران اسرائیلی بود که از اظهارات شومر استقبال کرد و سخنان او را «اثباتی بر این دانست که نتانیاهو بزرگ‌ترین حامیان اسرائیل را در ایالات متحده یکی یکی از دست می‌دهد.» لاپید در بیانیه‌ای گفت: «نتانیاهو آسیب سنگینی به تلاش ملی برای پیروزی در جنگ و حفظ امنیت اسرائیل وارد می‌کند.»

اما این دیدگاه اقلیت بود. خاص‌ترین واکنش همانا واکنش بنی گانتس منتقد راست میانه نتانیاهو بود. او روز پنج‌شنبه در رسانه‌های اجتماعی گفت که شومر «در اظهارات خود اشتباه کرده است.» وی افزود: «هیچ‌گونه مداخله خارجی صحیح نیست و مورد استقبال هم قرار نخواهد گرفت.» گانتس که به‌طور گسترده به‌عنوان رقیب جدی برای نخست وزیری در انتخابات بعدی دیده می‌شود، مرتبا در نظرسنجی‌ها از نتانیاهو پیشی می‌گیرد. مایکل کوپلو، تحلیلگر اندیشکده انجمن سیاست اسرائیل گفت: «با توجه به همه چیزهایی که در غزه می‌گذرد، حتی رهبران سیاسی اسرائیل که مخالف نتانیاهو هستند، تمایلی به تبدیل این سخنان به لحظه سیاسی خاص ندارند.»

شومر مدت‌هاست که در جناح محافظه‌کار تر تشکیلات حامی اسرائیل در واشنگتن جای گرفته است. او در سال ۲۰۱۵ به‌شدت از توافق هسته‌ای ایران انتقاد کرد؛ توافقی که مورد حمایت باراک اوباما، رئیس جمهور وقت آمریکا و مخالفت شدید نتانیاهو قرار گرفت. آرون دیوید میلر، دیپلمات سابق وزارت امور خارجه گفت: «با توجه به حمایت دیرینه او از اسرائیل، مسافتی که شومر برای ایراد آن سخنرانی طی کرد، احتمالا از فاصله هر سیاستمدار دموکرات دیگری بیشتر است.» شومر بارها در سخنرانی خود تاکید کرد که برای انتقاداتش متوجه «اسرائیل» نیست، بلکه متوجه شخص نتانیاهو است که حتی قبل از جنگ غزه با تلاش خود برای پیشبرد طرحی بحث‌برانگیز برای تضعیف قوه قضائیه، اسرائیلی‌ها را دچار تفرقه کرده بود. حملات حماس اسرائیلی‌ها را شوکه کرد و درخواست‌های بیشتری را برای کناره‌گیری نتانیاهو به‌دلیل شکست امنیتی برانگیخت. اظهارات شومر در روز پنج‌شنبه - که «انتخابات جدید تنها راهی است که اجازه می‌دهد یک فرآیند تصمیم‌گیری سالم و باز درباره آینده اسرائیل امکان‌پذیر باشد، آن هم زمانی که بسیاری از اسرائیلی‌ها اعتماد خود را به چشم‌انداز و جهت‌گیری دولت خود از دست داده‌اند» - توسط نظرسنجی‌ها در اسرائیل تایید شده است. بر اساس نظرسنجی که در ماه ژانویه توسط «موسسه دموکراسی اسرائیل» در اورشلیم منتشر شد، تقریبا ۷۱ درصد از اسرائیلی‌ها از برگزاری انتخابات زودهنگام (چه فوری یا در پایان جنگ) حمایت می‌کنند. کوپلو گفت: «آنچه شومر بر زبان آورد، از بسیاری جهات، بازتاب افکار عمومی اسرائیل درباره نتانیاهو است. او در اینجا فوق‌العاده نامحبوب است و اکثریت قاطع اسرائیلی‌ها نیز خواهان برگزاری انتخابات زودهنگام هستند.» ناظران گفتند، بعید است که سخنرانی سناتور مذکور باعث ایجاد تغییرات در اسرائیل شود.

انتخابات روسیه در ۱۱ منطقه زمانی مختلف در حال برگزاری است

ریاست‌جمهوری پوتین تا ۲۰۳۰

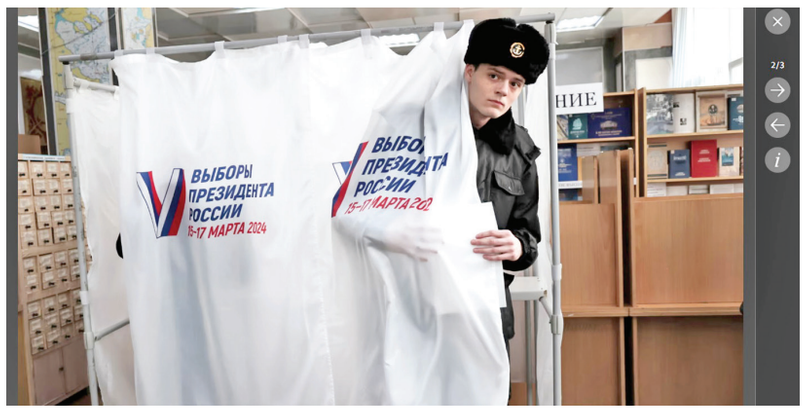

مردم سراسر روسیه و بخش‌های تازه منضم‌شده از اوکراین به روسیه طی سه روز (جمعه، شنبه و یکشنبه) به پای صندوق‌های رفتند تا رئیس جمهور آینده کشور را مشخص کنند. «عدنا محمد» در گزارش ۱۵ مارس در الجزیره نوشت، انتظار این است که رئیس جمهور مستقر (پوتین) پیروز انتخابات شود. در این گزارش آمده است که مردم در ۱۱ منطقه زمانی مختلف در روسیه به پای صندوق‌های رای رفتند تا رهبر آینده کشور را برگزینند.

دنیای اقتصاد به نوشته الجزیره، احتمال قریب به یقین این است که پوتین برای بار پنجم رئیس جمهور شود. اگر چنین شود، او پس از استالین دومین رهبر روسیه است که طولانی‌ترین دوران زمامداری را داشته است. این انتخابات برای اولین‌بار است که سه روز طول می‌کشد و ساعت ۸ شب یکشنبه به وقت محلی حوزه‌ها تعطیل و کار شمارش آرا شروع می‌شود.

«پیوتره سوئر» و «اندرو راث» در گزارش ۱۵ مارس هم در گاردین نوشتند، رای‌دهندگان در روسیه روز جمعه به پای صندوق‌های رای رفتند تا به‌طور قطع حکومت ۲۴ ساله ولادیمیر پوتین را حداقل تا سال ۲۰۳۰ تمدید کنند. پس از آنکه مقامات روسیه دو نامزد را که مخالفت خود را با جنگ در اوکراین اعلام کرده بودند از شرکت در انتخابات منع کردند، رهبر دیرپای روسیه دیگر با مخالفت معناداری روبه‌رو نبوده است. سه سیاستمدار دیگر که در انتخابات شرکت می‌کنند مستقیما اقتدار پوتین را زیر سوال نمی‌برند و مشارکت آنها به معنای افزودن رنگ و لعابی از مشروعیت به رقابت است. اولین انتخابات ریاست‌جمهوری پس از تهاجم همه‌جانبه روسیه به اوکراین بدون حادثه آغاز شد. مقامات محلی در حداقل پنج منطقه، از جمله کریمه (که در سال ۲۰۱۴ به روسیه منضم شد)، مواردی را گزارش کردند که رای‌دهندگان داخل صندوق‌های رای رنگ ریختند و گاهی هم حوادث آتش سوزی را سبب شدند. کمیسیون انتخابات روسیه گزارش داد که با بیش از ۱۰۵۰۰ حمله سایبری مواجه شده و یک وب‌سایت کلیدی دولتی که برای رای‌گیری آنلاین استفاده می‌شود، در بسیاری از مناطق روسیه در بسیاری از ساعات روز در دسترس نبود. پوتین روز جمعه در اظهاراتی خشمگینانه از کی‌یف به‌دلیل یورش مداوم در امتداد مرز روسیه انتقاد کرد و آن را تلاشی برای «برهم زدن روند رای‌گیری [و ارعاب] مردم حداقل در مناطقی که هم‌مرز با اوکراین هستند» خواند.

آغاز رای‌گیری ساعاتی پس از یکی از مرگبارترین حملات روسیه به شهر بندری اودسای اوکراین انجام شد که بر اثر اصابت دو موشک از کریمه به یک منطقه مسکونی، حداقل ۲۰ نفر کشته شدند. کرملین می‌خواهد نشان دهد که با وجود جنگ می‌تواند انتخابات را با موفقیت برگزار کند. پوتین در انتخابات قبلی با قاطعیت پیروز شد، اما ناظران مستقل انتخابات می‌گویند که این انتخابات با تقلب گسترده خدشه‌دار شده است. پیش از این انتخابات، آژانس نظرسنجی Vtsiom مورد حمایت دولت پیش‌بینی کرده بود که روس‌ها ۸۲ درصد آرا را به پوتین می‌دهند. این در حالی است که بالاترین رای‌دهی به او تا کنون با مشارکت ۷۱ درصدی همراه بوده است. تا بعدازظهر روز جمعه، کمیسیون انتخابات روسیه اعلام کرد که مشارکت مردمی از ۲۵ درصد فراتر رفته که شامل بیش از ۲٫۶ میلیون رای آنلاین شده است. کرملین گفت که پوتین از جمله افرادی بود که روز جمعه به‌صورت آنلاین رای داد.

منتقدان پوتین یا در زندان هستند یا در تبعید یا به دیار ابد رفته‌اند. به‌طور مثال، الکسی ناوالنی، مشهورترین سیاستمدار مخالف روسیه، ماه گذشته به‌طور ناگهانی درگذشت. یولیا، بیوه ناوالنی که پوتین را مسوول مرگ همسرش می‌داند، از حامیانش خواست تا با حضور دسته‌جمعی در ظهر یکشنبه به وقت محلی، با تشکیل توده‌های بزرگ، علیه پوتین ۷۱ ساله اعتراض کنند. این اعتراض در نظرسنجی با عنوان «ظهر علیه پوتین» نام‌گذاری شده است. تیم ناوالنی پیشنهاد کرد که یا برگه رای خراب شود، یا روی آن «الکسی ناوالنی» نوشته شود یا به یکی از سه کاندیدای مخالف پوتین رای دهند. دادستان‌های روسیه روز پنج‌شنبه هر رای‌دهنده‌ای را که در اقدام «ظهر علیه پوتین» شرکت کنند به پنج سال زندان تهدید کردند، اگرچه هنوز مشخص نیست که مقامات چگونه قصد دارند اعتراضات را سرکوب کنند؛ زیرا هیچ دلیل قانونی برای متفرق کردن شرکت‌کنندگان ندارند.

تعدادی از روس‌ها اقدامات مستقیم‌تری را برای تضعیف رای انجام دادند. بر همین اساس، تعدادی از روس‌ها با داشتن قوطی رنگ در دست، آنها را داخل جعبه‌های حاوی برگه‌های رای ریختند و تعدادی هم دستگیر شدند. در کوگالیم، غرب سیبری، زنی آتش کوچکی را در یک مرکز رای‌گیری به راه انداخت. ویدئویی نشان می‌دهد که آتش به سمت صندوق رای می‌رود؛ اما قبل از رسیدن به صندوق یک کارگر رای‌گیری آتش را خاموش کرد. «الا پامفیلووا»، کمیسر قدیمی انتخابات روسیه گفت کسانی که برگه‌های رای را خراب کردند «حرامزاده»اند و خواستار دستگیری آنها شد. بازرسان در منطقه روستوف جنوبی از بازداشت یک مرد ۶۲ ساله به اتهام ممانعت از حق رای خبر دادند که حداکثر پنج سال حبس دارد. تصاویر گرفته‌شده از سن پترزبورگ زنی را در حال پرتاب کوکتل مولوتف به سمت یک مرکز رای‌گیری نشان می‌دهد. به گزارش پایگاه خبری فونتانکا، این زن دستگیر شد و ممکن است به اتهام تروریسم محاکمه شود.

بازگشت هیات اسرائیلی به قطر

مذاکرات آتش‌بس از سرگرفته می‌شود

به گفته افراد آشنا با مذاکرات، حماس دیگر از اسرائیل نمی‌خواهد که فورا با آتش‌بس دائمی در ازای آغاز مبادله گروگان‌ها و اسیران موافقت کند. پیشنهاد جدید حماس امکان آزادی گروگان‌ها در ازای عقب‌نشینی تدریجی نیروهای اسرائیلی از بخش‌هایی از نوار غزه و همچنین آزادی زندانیان را فراهم می‌سازد. این پیشنهاد جدید با اصلاح خواسته‌ها برای پایان دادن به خصومت‌ها، احتمالا می‌تواند مذاکرات را از سر بگیرد.

دنیای اقتصاد «ادوارد وونگ» در گزارش ۱۶ مارس در نیویورک‌تایمز نوشت، کاخ سفید از پیشنهاد جدید حماس استقبال و تایید کرد که مذاکرات به زودی در دوحه (قطر) از سر گرفته خواهد شد؛ البته بدون حضور هیات آمریکایی. جان اف کربی، مشاور ارتباطات امنیت ملی کاخ سفید گفت: «ما محتاطانه خوش‌بین هستیم که همه چیز در جهت خوبی پیش می‌رود؛ اما این به آن معنا نیست که کار انجام شده است. اما ما باید تا پایان به آن پایبند باشیم.» ایالات متحده بر حماس برای از سرگیری مذاکرات و کاهش خواسته‌های خود فشار آورده است. طرف‌های مذاکره‌کننده مختلف به غزه وعده‌های کمک‌های بشردوستانه بیشتری داده‌اند و تهدیدهای مبهمی برای بستن دفتر سیاسی حماس در دوحه مطرح کرده‌اند. درحالی که بنیامین نتانیاهو، نخست وزیر اسرائیل آشکارا این پیشنهاد جدید را رد کرد، اما با توجه به اینکه هفته گذشته حماس از ارائه شرایط برای مبادله گروگان خودداری کرد، دیگر مقامات اسرائیلی واکنش مثبت‌تری نشان دادند. به گفته یکی از مقامات منطقه، مذاکره‌کنندگان، از جمله مقامات ارشد اطلاعاتی اسرائیل، می‌توانند تا روز یکشنبه وارد دوحه شوند. کربی درحالی که گفت نمی‌خواهد از تریبون کاخ سفید صحبت‌هایی مطرح کند، اعلام کرد که پیشنهاد حماس با چارچوبی مطابقت دارد که اسرائیل، قطر، مصر و ایالات متحده در مذاکرات ماه گذشته در پاریس با آن موافقت کردند. یکی دیگر از مقامات آمریکایی و یکی از مقامات منطقه گفت درحالی که شکاف‌ها بین طرف‌های درگیر باید برطرف شود، اما این پیشنهاد جدید اولین گام مثبت پس از تاخیرهای چند روز اخیر بود و قابل توجه است که حماس دیگر خواستار آتش‌بس دائمی نیست.

به گفته یک مقام اسرائیلی، در مرحله اول توافق، بر اساس پیشنهاد حماس، نیروهای اسرائیلی به سمت مرکز غزه عقب‌نشینی می‌کنند و به برخی غیرنظامیان اجازه می‌دهند به خانه‌های خود بازگردند. بر اساس پیشنهاد حماس، اسرائیل باید با آزادی تعداد بیشتری از فلسطینی‌ها - بیش از آنچه طرح آمریکایی ارائه داده بود - از زندان موافقت کند. مبادله اولیه گروگان‌ها شامل پنج گروگان زن باقی‌مانده، به اضافه ۳۵ مرد پیر، بیمار یا مجروح می‌شود. حماس خواستار آزادی ۳۵۰ اسیر فلسطینی برای این افراد شده است. همچنین حماس برای هر یک از زنان خواستار آزادی ۵۰ زندانی از جمله ۳۰ زندانی به حبس ابد است. مرحله اول چند هفته طول خواهد کشید. در مرحله دوم، زندانیان مرد در ازای توقف بیشتر درگیری‌ها آزاد می‌شوند. بر اساس پیشنهاد حماس، در مرحله نهایی، حماس اجساد گروگان‌هایی را که جان باخته‌اند پس می‌دهد و اسرائیل محاصره غزه را کاهش می‌دهد. اسرائیل در برابر هرگونه توافقی برای پایان دادن به عملیات نظامی خود مقاومت کرده است. مقامات آمریکایی برای شروع مبادلات در ازای توقف موقت درگیری به‌عنوان تنها فرمولی که می‌تواند کارساز باشد، فشار آورده‌اند. جزئیات طرح حماس پیشتر توسط الجزیره گزارش شده بود.

«گایا گوپتا» هم در گزارش دیگری در تاریخ ۱۵ مارس در نیویورک‌تایمز روایت دیگری از مذاکرات به‌دست داد. او نوشت، بنیامین نتانیاهو روز جمعه آخرین توافق آتش‌بس پیشنهادی حماس را رد کرد و خواسته‌های آن را «مضحک» خواند و گفت که اسرائیل با طرح‌های حمله زمینی به رفح پیش خواهد رفت. با این حال، نتانیاهو این سیگنال را فرستاد که آماده گفت‌وگوهای بیشتر است. او اعلام کرد که در حال اعزام یک هیات اسرائیلی به قطر است. پاسخ نتانیاهو یک روز پس از ارائه پیشنهاد متقابل حماس به اسرائیل با هدف تامین آتش‌بس و تبادل گروگان برای اسرای فلسطینی صورت گرفت. حماس در بیانیه‌ای اعلام کرد که آنچه را «چشم‌انداز جامع» برای آتش‌بس می‌داند، به میانجی‌گران قطر ارائه کرده است. یک مقام آمریکایی روز جمعه گفت درحالی که هنوز شکاف‌هایی وجود دارد، اما پیشنهاد جدید احتمالا می‌تواند مذاکرات را از سر بگیرد. با این حال، چند ساعت پس از دریافت این پیشنهاد، دفتر نتانیاهو گفت که «حماس به خواسته‌های غیر واقعی خود ادامه می‌دهد.» او روز جمعه، بیانیه دومی را منتشر کرد و گفت: «درباره گروگان‌ها - خواسته‌های حماس هنوز مضحک است.» آنتونی بلینکن، وزیر امور خارجه، در جریان سفر به وین تایید کرد که حماس یک پیشنهاد متقابل ارائه کرده است؛ اما گفت که نمی‌تواند جزئیات را فاش کند. او گفت که ایالات متحده «به‌شدت» با اسرائیل، قطر و مصر «برای پر کردن شکاف‌های باقی‌مانده» کار می‌کند. تصمیم اسرائیل برای اعزام تیم مذاکره‌کننده به قطر «منعکس‌کننده احساس امکان - و فوریت - برای دستیابی به توافق است.» نتانیاهو تحت فشار فزاینده بین‌المللی برای پایان دادن به جنگ و محدود کردن مرگ و میر غیرنظامیان قرار گرفته است.

اکثریت با جنگ تمام‌عیار برای اتحاد جزیره مخالفند

چیزهایی مهم‌تر از تایوان برای چینی‌ها

دنیای‌اقتصاد: «شائو هونگتیان» ۲۳ ساله درحالی که در امتداد ساحلی در نزدیکی شهر شیامن در سواحل جنوب شرقی چین سرگردان بود به الجزیره گفت: «تصور اینکه اینجا قبلا یک منطقه جنگی بوده دشوار است.» شائو در کنار لبه آب، جایی که امواج ملایم روی شن‌ها می‌چرخید، با دست به سوی دریا و مجمع‌الجزایر کینمن اشاره کرد؛ جایی که اکنون در آرامش است اما در دهه‌های ۱۹۴۰ و ۱۹۵۰ میدان جنگ بود. «فردریک کلتر» در گزارش ۱۵ مارس در الجزیره نوشت، کمونیست‌ها در جنگ داخلی چین در سال ۱۹۴۹ پیروز شدند و ناسیونالیست‌های کومینتانگ (KMT) از پکن به جزیره تایوان گریختند. در کینمن، جزیره اصلی مجمع‌الجزایری به همین نام، در کمتر از ۱۰ کیلومتری (۶٫۲ مایلی) از سواحل چین بود که ملی‌گراها تلاش‌های مکرر کمونیست‌ها برای تهاجم را دفع کردند. کینمن و جزایر اطراف آن - که برخی از آنها حتی نزدیک‌تر به سواحل چین هستند - از آن زمان تاکنون بخشی از قلمرو تایوان بوده است. شهروندان چینی مانند شائو زمانی می‌توانستند برای بازدید از جزایر ویزای توریستی دریافت کنند، اما با همه‌گیری کووید این مساله پایان یافت. شائو در یک ارتباط ویدئویی گفت: «کینمن، چین و تایوان همه بخشی از یک ملت هستند. بنابراین باید امکان بازدید وجود داشته باشد و امیدوارم روزی بتوانم از آن بازدید کنم.» همچون شائو، رئیس جمهور چین، شی جین‌پینگ و حزب حاکم کمونیست چین ادعا می‌کنند که تایوان و قلمرو آن بخشی از چین است. شی در سخنرانی سال جدید خود گفت که اتحاد چین با تایوان دموکراتیک یک «الزام تاریخی» است و چین استفاده از زور را برای دستیابی به اتحاد رد نکرده است. سال گذشته شی از نیروهای مسلح چین خواست تا آمادگی رزمی خود را تقویت کنند. در سال‌های اخیر، ارتش چین با تهاجمات هوایی و دریایی تقریبا روزانه در نزدیکی فضای هوایی و دریایی تایوان، فشار خود را بر تایوان افزایش داده است. در زمان‌های تنش خاص، مانند سفر نانسی پلوسی، رئیس پیشین مجلس نمایندگان به تایپه، چنین مانورهایی با لفاظی‌های تند و تیز و مانورهای نظامی در مقیاس بزرگ همراه بوده است. اخیرا تنش‌ها در نزدیکی کینمن نیز افزایش یافته است. در ماه فوریه، دو ماهی‌گیر چینی هنگام واژگونی قایق تندروشان و هنگام تلاش برای فرار از گارد ساحلی تایوان، کشته شدند. آنها در حال ماهی‌گیری «در آب‌های ممنوعه» در حدود یک مایل دریایی (۱٫۸ کیلومتر) از مجمع‌الجزایر کینمن بودند. از آن زمان، گارد ساحلی چین فعالیت‌های خود را در اطراف کینمن افزایش داده است. «ژو فنگلیان»، سخنگوی دفتر امور تایوان دولت چین گفت که حادثه فوریه «وحشیانه» بود. او تاکید کرد که این آب‌ها محل «سنتی» ماهی‌گیری برای ماهیگیران چین و تایوان است. واژگونی دوم در روز پنج‌شنبه گزارش شد و به همین مناسبت چین از گارد ساحلی تایوان کمک خواست. شائو که در ساحل ایستاده و به سمت کینمن نگاه می‌کند، می‌گوید که خصومت‌ها راهی برای نزدیک کردن چین و تایوان نیست. او گفت: «من می‌خواهم اتحاد به‌صورت مسالمت‌آمیز اتفاق بیفتد.» اگر این امکان‌پذیر نباشد، او ترجیح می‌دهد همه چیز همان‌طور که هست باقی بماند. او می‌داند که بسیاری از دوستانش نیز همین احساس را دارند. به گفته شائو، اگر آنها به کینمن و تایوان می‌روند، باید به‌عنوان بازدیدکننده باشد، نه به‌عنوان جنگنده. مطالعه‌ای که سال گذشته توسط مرکز چین قرن بیست‌ویکم دانشگاه کالیفرنیا سن دیگو منتشر شد، نشان می‌دهد که شائو و دوستانش در مخالفت با جنگ بر سر تایوان تنها نیستند. این مطالعه حمایت عمومی چین از گام‌های مختلف سیاسی درباره اتحاد با تایوان را مورد بررسی قرار داد و دریافت که راه‌اندازی یک جنگ تمام‌عیار برای دستیابی به اتحاد توسط یک‌سوم پاسخ‌دهندگان چینی غیرقابل قبول تلقی می‌شود. تنها یک‌درصد همه گزینه‌های دیگر به جز جنگ را رد کردند و ادعای دولت چین مبنی بر اینکه مردم چین مایلند برای دستیابی به اتحاد «به هر راهی بروند و هر بهایی را بپردازند» به چالش کشیدند.

در یک گزارش پژوهشی روند ۱۰ ساله صادرات ایران بررسی شد

دو سنگ بزرگ پیش‌روی صادرات

صادرات غیرنفتی ایران در سال‌های گذشته با چالش‌های متعددی روبه‌رو بوده‌است. وابستگی به تعداد محدودی از مقاصد و تمرکز بر صادرات کالاهای اولیه، دو مشکل اساسی در این زمینه هستند. این امر نه‌تنها ریسک اقتصادی را افزایش می‌دهد، بلکه مانع از توسعه‌پایدار و ایجاد اشتغال می‌شود. بررسی آمار صادرات غیرنفتی ایران در ۱۰ سال گذشته نشان می‌دهد بیش از ۸۰ درصد صادرات کشور به ۱۰ مقصد عمده صادراتی تعلق داشته‌است. در این میان، سهم دو کشور چین و عراق به تنهایی بیش از نیمی از صادرات غیرنفتی ایران را تشکیل می‌دهد. این وابستگی بالا به دو کشور، ریسک اقتصادی را به‌شدت افزایش می‌دهد. به‌عنوان مثال، هرگونه تغییر در سیاست‌های تجاری این کشورها یا بروز تنش‌های سیاسی، می‌تواند به‌طور قابل توجهی بر اقتصاد ایران تاثیر بگذارد. همچنین از ۱۰ مقصد عمده صادراتی ایران در سال گذشته، ۷ کشور در سال ۱۳۹۲ نیز جزو مهم‌ترین مقاصد صادراتی کشور بوده‌اند.

دنیای اقتصاد این امر نشان می‌دهد که در طول ۱۰ سال گذشته، تنوع قابل‌توجهی در مقاصد صادراتی ایران ایجاد نشده‌است. تمرکز بر تعداد محدودی از بازارها، ایران را در برابر تحریم‌ها و نوسانات اقتصادی در این کشورها آسیب‌پذیر می‌کند.

به دلیل نقش قابل‌توجه صادرات در وضعیت شاخص‌های اقتصاد کلان کشور همچون تولید ناخالص داخلی و نرخ بیکاری، معاونت بررسی‌های اقتصادی اتاق بازرگانی تهران، در یک گزارش پژوهشی روند صادرات ایران به مقاصد اصلی را مورد بررسی قرارداده و چالش‌های کشور برای توسعه صادرات را تحلیل کرده‌است.

بر اساس این گزارش، بخش عمده‌ای از صادرات غیرنفتی ایران به محصولات پتروشیمی و فرآورده‌های نفتی اختصاص دارد. این محصولات به‌عنوان کالاهای اولیه شناخته می‌شوند و ارزش افزوده پایینی دارند. تمرکز بر صادرات این محصولات، مانع از توسعه صنایع پیشرفته و ایجاد اشتغال پایدار در کشور می‌شود.

همچنین در ۱۰ سال گذشته، برخی از کشورها مانند مصر، ترکمنستان، کره‌جنوبی و ژاپن که در ابتدای دوره جزو مقاصد اصلی صادراتی ایران بودند، به مرور زمان جایگاه خود را از دست داده‌اند. تحریم‌های بین‌المللی، عدم‌مزیت رقابتی و تغییرات در الگوهای تجارت‌جهانی از جمله دلایل این امر هستند.

روند کلی صادرات

به‌طور کلی، عمده مقاصد صادراتی کشور طی ۱۰ سال گذشته را می‌توان به دو دسته تقسیم کرد. دسته اول؛ کشورهایی که طی این ۱۰ سال جایگاه خود را حفظ کرده‌اند و دسته دوم؛ کشورهایی که جایگاه خود را به‌عنوان مهم‌ترین مقاصد صادراتی ایران از دست داده‌اند. درخصوص دسته دوم عوامل متعددی باعث ازدست‌رفتن جایگاه این کشورها شده که مهم‌ترین آن وجود تحریم‌های بین‌المللی علیه ایران و در نتیجه عدم‌تمایل بسیاری از کشورها برای انجام معامله با ایران است.

به‌طور کلی وابستگی به بازارهای محدود و خام‌فروشی، دو چالش اساسی در مسیر توسعه صادرات غیرنفتی ایران هستند. برای حل این مشکل، لازم است با اتخاذ سیاست‌های مناسب، تنوع در مقاصد صادراتی و محصولات صادراتی افزایش یابد. تمرکز بر صادرات محصولات با ارزش افزوده بالا و افزایش رقابت‌پذیری در بازارهای جهانی، می‌تواند به رونق صادرات غیرنفتی و توسعه اقتصادی کشور کمک کند.

مشتریان محدود

مطابق آخرین آمارهای منتشرشده توسط گمرک، ۵ مقصد عمده صادرات کشور بالغ بر ۷۴ درصد از کل ارزش صادرات کشور را طی ۱۰ ماهه ۱۴۰۲ تشکیل می‌دهند. نتایج بررسی‌ها طی بازه زمانی ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۱ نشان می‌دهد متوسط ارزش صادرات ایران به ۱۰ مقصد اصلی صادراتی کشور، بیش از ۳۹ میلیارد دلار بوده‌است. این رقم حدود ۸۸ درصد از متوسط ارزش کل ارزش صادرات را تشکیل می‌دهد. درمیان ۱۰ مقصد عمده صادراتی، دو کشور چین و عراق به‌عنوان مقاصد اصلی صادرات ایران جایگاه ویژه‌ای دارند. بیش از نیمی ازصادرات کشور صرفا به بازارهای دو کشور چین و عراق ارسال می‌شود. وابستگی صادرات به مقاصد محدود خارجی می‌تواند کشور را با ریسک‌های قابل‌توجهی در حوزه تغییرات سیاسی، اقتصادی و تجاری روبه‌رو کند. هر تغییر در راهبردهای تجاری یا سیاست‌های داخلی این کشورها ممکن است بر صادرات ایران تاثیر منفی بگذارد و باعث کاهش درآمدها و رونق صادراتی کشور شود.

همچنین، میانگین ارزش دلاری صادرات ۱۰ کالای عمده به مقاصد اصلی طی بازه مورد بررسی نیز نشان می‌دهد که صادرات ایران بیشترین تمرکز را بر روی گاز طبیعی و فرآورده‌های پتروشیمی داشته‌است که شامل محصولاتی مانند اتیلن، انواع پلی‌اتیلن، متانول و بوتان می‌شود. این امر نشان‌دهنده خام‌فروشی و صادرات کالاهای اولیه به شرکای اصلی تجاری ایران است. با توجه به اینکه صادرات ایران بیشترین تمرکز خود را بر روی محصولات پتروشیمی و فرآورده‌های نفتی داشته‌است؛ کاهش تنوع محصولات صادراتی باعث نزول درآمدهای صادراتی حاصل از محصولات با ارزش‌افزوده بالا می‌شود و امکان توسعه صنایع پیشرفته و ایجاد اشتغال پایدار را محدود می‌کند.

صادرات نوسانی

آمارهای صادرات ایران به شرکای اصلی در سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۱ نشان‌دهنده نوسانات قابل‌توجهی در میزان صادرات غیرنفتی است؛ به‌طوری که ارزش صادرات غیرنفتی ایران از حدود ۳۲ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۲ به حدود ۴۷ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۶ افزایش یافته‌است، اما پس از آن، با تشدید تحریم‌ها و شیوع بیماری کرونا، صادرات غیرنفتی ایران به حدود ۳۵ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۹ کاهش یافته‌است. پس از کمرنگ‌شدن اثرات تحریم‌ها و همچنین همه‌گیری کووید-۱۹، صادرات غیرنفتی کشور روند صعودی را آغاز کرده و در سال ۱۴۰۱ به حدود ۵۴ میلیارد دلار رسید که در مقایسه با سال قبل‌تر، حدود ۱۲ درصد افزایش یافته‌است. درمیان مقاصد عمده صادراتی کشور طی ۱۰ سال منتهی به سال ۱۴۰۱، سهم آنها از کل ارزش صادرات غیرنفتی به‌جز سال ۱۳۹۴، بالای ۸۰ درصد بوده‌است. ذکر این نکته ضروری است که ۷ کشور از ۱۰ مقصد عمده صادراتی ایران در سال ۱۴۰۲، در سال ۱۳۹۲ نیز جز مهم‌ترین مقاصد صادراتی کشور بوده‌اند که نشان می‌دهد در این مدت ایران تلاشی در جهت تنوع‌بخشیدن به مقاصد صادراتی خود انجام نداده است.

شرکای سنتی

چین همواره اصلی‌ترین مقصد صادراتی کشور طی ۱۰ سال مورد بررسی بوده و سهم آن از ارزش صادرات غیرنفتی نه‌تنها کاهش نیافته بلکه با افزایش نیز همراه بوده‌است؛ به‌گونه‌ای که سهم این کشور از ۲۳٫۶ درصد در سال ۱۳۹۲ به ۲۷٫۲ درصد در سال ۱۴۰۱ رسیده‌است. با توجه به سهم بالای چین در صادرات ایران، تنوع‌بخشیدن به مقاصد صادراتی و کاهش وابستگی به این کشور می‌تواند از جمله راهبردهای مهم برای افزایش تاب‌آوری اقتصاد ایران در برابر تحریم‌ها و نوسانات اقتصادی باشد. برای این منظور، ایران می‌تواند با تمرکز بر صادرات به کشورهای همسایه و سایر بازارهای نوظهور، سهم خود را در بازارهای جهانی افزایش دهد. همچنین بررسی آمار صادرات ایران از سال ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۱ نشان می‌دهد عراق به‌جز سال‌های ۱۳۹۴، ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶، همواره دومین مقصد صادراتی ایران بوده‌است. این جایگاه ویژه، نشان‌دهنده اهمیت بازار عراق برای صادرات ایران در بین همسایگان خود است. شایان ذکر است مقایسه سهم عراق در صادرات غیرنفتی کشور طی سال‌های ۱۳۹۲ و ۱۴۰۲ بیانگر سهم ثابت حدود ۱۹ درصدی این کشور است. براساس آمارهای گمرک، سومین شریک اصلی ایران در صادرات محصولات غیرنفتی کشور، در سال ۱۴۰۱، ترکیه بوده‌است. بررسی روند ۱۰ ساله صادرات به این کشور نشان می‌دهد که رتبه ترکیه درمیان مقاصد عمده صادراتی ایران بین ۳ تا ۶ متغیر بوده و این کشور توانسته طی سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ جایگاه خود را به‌عنوان سومین شریک تجاری اصلی ایران در صادرات تثبیت کند.

همچنین رتبه امارات‌متحده‌عربی نیز طی ۱۰ سال مورد بررسی بین ۲ تا ۴ متغیر بوده و این کشور در سال ۱۴۰۱ برای دومین سال‌پیاپی در جایگاه چهارمین مقصد عمده صادراتی ایران قرار گرفته‌است. هند در سال ۱۴۰۱ پنجمین مقصد عمده صادراتی ایران محسوب می‌شود. این اتفاق درحالی رخ‌داده که این کشور در سال‌های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳، رتبه چهارم را درمیان عمده مقاصد صادراتی ایران به خود اختصاص داده و پس از آن در سال‌های ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ حتی تا رتبه هفتم تنزل کرده‌است؛ اما مجددا توانسته درمیان ۵ مقصد اصلی صادراتی کشور قرار بگیرد. در سال ۱۴۰۱، افغانستان ششمین مقصد عمده صادراتی کشور بوده که پس از سه سال‌پیاپی که در جایگاه پنجم قرار داشت، رتبه ششم را به خود اختصاص داده‌است.

پاکستان در سال ۱۴۰۱، برای چهارمین سال‌پیاپی به‌عنوان هفتمین مقصد مهم صادراتی ایران قرارگرفته‌است، پس از پاکستان، کشورهای عمان، اندونزی و روسیه قرار دارند. نکته قابل‌توجه این است که مقاصد عمده صادراتی ایران طی ۱۰ سال مورد بررسی، کشورهایی بوده‌اند که در ابتدای دوره مورد بررسی، درمیان عمده مقاصد صادراتی کشور قرارگرفته و به مرور زمان جایگاه خود را از دست داده‌اند. از جمله مهم‌ترین این کشورها می‌توان به مصر، ترکمنستان، کره‌جنوبی و ژاپن اشاره کرد. از جمله دلایل کاهش سهم بازار ایران در این کشورها، می‌توان به تحریم‌های بین‌المللی، از دست‌دادن مزیت رقابتی در این بازارها و در نهایت تغییر الگوهای تجارت‌جهانی اشاره کرد.

صادرات به سرزمین میانه

روند ۱۰ ساله صادرات کالایی بدون‌نفت‌خام ایران به چین طی سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۱ نشان‌دهنده رشد متوسط حدود ۷ درصدی صادرات به چین است. پس از شروع همه‌گیری کووید-۱۹، سرعت رشد صادرات کالایی به این کشور با شیب زیادی در سال ۱۴۰۰ افزایش یافت؛ به‌طوری که در این سال رشد ۶۱ درصدی نسبت به سال ۱۳۹۹ مشاهده می‌شود. روند مثبت صادرات به این کشور در سال ۱۴۰۱ نیز متوقف نشد و اگرچه از سرعت رشد آن کاسته شده، اما نسبت به سال ۱۴۰۰ حدود ۰٫۹ درصد افزایش یافته‌است. طی ۱۰ ماهه ۱۴۰۲، ارزش صادرات کالایی بدون‌نفت‌خام ایران به چین حدود ۱۱٫۵ میلیارد دلار بوده که کاهش حدود ۹ درصدی را نسبت به مدت مشابه سال قبل تجربه کرده‌است.

از دلایل افزایش صادرات ایران به چین در سال ۱۴۰۱ در مقایسه با سال ۱۳۹۲ می‌توان به مشارکت «پروپان مایع شده»، «بوتان مایع شده»، «پلی‌اتیلن گرید فیلم» و «متانول» اشاره کرد که به‌ترتیب سهم ۴۲٫۴ واحد درصد، ۲۳٫۸ واحد درصد، ۱۹٫۲ واحد درصد و ۱۷٫۶ واحد درصد در رشد صادرات حدود ۹۸ درصدی ایران به چین در دوره مورد بررسی داشته‌اند. متوسط قیمت صادرات به چین نیز طی ۱۰ سال مورد بررسی با فراز و نشیب‌هایی زیادی همراه بوده و در سال ۱۴۰۰ به بیشترین حد خود طی سال‌های ۱۳۹۹ تا ۱۴۰۱ رسیده‌است (۵۰۲ دلار به ازای هر تن.) اگرچه در سال ۱۴۰۱ ارزش صادرات نسبت به سال قبل با افزایش همراه بوده، متوسط قیمت صادرات به این کشور با کاهش ۳۶ دلار به ازای هر تن رسیده‌است؛ در واقع صادرات به چین در سال ۱۴۰۱ با قیمت پایین‌تری نسبت به سال ۱۴۰۰ ارسال شده‌است. متوسط قیمت صادرات کالایی بدون‌نفت‌خام ایران به چین نیز طی ۱۰ ماهه ۱۴۰۲ حدود ۲۹۸ دلار به ازای هر تن بوده که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۳۹ درصد کاهش یافته‌است. درواقع می‌توان نتیجه گرفت که در صورت تداوم این روند، احتمالا در پایان سال ۱۴۰۲ نیز کالاهای صادرشده به چین حتی با متوسط قیمتی پایین‌تر از سال ۱۴۰۱ به‌فروش برسند.

بزرگ‌ترین مشتری گاز

صادرات ایران به عراق طی سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۲ همواره با فراز و نشیب‌هایی همراه بوده، اما طی بازه مورد بررسی به‌طور متوسط حدود ۵٫۵ درصد رشد کرده‌است. در سال ۱۴۰۱ صادرات به این کشور اگرچه برای دومین سال‌پیاپی به روند صعودی خود ادامه داده، اما از سرعت رشد آن کاسته شده‌است. ارزش صادرات ایران به عراق در سال ۱۴۰۱ حدود ۱۰٫۳ میلیارد دلار بوده که بالاترین میزان صادرات به این کشور طی دهه‌مورد بررسی بوده و در مقایسه با سال ۱۴۰۰ در حدود ۱۵٫۵ درصد رشد داشته‌است.

برخلاف روند صعودی که صادرات به عراق تا انتهای سال ۱۴۰۱ تجربه کرده، به‌نظر می‌رسد این روند در سال ۱۴۰۲ ادامه پیدا نکند زیرا آمارهای منتشرشده توسط گمرک برای ۱۰ ماهه ۱۴۰۲ نشان می‌دهد که صادرات به عراق رقم ۷٫۷ میلیارد دلاری را تجربه کرده که مقایسه آن با رقم مشابه در سال ۱۴۰۱ حاکی از کاهش حدود ۱۳ درصدی ارزش صادرات به این کشور است.

مشارکت ۶۳٫۱ واحد درصدی صادرات «گاز طبیعی» و ۱۰٫۹ واحد درصدی صادرات «میله‌های آهنی یا فولادی» را می‌توان از دلایل اصلی افزایش صادرات حدود ۷۱ درصدی ایران به عراق در سال ۱۴۰۱ در مقایسه با سال ۱۳۹۲ عنوان کرد. روند متوسط قیمت صادراتی کالایی بدون‌نفت‌خام ایران به عراق طی ۱۰ سال منتهی به سال ۱۴۰۱ نشان می‌دهد که در سال ۱۳۹۶ بالاترین متوسط قیمتی صادرات به این کشور رقم خورده (۴۹۴٫۵ دلار به ازای هر تن) و پس از آن روند نزولی را تا سال ۱۳۹۹ طی کرده‌است. متوسط قیمت صادرات ایران به عراق در سال ۱۴۰۱ حدود ۳۷۸ دلار به ازای هر تن بوده که در مقایسه با سال ۱۴۰۰ رشد ۲۷ درصدی را تجربه کرده است.

بازگشت ترکیه به جایگاه تاریخی؟

صادرات کالایی بدون‌نفت‌خام ایران به ترکیه در سال ۱۴۰۱، برای دومین سال‌پیاپی با افزایش همراه شده و ارزشی معادل ۷٫۶ میلیارد دلار داشته که بیشترین میزان طی ۱۰ سال منتهی به سال گذشته است. درواقع، متوسط رشد صادرات ایران به ترکیه طی سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۱ حدود ۱۷ درصد بوده‌است. این درحالی است که آخرین آمار منتشرشده توسط گمرک نشان می‌دهد طی ۱۰ ماهه نخست ۱۴۰۲ صادرات ایران به ترکیه نسبت به مدت مشابه سال قبل با کاهش ۴۷ درصدی مواجه‌شده و به ۳٫۵ میلیارد دلار رسیده که نشان‌دهنده توقف روند روبه‌رشد صادرات به این کشور در پایان سال ۱۴۰۲ خواهد بود.

عامل اصلی افزایش حدود ۵ برابری صادرات ایران به ترکیه در سال ۱۴۰۱ در مقایسه با سال ۱۳۹۲، افزایش صادرات «گاز طبیعی» با مشارکت ۲۱۴ واحد درصدی و «سایر اوره حتی به‌صورت محلول در آب» با مشارکت ۳۷ واحد درصدی بوده‌است.

روند ۱۰ ساله متوسط قیمت صادراتی ایران به ترکیه با فراز و نشیب‌های زیادی همراه بوده‌است. ارزش هر تن صادرات ایران به ترکیه، در سال ۱۴۰۱ با افزایش حدود ۳۱ درصدی نسبت به سال ۱۴۰۰ به رقم ۵۰۷ دلار به ازای هر تن رسیده‌است. مقایسه متوسط قیمت صادراتی ایران به ترکیه طی ۱۰ ماهه ۱۴۰۲ (۵۱۸ دلار به ازای هر تن) نسبت به ۱۰ ماهه ۱۴۰۱ افزایش این رقم، به‌رغم کاهش ارزش صادرات به این کشور را نشان می‌دهد.

پایگاه صادرات مجدد کالای ایرانی

آمارها بیانگر آن است که متوسط رشد صادرات ایران به امارات‌متحده‌عربی طی ۱۰ سال منتهی به سال ۱۴۰۱، حدود ۵٫۴ درصد بوده‌است. روند صادرات کالای غیرنفتی ایران به امارات‌متحده‌عربی نشان می‌دهد طی سال‌های ۱۳۹۶ تا ۱۳۹۸ صادرات به این کشور روند نزولی را درپیش گرفته و سپس روند نزولی آن در سال ۱۳۹۹ متوقف‌شده‌است. صادرات ایران به امارات، مجددا در سال ۱۴۰۰ با کاهش همراه شد و نهایتا در سال ۱۴۰۱ با افزایش حدود ۳۷ درصدی نسبت به سال ۱۴۰۰ به رقم ۶٫۲ میلیارد رسیده‌است. افزایش صادرات «سایر روغن‌های سبک و فرآورده‌ها به‌جز بنزین»، «سایر فرآورده‌های غیرمذکور دارای ۷۰ درصد وزنی یا بیشتر نفت یا روغن‌های معدنی قیری» و «سایر مخلوط‌های هیدروکربورهای بودار» عوامل اصلی در افزایش ۷۳ درصدی صادرات ایران به امارات‌متحده‌عربی در سال ۱۴۰۱ نسبت به سال ۱۳۹۲ بوده‌اند. مقایسه صادرات کالاهای غیرنفتی ایران به امارات‌متحده‌عربی طی ۱۰ ماهه نخست ۱۴۰۲ نسبت به مدت مشابه سال قبل تغییر قابل‌توجهی را نشان نمی‌دهد و صادرات به این کشور طی مدت مذکور تنها ۰٫۲ درصد رشد کرده‌است.

همچنین آمارها نشان می‌دهد که متوسط قیمت صادرات محصولات ایرانی به امارات‌متحده‌عربی برای دومین سال‌متوالی در سال ۱۴۰۱ حدود ۱۸٫۲ درصد (معادل حدود ۸۰ دلار به ازای هر تن) افزایش‌یافته و به ۵۱۶ دلار به ازای هر تن رسیده‌است. بررسی متوسط قیمت صادرات ایران به این کشور طی ۱۰ ماهه ۱۴۰۲ نیز نشان می‌دهد اگرچه صادرات ایران به امارات‌متحده‌عربی تغییر قابل‌توجهی را نسبت به ۱۰ ماهه ۱۴۰۱ تجربه نکرده، اما کالاهای ایرانی با قیمتی پایین‌تر به این کشور صادر شده‌اند. نقش واسطه‌ای امارات‌متحده‌عربی در صادرات کالاهای ایرانی یکی از دلایل اصلی جایگاه امارات‌متحده‌عربی درمیان ۱۰ مقصد عمده صادراتی ایران بوده‌است.

در نهایت گزارش اتاق بازرگانی تهران نتیجه می‌گیرد که بخش صادرات ایران در ۱۰ سال گذشته با چالش‌های متعددی روبه‌رو بوده‌است. وابستگی درآمد صادراتی ایران به دو کشور چین و عراق (بیش از ۵۰ درصد از کل صادرات)، عدم‌متنوع‌سازی مقاصد هدف، درجه بالای ماندگاری در تعداد محدودی بازار هدف و تمرکز بر صادرات کالاهای اولیه (محصولات پتروشیمی و فرآورده‌های نفتی) از جمله این چالش‌ها هستند. علاوه بر این، به‌نظر می‌رسد طی یک دهه‌اخیر، به‌رغم مزیت رقابتی ایران در برخی محصولات صادراتی، سهم بازار ایران در برخی مقاصد هدف مانند هند به‌طور قابل‌توجهی کاهش یافته‌است. واکاوی دلایل کاهش سهم بازار ایران در این کشورها می‌تواند مبنایی برای سیاستگذاری‌های آتی قرار گیرد.

بررسی مقاصد عمده صادراتی کشور طی یک دهه گذشته نشان می‌دهد به‌رغم افزایش ارزش صادرات به برخی کشورها، متوسط قیمت صادراتی به آنها با کاهش همراه بوده‌است؛ بدین معنی که افزایش ارزش صادرات از محل رشد مقداری صادرات بوده‌است؛ نه از محل افزایش قیمت واحد صادراتی، بنابراین لازم است به‌منظور افزایش توان رقابت‌پذیری در این بازارها، درخصوص صادرات محصولات با ارزش‌افزوده بالاتر امکان‌سنجی صورت گیرد.

طبیعتا، نرخ بالای تمرکز صادرات بر تعداد معدودی کالا و عدم‌تنوع بازارهای هدف، آسیب‌پذیری صادرات کشور را در بلندمدت از منظر افزایش ریسک از دست‌دادن بازار یک محصول افزایش خواهد داد. متنوع‌سازی بازارهای هدف از طریق ایجاد بازارهای جدید، مستلزم بررسی بازارهای جایگزین، از طریق شناسایی کالاهای ایرانی دارای مزیت نسبی و نیازهای وارداتی سایر کشورهاست. درخصوص متنوع‌سازی محصولات صادراتی نیز افزایش توان رقابت‌پذیری محصولات صادراتی از طریق بهینه‌سازی قیمت تمام‌شده و ارتقای کیفیت محصولات صادراتی می‌تواند در مسیر توسعه صادرات غیرنفتی و پایداری دسترسی به بازارهای جهانی راهگشا باشد.

شرکت پتروشیمی پردیس
Pardis Petrochemical Company

فراخوان عمومی شناسایی پیمانکار و دعوت به مناقصه — نوبت اول

شرکت پتروشیمی پردیس در نظر دارد موضوع های ذیل را از طریق مناقصه عمومی به پیمانکار واجدشرایط واگذار نماید. لذا از کلیه شرکت های متقاضی دعوت می گردد حداکثر از تاریخ درج آگهی لغایت ۱۴۰۳/۰۱/۲۶ نسبت به ثبت نام در سامانه برگزاری الکترونیک معاملات شرکت پتروشیمی پردیس به آدرس https://tender.paupc.ir و دریافت نام کاربری و رمز عبور اقدام نمایند. دریافت فرم ارزیابی کیفی و تکمیل فرم ها و ارائه کلیه مستندات مورد نیاز از طریق سامانه مذکور انجام خواهد شد.

الف) موضوع مناقصه ها :

۱- تأمین متریال و اجرای عایق رطوبتی سقف انبارهای محصول و سوله انبار قطعات و سوله کیسه و دیواره آسانسور گرانول فاز ۳ شرکت پتروشیمی پردیس به شماره PPC/۹۶۱-۱۴۰۳. (لازم به ذکر اینکه مناقصه مذکور به صورت عمومی و دو مرحله ای می باشد).

۲- خرید کیسه تک لایه لمینت جهت بسته بندی اوره شرکت پتروشیمی پردیس به شماره PPC/۹۵۲-۱۴۰۳.

ب) نشانی مناقصه گذار: عسلویه، منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس، فاز اول پتروشیمی‌ها، شرکت پتروشیمی پردیس.

لازم به توضیح اینکه پس از بررسی های لازم، از متقاضیانی که واجد شرایط شناخته شوند (کسب حداقل امتیاز لازم از فرم ارزیابی کیفی پیمانکاران) جهت دریافت اسناد مناقصه دعوت به عمل خواهد آمد و ارسال مدارک هیچ‌گونه حقی جهت شرکت در مناقصه ایجاد نخواهد کرد. متقاضیان می‌توانند درصورت نیاز به کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن‌های ۸-۰۷۷۳۷۳۲۳۳۰۵ داخلی ۲۰۲۸ و ۲۰۲۱ (امور حقوقی و قراردادها) تماس حاصل نمایند.

روابط عمومی شرکت پتروشیمی پردیس

«دنیای اقتصاد» آمار رسمی درباره «رشد جاماندگان از مدرسه» را بررسی می کند

ضربه فقر به تحصیل

بررسی‌ها نشان می‌دهد در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ نرخ ترک تحصیل دانش آموزان در تمامی مقاطع تحصیلی افزایش یافته است. در این سال تحصیلی نرخ ترک تحصیل دانش آموزان در مقطع ابتدایی با افزایش ۰٫۲۵ واحد درصدی به ۱٫۲ درصد رسیده است. ترک تحصیل در مقطع ابتدایی موجب افزایش بی‌سوادی در آینده می‌شود و بسیار نگران کننده است. کارشناسان معتقدند افزایش میزان ترک تحصیل با افزایش نرخ فقر در سال‌های گذشته رابطه تنگاتنگی دارد. در حال حاضر نرخ فقر در ایران ۳۰ درصد است. به عبارت دیگر حدود یک سوم از جمعیت ایران توانایی تهیه نیازهای اساسی خود را ندارند. در چنین شرایطی حتی اگر تحصیل رایگان باشد، هزینه‌های جانبی آن موجب می‌شود برخی از خانوارها از تحصیل فرزندان خود چشم بپوشند. علاوه بر این، امکان آن وجود دارد که با توجه به افزایش پدیده کار کودکان، دانش آموزان ترک تحصیل کرده به کارهایی از قبیل شاگردی و زباله گردی مشغول شوند. علاوه بر این، برخی از دانش آموزان مقطع متوسطه دوم به دلایلی مانند ناکامی برخی از تحصیل کردگان در یافتن شغل متناسب با تحصیلات خود، ترجیح می‌دهند به جای ادامه تحصیل، زودتر وارد بازار کار شوند.

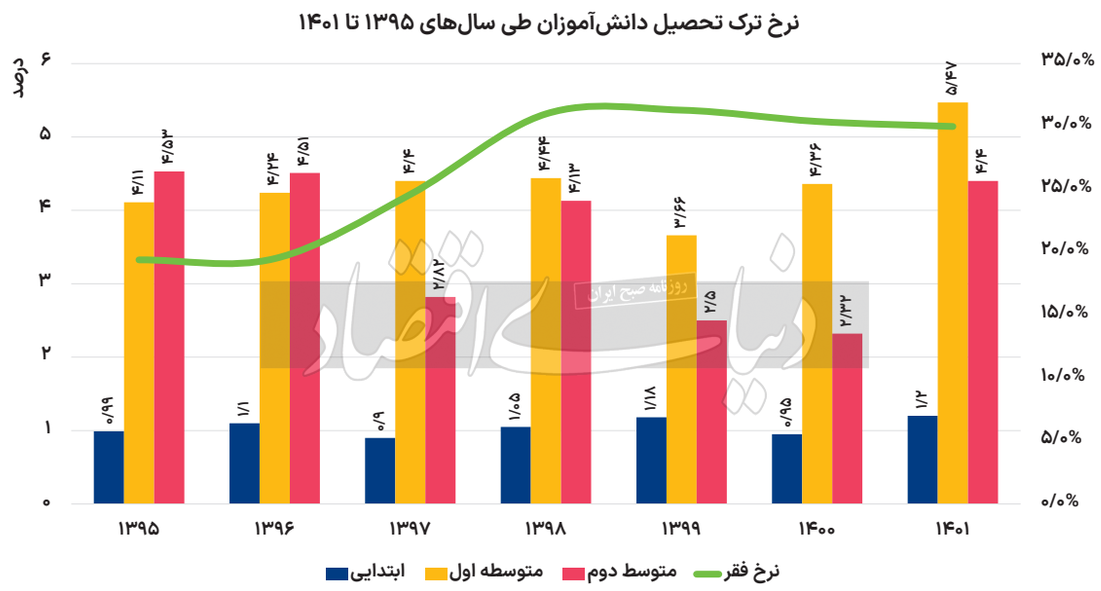

فاطمه نصیری

بر اساس اطلاعات منتشرشده توسط مرکز آمار، در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱، نرخ ترک تحصیل دانش‌آموزان در مقاطع تحصیلی مختلف افزایش یافته است. در سال مذکور نرخ ترک تحصیل در مقطع ابتدایی با فزایش ۰٫۲۵ واحد درصدی نسبت به سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰، به ۱٫۲ درصد رسیده است. در این سال تحصیلی در دوره ابتدایی نرخ ترک تحصیل پسران ۱٫۲۱ و نرخ ترک تحصیل دختران معادل ۱٫۱۹ درصد بوده است. بسیاری از کارشناسان معتقدند افزایش میزان ترک تحصیل در این مقطع می‌تواند آسیب‌های قابل توجه و بعضا جبران‌ناپذیری را به دنبال داشته باشد. برای مثال اگر فردی در سال‌های اولیه مقطع ابتدایی ترک تحصیل کند، از داشتن مهارت‌هایی مانند خواندن و نوشتن نیز محروم می‌شود. علاوه بر این، آمارهای مربوط به بازماندگان از تحصیل نشان می‌دهد در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱، بیش از ۱۷۵ هزار از دانش‌آموزان دوره ابتدایی از تحصیل جامانده‌اند. با وجود آنکه جمعیت جاماندگان از تحصیل نسبت به سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ کاهش یافته، با این حال همچنان عدد نگران کننده‌ای است. نگاهی به آمارهای سال گذشته نشان می‌دهد بیشترین میزان جاماندگی از تحصیل در مقطع ابتدایی مربوط به سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ بوده است. در این سال مدارس از ابتدای سال تحصیلی به صورت مجازی افتتاح شدند. گفته می‌شد که برخی از دانش‌آموزان به دلیل عدم دسترسی به اینترنت و وسایل ارتباطی لازم برای دسترسی به آموزش‌های مجازی، مجبور به کناره‌گیری از تحصیل شدند. تا پیش از این، میزان بازماندگان از تحصیل در دوره ابتدایی حدود ۱۴ هزار نفر بود. در حال حاضر نیز برخی از کارشناسان معتقدند اصلی‌ترین دلیل ترک تحصیل در این مقطع تحصیلی، مشکلات اقتصادی خانوارهاست. در سال ۱۴۰۱، نرخ فقر در ایران معادل ۳۰ درصد بوده است. به عبارت دیگر در حال حاضر حدود یک سوم از جمعیت ایران توانایی تهیه نیازهای اساسی خود را ندارند. در چنین شرایطی حتی اگر تحصیل رایگان باشد، هزینه‌های جانبی آن موجب می‌شود برخی از خانوارها از تحصیل فرزندان خود چشم بپوشند. علاوه بر این، در سال‌های گذشته پدیده زباله‌گردی و تکدیگری کودکان به صورت قابل توجهی افزایش یافته و احتمال آن می‌رود که تعدادی از دانش‌آموزان ترک تحصیل کرده به این فعالیت‌ها بپردازند.

با تحصیلات آکادمیک می‌توان کار کرد؟

با تغییر مقطع تحصیلی از ابتدایی به متوسطه دوره اول، نرخ ترک تحصیل نیز افزایش می‌یابد. در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱، نرخ ترک تحصیل در مقطع متوسطه دوره اول با افزایش ۱٫۱ واحد درصدی به ۵٫۴۷ درصد رسیده است. در این مقطع تحصیلی نرخ ترک تحصیل پسرها معادل ۶٫۵ و نرخ ترک تحصیل دخترها معادل ۴٫۳ درصد بوده است. در سال تحصیلی مذکور تعداد بازماندگان از تحصیل در مقطع دوره متوسطه اول با افزایش ۸ هزار نفری نسبت به سال تحصیلی قبلی، به ۱۹۷ هزار و ۶۹۰ نفر رسیده است. با این حال بیشترین میزان افزایش نرخ ترک تحصیل مربوط به متوسطه دوره دوم بوده است. در سال تحصیلی گذشته نرخ ترک تحصیل در مقطع متوسطه دوره دوم با افزایش ۱٫۷۲ درصدی، به ۴٫۰۴ درصد رسیده است. در این سال نرخ ترک تحصیل دختران معادل ۳٫۵ و نرخ ترک تحصیل پسران معادل ۴٫۵ درصد بوده است.

در سال‌های گذشته عواملی مثل ناکامی برخی از جوانان در یافتن شغل، در حالی که از تحصیلات آکادمیک برخوردار بودند، موجب شده برخی به این نتیجه برسند که آغاز فعالیت در بازار کار به جای ادامه تحصیل انتخاب بهتری است. بنابراین احتمال آن می‌رود که علاوه بر مشکلات اقتصادی، انگیزه‌های این چنینی نیز در زمینه ترک تحصیل افرادی که در این مقطع تحصیلی هستند، موثر باشد.

تاثیر اقتصاد بر آموزش

در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱، نسبت دانش‌آموزان مدارس غیردولتی به کل دانش‌آموزان افزایش یافته و با افزایش ۱٫۶ درصدی نسبت به سال ۱۴۰۱-۱۴۰۰ به ۱۴ درصد رسیده است. این نسبت در مقطع ابتدایی بیش از دیگر مقاطع است. در سال‌های گذشته بسیاری از والدین دانش‌آموزان به این نتیجه رسیده‌اند که به جای استفاده از مدارس دولتی، با پرداخت شهریه فرزندان خود را در مدارس غیرانتفاعی ثبت‌نام کنند. مهم‌ترین دلیل والدین برای این کار تفاوت زیاد کیفیت آموزش در مدارس دولتی و غیردولتی است. گفته می‌شود در سال‌های گذشته تحریم‌های اقتصادی موجب شده درآمدهای دولت کاهش یابد. کاهش این درآمدها در کیفیت آموزش دولتی نیز موثر واقع شده و اگر افراد توانایی پرداخت هزینه تحصیل فرزند خود را داشته باشند، ترجیح می‌دهند که فرزندانشان در مدارس غیردولتی تحصیل کنند.

خصوصی‌سازی در برنامه هفتم توسعه یا گیوتین بخش خصوصی

چاره بند ۵ برنامه هفتم توسعه برای بخش خصوصی چیست؟

داستان خصوصی‌سازی در ایران، داستانی است که هر از چند گاهی، با تصویب و ابلاغ دستورالعمل‌های جدید در دستور کار مسوولان قرار می‌گیرد اما تاکنون نتوانسته آن‌طور که انتظار می‌رفته و شایسته اجرای آن بوده، به سرمنزل مقصود برسد. اگر بخواهیم واکاوی این تاریخ را از سیاست‌های کلی اصل ۴۴ شروع کنیم، به سال ۱۳۸۶ باز می‌گردیم که در مجلس تصویب شد و به منظور خصوصی‌سازی صنایع ایران به خصوص صنایع مادر، در قامت اجرا درآمد. اما در این سال‌ها، هیچگاه خصوصی‌سازی به نتایجی که باید کسب می‌کرد، نرسید. بارها و بارها مدت زمان پایان خصوصی‌سازی تمدید شد اما نه تنها خصوصی‌سازی به پایان نرسید بلکه تعدادی از شرکت‌های فروخته‌شده نیز به دلیل عدم انجام تعهدات بازگردانده شدند.

دنیای اقتصاد

در تمامی این سال‌ها، خصوصی‌سازی در قالب برنامه‌های توسعه پیگیری می‌شد؛ علاوه بر آنکه تصویب قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، در اواخر دهه ۸۹، بخش بزرگی از بنگاه‌داری بخش دولتی از طریق بانک‌ها را محدود و آنها را ملزم به فروش اموال و املاک مازاد می‌کرد. اما با پایان مدت‌زمان اجرای این قانون، باز هم تفاوت معناداری در روند اجرای خصوصی‌سازی رخ نداد.

جمیع این موارد و ماموریت بزرگ حاکمیت در راستای خصوصی‌سازی و بهتر است بگوییم توانمندسازی بخش خصوصی، بر آن شد که در برنامه هفتم توسعه، موضوع واگذاری پررنگ‌تر از برنامه‌های پیشین دیده شود.

به همین منظور ماده ۵ برنامه هفتم توسعه مصوب مجلس شورای اسلامی با سرفصل مردمی‌سازی اقتصاد تدوین شده که هدف آن جلب مشارکت بخش خصوصی و کاهش تصدی‌های دولت و موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی است.

بر اساس این برنامه، مصوب شده که تمام واگذاری‌ها به استثنای موارد مستثنی‌شده در اصل ۴۴ قانون اساسی، انجام شود؛ در غیر این صورت، سازمان خصوصی‌سازی باید راساً نسبت به واگذاری در مورد واحدهای مشمول این جزء اقدام کند، به نحوی که تا پایان سال سوم به صورت کامل واگذاری صورت پذیرد. وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است گزارش عملکرد این جزء را هر سه ماه یک بار به کمیسیون‌های برنامه و بودجه و محاسبات و اقتصادی مجلس ارسال کند.

این ماده، شرح زیادی در خصوص جزئیات واگذاری به همراه دارد، اما بخش دوم بند «ب» ماده ۵ موضوعی را مطرح می‌کند که شاید بتواند امیدواری در خصوص بهبود اوضاع فروش اموال مازاد توسط دولتی‌ها را به همراه داشته باشد، اما در حالت موازی هلدینگ‌داری توسط بخش خصوصی نیز مورد مجازات قرار می‌گیرد.

گنه کرد در بلخ آهنگری، به شوشتر زدند گردن مسگری

به منظور مردمی‌سازی اقتصاد، جلب مشارکت بخش خصوصی و کاهش تصدی‌های دولت و موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی، دستگاه‌های اجرایی موظفند تمامی سهام خود در شرکت‌ها اعم از شرکت‌های تولیدی، خدماتی و بازرگانی به استثنای مواردی را که منع واگذاری آنها در سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی تصریح شده است، به صورت تدریجی، حداکثر تا پایان سال دوم این قانون واگذار کنند.

وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است با همکاری سایر دستگاه‌های اجرایی تا پایان سال دوم برنامه با هدف متناسب‌سازی اختیارات مدیریتی دولت و موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی در بنگاه‌ها با میزان سهامشان و همچنین به منظور تقویت جایگاه سهامداران خُرد و سهامداران غیرحاکمیتی در نظام حکمرانی شرکتی، سازوکارهای مناسب برای ارائه پیشنهاد سهامداران خُرد برای طرح در هیات‌مدیره و مجامع شرکت‌ها و افزایش شفافیت معاملات با اشخاص وابسته بر اساس ماده (۱۲۹) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب ۱۳۴۷/۱۲/۲۴ از طریق اقداماتی مانند افشای جزئیات موضوع معامله، قیمت معامله، فرآیند تعیین قیمت، دلایل عدم انجام معامله با اشخاص غیروابسته و گزارش کارشناسی در مورد قیمت‌گذاری دارایی مذکور را فراهم کند.

حال در این قانون ذکر شده به منظور جلوگیری از ایجاد ساختارهای غیرشفاف از طریق تملک سهام شرکت‌های اصلی توسط شرکت‌های فرعی و وابسته به آنها ذی‌نفعان واحد شرکت‌های اصلی یادشده را مشخص و سهام قابل واگذاری را تعیین نموده و مطابق با فهرست اعلامی این وزارتخانه، سهام موردنظر را واگذار کنند.

در تبصره آن نیز آمده است که در صورت تملک سهام شرکت‌های سهامی عام توسط شرکت‌های فرعی یا وابسته به آنها در سال اول، ۲۵ درصد از سود متعلق به شرکت‌های فرعی به‌عنوان مالیات و از سال دوم به بعد ۵۰ درصد از سود متعلق به شرکت‌های فرعی علاوه بر مالیات قانونی به‌عنوان مالیات اخذ می‌شود و نیز از سال سوم اجرای برنامه صاحبان این سهام فاقد حق رأی بوده و نصاب‌های مربوط به دعوت و تشکیل مجامع عمومی و تصمیمات آنها منظور نمی‌شوند. همچنین مدیران متخلف به دو سال انفصال از خدمات عمومی و دولتی و ممنوعیت از عضویت در هیات‌مدیره و مدیریت عاملی شرکت‌های تجاری و استرداد دوبرابر حقوق و مزایای دریافتی در آن دوره مدیریتی محکوم می‌شوند. مدیران شرکت‌هایی که حداقل یک کرسی مدیریتی آنها به طور مستقیم یا غیرمستقیم تحت مالکیت شرکت‌های سهامی عام ثبت‌شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار است، موظفند فهرست شرکت‌های تحت تملک و درصد مالکیت خود در آنها را به سازمان بورس و اوراق بهادار ارائه دهند.

اما این بند، به‌وضوح شمشیر دولبه‌ای است برای بخش خصوصی که گاه به فراخور صلاحدید شرکت و گاه بر اساس استراتژی‌های مصوب‌شده، به صورت اختیاری یا ناچارا به سهامداری تودرتو و حتی بالا به پایین و پایین به بالا روی بیاورند. این اتفاق هرچند در شرکت‌های دولتی برای دوری از واگذاری انجام می‌شود، اما در بخش خصوصی به منظور رعایت صرفه و صلاح شرکت گاه گریزناپذیر است.

۱۳ »

آکادمی دنیای اقتصاد برگزار می کند

روزنامه صبح ایران دنیای اقتصاد
آکادمی دنیای اقتصاد
آموزش و مشاوره

دوره آموزشی
"ارزش‌گذاری مالکیت معنوی و سرمایه فکری"
(برای اولین بار در ایران برگزار می‌شود)
سوده حیدری نسب و علی قنبری

روز پنجشنبه ۳۰ و جمعه ۳۱ فروردین ۱۴۰۳ از ساعت ۹ الی ۱۷ به مدت ۱۶ ساعت (حضوری)

محتویات دوره :

جلسه اول :
مدرس: دکتر سوده حیدری نصب
- تعریف مالکیت معنوی و سرمایه فکری و تشابه و تفاوت‌های آن.
- نگاهی گذرا به انواع روش‌های ادغام و تملک و اهمیت ارزش‌گذاری،مالکیت معنوی و سرمایه فکری در این نوع قراردادها.
- انواع روش‌های ارزش‌گذاری مالکیت معنوی (روش‌های سنتی، روش‌های مدرن) به همراه ذکر نقاط قوت و ضعف روش‌ها و ارائه مثال داخلی و خارجی برای هر روش.
- اهمیت سرمایه‌های فکری و مالکیت معنوی در صورت وضعیت مالی شرکت‌ها و سازمان‌ها.

جلسه دوم :
مدرس: دکتر علی قنبری
- روش‌های قیمت گذاری سرمایه فکری (جدید)، انواع قراردادهای جدید در حوزه سرمایه‌های فکری با نگاه سرمایه‌ای و قیمت گذاری هنگام قرارداد و ارزش رشد سازمانی.

برای ثبت‌نام به قسمت تقویم آموزشی سایت آکادمی دنیای‌اقتصاد LMS.DEN.IR مراجعه فرمایید

تهران، خیابان قائم مقام فراهانی، ضلع شمالی میدان شعاع، پلاک ۱۰۸ آکادمی دنیای‌اقتصاد
۰۲۱۴۲۷۱۰۴۸۰
۰۲۱۴۲۷۱۰۴۸۴

آگهی مناقصه شماره ۲۱۰۲۱۸۶

شرکت ملی صنایع مس ایران در نظر دارد: «عملیات آماده سازی مخلوط مواد (ضایعات نسوز و سرباره پر عیار) برای تحویل به پیمانکاران تولید بلیستر، در مجتمع مس سرچشمه» را از طریق مناقصه عمومی به انجام برساند. جهت کسب اطلاعات بیشتر به سایت رسمی شرکت به آدرس‌های ذیل مراجعه شود.

www.nicico.com
www.dargah.nicico.com
www.sarcheshmeh.nicico.com

آگهی مناقصه شماره ۳۱۰۲۱۲۷

موضوع مناقصه: حمل جاده ای کنسانتره مس بوسیله تریلرهای چادری (ترانزیت) از مجتمع مس سونگون به مقاصد استان کرمان ، مجتمع های ذوب سرچشمه و خاتون آباد سالانه به میزان ۲۰۰,۰۰۰ تن

شرکت ملی صنایع مس ایران درنظر دارد موضوع«حمل جاده ای کنسانتره مس بوسیله تریلرهای چادری (ترانزیت) از مجتمع مس سونگون به مقاصد استان کرمان ، مجتمع‌های ذوب سرچشمه و خاتون آباد سالانه به میزان ۲۰۰,۰۰۰ تن» را از طریق مناقصه عمومی به انجام برساند. جهت کسب اطلاعات بیشتر به سایت‌های رسمی شرکت به آدرس‌های ذیل مراجعه شود.

www.nicico.com
www.dargah.nicico.com

شرکت فولاد آذربایجان

مزایده عمومی یک مرحله ای همزمان با ارزیابی کیفی (یکپارچه)
(نوبت اول)

نوبت اول

موضوع مزایده: تامین قطعی مواد اولیه شمش فولادی استاندارد(SP5) به طول ۱۲ متر و ابعاد ۱۵۰در۱۵۰(mm) مورد تایید فولادآذربایجان و تبدیل آن به سبد میلگرد آجدار ساختمانی سایز ۳۲-۱۰)
شماره مزایده:۲۰۰-۱۴۰۲-ح ق
شرکت فولادآذربایجان (سهامی عام به شماره ثبت ۷۹۵)در نظر دارد فراخوان مزایده عمومی را از طریق انتشار آگهی روزنامه و توزیع و دریافت اسناد به‌صورت فیزیکی برگزار نماید.لذا از کلیه اشخاص حقوقی توانمند و واجد شرایط در حوزه موضوع مزایده دعوت به‌عمل می‌آید با واریز مبلغ۱,۰۰۰,۰۰۰ریال به شماره حساب شبای IR ۰۲۰۱۷۰۰۰۰۰۰۰۱۰۹۹۷۸۳۷۶۰۰۲ به شناسه واریز ۱۲۳۴۵۶۷۸۰۶ مزایده گذار نزد بانک ملی شعبه مرکزی میانه و با ارائه فیش نقدی جهت خرید اسناد مزایده اقدام و مطابق شرایط مندرج در متن اسناد مزایده پیشنهاد خود را ارسال نمایند.
توضیح:۱- مزایده گذار در رد یا قبول یک یا تمام پیشنهادات مختار خواهد بود.
توضیح:۲- هزینه درج آگهی به‌عهده برنده مزایده خواهد بود.

مواعد زمانی:
- زمان انتشار فراخوان: ساعت ۰۸:۰۰ مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۲۲
- مهلت دریافت اسناد فراخوان: ساعت ۱۶:۰۰ مورخ ۱۴۰۳/۰۱/۰۶
- آخرین مهلت ارسال پیشنهادات: ساعت:۱۶:۰۰ مورخ ۱۴۰۳/۰۱/۲۰
- زمان بازگشایی پاکت : ساعت:۱۱ مورخ ۱۴۰۳/۰۱/۲۱

نوع و مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: به مبلغ ۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال به‌صورت ارائه ضمانت‌نامه بانکی معتبر با اعتبار ۹۰ روزه
آدرس و اطلاعات تماس جهت دریافت اسناد مزایده:آذربایجان شرقی-میانه-جنب ایستگاه راه آهن-شرکت فولادآذربایجان-امورحقوقی و قراردادها
شماره تماس مستقیم:۰۴۱۵۲۳۳۲۷۳۲
و یا شماره ۹-۰۴۱۵۲۳۳۳۲۷۱ داخلی ۳۱۰و ۳۱۱

شناسه آگهی ۱۶۸۶۳۰۳

مهاجرت برج‌سازها به بازار اجاره با حمایت شهرداران آمریکا؛ ضوابط ساخت‌وساز به نفع «کاهش متراژ» و «افزایش واحد» تغییر کرد

اجاره‌نشینی در آسمان‌خراش

گزارش واشنگتن‌پست و وال‌استریت‌ژورنال از «پوست‌اندازی بازار مسکن غرب با نیرویی غیر از دخالت دولت»

نیلوفر ادیب‌نیا
دنیای اقتصاد

چشم‌انداز شهرهای آمریکا در حال دگرگونی است. برج‌های بلندمرتبه مسکونی با سرعتی بی‌سابقه در حال ظهورند و خط آسمان این شهرها را به شکلی چشمگیر تغییر می‌دهند. این تحول، حاصل هم‌افزایی عوامل مختلفی است. از یکسو، سازندگان املاک فرصتی مغتنم در ساخت انبوه این برج‌ها یافته‌اند. از سوی دیگر، مقامات محلی نیز با تسهیل قوانین و مقررات، راه را برای ساخت پروژه‌های بزرگ‌تر هموار کرده‌اند. سرمایه‌گذاران نهادی نیز با تمایل به سرمایه‌گذاری در شهرهای کوچک‌تر، منابع مالی لازم برای این پروژه‌ها را فراهم کرده‌اند.

اما این تحول، پرسش‌های مهمی را نیز به همراه دارد. آیا این برج‌های بلندمرتبه، پاسخگوی نیازهای واقعی جامعه هستند؟ آیا زیرساخت‌های شهری برای پاسخگویی به انبوه جمعیت ساکن در این برج‌ها آمادگی لازم را دارد؟ تاثیرات اجتماعی و زیست‌محیطی این پدیده نوظهور چه خواهد بود؟ پاسخ به این پرسش‌ها، نیازمند بررسی دقیق و موشکافانه است. بدون شک، تحول در حال وقوع در بازار املاک آمریکا، چالش‌ها و فرصت‌های متعددی را به همراه خواهد داشت. آینده این تحول، به نحوه مدیریت و برنامه‌ریزی آن بستگی خواهد داشت.

بازار مسکن آمریکا شاهد پدیده‌ای کم‌نظیر است؛ ورود انبوه آپارتمان‌های اجاره‌ای جدید به بازار که از دهه ۱۹۸۰ تاکنون سابقه نداشته است. این سونامی مسکن، ریشه در ساخت‌وسازهای عظیم و احداث برج‌های بلندمرتبه دارد.

در دو سال اخیر، شاهد تحولات چشمگیری در ساخت‌وساز آپارتمان‌های جدید در شهرهای ایالات متحده بوده‌ایم. بر اساس گزارش وال‌استریت ژورنال و آمار شرکت مشاور املاک یاردی، تعداد آپارتمان‌های جدید احداث‌شده در این شهرها، رشدی ۱۷ درصدی در مقایسه با دو سال قبل از آن تجربه کرده است. نکته قابل توجه در این میان، تمایل به ساخت ساختمان‌های بزرگ‌تر است. در حالی که پیش از این، ساخت املاک کوچک‌تر با حداقل ۵۰ واحد آپارتمانی رواج داشت، اکنون شاهد افزایش ساخت آپارتمان‌های بزرگ‌تر با بیش از ۲۰۰ واحد هستیم.

برای چند دهه، آسمان خراش‌های اداری، عنصری غالب در خط افق شهرهای آمریکا بودند. اما این روند در حال دگرگونی است. امروزه، شاهد ظهور آپارتمان‌های بلندمرتبه‌ای هستیم که قامتی بلندتر از همیشه دارند و چهره شهرهای آمریکا را متحول می‌کنند. در دهه ۱۹۹۰، تنها ۲ درصد از واحدهای آپارتمانی جدید، بلندمرتبه محسوب می‌شدند. اما این رقم در سال ۲۰۲۲ به ۱۴ درصد افزایش یافته است.

این افزایش، نشان‌دهنده تقاضای فزاینده برای آپارتمان‌های بلندمرتبه در ایالات متحده است. عوامل متعددی در این تحول نقش دارند. از یک سو، افزایش جمعیت و تمایل به زندگی در مراکز شهرها، تقاضا برای آپارتمان‌های مناسب را افزایش داده است. از سوی دیگر، پیشرفت تکنولوژی و تسهیل قوانین و مقررات، ساخت آپارتمان‌های بلندمرتبه را به امری آسان‌تر و مقرون به صرفه‌تر تبدیل کرده است.

ماه آینده، میلواکی شاهد اتفاقی مهم خواهد بود: افتتاح بلندترین برج اجاره‌ای در تاریخ این شهر. این برج با قامت بلند حدود ۵۳۰ فوتی خود، آسمان‌خراش‌های شهر را به چالش می‌کشد و چهره‌ای نو به میلواکی خواهد بخشید.

رقابت برای ساخت بلندترین آسمان‌خراش‌ها، آتلانتا را نیز درنوردیده است. برجی ۶۰ طبقه که ترکیبی از واحدهای آپارتمانی لوکس و فضای اداری خواهد بود، در حال ساخت است. این برج، پس از ۳۰ سال، عنوان بلندترین ساختمان شهر را از آن خود خواهد کرد.

گرایش به ساخت برج‌های بلند، نمادی از تقاضای فزاینده برای آپارتمان‌های لوکس و فضای اداری در شهرهای بزرگ ایالات متحده است.

این روند، چهره‌ای نو به خط آسمان این شهرها خواهد بخشید و منظره‌ای بدیع خلق خواهد کرد. برج‌های بلندمرتبه، مزایا و معایب خاص خود را دارند. برج‌های بلندمرتبه، پدیده‌هایی با ابعاد گوناگون هستند. از یک طرف، با بهینه‌سازی مصرف زمین، به پویایی و تنوع شهرها می‌افزایند و چشم‌اندازهایی بدیع خلق می‌کنند. از طرف دیگر، ترافیک و آلودگی هوا، تشدید نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی و مخاطرات زیست‌محیطی، از پیامدهای ناخوشایند این غول‌های آسمانی است. با وجود این چالش‌ها، به نظر می‌رسد که روند ساخت برج‌های بلندمرتبه در شهرهای بزرگ آمریکا، همچنان رو به رشد خواهد بود.

تحول عمیق در اقتصاد مسکن

رویکرد نوین در توسعه املاک چندخانواری، حاکی از تحولی عمیق در اقتصاد این صنعت و پویایی‌های حاکم بر بازار مسکن کنونی است. این رویکرد، بر ساخت مجتمع‌های بزرگ‌تر و متراکم‌تر با امکانات رفاهی متنوع متمرکز است. رشد فزاینده هزینه‌های ساخت‌وساز و سایر مخارج، چالشی بزرگ پیش روی سازندگان املاک و مستغلات قرار داده است. حفظ سودآوری در این شرایط، ناگزیر آنها را به سمت افزایش تراکم ساخت‌وساز و احداث واحدهای بیشتر در هر پروژه سوق می‌دهد. راه‌حل اتخاذ شده برای عبور از این چالش، طراحی آپارتمان‌های کوچک‌تر است.

در سال‌های اخیر، شاهد روند کاهشی تدریجی در متراژ آپارتمان‌های نوساز بوده‌ایم. آمار یاردی نشان می‌دهد که میانگین متراژ یک واحد آپارتمانی نوساز از سال ۲۰۱۳ تا ۲۰۲۲، شش درصد کاهش یافته است.

کمبود زمین‌های قابل دسترس، معضلی نوظهور در دنیای امروز است که تبعات مختلفی به دنبال دارد. یکی از این پیامدها، گرایش فزاینده به ساخت آسمان‌خراش‌هاست. بن بروئر، مدیر ارشد شرکت ساختمانی هاینز، در بررسی وضعیت مسکن شهر دالاس، به موضوع کمبود زمین‌های مناسب برای ساخت آپارتمان‌های بلوکی سنتی اشاره می‌کند. او اذعان می‌کند که در دالاس، به دلیل محدودیت زمین‌های مرغوب، شاهد افزایش ساخت برج‌های بلندمرتبه هستیم.

با وجود آنکه بسیاری از ساختمان‌های بزرگ در حال ساخت، در دوره‌ای از رونق بازار و افزایش سریع اجاره‌ها برنامه‌ریزی شده بودند، اما تقاضای پایدار مستاجران، به‌رغم کند شدن رشد اجاره‌بها در اکثر نقاط آمریکا، جذابیت توسعه املاک چندخانواری را حفظ کرده است. رکوردشکنی قیمت مسکن، محدودیت موجودی خانه‌های قابل فروش و نرخ‌های بالای وام مسکن، اجاره را به گزینه‌ای جذاب برای افراد با درآمد نسبتا بالا تبدیل کرده و تمایل به آپارتمان‌نشینی را در این گروه افزایش داده است.

اگرچه نرخ اشغال آپارتمان‌های واقع در مرکز شهر در حال حاضر با کاهش روبه‌رو شده، اما در اکثر شهرها همچنان در سطحی بالا باقی مانده است. این امر نشان‌دهنده آن است که به‌رغم گرایش روزافزون به دورکاری و ابهامات موجود در مورد آینده بازار املاک اداری، تقاضا برای آپارتمان‌های مرکز شهر کماکان قوی و پویاست. برخی از مراکز شهر، با وجود این چالش‌ها، شاهد روندی مثبت در جذب مشاغل شرکتی و ساکنان جدید بوده‌اند. ریک بارت از جمله سازندگان نوپایی است که به تداوم تقاضا برای آپارتمان‌های اجاره‌ای در مرکز شهر باور دارد و معتقد است که این روند در آینده نیز ادامه خواهد داشت.

«کوتور»، آسمان‌خراش برافراشته و دلربای میلواکی، با ۳۲۲ واحد مسکونی در ۴۶ طبقه، به همت شرکت بارت خلق شده است. سرمایه‌گذاران نامدار ساحل شرقی، از جمله وایت استار ادوایزرز (مدیر صندوق بازنشستگی)، حامیان مالی این پروژه بوده‌اند. این برج مجلل در ماه آوریل به روی ساکنان گشوده خواهد شد و اجاره واحدها از حدود ۲ هزار دلار در ماه برای آپارتمان‌های کوچک‌تر تا ۱۲ هزار دلار برای پنت‌هاوس متغیر خواهد بود.

«کوتور» با استخری هلال‌مانند که همچون نگینی درخشان بر تارک این برج مجلل می‌درخشد و چشم‌اندازی بی‌نظیر به دریاچه میشیگان، مامنی دلنشین برای ساکنان خود فراهم کرده است. این مجموعه در فضایی به وسعت ۱۰ هزار فوت مربع، امکاناتی نظیر سالن ورزشی مجهز، سالن اجتماعات مجلل و پارک مخصوص سگ را به ساکنان خود ارائه می‌دهد، امکاناتی که در بسیاری از مجتمع‌های مسکونی لوکس دیگر نیز به صورت استاندارد وجود دارد.

بارت، سازنده این برج باشکوه، معتقد است که پروژه‌های بزرگ‌تر، امکانات بیشتری را به ارمغان می‌آورند و برنده رقابت در این زمینه، کسی است که تنوع و کیفیت خدمات رفاهی در برج‌های مسکونی را در اولویت قرار دهد. بارت، مانند بسیاری از سازندگان دیگر، برای ساخت «کوتور» به مجوز تغییر پهنه‌بندی از سوی مقامات شهری نیاز داشت. این وابستگی به چراغ سبز دولت محلی، در مورد سایر پروژه‌های غول‌آسای آپارتمانی در دیگر نقاط نیز وجود دارد.

پژوهشی که در سال ۲۰۲۳ توسط شرکت‌های مشاور املاک در آمریکا انجام شده گویای راز جدیدی در بازار مسکن است: زوج‌های جوان و مجردها، نبض تپنده این بازار را تشکیل می‌دهند.

بازنگری در قوانین

در راستای تسهیل ساخت‌وسازهای بزرگ‌مقیاس، برخی از شهرها در حال بازنگری و اصلاح قوانین منطقه‌بندی و سایر مقررات ساختمانی خود هستند. سال گذشته، شهر آستین در تگزاس، به عنوان اولین شهر بزرگ در ایالات متحده، گامی مهم در جهت کاهش هزینه‌های ساخت‌وساز برداشت و الزام حداقل پارکینگ برای پروژه‌های ساختمانی جدید را لغو کرد. پورتلند در اورگن، مینیاپولیس و سن‌خوزه در کالیفرنیا نیز تغییراتی مشابه را در قوانین مربوط به حداقل پارکینگ اعمال کرده‌اند.

در سال‌های نه‌چندان دور، شور و اشتیاق به آپارتمان‌های شهری بیشتر معطوف به واحدهای شخصی بود تا واحدهای اجاره‌ای. اما این روزها، بسیاری از سازندگان، آپارتمان‌های شخصی را سرمایه‌گذاری پرخطرتری می‌دانند و تامین مالی آنها نیز دشوارتر شده است. افزایش نرخ بهره نیز مزید بر علت شده تا تعداد کسانی که توان خرید آپارتمان شخصی را دارند، رو به کاهش باشد و در مقابل، تقاضا برای واحدهای اجاره‌ای افزایش یابد.

چشم‌انداز آپارتمان‌های شیکاگو نیز در حال تحول است. شرکت ساخت‌وساز ریلیتد میدوست، طرحی بلندپروازانه برای ساخت دو برج مرتفع تماما اجاره‌ای در قلب شهر در نظر دارد. یکی از این برج‌ها، با ارتفاعی نزدیک به ۹۰۰ فوت، عنوان بلندترین برج مسکونی اجاره‌ای در ایالات متحده را به خود اختصاص خواهد داد. این در حالی است که این مکان قبلا برای ساخت آپارتمان‌های شخصی در نظر گرفته شده بود.

کرت بیلی، رئیس این شرکت، اذعان می‌کند که تا پیش از سال ۲۰۰۸، بازار آپارتمان‌های شیکاگو تسلط مطلق آپارتمان‌های شخصی را تجربه می‌کرد، اما فروپاشی سهمگین بازار املاک و مستغلات، معادلات این بازار را به طور کلی متحول کرد.

نیاز فزاینده به فضا، چه برای سکونت و چه برای فعالیت‌های تجاری، محرک اصلی ساخت آسمان‌خراش‌ها در پهنه شهرهای بزرگ است. آمار جهانی نشان می‌دهد که هر ماه، حدود ۱۰ میلیون نفر به جمعیت شهرها اضافه می‌شود. این رشد فزاینده جمعیت، در کنار محدودیت زمین در شهرهای بزرگ، سازندگان را به سمت ساخت آپارتمان‌ها و مجتمع‌های تجاری بلندمرتبه سوق داده است. ساختمان‌های بلند، ابرآسمان‌خراش‌ها و حتی آسمان‌خراش‌های غول‌پیکر، راه‌حلی برای رفع مشکل کمبود زمین و پاسخگویی به نیازهای رو به رشد جمعیت شهری تلقی می‌شوند.

در پهنه ایالات متحده، شاهد رویش قارچ‌گونه آسمان‌خراش‌ها در شهرهای متعددی هستیم. نیویورک، شهر لقب گرفته به «شهر آسمان‌خراش‌ها»، به واسطه انبوه آسمان‌خراش‌های سر به فلک کشیده‌اش، در سراسر جهان آوازه پیدا کرده است. این شهر، میزبان بسیاری از بلندمرتبه‌ترین ساختمان‌های جهان، از جمله برج تجارت جهانی، خیابان پارک و ساختمان امپایر استیت، است. آمارها نشان می‌دهد که نیویورک، با ۲۵۷ آسمان‌خراش، در صدر فهرست شهرهای پر از آسمان‌خراش در ایالات متحده قرار دارد.

نیویورک، علاوه بر لقب پرآوازه «شهر آسمان‌خراش‌ها»، به عنوان یکی از محبوب‌ترین مقاصد گردشگری در سراسر جهان نیز شناخته می‌شود. این شهر، با ارائه بهترین کلاب‌ها، کافه‌های پشت‌بامی، رستوران‌های مجلل، فروشگاه‌های شیک و برندهای مطرح مد، تجربه‌ای بی‌نظیر را برای گردشگران رقم می‌زند. نیویورک، با برخورداری از امکانات رفاهی و تفریحی بی‌شمار، ثروت سرشار و جاذبه‌های دائمی، به درستی با عناوین «شهر امپراتوری» و «شهری که هرگز نمی‌خوابد» شناخته می‌شود.

شیکاگو، پس از نیویورک، رتبه دوم را در میان شهرهای ایالات متحده از نظر تعداد آسمان‌خراش‌ها به خود اختصاص داده است. در این شهر ۴۴ ساختمان ارتفاعی بیش از ۶۰۰ فوت (۱۸۳ متر) و ۱۱۹ ساختمان ارتفاعی بیش از ۴۹۰ فوت (۱۴۹ متر) دارند. شهر میامی نیز با ۴۵ ساختمان مرتفع‌تر از ۴۹۰ فوت، در زمره شهرهای دارای آسمان‌خراش‌های قابل توجه در ایالات متحده قرار می‌گیرد.

گرایش به خانه‌های کم‌متراژتر

این در حالی است که بر اساس گزارش دیگری از واشنگتن‌پست، خانه‌های نوساز در ایالات متحده در حال کوچک‌تر شدن هستند. پس از سال‌ها تمرکز بر ساخت خانه‌های بزرگ، غول‌های صنعت ساخت‌وساز این کشور بالاخره به سمت ساخت خانه‌های کم‌متراژتر و مقرون به صرفه‌تر روی آورده‌اند.

بر اساس داده‌های سرشماری، رونق ساخت‌وساز خانه‌های کوچک‌تر، منجر به کاهش ۴ درصدی اندازه متوسط خانه‌های جدید در سال گذشته شده است. به طوری که متوسط متراژ خانه‌های نوساز به ۲ هزار و ۱۷۹ فوت مربع (حدود ۲۰۰ مترمربع) رسیده است که پایین‌ترین رقم از سال ۲۰۱۰ به بعد است. این امر به کاهش هزینه‌های کلی ساخت‌وساز و در نتیجه کاهش ۶ درصدی قیمت خانه‌های نوساز در همین دوره کمک کرده است.

بر اساس تجزیه و تحلیل داده‌های سرشماری توسط انجمن ملی سازندگان خانه آمریکا، تقاضا برای خانه‌های شهری به طور فزاینده‌ای در حال افزایش است. به طوری که در پایان سال ۲۰۲۳، سهم این نوع خانه‌ها از کل خانه‌های نوساز در حال ساخت به یک‌پنجم رسیده که رکوردی جدید محسوب می‌شود. برای کاهش هزینه‌ها، شرکت‌های ساختمانی به سمت ساخت خانه‌های کوچک‌تر و بلندتر با تعداد پنجره، کابینت و درب‌های کمتر روی آورده‌اند. در مجموع، این موج جدید ساخت‌وسازها نویدبخش گامی حیاتی در جهت مقابله با کمبود شدید خانه اول است. کمبودی که مانع از خانه‌دار شدن خانه اولی‌ها و تشدید تورم شده است.

اندی وینکلر، مدیر بخش مسکن و زیرساخت در مرکز سیاست دوحزبی (اندیشکده‌ای در واشنگتن)، می‌گوید حتی یک خانه کمی کوچک‌تر می‌تواند برای سازندگان و خریداران هزاران دلار ارزان‌تر باشد. این روندی است که در نتیجه غیرقابل تحمل شدن بازار مسکن، با قیمت‌های سر به فلک کشیده، افزایش نرخ بهره و تعداد بسیار کمی از خانه‌های فروشی به وجود آمده است.

وقتی نگین چشایر جست‌وجوی خانه رویایی خود را در شهرستان فردریک، ویرجینیا آغاز کرد، فهرستی از آرزوها در ذهن داشت؛ سه اتاق خواب، یک گاراژ متصل و حیاطی برای سگش. اما دیری نپایید که دریافت باید به دنبال خانه‌ای کوچک‌تر باشد.

خانه‌های ویلایی که چشایر در بازدیدهایش دید، به طرز چشمگیری فراتر از بودجه ۴۵۰ هزار دلاری او بودند. شش هفته جست‌وجو، دو بار شکست در رقابت با خریداران دیگر و سرانجام، یک خانه شهری نوساز به قیمت ۴۰۸ هزار دلار، حاصل تلاش‌های او بود. هرچند این خانه در مقیاسی کوچک‌تر نیازهای او را برآورده می‌کرد–مثلا گاراژ آن فقط برای یک ماشین جا داشت–اما از همه مهم‌تر، به قول چشایر، مقرون به صرفه بود.

این گرایش نوظهور، دگرگونی ۱۸۰ درجه‌ای نسبت به اوایل پاندمی کرونا را نشان می‌دهد، زمانی که میل به فضای زندگی وسیع‌تر در میان آمریکایی‌ها موج می‌زد. بسیاری به خانه‌های بزرگ حومه‌شهری نقل مکان کردند و به تبع آن، قیمت خانه‌های لوکس به طرز سرسام‌آوری افزایش یافت. پس‌اندازهای انباشته‌شده در دوران همه‌گیری، در کنار پایین‌ترین نرخ بهره در تاریخ، امکان خرید خانه اول یا ارتقا به خانه‌های بزرگ‌تر و گران‌تر را برای بسیاری از خانواده‌ها فراهم کرد.

در پی این تحولات، قیمت متوسط خانه‌ها در چهار سال گذشته رشد چشمگیر ۲۸ درصدی را تجربه کرده و به رقمی نزدیک به ۴۱۸ هزار دلار رسیده است. همزمان، نرخ وام مسکن نیز بیش از دو برابر شده و به حدود ۷ درصد نزدیک شده است. با در نظر گرفتن مجموع این عوامل، گزارش گلدمن ساکس نشان می‌دهد که خانه‌ها در ایالات متحده در حال حاضر بیش از هر زمان دیگری از دسترس مردم عادی خارج شده‌اند.

کمبود مسکن، به‌ویژه در زمینه خانه‌های کوچک‌تر و مقرون به صرفه‌تر این مشکل را تشدید کرده است. رابرت دیتز، اقتصاددان ارشد انجمن ملی سازندگان خانه، می‌گوید که سازندگان برای سال‌ها روی املاک سودآورتر تمرکز کرده‌اند و ساخت‌وسازها به دو نوع غالب محدود شده است: خانه‌های بزرگ در زمین‌های حومه‌شهری و آپارتمان‌های بلندمرتبه با اسکلت فلزی و بتنی در مناطق شهری.

تغییر رویکرد انبوه‌سازان

این گرایش به تدریج در حال تغییر است، زیرا سازندگان مسکن با افزایش هزینه‌های استقراض و تقاضای فزاینده برای گزینه‌های مقرون به صرفه‌تر روبه‌رو شده‌اند. در جلسات ارائه گزارش درآمدی، برخی از بزرگ‌ترین شرکت‌های سهامی عام ساختمانی آمریکا اعلام کرده‌اند که در حال بازنگری برنامه‌های خود هستند تا اولویت را به ساخت خانه‌های کوچک‌تر و ارزان‌تر بدهند. شرکت دکتر هورتون، بزرگ‌ترین سازنده مسکن در ایالات متحده، سال گذشته بیش از ۸۲ هزار واحد مسکونی فروخت که اکثر آنها با قیمتی کمتر از ۴۰۰ هزار دلار و به کسانی که متقاضی خرید اولین خانه خود بودند، عرضه شدند. خط تولید خانه‌های این شرکت اکنون از حدود ۸۳ مترمربع شروع می‌شود. اگرچه رشد قیمت خانه‌های لوکس در ماه‌های اخیر تعدیل شده، اما قیمت خانه‌های مقرون به صرفه به دلیل افزایش تقاضا همچنان در حال افزایش است. داده‌های ردفین نشان می‌دهد که به طور کلی، قیمت خانه‌های مقرون به صرفه نسبت به سال گذشته ۲ درصد و نسبت به سال ۲۰۱۹ بیش از ۴۵ درصد افزایش یافته است. در همین حال، فدرال رزرو برای مهار تورم از ابتدای سال ۲۰۲۲ نرخ بهره را افزایش داده و به طرز چشمگیری هزینه‌های استقراض را بالا برده است.

بازار مسکن در واکنش به این عوامل به سرعت در حال کند شدن است، اما این کندی در همه بخش‌ها یکسان نیست. خریداران ثروتمندتر که به اندازه کافی پول نقد برای خرید بدون نیاز به وام دارند، از افزایش هزینه‌های استقراض دلسرد نشده‌اند. اما خریداران با درآمد پایین‌تر مجبور به کاهش بودجه خود و تنظیم برنامه‌های خود برای خانه‌های کوچک‌تر شده‌اند.

کمبود فزاینده مسکن، دولت‌های محلی را به بازنگری در قوانین منطقه‌بندی، الزامات مربوط به مساحت زمین و دیگر سیاست‌های مرتبط با استفاده از زمین که غالبا برای ممانعت از ساخت خانه‌های کوچک‌تر در محله‌های ثروتمندتر وضع شده‌اند، وامی دارد. شهرهایی مانند پورتلند، آستین، شارلوت و سنت پل اخیرا تغییراتی در قوانین خود ایجاد کرده‌اند که امکان ساخت تا چهار واحد مسکونی در یک قطعه زمین را فراهم می‌کند. با وجود این، کارشناسان اقتصادی مسکن هشدار می‌دهند که این جهش در ساخت خانه‌های کوچک‌تر جدید، تنها بخش کوچکی از کل بازار مسکن را شامل می‌شود. علاوه بر این، ساخت‌وسازهای جدید به طور کلی گران‌تر از خانه‌های موجود هستند، که آنها را برای بسیاری از خانه اولی‌ها غیرقابل دسترس می‌کند.

خانه‌های جدید به تدریج کوچک‌تر می‌شوند

متراژ متوسط خانه‌های ویلایی در حال ساخت - فوت مربع

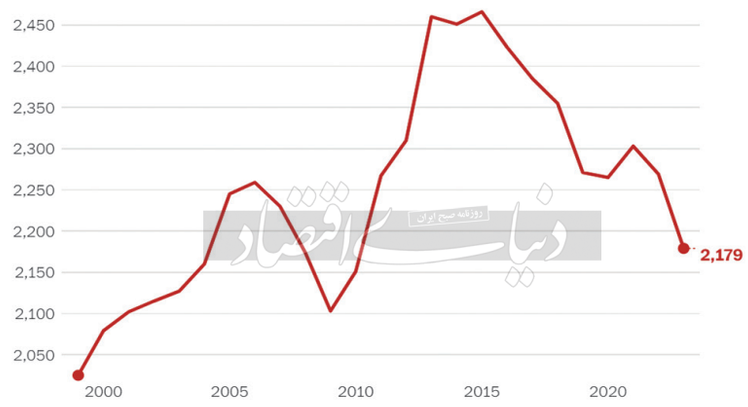

Source: U.S. Census Bureau

برج‌های مسکونی نوساز بر اساس تعداد واحدها

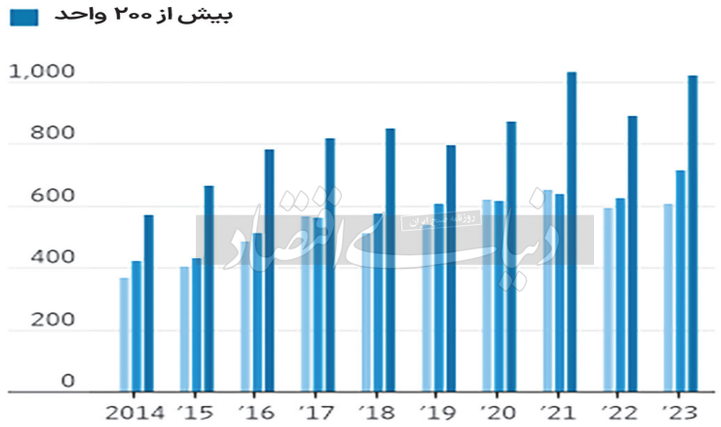

کدام نیرو در بازار مسکن آمریکا به نجات مستاجرها آمد؟ (نرمال جدید در بازار مسکن غرب)

مولفه	شرح مولفه
خلاصه وضعیت بازار اجاره مسکن آمریکا	سال ۲۰۲۳ به دنبال «تورم تاریخی مسکن» و «سخت‌شدن خرید خانه اول»، تقاضای اجاره افزایش یافت و باعث قله‌زنی تورم اجاره مسکن در این کشور شد؛ ۸درصد در میانه سال و میانگین بالای ۶ درصد در یک‌سال.
تغییر بزرگ در بازار اجاره	شرکت‌های ساختمانی به ۴ علت تصمیم گرفته‌اند «برج اجاره‌ای» بسازند تا «آسمانخراش اداری»: ۱- سطح بالای تورم مسکن و رکود نسبی خرید خانه ملکی؛ رشد قیمت خانه‌های کوچک مورد نظر خانه‌اولی‌ها از ۲۰۱۹ تاکنون ۴۵ درصد بوده در حالی که میانگین قیمت درکل بازار ۲۸ درصد افزایش یافته است. ۲-پیش‌بینی رشد پایدار جمعیت اجاره‌نشین در آمریکا در سال‌های آتی به‌خاطر قیمت و افزایش نرخ بهره وام خرید مسکن ۳-افزایش هزینه ساخت مسکن که با ساخت آسمان‌خراش (تعداد بالای واحد در مساحت ثابت زمین)، هزینه‌ها تاحدودی تعدیل می‌شود. ۴-مقابله با کمبود خانه‌اول اجاره‌ای
خلاصه تغییر	ساخت آسمان‌خراش اجاره‌ای با ترکیبی از واحدهای مسکونی لوکس و کوچک برای طیف مستاجرهای پولدار و متوسط و کم‌درآمد؛ بالای ۴۰ طبقه و بیش از ۳۰۰ واحد مسکونی با اجاره ماهانه ۲هزار تا ۱۲ هزار دلار
محرک اصلی «رونق ساخت آسمان‌خراش اجاره‌ای»	شهرداری‌ها (دولت‌های محلی) با تسهیل ضوابط ساخت‌وساز از جمله «لغو اجبار به تامین پارکینگ» و ...
غایب بازار خانه‌سازی اجاره‌ای	دولت به عنوان مداخله‌گر در این بازار حضور ندارد و نیروی بازار باعث «تنظیم جریان عرضه مسکن متناسب با شکل جدید تقاضا (اجاره)» شده است.
ویژگی موثر برج‌های مخصوص مستاجرها	*کاهش ۶ درصدی مساحت واحدهای مسکونی که به افت ۶ درصدی قیمت مسکن منجر شده است. **سهم آسمان‌خراش‌ها از عرضه جدید مسکن در آمریکا از ۲درصد سال‌های گذشته به ۱۴ درصد جهش کرده است.

نوبت دوم

فراخوان ارزیابی کیفی برای انتخاب مشاور

سازمان حمل و نقل ریلی شهرداری تبریز در نظر دارد فراخوان ارزیابی کیفی انتخاب مشاور با موضوع "انجام خدمات مهندسی مطالعات پایه خط ۴ قطار شهری تبریز" به شماره فرایند ۲۰۰۲۰۹۳۷۷۲۰۰۰۰۱۰ را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری فراخوان از دریافت و تحویل اسناد فراخوان تا گشایش پاکت ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد.

متقاضیان شرکت در فراخوان در صورت عدم عضویت در سامانه، نسبت به ثبت نام و دریافت گواهی امضای الکترونیکی (به صورت برخط) برای کلیه صاحبان امضای مجاز و مهر سازمانی اقدام لازم را به عمل آورند.

۱- عنوان فرآیند : انجام خدمات مهندسی مطالعات پایه خط ۴ قطار شهری تبریز

۲- شرایط اختصاصی مشاوران : مشاوران دارای گواهینامه صلاحیت معتبر حداقل پایه ۲ در رشته راه آهن یا سیستم های ریلی

۳- محل تامین اعتبار : منابع شهرداری

۴- تاریخ انتشار فراخوان: تاریخ ۱۴۰۲/۱۲/۲۴

۵- مهلت دریافت اسناد ارزیابی کیفی : تا ساعت ۱۱روز پنج شنبه مورخ ۱۴۰۳/۱/۱۶

۶- مهلت ارسال پاسخ ارزیابی کیفی : تا ساعت ۱۰:۳۰ صبح روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۶

۷- مدت اعتبار پیشنهادها : ۹۰ روز از آخرین مهلت تسلیم پیشنهادها

۸- هزینه دریافت اسناد در سامانه ستاد: ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال

۹- آدرس و اطلاعات تماس کارفرما : آدرس تبریز- بلوار ۲۹ بهمن- روبروی درب دوم دانشگاه - سازمان حمل و نقل ریلی شهرداری تبریز - تلفن ۳۳۲۹۰۴۲۷-۰۴۱ و ۸-۳۳۲۹۰۰۰۱-۰۴۱ - نمابر ۳۳۲۹۰۰۶۶-۰۴۱

هزینه درج دو نوبت آگهی به عهده مشاور منتخب می باشد .

شناسه آگهی ۱۶۸۴۸۴۰

سازمان حمل و نقل ریلی شهرداری تبریز

رتبه اول روزنامه‌های سراسری بر اساس ارزیابی معاونت مطبوعاتی وزارت ارشاد

دنیای اقتصاد

روزنامه صبح ایران

یکشنبه. ۲۷ اسفند ۱۴۰۲
۱۷ مارس ۲۰۲۴
۶ رمضان ۱۴۴۵
سال ۲۲ . شماره ۵۹۷۴

اذان ظهر: ۱۲:۱۳
اذان مغرب: ۱۸:۳۲
اذان صبح فردا: ۴:۴۷
طلوع آفتاب فردا: ۶:۱۱

صاحب امتیاز: دنیای اقتصاد تابان
مدیر مسوول: علیرضا بختیاری
قائم مقام مدیر مسوول: سید مهدی آستانی
۴۲۷۱۰۵۰۴-۷ - ۴۲۷۱۰۵۰۹

سردبیر: پویا جبل عاملی
۵۲۱۸۹۳۰۳-۳۰۵ - ۴۲۷۱۰۲۲۲
خیابان قائم‌مقام فراهانی، میدان شعاع، خیابان خدری پ۵
۵۲۱۸۹۱۹۱ info@donya-e-eqtesad.com

سازمان آگهی‌ها: ۸۹۰۱ - ۸۷۷۶۳۳۱۳
مدیریت ویژه‌نامه‌ها و بنگاه‌ها: ۵۲۱۸۹۶۴۱

روابط عمومی: ۷-۸۸۸۶۰۱۴۵
امور شهرستان‌ها: ۵۲۱۸۹۲۵۶ - ۵۲۱۸۹۲۵۵

امور مشترکین:
کاغذی: ۵۲۱۸۹۲۶۵
الکترونیک: ۵۲۱۸۹۲۶۵
۵۲۱۸۹۲۶۶

چاپ:
همشهری: ۴۸۰۷۵۰۰۰ - جام جم: ۴۴۱۹۷۷۳۷
توزیع:
۵۲۱۸۹۲۵۳ - ۵۲۱۸۹۲۵۵

کمک دو میلیارد تومانی رهبر انقلاب برای آزادی زندانیان نیازمند

در آستانه برگزاری سی‌وهفتمین جشن گلریزان ستاد دیه کشور ویژه کمک به آزادی زندانیان نیازمند، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر انقلاب اسلامی، مبلغ ۲۰ میلیارد ریال به این امر خداپسندانه اختصاص دادند. **/ پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری**

میهمانی خدا روز ششم

روزه‌داران سوداگر چه کسانی هستند؟

آیت‌الله جوادی آملی در کتاب حکمت عبادات می‌نویسد: از موارد فرق بین روزه و سایر عبادات همین است که درباره اعمال دیگر، ملائکه الهی هنگام مرگ به استقبال مومنین می‌آیند که: «سلامٌ علیکم طبْتم فادْخلوها خالدین» درهای بهشت را باز می‌کنند و می‌گویند از هر دری که خواستید بفرمایید. اما درباره روزه‌دار خدای سبحان فرمود: من خودم جزا می‌دهم. این جزو احکام و آداب روزه نیست؛ بنابراین نه در سلسله بحث‌های واجب و مستحب که فقه عهده‌دار آن است آمده و نه در بحث‌های آداب روزه؛ بلکه جزو حکمت‌های عبادت است که چگونه انسان به جایی می‌رسد که خداوند متعال مستقیما جزای او را به عهده می‌گیرد. آیت‌الله جوادی آملی با تاکید بر توجه هر چه بیشتر به حکمت روزه بیان کردند: خداوند به کسانی چون اولیای الهی که روزه‌های مستحبی می‌گیرند و سهمیه افطار خود را به یتیم و اسیر و مسکین می‌دهند، در عین حال که «جنّاتٍ تجری من تحتها الأنهار» در اختیار آنهاست، می‌فرماید: «فادْخلی فی عبادی وادْخلی جنّتی» زیرا برای مطلب بالاتری، روزه می‌گیرند. اما آنها که برای ورود به بهشت و برای استفاده از میوه‌های دلپذیر آن روزه می‌گیرند، تنها نوعی سوداگری دارند.

ساختمان‌سفید

نشست رئیس‌جمهور با اهالی رسانه: رئیس‌جمهور شنبه شب در نشست با اهالی رسانه «تقسیم‌بندی رسانه‌ها به چپ و راست را نادرست خواند» و گفت: رسانه‌ها را باید بر مبنای «امیدآفرین» و «یأس‌آفرین» تقسیم کرد. او خطاب به رسانه‌ها گفت: «انصاف حکم می‌کند که در کنار بیان ضعف‌ها، انتقادات و مطالبه‌گری، نقاط قوت هم مطرح شود. مطالبه‌گری باید همراه با پیشنهاد اصلاحی و رفع ضعف باشد.» علیرضا بختیاری، مدیر مسوول روزنامه دنیای اقتصاد به عنوان یکی از سخنرانان در این نشست، با استناد به آمارها و شاخص‌ها، وضعیت اقتصادی کشور را مثبت ارزیابی کرد و گفت: «این وضعیت جای تقدیر دارد، ولی چنین احساسی در میان فعالان اقتصادی و مردم وجود ندارد.» بختیاری از رئیس‌جمهور خواست تا یکبار برای همیشه ریشه فساد را بخشکاند. به اعتقاد او، «چند نرخی بودن ارز از جمله ریشه‌های مهم فساد در کشور است.» مدیرمسوول «دنیای اقتصاد» با تاکید براینکه «ما خودمان را داخل مجموعه نظام می‌دانیم، اما هم از طرف رسانه‌های خارجی تحت فشار هستیم و هم از ناحیه تندروهای داخلی» گفت: «انتقادات رسانه‌ها نوعی کمک به دولت محسوب می‌شود.» **/ایرنا**

رونق تولید و ساخت مسکن در اولویت برنامه‌های دولت: رئیسی در پانزدهمین جلسه شورای عالی مسکن با اشاره به اینکه صنعت مسکن یکی از پیشران‌های اقتصاد است، تخصیص تسهیلات برای ساخت مسکن را کمک به رونق و رشد تولید دانست و تصریح کرد: دولت برای ارتقای شاخص آرامش خانواده‌ها و کمک به رونق تولید و رونق ساخت مسکن تمام توان خود را به کار گرفته است. **/ ایسنا**

راهبرد

رفت‌وبرگشت برنامه هفتم: هادی طحان نظیف، سخنگوی شورای نگهبان در پاسخ به اینکه آیا نماینده‌ای که ادعایی کرده است در یکی از حوزه‌های انتخابیه بدون اطلاع افراد از کد ملی آنها برای رای دادن استفاده شده است، سند و مدرکی درباره ادعای خود به شورای نگهبان ارائه کرده است؟ تاکید کرد: خیر. چیزی برای ما ارسال نشده است. با یک عکس یا فیلم که معلوم نیست کی و کجا است، نمی‌توان انتخابات را در حوزه‌ها زیر سوال برد. او درباره تکلیف لایحه بودجه با وجود ایرادات شورای نگهبان و مجمع گفت: بخشی از ایرادات شورا و هیات عالی نظارت رفع شد و بخشی نیز با اصرار مجلس به مجمع ارجاع شد که جلسات مجمع نیز برگزار شده است و احساس می‌کنم که طی روزهای باقی مانده تا پایان سال فرآیند ابلاغ بخش اول بودجه طی شود. درباره جداول نیز دولت باید نهایتا تا پایان اردیبهشت جداول را به مجلس ارائه دهد و در این مدت نیز بر اساس جداول سال ۱۴۰۲ عمل می‌کند.

سخنگوی شورای نگهبان درباره لایحه برنامه هفتم توسعه اظهار کرد: در این زمینه رفت‌وبرگشت‌هایی میان مجلس و شورای نگهبان صورت گرفته است، اما همچنان در دست بررسی است. **/ایسنا**

کارشناسان، آینده اجتماعی ایران در سال جدید را پیش‌بینی کردند

۵ چالش ۱۴۰۳

جامعه ایران را یکی از پیش‌بینی‌ناپذیرترین جوامع می‌دانند. همایون کاتوزیان، اقتصاددان و تاریخ‌نگار در نظریه «ایران، جامعه کوتاه‌مدت» می‌گوید مجموعه شرایط و تحولات تاریخی ویژگی‌ای را در تاریخ و جامعه ایران ساخته که گاهی ردش را در چنین ضرب‌المثل‌هایی می‌توان پیدا کرد؛ به‌طور مثال «از این ستون به اون ستون فرجه» یا «سیب رو که بندازی هوا هزار تا چرخ می‌خوره». بنابراین آینده هیچ‌گاه معلوم نیست و هر آن ممکن است همه‌چیز زیرورو شود. با این وجود تحلیل کارشناسان اجتماعی می‌تواند برای پیدا کردن دید بهتر از جامعه راهگشا باشد.

سال کمبود وسایل جراحی و دارو

دنیای اقتصاد محمد رئیس‌زاده، رئیس کل سازمان نظام پزشکی به «دنیای اقتصاد» می‌گوید: ما همیشه امیدواریم و شعارمان جز امید نیست. با این وجود پیش‌بینی من با توجه به نبود زیرساخت‌های متناسب با حجم دانشجویان پزشکی و پرستاری این است که از نظر فضای آموزشی دانشکده‌های پزشکی و بیمارستان‌های آموزشی دچار مشکل خواهند شد. به نظر می‌آید حجم زیادی دانشجو در رشته‌های پزشکی و پرستاری داریم که فضاهای آموزشی کنونی پاسخ‌گوی آنها نیستند. بنابراین پیش‌بینی می‌شود که دانشجویان دچار معضلات رفاهی و همچنین افت کیفیت آموزش خواهند شد. از سوی دیگر یکی از حوزه‌هایی که به نظر من با مشکل مواجه می‌شود، حوزه تجهیزات پزشکی و تامین دارو است. اگر چه امسال اقدامات خوبی در این زمینه از سوی دولت صورت گرفت، اما در سال آینده در تامین وسایل جراحی و دارو قطعا با چالش‌های بزرگی روبه‌رو می‌شویم. یکی دیگر از مشکلات ما در سال آینده بیمه خواهد بود که باید تدابیر مشخصی برای حل آن از سوی مسوولان مربوطه گرفته شود.

ورود نامتخصصان به حوزه پزشکی

علی عرب خردمند، معاون انتظامی سازمان نظام پزشکی هم به «دنیای اقتصاد» درباره چالشی که در سال آینده جامعه پزشکی ایران با آن روبه‌روست می‌گوید: به نظر من ورود نامتخصصان به حوزه پزشکی به‌ویژه پزشکی زیبایی یکی از معضلات پیش‌روی جامعه پزشکی در سال آینده خواهد بود. موارد بی‌شماری شکایت از سوی بیمارانی داشتیم که به دلیل خطای پزشکی به ما مراجعه کرده‌اند و دچار آسیب جدی شدند. با این حال همچنان نامتخصصان دارند به این حوزه ورود می‌کنند و معلوم نیست که سال آینده آمار شکایات به ما از سوی بیماران چقدر خواهد شد.

نزاع‌های آبی پیش‌روی ماست

سجاد فتاحی، پژوهشگر آب بر این باور است که یکی از مهم‌ترین مسائلی که در سال آینده همچنان بحران‌زا خواهد بود، مقوله «کمبود آب» است. یک سری عوامل نقش موثری در به وجود آوردن بحران آب در ایران دارد. نخستین عامل بحران آب پیشی گرفتن مصارف از منابع آبی است. این مساله به این معناست که نهادهای سیاستگذار امکان و توانایی برخورد با مصرف‌کنندگان بزرگ آب را ندارند. به عنوان مثال نهادهای محیط‌زیستی ابزار و اقتدار لازم برای برخورد با وزارت نفت یا راه و شهرسازی را ندارند. این مساله باعث شده که تعادل قوا به‌هم بخورد. مصرف آب افزایش پیدا کند و کیفیت منابع آبی افت کنند. البته کلیت ماجرا برمی‌گردد به اینکه محیط‌زیست و منابع طبیعی در اولویت قانون‌گذاری قرار نگرفته‌اند.

از سوی دیگر، مسوولان این حوزه عموما تخصص و توانایی لازم را ندارند. در چنین فضایی ضعف ساختاری بی‌شک باعث بحران آب می‌شود. اصولا در قوانین ما مساله محیط‌زیست و منابع طبیعی در اولویت قرار ندارد و می‌شود آن را قربانی اولویت‌های دیگر کرد. وقتی محیط‌زیست دارای ضعف ساختاری باشد و اقتدار لازم را نداشته باشد، بنابراین تصمیمات جدی هم برای رفع مشکل بحران آب نمی‌تواند بگیرد. این در حالی است که این ضعف روی امنیت و روابط بین‌المللی ایران با همسایگانش هم تاثیرگذار خواهد شد و ما نمی‌توانیم اقتدار زیادی در مناسبات بر سر آب داشته باشیم. اگرچه کارهایی برای رفع معضل آب انجام شده، اما به همان دلایلی که گفتم بیشترشان کلیشه‌ای و شعاری است و پیش‌بینی من برای سال آینده افزایش فرونشست زمین و از سر گرفتن تنش‌های اجتماعی بر سر آب میان شهرهاست.

> **در سال آینده در تامین وسایل جراحی و دارو قطعا با چالش‌های بزرگی روبه‌رو می‌شویم**

فرجام طلاق و مهاجرت

سعید معیدفر، جامعه‌شناس پیش‌بینی‌اش از وضعیت اجتماعی سال آینده این است: اگر بخواهیم بر اساس داده‌ها قضاوت کنیم، قطعا باید مولفه‌های امسال را مورد بررسی قرار دهیم و اظهارنظر کنیم. مردم احساس گسست از برخی مسوولان دولتی می‌کنند و در شرایطی که این گسست و بی‌اعتمادی ادامه پیدا کند، مشکلات و ناکامی‌ها همچنان باقی می‌ماند. این امر باعث می‌شود که برخی بخواهند از ایران بروند، چرا که افق روشنی برای خود دیگر متصور نیستند. از سوی دیگر من صحبت‌هایی با کارشناسان اقتصادی داشتم که خبر از فرار سرمایه‌های کلان می‌دادند، مدیران بنگاه‌ها و شرکت‌های اقتصادی دیگر نمی‌توانند به همین شیوه ادامه دهند و فرار سرمایه بیشتر می‌شود و همین امر فشارهای اقتصادی بر مردم را هم افزایش می‌دهد. این فشارها به درون خانواده‌ها نفوذ کرده و طلاق، خشونت خانگی و قتل‌های فامیلی را افزایش می‌دهد.

پیچ این مساله در دست دولت است

معیدفر همچنین درباره گسترش مشکلات مردم با افغانستانی‌های مقیم ایران بر این اعتقاد است که این بستگی به سیاست‌های دولت در ارتباط با افغان‌ها دارد. تا مدت‌ها حرف این بود که باید حضورشان کنترل‌شده باشد و چون این اتفاق نیفتاد مردم نتوانستند تحمل کنند. بنابراین مساله میان مردم و افغان‌ها بسیار به تصمیمات دولت در سال آینده برمی‌گردد. اینکه چقدر بخواهند با حکومت طالبان ارتباط بیشتری بگیرند یا نوع برخوردشان در مرز با افغانستانی‌ها چگونه است. به هر حال من فکر می‌کنم که پیچ این مساله در دست حکومت است.

در بزنگاه‌ها به همگرایی می‌رسند

معیدفر همچنین از نگرانی‌ها و امیدهایش می‌گوید: به نظر من به دلیل مسائل اقتصادی و سیاسی که عنوان شد در جامعه تنش‌هایی به وجود می‌آید. از سوی دیگر فکر می‌کنم که مردم در بزنگاه‌هایی به همگرایی و همدلی‌هایی می‌رسند. اینکه این اتفاقات چه آینده‌ای برای ما رقم می‌زند مشخص نیست. این می‌تواند امیدهایی را زنده کند و از سوی دیگر چون در چنین مواردی کنترل امکان‌پذیر نیست، ممکن است که نگرانی‌های بزرگی ایجاد کند.

این بازی نیازی به تماشاگر ندارد

سیامک زندرضوی، جامعه‌شناس بر این عقیده است که از سال ۱۳۹۶ دو وجه جامعه ایران به سرعت و به‌شدت هر چه تمام‌تر وارد بازی نهایی شده است. برخی خواستار حفظ وضع موجود هستند و افرادی تغییر را در برنامه شخصی و اجتماعی خود دارند. نمونه کار گروه اول در ارزیابی‌شان از واقعه فیلمبرداری از یک مادر در بیمارستان و انکار کل ماجرا خود را نشان می‌دهد. در گروه دوم درخواست آزادی‌های انسانی، برابری است که می‌خواهند قانون و کرامت انسانی رعایت شود و حتی حاضر هستند برای رسیدن به چنین وضعیتی هزینه دهند. هر یک از شهروندان امروز جامعه ایران در هر گروه سنی، جنسیتی، وضعیت مالی، اجتماعی و فرهنگی که باشند؛ چه بخواهند و چه نخواهند در این بازی دارند زندگی می‌کنند و اینها هستند که رویدادهای سال آینده را رقم می‌زنند. مهم این است که شاید این تنها بازی باشد که نیازی به تماشاگر ندارد.

بازخوانی مهم‌ترین رویدادهای اجتماعی ۱۴۰۲

«شوک قلب‌ها» به «فرونشست» رسید

دنیای اقتصاد: موجی گرم در تن زمین سرد دمیده و تیک‌تاک تند ساعت‌ها نوید رسیدن سالی نو را می‌دهند. در این گزارش قرار است به مهم‌ترین رویدادهایی که در سال جاری جامعه را تکان داد و مردم را به واکنش واداشت بپردازیم. این بازخوانی مهم‌ترین رویدادهای اجتماعی سال ۱۴۰۲ است.

شوک پزشک قلب به جامعه

یکی از مهم‌ترین رویدادهای حوزه بهداشت و سلامت خبری بود که رئیس سازمان نظام پرستاری کشور اعلام کرد: «روزانه ۵ تا ۶ پرستار و ماهانه بین ۱۰۰ تا ۱۵۰ پرستار از کشور مهاجرت می‌کنند.» این آمار سالانه به حدود ۱۲۰۰ تا ۱۵۰۰ بالغ می‌شود که به کشورهای غربی و به تازگی کشورهای حوزه خلیج‌فارس چون قطر، امارات و... می‌روند. نتیجه این خبر اتفاقی بود که مردم با پوست و گوشت و استخوان خود لمس کردند. احساسی که خودش را هم در آمارها نشان داد و بالاخره عباس عبادی، معاون پرستاری وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی عنوان کرد: «حدود ۷۰ هزار نفر کمبود نیروی پرستاری در تمام بخش‌ها وجود دارد.» این مهاجرت‌ها اما فقط مربوط به پرستارهایی نبود که ترجیح می‌دادند در کشورهای عربی کار کنند، اما در سرزمین مادری‌شان نه! کار به جایی رسید که پزشکان هم ترجیح دادند، عزم رفتن کنند. فیلم محمد مهدوی، رئیس بخش پیوند قلب کودکان بیمارستان شهید رجایی و از نفرات برتر بخش پیوند قلب در ایران که حساب اینستاگرامش از مهاجرتش به علت ناراحتی از وضع موجود و دلخوری‌ها خبر داد، افکار عمومی را به‌شدت تکان داد. این اتفاق شوک بزرگی برای جامعه پزشکی ایران هم بود. نشان از رفتن‌های ناگهانی و جاهای خالی که وضعیت بیمارستان‌های ایران را اورژانسی می‌کنند. پرستاران و پزشکان بسیاری رفتند هر چند وزارت بهداشت بارها از رادیو و تلویزیون رسمی ایران اعلام کرد که جای نگرانی نیست چون همچنان آمار پرستاران و پزشکان ما بالاست. با این حال روی دیگر ماجرا این است که بیماری‌های ریوی و قلب هم به دلیل آلودگی هوا در بسیاری از کلان‌شهرهای ایران افزایش پیدا کرده است. یکی دیگر از اتفاقات نگران‌کننده امسال مرده‌زایی است که کارشناسان آن را یکی دیگر از نتایج آلودگی‌های هوا می‌دانند. معاون امور بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی شهیدبهشتی هم از افزایش ۱۰۰ درصدی آمار سرطان در کشور تا ۱۴۲۰ اطلاع داده است. خبری که جامعه را به درد آورده و بسیاری از مردم مانده‌اند با اورژانس‌های شلوغ که گاه هر ۱۵ تخت فقط یک پرستار دارد.

معدل‌هایی که خطرناک شدند

آموزش‌وپرورش امسال با یک شوک بزرگ به خانواده‌ها وارد سال تحصیلی شد. کمبود ۲۶۰ هزار معلم با آغاز سال تحصیلی ۱۴۰۲ در چند هفته اول بسیاری از مناطق به‌ویژه در شهرستان‌ها را درگیر کرد. این فقدان اگر چه با فراخواندن معلم‌های بازنشسته و نومعلم‌ها تا حدودی بسامان شد، اما این ماجرا زنگ‌های خطر را برای سال‌های آتی هم به صدا در آورد. کارشناسان این فقدان را چالش‌برانگیز عنوان کردند و معتقدند؛ تبعاتش مانع کارآمدی نسل آینده می‌شود. نسلی که قرار است ایران را بسازد. این تنها خبر پر چالش امسال نبود؛ انتشار میانگین معدل دانش‌آموزان چهار پایه ادبیات و علوم انسانی، علوم تجربی و ریاضی فیزیک از سال ۱۳۹۸ تا سال ۱۴۰۲ خیلی از مردم را نگران کرد. مقایسه میانگین این معدل‌ها، نشان‌دهنده افت تحصیلی دانش‌آموزان در مقطع دبیرستان بود. افزون بر آن، نتایج آزمون پرلز ۲۰۲۱ هم منتشر شد که در آن ۵۷ کشور و ۸ ایالت حضور داشتند. نتایج این آزمون نشان می‌داد؛ ایران جزو یکی از کشورهای ضعیف در زمینه آموزش محسوب می‌شود. تعطیلی مداوم مدارس به دلیل آلودگی هوا و برگزاری کلاس‌های آنلاین که معلم‌ها آموزش‌های لازم را برای برپایی آن ندیده بودند، از جمله دلایل بروز چنین معدل‌های پایینی مطرح شد و کارشناسان هشدار دادند که باید هر چه سریع‌تر اقدامات لازم برای کارآمدی سیستم آموزش‌وپرورش درنظر گرفته شود، چرا که روش فعلی نتایج روشنی در بر نخواهد داشت. ورود روحانیون به مدارس یکی دیگر از اتفاقات آموزشی امسال بود. اتفاقی که هر چند دولت آن را بسیار مثبت ارزیابی کرد، اما برخی کارشناسان آموزش‌وپرورش این راه را مسیری به سوی مکتبخانه شدن مدارس دانستند که با آموزش‌های نوین هم‌خوانی ندارد.

پیروز پلاستیک خورد، جنوب شرقی سیل آمد

بحران آب، امسال هم چالش‌برانگیز شد. زمستان آمد، اما برف و باران کم بود! این شرایط آب‌وهوایی حتی در افکار عمومی با سیاست هم گره خورد. عکسی از کوه‌های ترکیه دست به دست چرخید که برف دارد، اما یک قدم آن‌طرفش یعنی بعد از مرز در ایران ناگهان کوه‌ها خشک هستند و برهوت. هرچند کارشناسان محیط‌زیست این شرایط را فرآیندی طبیعی عنوان کردند با این حال مردم چشم به آسمانی دوخته بودند که بیشتر شهرهایش مهی از آلودگی هوا به دلیل مازوت‌سوزی رویش را پوشانده بود. اگرچه روزهای اسفند ماه دل آسمان ایران بالاخره تپید و بسیاری از شهرها شاهد بارندگی و برف شدند، اما این بارندگی برای مردم سیستان‌وبلوچستان چندان خوش‌یمن نبود. دومین استان پهناور ایران برای این باران سیل‌آسا آماده نبود و سیلاب بسیاری از خانه‌های روستایی را ویران و راه‌ها را مسدود کرد. خسارت‌های بسیاری به مردم وارد آمد که هنوز هم در روزهای پایانی سال ادامه دارد. این سیلاب‌ها اما برای مردم ارومیه روزگار دیگر گونه‌ای را رقم زد. کارشناسان اعلام کردند که بخش‌هایی از دریاچه خشک‌شده ارومیه آبگیری کرده؛ دریاچه‌ای که در سال‌های گذشته جان داده بود از بس بی‌آبی کشید. این بارندگی‌ها با این حال نتوانست عقب‌نشینی دریاچه کاسپین را جبران کند. این در حالی است که امسال آب‌رفتن دریاچه کاسپین و خشک‌شدن آن در ۵۰ سال آینده هراس به جان مردم انداخته است. هراسی که هنوز هم در دل‌ها مانده و معلوم نیست که در سال‌های آینده به وقوع بپیوندد یا نه. در روزهای پایانی امسال ویدئویی هم منتشر شد از «پیروز» پوزپلنگ ایرانی که سال ۱۴۰۱ تبدیل به نماد امید برای مردم شده بود، اما با وجود همه امیدواری‌ها از دنیا رفت و دلیل مرگش هم مشخص نشد. امسال اما ویدئویی از بازی پیروز با یک کیف پلاستیکی مورد توجه قرار گرفت که به باور برخی از کارشناسان آلت قتاله این حیوان اصیل ایرانی بود. کارشناسان محیط‌زیست اگر چه این ادعا را رد کردند، اما باز هم دلایل مشخصی از مرگ پیروز منعکس نشد. قرار بود امسال به خیر و نیکی برای حیات‌وحش به پایان برسد، اما باز هم نشد و یک قلاده پلنگ در تصادف جاده‌ای جان باخت و تیر دردناکی به قلب دوستداران طبیعت ایران زد.

رکورد فرونشست

خشکسالی و سیلاب تنها مصیبت‌های محیط‌زیستی نیستند که ایران را با چالش روبه‌رو کرده است؛ فرونشست زمین هم امان بسیاری از شهرهای ایران را بریده. از همین‌روست که رئیس سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری گفته «بیلان منفی آب‌های زیرزمینی کشور باعث فرونشست یک میلیون هکتار از عرصه‌های کشور در مناطق مختلف شده است. نتیجه مدیریت غلط منابع آبی و پیامدهای ناگوار آن به‌ویژه حفر چاه‌های مجاز و غیرمجاز هر روز آشکارتر می‌شود؛ وقتی بی‌هیچ ضابطه و معیاری چاه عمیق و نیمه‌عمیق حفر می‌شود تا کشاورزی ناپایدار توسعه یابد، آبخوان‌ها خالی می‌شود، سطح آب‌های زیرزمینی پایین می‌رود و در نتیجه ۲۳۰ دشت حاصلخیز کشور دچار بحران می‌شود.»

افغان‌ستیزی از فضای مجازی تا واقعیت

موج افغان‌ستیزی یکی از رویدادهای مهم سال ۱۴۰۲ بود. افغانستانی‌های مهاجر بیش از ۴۰ سال است با ایرانی‌ها زندگی مسالمت‌آمیزی دارند. اگرچه مواقعی هم بوده که رودرروی هم قرار بگیرند، اما هیچ‌گاه به‌اندازه‌ای نبود که منجر به تشکیل کارزاری برای بیرون راندن آنها از ایران شود. به نظر می‌رسد قدرت گرفتن طالبان در افغانستان و بسته شدن آب هیرمند به روی مردم ایران از جمله عواملی بودند که فضای عمومی جامعه ایران را علیه افغان‌ها ملتهب کرده است. از سوی دیگر پاکستان هم بسیاری از افغان‌هایی را که تابعیت نداشتند از کشور خود بیرون کرد. این اتفاق این تصور را دامن زد که رانده‌شدگان قرار است به ایران بیایند و چون بیشترشان از افراد جهادی بودند، مردم را نگران کرده بود. به همین دلیل بسیاری از مردم را بر آن داشت تا از مسوولان بخواهند که حفاظت از مرزها را جدی بگیرند. با این حال آنچه افغان‌ستیزی نام داشت در شبکه‌های اجتماعی قدرت گرفت و در واقعیت منجر به چندین ضرب‌وشتم شد. نخستین اتفاق در شهریار افتاد. طبق گفته محلی‌های قاسم‌آباد شهریار، گروهی موتورسوار با صورت‌های پوشانده شده، وارد این محل شدند و به اهالی افغانستانی حمله کردند. آنها گروهی ناشناس بر ترک موتور بودند که با هدف رعب و وحشت و همراه داشتن سلاح سرد، فضای کسب‌وکار افغانستانی‌ها را بر هم زدند. این اما پایان ماجرا نبود؛ ده‌ها شهروند ایرانی به حضور مهاجران افغان در خیابان‌های شهر اقبالیه در قزوین اعتراض کردند. کشته شدن جوان میبدی به دست دو افغانستانی اما درگیری‌ها را به اوج رساند و حتی کار به جایی رسید که فضای یزد به‌شدت ملتهب شد. برخی از شهرها از پذیرفتن افغانستانی‌ها عذر خواستند و درهای شهرشان را به روی آنها بستند تا اینکه سرانجام مسوولان اعلام کردند که سخت‌گیری در مرزها را افزایش داده و موانع متعددی برای ورود غیرقانونی افغانستانی‌ها گذاشته‌اند.

از اظهارنظرهای سیاسیون تا تخریب بافت تاریخی

در سالی که گذشت، اوضاع میراث‌فرهنگی ایران چندان خوش نبود. افکار عمومی امسال بیشتر معطوف اظهارنظرهای عزت‌الله ضرغامی، وزیر میراث‌فرهنگی شد. وزیری که بیشتر ترجیح می‌داد درباره شادی مردم حرف بزند و درباره رویدادهای سیاسی و اجتماعی اظهارنظر کند. با این وجود آن سوی این اظهارنظرها، رویدادهای دیگری در شرف وقوع بود. فرونشست زمین میراث جهانی پارسه پاسارگاد را تهدید کرد. این تهدید به اندازه‌ای نگران‌کننده شد که دوستداران میراث‌فرهنگی بارها و بارها به مسوولان تذکر دادند که جلوی این اتفاق گرفته شود، اما همچنان معلوم نیست که چه تدابیری برای این معضل بزرگ درنظر گرفته شده است. هرچند بافت تاریخی شیراز بالاخره در فهرست آثار ملی ثبت شد، اما سایه خطر از سر آن محو نشد. همان‌طور که بافت‌های تاریخی کاشان و کرمان و بسیاری از شهرهای تاریخی ایران با این گرفتاری دست‌وپنجه نرم می‌کنند. این اما پایان ناگواری‌های این حوزه نبود. خانه‌های تاریخی بسیاری ویران شدند که آخرین‌شان خانه اقبالیان در همدان بود. فعالان میراث‌فرهنگی در همدان تلاش بی‌وقفه‌ای برای نجات این خانه کردند. اقداماتی که به نتیجه نرسید و بولدوزرها به جان این خانه ثبت ملی افتادند. خانه تاریخی دیگری به نام حاجی سیف که در محله قدیمی رشت قرار داشت هم یکی دیگر از قربانی‌های میراث امسال بود. محوطه‌های تاریخی متعددی ویران شدند که از میانشان محوطه‌های قمی‌آباد شهرری سروصدای زیادی به‌پا کرد و افکار عمومی را تحت‌الشعاع قرار داد. به فروش رساندن دو کاروانسرای ثبت جهانی به قیمتی بسیار نازل تیر خلاصی بود به میراث‌فرهنگی ایران که صدایش از سمنان به گوش رسید و دوستداران میراث‌فرهنگی را به‌شدت نگران کرد.

تکذیب بیکاری ۷۰ درصدی فارغ‌التحصیلان دکترا

روابط عمومی و امور بین‌الملل وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در پاسخ به مطلبی که روز ۲۲ اسفند با عنوان «۷۰ درصد فارغ‌التحصیلان مقطع دکتری در جست‌وجوی کار هستند / لشکر دکترهای بیکار» در «دنیای اقتصاد» منتشر شد توضیحی را به دفتر روزنامه ارسال کرده است. در این توضیح آمده است: «آن روزنامه در مطلبی پیرامون بیکاری فارغ‌التحصیلان، نرخ بیکاری فارغ‌التحصیلان دکتری را ۷۰ درصد عنوان کرده و در ادعایی نادرست، مصاحبه طه رمضانی، مدیرکل دفتر سیاستگذاری و توسعه اشتغال وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی را به عنوان موید این آمار عنوان کرده است. در همین زمینه با رد این ادعای کذب روزنامه و همان‌طور که وی در مصاحبه در نمایشگاه مطبوعات بیان کرد، مجددا تاکید می‌کند که بر اساس نتایج تفصیلی طرح آمارگیری نیروی کار مرکز آمار ایران در سال ۱۴۰۱، نرخ مشارکت فارغ‌التحصیلان دکتری بیش از ۷۰ درصد و نرخ بیکاری آنها در سال ۱۴۰۱ حدود ۳ درصد بوده است. همچنین به اطلاع هموطنان عزیز می‌رساند که تمرکز اصلی سیاستگذاری اشتغال در وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در سال ۱۴۰۳ معطوف به حل مساله بیکاری فارغ‌التحصیلان خواهد بود و برای نخستین بار اختصاص سهم اشتغال فارغ‌التحصیلان در هدف‌گذاری ایجاد یک میلیون شغل، در تعهد اشتغال استان‌ها منظور گردیده است. در کنار این هدف‌گذاری عملیاتی، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مجدانه پیگیر تحقق منابع مشوق‌های اشتغال دانش‌آموختگان و اجرای طرح‌های خاص اشتغال دانش‌آموختگان به عنوان ارزشمندترین سرمایه‌های کشور است.»

تاریخ شفاهی علینقی عالیخانی (۳۱)

تماشای حومه پاریس شوکه‌کننده بود

عروس بعد از جنگ بود البته!؟

نه، نه ارتباطی به آن نداشت گفتم اینها باقی مانده دوره صنعتی شدن فرانسه در حومه پاریس بودند. حومه پاریس اصولا هیچ‌وقت خیلی خوشگل نبوده است حتی حالا هم همین طور است، ولی به هر حال دیدن این حومه من را خیلی شوکه کرد. بعد هم دیدم تمام ساختمان‌های شهر سیاه است و نمی‌فهمیدم چرا اینها سیاه هستند. رنگشان سیاه است؟ علتش چیست؟ در نتیجه وقتی از آنجا آمدم بیرون، تاکسی گرفتم و رفتم به هتلی که یکی از دوستانم خودش هم آنجا بود و آدرسش را داده بود و سفارش کرده بود.

دکه

روزنامه **هفت صبح** در گزارشی با تیتر «لشگر یک نفره دکتر ظریف» به انتشار فایل صوتی جدید او در ۲۵ اسفند پرداخت و نوشت: در یکی، دو ماه گذشته وزیر خارجه سابق کشور حسابی پرکار بوده، از این جلسه به آن جلسه، از این همایش به آن همایش. در این گزارش به کتاب جدید او نیز اشاره شده است. روزنامه **کیهان** در ستون اخبار ویژه خود نوشت: اخیرا یک فایل صوتی دیگر از محمدجواد ظریف در فضای مجازی منتشر شده که اگرچه بخش‌هایی از آن مثل همیشه اتهامات ثابت نشده و توهین‌های ظریف به چهره‌های منتقد خود است، اما قسمت‌هایی دیگر از آن حاوی اعترافات و نکات جالب آقای ظریف درباره طیف متبوع خویش است. روزنامه **اعتماد** در گزارشی با تیتر «شلیک به میراث فرهنگی کشور» به آسیب به آثار باستانی کشور در روز چهارشنبه‌سوری اشاره کرد و نوشت: در چهارشنبه‌سوری امسال به کتیبه‌های هخامنشی در استان همدان و همچنین پل خواجو در اصفهان آسیب وارد شد.

سایه‌روشن

دیدار عباس قادری با رئیسی: جمعی از هنرمندان و پیشکسوتان عرصه‌های مختلف هنری عصر روز جمعه با ابراهیم رئیسی، رئیس دولت سیزدهم در سالن اجلاس سران دیدار و گفت‌وگو کردند. در این دیدار عباس قادری، خواننده نیز حضور داشته است. **/خبرآنلاین**

آگهی دعوت به مجمع عمومی عادی سالیانه

شرکت ساسان (سهامی خاص)

شماره ثبت ۴۸۱۱ تهران شناسنامه ملی ۱۰۱۰۰۵۵۰۹۰۶

بدینوسیله از سهامداران محترم شرکت ساسان (سهامی خاص) دعوت به عمل می‌آید تا در جلسه مجمع عمومی عادی سالیانه شرکت در ساعت ۸ صبح روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۱/۲۰ در آدرس : تهران-خیابان ستارخان (بعد از پل)- نبش خیابان جهانی نسب- تالار همایش نیروگاه طرشت با دستور جلسه زیر برگزار می گردد شرکت فرمایند.

۱- بررسی و تصویب صورت‌های مالی دوره منتهی به ۱۴۰۲/۰۹/۳۰
۲- بررسی و تصویب بودجه سال مالی منتهی به ۱۴۰۳/۰۹/۳۰
۳- انتخاب بازرس اصلی و علی البدل و حسابرس
۴- تعیین روزنامه کثیر الانتشار
۵- سایر مواردی که در اختیار مجمع عمومی عادی صاحبان سهام می‌باشد.

هیأت مدیره شرکت ساسان

دنیای اقتصاد
یکشنبه
۲۷ اسفند ۱۴۰۲
سال ۲۲ . شماره ۵۹۷۴
DONYA-E-EQTESAD.COM

بازار دیجیتال
گروه دیجیتال ☎ ۵۲۱۸۹۴۵۹ ✉ digital@den.ir

برزیل مونتاژ آی‌فون ۱۵ را شروع کرد

سیتنا: شرکت اپل در راستای کاهش وابستگی به چین، اکنون یکی از مدل‌های خانواده آی‌فون ۱۵ را در برزیل مونتاژ می‌کند. در حالی که بیشتر محصولات اپل همچنان در چین تولید می‌شوند، این شرکت امکاناتی برای مونتاژ برخی دستگاه‌هایش در سایر کشورها دارد که یکی از آنها تاسیسات فاکسکان برزیل است. غول فناوری کوپرتینویی اکنون آی‌فون ۱۵ معمولی ۶٫۱ اینچی را در این تاسیسات مونتاژ می‌کند. قیمت آی‌فون ۱۵ مدل ۱۲۸ گیگابایتی در زمان عرضه در برزیل ۱۴۶۰ دلار بود و حالا به ۱۰۸۰ دلار کاهش یافته است.

اختلاف با استارت‌آپ‌های هندی کار دست گوگل داد

ایسنا: نهاد ضد انحصارطلبی هند، در اختلاف ادامه‌دار گوگل با استارت‌آپ‌های هندی بر سر سیستم پرداخت درون برنامه‌ای، دستور تحقیقات از سیستم این شرکت آمریکایی را صادر کرد. استارت‌آپ‌های هندی، ماه‌هاست با گوگل بر سر هزینه‌ای که برای پرداخت‌های درون برنامه‌ای دریافت می‌کند، اختلاف دارند. این اختلاف در ماه میلادی جاری پس از اینکه گوگل، بیش از ۱۰۰ اپلیکیشن چینی را از فروشگاه برنامه خود به دلیل تخلفات مربوط به صورت‌حساب حذف کرد، شدت گرفت. با این حال، پس از مداخله دولت هند، این اپلیکیشن‌ها برگردانده شدند. این استارت‌آپ‌ها از کمیسیون رقابت هند خواستند این موضوع را بررسی کند و این دیده‌بان، روز جمعه دستور تحقیقات را صادر و اعلام کرد گوگل سیاست‌هایش را به شکل تبعیض‌آمیز اجرا می‌کند. این کمیسیون به واحد تحقیقات خود دستور داد ظرف مدت ۶۰ روز، تحقیقاتش را تکمیل کند. سخنگوی گوگل در ایمیلی به رویترز اعلام کرد: «ما در حال بررسی دستور کمیسیون رقابت هند برای آغاز این تحقیقات هستیم. این شرکت در این فرآیند به هر شکلی، همکاری خواهد کرد.» این اختلاف بر سر اقدامات بعضی از استارت‌آپ‌های هندی است که تلاش می‌کنند اعمال هزینه ۱۱ تا ۲۶ درصدی گوگل در سیستم‌های پرداخت درون‌برنامه‌ای را متوقف کنند. مقامات ضد انحصارطلبی هند در سال ۲۰۲۲ دستور داده بودند این سیستم که بین ۱۵ تا ۳۰ درصد هزینه می‌گیرد، منحل شود. گوگل منکر هرگونه تخلفی شده و می‌گوید برای حمایت از سرمایه‌گذاری در فروشگاه برنامه گوگل‌پلی و سیستم‌عامل موبایل اندروید، هزینه‌ای مطالبه می‌کند تا توزیع رایگان آنها را امکان‌پذیر کند. بر اساس گزارش رویترز، کمیسیون رقابت هند، ماه‌ها زمان برای بررسی شکایت استارت‌آپ‌ها، صرف کرده مبنی بر اینکه گوگل دستورالعمل قبلی این دیده‌بان برای عدم اقدامات متقابل علیه شرکت‌های استفاده‌کننده از سیستم‌های پرداخت دیگر را دنبال نکرده است.

اینترنت در غرب و مرکز آفریقا قطع شد

ایسنا: اکثر مناطق غرب و مرکز آفریقا در پی آسیب‌دیدگی کابل‌های زیردریایی با قطعی سرویس اینترنت روبه‌رو شدند. شرکت اداره‌کننده کابل زیردریایی آفریقایی سی کام تایید کرد خدمات در سیستم کابلی غرب آفریقا، مختل شده و مشتریانی که به این کابل متکی بودند، به کابل اکویانوی گوگل هدایت شدند که سی کام از آن استفاده می‌کند. سیکام اعلام کرد هنگامی که مسیری آسیب می‌بیند، تغییر مسیر ارتباطات به صورت اتوماتیک انجام می‌شود. گروه نت‌بلاکس اعلام کرد اختلالات شبکه به دلیل آسیب‌دیدگی کابل‌ها در سال‌های اخیر در آفریقا روی داده است. با این حال اختلال اخیر، اختلال بزرگ‌تری است و بررسی داده‌ها، یک اختلال بزرگ در ترانزیت‌های بین‌المللی را نشان می‌دهد که احتمالا در لندینگ پوینت کابل شبکه زیردریایی یا نزدیک آن روی داده است. دست کم ده‌ها کشور آفریقایی با این اختلال روبه‌رو شده‌اند و نگرانی‌ها نسبت به مختل شدن خدمات ضروری در کشورهای گرفتار اختلالات جدی مانند ساحل عاج وجود دارد. بخش زیادی از ترافیک اینترنت آفریقا در مقایسه با قاره‌های دیگر در دستگاه‌های موبایل است و بسیاری از کسب‌وکارها برای خدمات‌رسانی به مشتریانشان به اینترنت متکی هستند. طبق بررسی نت‌بلاکس، کشورهای لیبریا، بنین، غنا و بورکینافاسو، با شدیدترین اختلالات روبه‌رو شدند. شرکت زیرساخت اینترنت «کلودفلر»، در پستی در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: اختلالات اینترنتی بزرگ در گامبیا، گینه، لیبریا، ساحل عاج، غنا، بنین و نیجریه ادامه دارد. نامیبیا و لسوتو هم با اختلال اینترنت روبه‌رو هستند. بر اساس گزارش اپراتور مخابرات وداکام آفریقای جنوبی هم مشکل اتصال را به خرابی کابل زیردریایی نسبت داد.

در گفت‌وگوی «دنیای اقتصاد» با کارشناسان مطرح شد

پیشنهادهایی برای ارتقای امنیت سایبری در ۱۴۰۳

دنیای اقتصاد: شاید بتوانیم سال ۱۴۰۲ را سال حملات سایبری بدانیم؛ سالی که بسیاری از سازمان‌های دولتی و خصوصی از حمله هکرها در امان نبودند و اطلاعات مردم حراج شد. مسوولان ذی‌ربط در این زمینه نه‌تنها پاسخگو نبودند، بلکه بعضی هک‌ها را هم تکذیب کردند. رئیس سازمان فناوری اطلاعات اخیرا ضمن تشریح اقدامات این سازمان برای ارتقای امنیت سایبری، مرکز ماهر را به سازمان‌های دولتی برای دریافت سرویس‌های امنیت سایبری پیشنهاد داده است. اما کارشناس‌ها این مرکز را برای این هدف مناسب نمی‌دانند و توصیه می‌کنند تا مرکز ماهر فقط به همان اطلاع‌رسانی و ارائه گزارش‌های تحلیلی بپردازد.

جولان هکرها در سایه بی‌عملی

در سالی که روزهای پایانی خود را سپری می‌کند، هر چند وقت یکبار، نام یک نهاد دولتی یا خصوصی به فهرست قربانیان حملات سایبری اضافه شد. اپلیکیشن به‌نما، اپلیکیشن هف‌هشتاد، ۱۸ شرکت بیمه، تپسی، سازمان ثبت احوال، وزارت علوم، اسنپ‌فود و سامانه مدیریت پرونده‌های قوه‌قضائیه از جمله سازمان‌هایی هستند که در این یک سال هک شدند و اطلاعات کاربران آن در اینترنت منتشر شد.

واکنش مسوولان مربوطه به هر یک از این هک‌ها و نقض حریم خصوصی مردم در تکذیب، انکار یا انتشار بیانیه خلاصه شد. این در حالی است که کارشناس‌های حقوقی از لزوم ورود دادستانی به حملات سایبری متعدد و مکرر می‌گفتند. در این زمینه، محمدجواد نعناکار، حقوقدان در گفت‌وگویی مطرح کرده بود که زمانی که ابعاد هک، گسترده است و میلیون‌ها فقره اطلاعات منتشر شده باشد، باید مدعی‌العموم یعنی دادستانی به این قضیه ورود و در صورت خسارت، مطالبه جبران خسارت کند.

البته پس از هک اسنپ‌فود در دی‌ماه، وزیر ارتباطات از ارسال لایحه حفاظت از داده به کمیسیون حقوقی و قضایی دولت خبر داد؛ تا اینکه سرانجام پس از سال‌ها مسکوت ماندن وضعیت این لایحه، مرکز ملی فضای مجازی دستورالعمل جدید حفاظت از داده‌های مردم در سکوها و سامانه‌ها را ابلاغ کرد. طبق این دستورالعمل، کلیه ارائه‌دهندگان خدمات در بستر فضای مجازی باید پس از دو ماه از ابلاغیه، داده‌های خود را رمزنگاری کنند. اکنون و با اتمام این مهلت، نه مرکز ملی فضای مجازی و نه کسب‌وکارها، اطلاعاتی از سرنوشت اجرای این دستورالعمل منتشر نکرده‌اند.

اما حالا که سال ۱۴۰۲ روزهای پایانی خود را سپری می‌کند، تاکنون هیچ نهاد و مسوول دولتی و خصوصی درباره تعیین تکلیف هک‌های امسال به‌خصوص هک شرکت‌های بیمه، سازمان ثبت‌احوال و قوه‌قضائیه که اطلاعات شخصی مردم در بستر اینترنت منتشر شد و حریم خصوصی آنها را نقض کرد، توضیحاتی منتشر نکردند. از سوی دیگر، این سازمان‌ها گزارشی از اقدامات و برنامه‌های خود برای ارتقای امنیت اطلاعات و اطمینان خاطر به کاربران از تکرار نشدن آن حملات نیز ارائه نکردند.

البته در هفته‌های اخیر محمد خوانساری، رئیس سازمان فناوری اطلاعات، برنامه‌های این سازمان را برای ارتقای امنیت فضای مجازی در کشور اعلام و تاکید کرد که سازمان‌ها و مراکز دولتی می‌توانند سرویس‌های امنیت سایبری را از مرکز ماهر دریافت کنند. او در بخش دیگری از صحبت‌های خود فعالیت مراکز آپا در بیش از ۴۰ دانشگاه برای امنیت فضای مجازی را از جمله برنامه‌های این سازمان برای ارتقای امنیت سایبری نام برد و گفت: «امنیت مدیریت شده یا خدمات امنیت مدیریت شده برنامه دیگر سازمان است؛ به این معنی که یک مجموعه سازمان اداری و سازمان دولتی می‌تواند تامین امنیتش را با هماهنگی مراکز ماهر که در حال حاضر شکل گرفته به شکل خدمت خریداری و استفاده کند.»

لزوم تنوع مراکز امنیتی

اما ارتقای امنیت سایبری سازمان‌های دولتی از طریق خدمات مرکز ماهر با انتقاد کارشناس‌های این حوزه مواجه شد و آنها این مرکز را گزینه مناسبی ندانستند. به اعتقاد سعید سوزنگر، کارشناس امنیت سایبری، مرکز ماهر امکانات مورد نیاز برای امنیت سایبری را در اختیار ندارد. او با بیان این مطلب به «دنیای اقتصاد» می‌گوید: «مرکز ماهر نمی‌تواند در مقابل اهداف هکرها به‌خوبی عمل کند و اقدامی هم‌زمان با رخداد داشته باشد. بنابراین بهتر است فقط در ارائه گزارش‌های تحلیلی و اطلاع‌رسانی در حوزه امنیت سایبری عمل کند.»

پیش از این، شورای عالی فضای مجازی مشخصات پایگاه‌های حیاتی اطلاعاتی را منتشر کرده بود که به اعتقاد کارشناس‌ها از آن زمان به بعد شاهد هک‌های دقیقی در کشور هستیم. حالا هم برخی می‌گویند که نباید اطلاعات و اسمی از مراکز امنیت سایبری منتشر شود؛ زیرا هکرها آن را مورد هدف قرار می‌دهند و نقاط ضعف آن را شناسایی می‌کنند. شاهین نورصالحی در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» با اشاره به این موضوع می‌گوید که هر نوع هویت دادن به این گونه مراکز، به‌طور کلی اشتباه است و به شکل ضد امنیت سایبری عمل خواهد کرد. به اعتقاد این کارشناس، زمانی که اطلاعات و اسمی از منبع امنیت اطلاعات منتشر می‌شود، هکرها از سطح آمادگی، نقاط ضعف و اقدامات شما مطلع می‌شوند. به عبارت دیگر، شما با این کار به هکر آدرس می‌دهید که از کجا به شما حمله کند. به گفته حمیدرضا ولی‌زاده، یک کارشناس حوزه امنیت سایبری نیز با هویت‌بخشی به مرکز ماهر و سایر مراکز، این مراکز مورد حملات سایبری قرار می‌گیرند.

تعدد و تنوع در مراکز ارائه‌دهنده سرویس و خدمت در حوزه امنیت سایبری یکی از ملزومات ارتقای آن است. نورصالحی با بیان این مطلب می‌گوید: «هر چقدر از تعداد و لایه‌های متنوع و متعدد برای امنیت سایبری استفاده شود، به همان میزان امنیت سایبری نیز تقویت خواهد شد. بنابراین باید به‌صورت پیش‌فرض چند مرکز برای امنیت سایبری فعالیت کنند تا دست سازمان‌های برای ارتقای امنیت اطلاعات باز باشد.» او در ادامه صحبت‌های خود با اشاره به مرکز ماهر بیان می‌کند: «اگر مرکز ماهر تنها مرکز ارائه‌دهنده سرویس‌های امنیت سایبری باشد، در صورتی که کوچک‌ترین موضوع از دید این مرکز نادیده بماند، هکرها می‌توانند به تمام زیرساخت‌های امنیت سایبری و کسب‌وکارهای مجازی کشور دسترسی پیدا کنند.»

گره کور فیلترینگ

حالا وضعیت امنیت سایبری به گونه‌ای است که با فهرستی طولانی از هک‌های بلاتکلیف وارد سال جدید می‌شویم و به همین خاطر کارشناس‌ها پیشنهادهایی برای ارتقای امنیت سایبری در سال ۱۴۰۳ ارائه می‌دهند. نورصالحی در این زمینه معتقد است که سازمان‌های دولتی و خصوصی باید فراتر از استانداردهای امنیتی عمل کنند. او در این خصوص توضیح می‌دهد: «زمانی که بتوان نقاط کوری برای هکرها تعریف کرد و سرویس‌های امنیت سایبری خود را از چند منبع و مرکز گرفت، وقت هکر گرفته می‌شود و این گونه هکر دست از سر سازمان شما برمی‌دارد.»

از سوی دیگر، جدیدترین آمار رخدادها و آسیب‌پذیری‌های کشور در یک ماه گذشته بیانگر صدرنشینی بدافزارها با ۱۴۵ مورد است. حمیدرضا ولی‌زاده، کارشناس امنیت سایبری در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» درباره اهمیت آموزش در امنیت سایبری توضیح می‌دهد: «آموزش در امنیت سایبری از این جهت اهمیت دارد که یک کارمند ناآگاه می‌تواند با یک فلش آلوده، بدافزارها را وارد سیستم‌های سازمان کند و در پی آن داده‌ها در اختیار سوءاستفاده‌گران قرار بگیرد. همچنین تقویت سخت‌افزاری و نرم‌افزاری سازمان‌ها در امنیت سایبری مهم است و تحریم‌ها ممکن است تامین این تجهیزات را مشکل کند.»

او در بخش دیگری از صحبت‌های خود با بیان اینکه عدم هماهنگی زیرساخت کشور با پیشرفت‌های تکنولوژیک و فضای مجازی، هک‌های امسال را رقم زد، به «دنیای اقتصاد» می‌گوید: «گسترش فرهنگ و آموزش استفاده از فضای مجازی در سازمان‌ها و شرکت‌های خصوصی و دولتی باید یکی از اولویت‌های ارتقای امنیت سایبری در سال جدید باشد.» پیشنهاد ولی‌زاده برای ارتقای امنیت سایبری، استفاده از ابزارهای رمزنگاری داده است. او درباره مزایای این ابزارها می‌گوید: «با رمزنگاری داده‌های حساس و مهم یک سازمان، در صورت دسترسی فرد دیگری به این اطلاعات، آنها دیگر قابل استفاده نیستند. بنابراین در کنار نصب آنتی‌ویروس، فایروال و تدوین دستورالعمل، می‌توان با رمزنگاری داده‌ها، امنیت اطلاعات را تا صد درصد افزایش داد.» فارغ از این‌ها، با فیلترینگ گسترده اینترنت در دو سال اخیر و افزایش محدودیت‌های فضای مجازی، اکثر پروتکل‌های ایمن‌سازی مخدوش شده‌اند و به اعتقاد کارشناس‌ها تا زمانی که فیلترینگ و استفاده از فیلترشکن همچنان پابرجا باشد، ایران برای هکرها هدف آسانی برای حمله سایبری خواهد بود. بنابراین در شرایطی که توصیه‌هایی برای ارتقای امنیت سایبری از طریق تدوین دستورالعمل، رمزنگاری داده و گسترش آموزش داده می‌شود؛ اما گره اصلی امنیت سایبری در سال جدید مانند سالی که گذشت، در همان ترکش‌های فیلترینگ بر اطلاعات و داده‌ها خواهد بود.

سرمایه‌گذاری امارات برای توسعه زیرساخت‌های فناوری ۱۶ کشور

سیتنا: شرکت مخابراتی و فناوری امارات متحده عربی e&g از سرمایه‌گذاری قابل‌توجه شش میلیارد دلاری برای پیشرفت زیرساخت‌های دیجیتال در ۱۶ کشور خبر داد. شرکت مخابراتی و فناوری امارات متحده عربی e&g که قبلا با نام Etisalat Group شناخته می‌شد، از سرمایه‌گذاری قابل‌توجه شش میلیارد دلاری برای پیشرفت زیرساخت‌های دیجیتال در ۱۶ کشور خبر داد. این ابتکار که قرار است بین سال‌های ۲۰۲۴ تا ۲۰۲۶ اجرا شود، در کنگره جهانی موبایل در بارسلون اعلام شد. این تعهد بخشی از ائتلاف دیجیتالی Partner2Connect اتحادیه بین‌المللی مخابرات با هدف ارتقای قابلیت‌های دیجیتال و تقویت رشد اقتصادی در سه قاره است. این سرمایه‌گذاری در بازارهای کشورهای مختلف از جمله امارات متحده‌عربی، عربستان سعودی، افغانستان، بنین، بورکینافاسو، جمهوری آفریقای مرکزی، چاد، مصر، گابن، ساحل عاج، مالی، موریتانی، مراکش، نیجر، پاکستان و توگو انجام خواهد شد.

تقویت دامنه دسترسی به خدمات مخابراتی دیجیتال و بهبود زندگی مردم از طریق بهبود و گسترش خدمات دیجیتال مانند راه‌حل‌های مالی تلفن همراه، بهداشت از راه دور و آموزش دیجیتال در مناطق محروم از اهداف این سرمایه‌گذاری است. e&g همچنین قصد دارد برای تسریع پذیرش فناوری، افزایش نفوذ فیبر نوری و افزایش سرعت شبکه تلفن همراه، در ساخت شبکه‌های آماده آینده سرمایه‌گذاری بیشتری را انجام دهد. تعهد انجام شده توسط e&g بخشی از یک ابتکار بزرگ‌تر توسط شرکت‌های مختلف فناوری در کنگره جهانی موبایل (Mobile World Congress-MWC) است. برخی از دیگر تعهدات مالی انجام گرفته در این چارچوب شامل ۱٫۴ میلیارد دلار توسط China Telecom برای گسترش شبکه مخابرات روستایی در چین، ۶۰۰ میلیون دلار توسط Veon برای توسعه زیرساخت‌های دیجیتال اوکراین و ۱٫۱ میلیارد دلار توسط Ooredo قطر برای توسعه مخابرات در کشورهای در حال توسعه آفریقای شمالی، خاورمیانه و اقیانوس هند است. ائتلاف Partner2Connect در دو سال گذشته با موفقیت بیش از ۴۶ میلیارد دلار تعهدات را در راستای اهداف خود برای توسعه مخابرات و خدمات دیجیتال در کشورهای مختلف جذب کرده است.

جریمه ۴۹۰ میلیون دلاری اپل برای پنهان کردن کاهش فروش آی‌فون

ایسنا: اپل توافق کرد برای فیصله دادن به یک شکایت گروهی که مدعی بود مدیرعامل این شرکت با پنهان کردن کاهش فروش آی‌فون در چین سهامداران را فریب داده است، ۴۹۰ میلیون دلار پرداخت کند. توافق اولیه روز جمعه در دادگاه منطقه‌ای آمریکا در اوکلند کالیفرنیا تنظیم شد و مستلزم موافقت ایوون گونزالس راجرز، قاضی منطقه‌ای آمریکا است. شکایت و توافق متعاقب آن مربوط به اعلام غیرمنتظره کاهش پیش‌بینی درآمد سه ماهه به میزان ۹ میلیارد دلار توسط اپل در دوم ژانویه سال ۲۰۱۹ به دلیل تنش‌های تجاری آمریکا و چین بود.

تیم کوک، مدیرعامل اپل، در اول نوامبر سال ۲۰۱۸ به تحلیلگران گفته بود اگرچه اپل با فشار فروش در بازارهایی مانند برزیل، هند و ترکیه روبه‌روست که ارزش ارز آنها ضعیف شده است، اما چین را در این رده قرار نمی‌دهم. اپل چند روز بعد، به تولیدکنندگان قراردادی خود اعلام کرد تولید را محدود کنند. پیش‌بینی درآمد پایین‌تر، نخستین پیش‌بینی از فروش کمتر از زمان معرفی آی‌فون در سال ۲۰۰۷ بود. ارزش سهام اپل، روز بعد ۱۰ درصد سقوط کرد و ۷۴ میلیارد دلار از ارزش بازار این شرکت کاست. اسناد دادگاه نشان می‌داد اپل منکر مسوولیت حقوقی شده است، اما این شکایت را حل و فصل کرد تا از هزینه و حواس‌پرتی حقوقی اجتناب کند. این توافق شامل سرمایه‌گذارانی است که سهام اپل را در مدت دو ماه، در فاصله بین اظهارات کوک و پیش‌بینی درآمد کمتر توسط این شرکت خریداری کردند. اپل در سال مالی گذشته ۹۷ میلیارد دلار درآمد خالص داشت و پرداخت سود نقدی به سهامدارانش، معادل کمتر از دو روز سود این شرکت بود. وکلای سهامداران خواستار هزینه‌های معادل حداکثر ۲۵ درصد از مبلغ این توافق هستند. بر اساس گزارش رویترز، قیمت سهام اپل از ژانویه سال ۲۰۱۹، بیش از چهار برابر شده و ارزش بازار این شرکت را به بیش از ۲٫۶ تریلیون دلار رسانده است.

تبلیغ‌کنندگان در تیک‌تاک به تلاطم افتادند

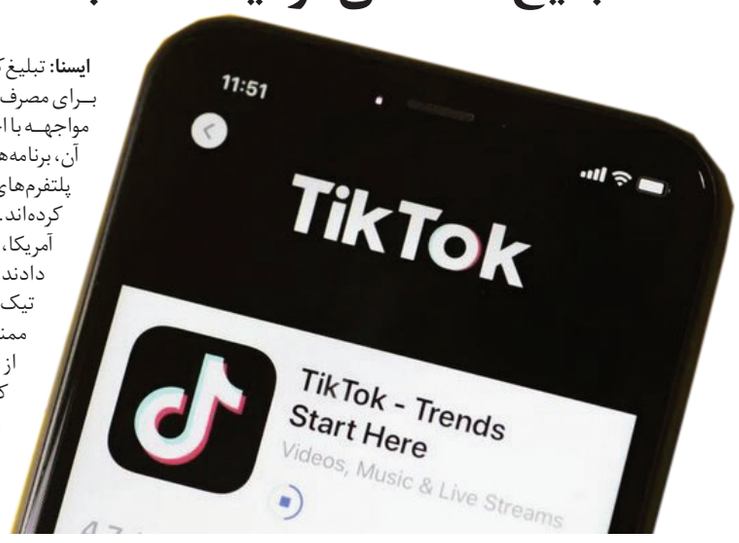

ایسنا: تبلیغ‌کنندگانی که در تیک‌تاک به بازاریابی برای مصرف‌کنندگان جوان مشغول هستند، در مواجهه با احتمال ممنوعیت یا فروش اجباری آن، برنامه‌های اضطراری را برای مهاجرت به پلتفرم‌های رقیب این اپلیکیشن ویدئویی آماده کرده‌اند. جمهوری‌خواهان مجلس نمایندگان آمریکا، چهارشنبه گذشته به لایحه قانونی رای دادند که شرکت بایت‌دنس را وادار می‌کند تیک‌تاک را ظرف مدت ۶ ماه بفروشد یا با ممنوعیت مواجه خواهد شد. کاخ سفید از سنا خواسته است این لایحه را تصویب کند و جو بایدن، رئیس‌جمهور آمریکا وعده داده است این قانون را امضا خواهد کرد.

به گفته کارشناسان تبلیغات، سرویس‌های ویدئوی کوتاه ریلز اینستاگرام و Shorts یوتیوب که بزرگ‌ترین رقیبان تیک‌تاک هستند، در صورت ممنوع شدن این اپلیکیشن چینی، از بودجه‌های تبلیغاتی نفع خواهند برد. تیک‌تاک اعلام کرده است از حقوق قانونی خود برای جلوگیری از این ممنوعیت که باعث خارج شدن میلیاردها دلار از جیب کسب و کارهای کوچک و تولیدکنندگان محتوا می‌شود، استفاده خواهد کرد. جاسمین اِنبرگ، تحلیلگر ارشد در شرکت تحقیقاتی «اینسایدر اینتلیجنس» در این باره گفت: «تلاش‌ها پیرامون این قانون، جدی‌تر از اقدامات قبلی برای محدود کردن یا اجبار فروش تیک‌تاک است و تبلیغات‌کنندگان به دقت این تحولات را زیرنظر دارند.»

با این حال سه شرکت بازاریابی دیجیتالی از جمله شرکت تینوئیتی به رویترز گفتند: «آنها به مشتریان خود توصیه می‌کنند رویکرد همیشگی خود را در تیک‌تاک حفظ کنند و خاطرنشان کردند این اپلیکیشن محبوب، از تلاش‌های متعدد قبلی برای محدود کردن دسترسی این پلتفرم در آمریکا از جمله فرمان اجرایی ترامپ برای ممنوعیت آن در سال ۲۰۲۰، جان به در برده است.»

هر چند بودجه‌های تبلیغاتی، از چند ماه قبل برنامه‌ریزی می‌شوند، برندها می‌توانند به سرعت در واکنش به رویدادها، تبلیغات را در شبکه‌های اجتماعی گذاشته یا خارج کنند. «اینسایدر اینتلیجنس» برآورد کرده است تیک‌تاک امسال، ۸٫۶۶ میلیارد دلار درآمد تبلیغاتی در آمریکا خواهد داشت. یک شرکت تبلیغات دیجیتالی به مشتریان خود گفت: «مسائل دربرگیرنده ممنوعیت اپلیکیشنی مانند تیک‌تاک، ممنوعیت مطلق آن را بعید می‌کند.» طبق گزارش فایننشال تایمز، تیک‌تاک در سال میلادی گذشته، درآمد حدود ۱۶ میلیارد دلاری در آمریکا داشت. این روزنامه به نقل از پنج منبع آگاه نوشت: «درآمد ۱۲۰ میلیارد دلاری شرکت بایت‌دنس در سال ۲۰۲۳، رشد حدود ۴۰ درصدی نسبت به سال ۲۰۲۲ داشت و تحت تاثیر رشد انفجاری تیک‌تاک حاصل شد.»

این اپلیکیشن ویدئویی که حدود ۱۷۰ میلیون کاربر آمریکایی دارد، در سال ۲۰۲۳، به رکورد فروش بالایی در آمریکا دست یافت. بایت‌دنس که به دلیل انتشار مکرر اپلیکیشن‌های موبایلی، به «کارخانه اپلیکیشن» شهرت دارد، در مسیر سبقت گرفتن از شرکت «متا پلتفرم» به عنوان بزرگ‌ترین شرکت شبکه اجتماعی جهان از نظر فروش است. درآمد متا در سال ۲۰۲۳ با ۱۶ درصد افزایش به ۱۳۴٫۹۰ میلیارد دلار رسید. بر اساس گزارش رویترز، طبق داده‌های شرکت «سنسور تاور»، تیک‌تاک، پردانلودترین اپلیکیشن شبکه اجتماعی در آمریکا در سال ۲۰۲۳ بود و ۴۷ میلیون دفعه دانلود شد. فیس‌بوک با ۳۵ میلیون دفعه دانلود و اینستاگرام با ۳۴ میلیون دفعه دانلود، در رتبه‌های دوم و سوم قرار گرفتند.

«دنیای اقتصاد» روستاهای مناسب مسافرت عید در استان شمالی را معرفی می کند

ناگفته‌های نوروزی گیلان

در هر تعطیلات استان گیلان شاهد حضور انبوه گردشگران است. این استان در کنار مازندران، تهران، اصفهان و شیراز یکی از جذاب‌ترین مقاصد برای توریست‌ها محسوب می‌شود. همین علاقه و اشتیاق برای سفر به گیلان اما مسائل و چالش‌هایی را به دنبال دارد؛ ترافیک سنگین، دشواری زیاد در پیدا کردن محل اقامت، بالا رفتن قیمت‌ها و حتی گاه مشکل در تامین نان و سایر ملزومات!

فاطمه باباخانی
دنیای اقتصاد

پیشنهاد ما به شما در آخرین گزارش های صفحه گردشگری در سال ۱۴۰۲، معرفی مقاصد متنوع در استان گیلان است تا هم توزیع گردشگر و به تبع آن در استان اتفاق بیفتد و هم توریست‌هایی که قصد سفر به این استان را دارند با چالش‌های کمتری مواجه شوند.

سقف درختان توسکا در صفرابسته

کیاشهر در ۱۷ کیلومتری آستانه اشرفیه و ۵۰ کیلومتری رشت قرار دارد. نام بندر با کیاشهر گره خورده و همین نشان می‌دهد که این شهر در کرانه دریای خزر قرار گرفته است. همچنین مجاورت کیاشهر به سفیدرود که به این دریا می‌ریزد و انبوه جنگل‌های هیرکانی چشم‌اندازهای بدیعی را در آنجا شکل داده است. اگر چهارشنبه به این شهر سفر کنید، این فرصت را خواهید داشت که در چهارشنبه بازار پرآب و رنگ آن گشت بزنید، همان جا که می‌توانید انواع و اقسام محصولات را در آنجا تهیه کنید. اگر به کیاشهر سفر کردید سری هم به روستاهای آن مانند لسکوکلایه، دستک، سالکده، امیرکیاسر و لب دریا بزنید. طبیعی است به واسطه قرار گرفتن دریا در شمال شهر، روستاها هر جا غیر از شمال کیاشهر باشند.

جاده توریستی روستای صفرابسته هم در همین منطقه قرار دارد. این جاده‌ها به آن سبب شهره است که دو سوی آن درختان بلند توسکا قرار گرفته، به طوری که آسمان را می‌پوشانند. گونه‌های گیاهی مانند پرسیاووشان و گل بنفشه در این منطقه به وفور یافت می‌شود که زیبایی جنگل‌های آن را دوچندان کرده است. روستا در ۹ کیلومتری آستانه اشرفیه و در کنار جاده آستانه به بندر کیاشهر قرار دارد. در روستای صفرابسته فراتر از برنج می‌توان انواع و اقسام نان‌های محلی را سفارش داد.

در این شهر اجاره ویلا برای دوشب در نوروز از سوئیت ۳ میلیون تومانی برای ۳ نفر شروع شده و تا ویلای ۱۵ میلیون تومان افزایش می‌یابد. اگر نظرتان برای اقامت در صفرابسته باشد، اجاره خانه‌های ویلایی روستا برای اقامت از ۴ میلیون تومان برای دو شب در نوروز شروع شده و تا ۶ میلیون تومان افزایش می‌یابد.

فوتبال ساحلی در حاجی‌بکنده

زیباکنار در ۳۹ کیلومتری رشت و ۴۰ کیلومتری انزلی قرار دارد. به واسطه قرار گرفتن این روستا در کنار منطقه آزاد تجاری بندرانزلی، امکانات مختلف دسترسی برای آن اعم از راه‌آهن، فرودگاه و بزرگراه وجود دارد، همین موضوع باعث می‌شود حتی به فرض عدم‌تمایل به سفر با ماشین شخصی، امکان سفر به زیباکنار برای شما با سایر گزینه‌ها نیز به راحتی امکانپذیر باشد. به واسطه نزدیکی زیباکنار به منطقه آزاد انزلی می‌توان خرید کالاهای مختلف اعم از پوشاک، لوازم خانگی یا مواد خوراکی را با قیمت مناسب در این منطقه انجام داد. اگر قصد خرید ندارید و ترجیح می‌دهید مناطق طبیعی را ببینید. پارک ملی بوجاق تا زیباکنار تنها ۱۰ کیلومتر فاصله دارد. در این منطقه همچنین رودخانه اوشمک قرار دارد که برای رسیدن به آن باید از پل زیباکنار به سمت کوچه کشاورز حرکت کنید.

ساحل حاجی‌بکنده از دیگر جاذبه‌ها در زیباکنار است که به لحاظ طبیعت‌گردی از امکانات خوبی برخوردار است. در این ساحل هم می‌توانید شنا و هم فوتبال ساحلی را تجربه کنید. انواع و اقسام کافی‌شاپ‌ها هم در این منطقه وجود دارند که می‌توانید نوشیدنی گرم و سرد را نوش جان کنید. قایق‌سواری در میانه روز و در حوالی غروب از دیگر توصیه‌های ما به شماست. در زیباکنار هم انواع و اقسام ویلاها و خانه‌های مبله وجود دارند که هزینه آنها برای دوشب در نوروز به ازای سه نفر از ویلای دو و نیم میلیون تومانی شروع شده و تا ۴۰ میلیون تومان ادامه دارد.

گردش در حوالی دریاچه سد خاکی سقالکسار

شفت یکی از شهرستان‌های غربی گیلان است. این شهر از غرب به فومن می‌رسد و از شمال به رشت و صومعه سرا، در جنوب آن نیز رودبار قرار دارد. شفت یکی از شهرستان‌های خوش آب و هوای گیلان است که بخش‌های کوهستانی آن مانند روستای خرمکش، دره سیاهمزگی، امامزاده ابراهیم و پایین توسعه آن نسبت به بقیه مناطق شناخته شده‌ترند. طبیعی است که پنیر سیامزگی یکی از جذاب ترین سوغات‌های این منطقه است، پنیری که نامش را از همین منطقه گرفته است. در روستای سیاهمزگی ویلاها برای نوروز به ازای دو شب از ۳ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان شروع شده و تا ۴ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان افزایش می‌یابد. در روستای سقالکسار که در ۱۵ کیلومتری شهر شفت و بین راه جیرده به شفت سد خاکی سقالکسار قرار دارد. این سد خاکی باعث شده دریاچه‌ای بسیار زیبا در نزدیکی چماچاه و سقالکسار شکل بگیرد که چشم‌انداز جذابی را برای گردشگران فراهم کرده است. آبشار وزن بن از جاذبه‌های طبیعی در شهرستان شفت است. این آبشار در مسیر جاده قدیمی گنجا به امامزاده اسحاق قرار گرفته که جزئی از منطقه سیاهمزگی است. حوالی آبشار پوشیده از درختان توسکاست که باعث شده سایبانی طبیعی را برای توریست‌هایی که به این منطقه می‌روند فراهم کنند. فراتر از این آبشار روستای گنجار هم به عنوان روستایی که در منطقه‌ای بکر و طبیعی قرار دارد برای گردشگران جذابیت دارد. از این روست که می‌توانید در نوروز هم سری به آبشار بزنید و هم روستا را از نزدیک ببینید. هزینه اقامت در شفت از ۲ میلیون برای ۳ نفر به ازای دو شب در اقامتگاه بوم گردی این منطقه شروع شده و تا ۱۲ میلیون تومان برای اجاره ویلا به ازای همین میزان شب و تعداد نفرات ادامه می‌یابد.

روستایی با خانه‌های چوبی

روستای امامزاده ابراهیم از دیگر مناطق دیدنی در شفت است. مسیر رسیدن به امامزاده از جلگه و رودخانه و کوهپایه‌های جنگلی می‌گذرد و در نهایت به روستا می‌رسد. امامزاده ابراهیم خانه‌های چوبی دارد و در آن انواع و اقسام مغازه‌ها احتیاجات توریست‌های علاقه مند به سفر به این روستا را فراهم می‌کند. در امامزاده ابراهیم به ازای دو شب در نوروز هزینه‌ها برای سه نفر از ۳ میلیون تومان برای اجاره سوئیت شروع شده و تا ۶ میلیون تومان در ویلا افزایش می‌یابد.

بالا رفتن از ۱۰۰۰ پله برای رسیدن به قلعه

قلعه رودخان نیازی به معرفی ندارد. قلعه‌ای که به آن حسامی، سگسال یا سکسار هم می‌گویند. این قلعه به دوره سلجوقی تعلق دارد و در آخرین روزهای مرداد ۱۳۵۴ به ثبت ملی رسیده است. قلعه رودخان در ۴۵ کیلومتری ماسوله و ۲۰ کیلومتری شفت قرار دارد، بنابراین هم در سفر به شفت و هم ماسوله می‌توانید به آن هم سری بزنید. البته برای بازدید از قلعه حتما کفش مناسب به پا داشته باشید؛ زیرا باید نزدیک به ۱۰۰۰ پله را بپیمایید. با توسعه گردشگری در این منطقه، در حوالی قلعه رودخان هم مشابه سایر اماکن گردشگری در گیلان انواع رستوران‌ها و... وجود دارد که نیازهای توریست‌ها را برآورده می‌کند. اقامت دو شب در قلعه رودخان برای یک خانواده ۳ نفره در نوروز از ۳ میلیون تومان برای سوئیت شروع شده و تا ۱۱ و نیم میلیون تومان در ویلا افزایش پیدا می‌کند.

۰۲۱-۵۲۱۸۹۲۶۵
دنیای اقتصاد
با یک تماس مشترک شوید

شرکت پالایش نفت تبریز (سهامی عام)
آگهی فراخوان مناقصه عمومی
شماره تقاضا: RZD-0217242
بلوک LIQUID END
موضوع آگهی: ساخت کالای

آیتم	واحد	مقدار	شرح کالا
۰۱	ST	۲	ساخت بلوک LIQUID END پمپ TP-626 به همراه ولوهای ورودی و خروجی و استافینگ باکس‌ها

آخرین مهلت اعلام آمادگی و ارسال رزومه پایان وقت اداری روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۱/۲۱ می‌باشد. برای کسب اطلاعات بیشتر و مبلغ تضمین شرکت در مناقصه به سایت شرکت www.tzorc.ir بخش تأمین‌کنندگان - فراخوان‌ها مراجعه نمایید.
روابط عمومی و امور بین‌الملل
شرکت پالایش نفت تبریز

شرکت گروه سرمایه گذاری آتیه دماوند (سهامی عام)
آگهی دعوت به مجمع عمومی عادی سالانه صاحبان سهام
شرکت گروه سرمایه گذاری آتیه دماوند (سهامی عام)
شماره ثبت ۱۸۵۶۵۸ شناسه ملی ۱۰۱۰۲۲۷۷۶۳۵ عملکرد سال مالی منتهی به ۱۴۰۲/۰۹/۳۰
بدینوسیله از کلیه سهامداران شرکت گروه سرمایه گذاری آتیه دماوند (سهامی عام) و یا نمایندگان قانونی آنها دعوت می‌گردد تا در جلسه مجمع عمومی عادی سالانه که راس ساعت ۹ صبح روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۱/۲۶ واقع در تهران - خیابان شهید سباری(آجودانیه)بالاتر از چهاردهم شرقی - خیابان ابرار - مجموعه فرهنگی و آموزشی بانک صنعت و معدن برگزار می‌گردد حضور بهم رسانند.
دستور جلسه:
۱-استماع گزارش هیات مدیره و گزارش حسابرس و بازرس قانونی برای عملکرد سال مالی منتهی به ۱۴۰۲/۰۹/۳۰.
۲-بررسی و اتخاذ تصمیم نسبت به صورتهای مالی و تقسیم سود عملکرد سال مالی منتهی به ۱۴۰۲/۰۹/۳۰.
۳-انتخاب حسابرس و بازرس قانونی برای سال مالی منتهی به ۱۴۰۳/۰۹/۳۰ و تعیین حق الزحمه ایشان.
۴-تعیین روزنامه کثیرالانتشار جهت درج آگهی های شرکت.
۵-تعیین پاداش و حق حضور اعضاء هیات مدیره.
۶-سایر مواردی که در صلاحیت مجمع عمومی عادی سالیانه باشد.
با عنایت به ابلاغیه مورخ ۱۴۰۲/۰۳/۱۰ مدیریت محترم نظارت بر ناشران سازمان بورس و اوراق بهادار، از سهامداران محترم تقاضا می گردد با مشاهده آنلاین جلسه از طریق تارنمای https://majma.stream1.ir/adic و با طرح سوالات خود از این طریق ما را در برگزاری شایسته مجمع یاری فرمایند.
ضمناً سهامدارانی که مایل به حضور در جلسه می باشند می توانند جهت دریافت برگه ورود به جلسه با دردست داشتن کارت شناسایی معتبر در روز ۲۵ فروردین ماه ۱۴۰۳ از ساعت ۸ لغایت ۱۴ به معاونت سرمایه گذاری و توسعه شرکت واقع در تهران، خیابان شهید احمد قصیر(بخارست)، خیابان ششم، پلاک ۱۶، شرکت گروه سرمایه گذاری آتیه دماوند(سهامی عام)، طبقه پنجم مراجعه فرمایند.
همراه داشتن مدارک شناسایی معتبر، معرفینامه (اشخاص حقوقی) و وکالت نامه رسمی در مورد کسانی که به وکالت از جانب سهامداران حقیقی در مجمع حضور می یابند، ضروری است.
هیأت مدیره شرکت گروه سرمایه گذاری آتیه دماوند(سهامی عام)

شرکت پالایش نفت بندرعباس (سهامی عام)
نوبت دوم
آگهی مناقصه عمومی
با اخذ سپرده
درخواست شماره:
RHP-7302512179-T34
موضوع آگهی:
خرید پمپ نت کاتر ضد جرقه
برای کسب اطلاعات بیشتر به سایت این شرکت WWW.BAORCO.IR مراجعه نمایید.
روابط عمومی و امور بین الملل

کویرتایر
آگهی مزایده عمومی شماره ۶۵
شرکت کویرتایر در نظر دارد مقدار تقریبی ۳۰ تن (۳۰،۰۰۰ کیلوگرم) کامپاند برگشتی از خط تولید خود را که مناسب قطعه سازی می باشد از طریق برگزاری مزایده به فروش برساند.
بدینوسیله از کلیه متقاضیان و خریداران دعوت می شود پس از بازدید ، پیشنهادات کتبی خود را با رعایت شرایط شرکت در مزایده، حداکثر تا پایان وقت اداری روز پنجشنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۱/۰۹ در پاکات دربسته به شرح پاکت الف: سپرده شرکت در مزایده و پاکت ب: تکمیل فرم شرکت در مزایده و ارائه قیمت پیشنهادی قرار داده و به واحد تدارکات کارخانه کویرتایر به آدرس: بیرجند، کیلومتر ۱۱ جاده کرمان، تحویل نمایند.
شرکت کنندگان در مزایده می‌توانند از مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۲۶ لغایت ۱۴۰۳/۰۱/۰۹ در ساعات و ایام اداری جهت بازدید موضوع مزایده به محل کارخانه کویرتایر مراجعه نمایند.شرکت کویرتایردررد یک یا همه پیشنهادها مختار است.
روابط عمومی شرکت کویرتایر

شرکت آلومینای ایران
نوبت اول
فراخوان عمومی مناقصه یک مرحله ای
شرکت آلومینای ایران
شرکت آلومینای ایران در نظر دارد مناقصه ذیل را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس WWW.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است که مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

ردیف	موضوع مناقصه	نوع مناقصه	شماره مناقصه در سامانه الکترونیکی دولت
۱	خرید یک دستگاه مکنده صنعتی قابل نصب بر روی تریلر مورد نیاز در شرکت آلومینای ایران	عمومی یک مرحله ای	۲۰۰۲۰۰۱۴۹۱۰۰۰۰۹۲

مهلت دریافت اسناد مناقصه از سامانه (ردیف ۱ جدول) : از مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۲۷ لغایت مورخ ۱۴۰۳/۰۱/۱۵ می‌باشد.
مهلت ارائه پیشنهاد : مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۲۷ می‌باشد.
زمان بازگشایی پاکت ها : ساعت ۱۱:۰۰ مورخ ۱۴۰۳/۰۱/۲۸ می‌باشد.
اطلاعات تماس مناقصه‌گذار جهت دریافت اطلاعات بیشتر در خصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکت های الف: استان خراسان شمالی- شهرستان جاجرم- مجتمع تولید آلومینا، به شماره: تلفن ۳۲۶۰۵۳۵۱ - ۰۵۸ و فکس ۳۲۲۷۲۴۸۷-۰۵۸
اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه: مرکز تماس : ۴۱۹۳۴ - ۰۲۱ دفتر ثبت نام : ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۸۵۱۹۳۷۶۸ - ۰۲۱
نوبت دوم آگهی روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۲۸
روابط عمومی و امور اجتماعی شرکت آلومینای ایران

آگهی دعوت به مجمع عمومی عادی سالیانه
شرکت معدنی سنگ آهن آک کهور(سهامی خاص)
با شماره ثبت: ۲۶۴۱۷۱ و شناسه ملی: ۱۰۱۰۳۸۱۵۱۶۷
بدینوسیله از کلیه سهامداران محترم شرکت فوق دعوت بعمل می آید تا در جلسه مجمع عمومی عادی سالیانه که در ساعت ۱۷ روز سه شنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۱/۲۱ و در آدرس: تهران - بلوار آیت اله کاشانی - خیابان سلیمی جهرمی - خیابان اعتمادیان شرقی - پلاک ۲۳ - طبقه پنجم تشکیل می گردد، حضور بهم رسانند.
دستور جلسه:
۱- استماع گزارش هیات مدیره و بازرس قانونی شرکت
۲- تصویب صورتهای مالی منتهی به دوره مالی ۱۴۰۲/۰۹/۳۰
۳- تصمیم گیری در رابطه با تقسیم سود
۴- تصویب پاداش هیات مدیره
۵- انتخاب بازرسین شرکت
۶- انتخاب روزنامه کثیرالانتشار
۷- سایر موارد در حیطه اختیارات مجمع.
هیات مدیره

شهرداری شمشک دربندسر
آگهی تجدید مناقصه عمومی یک مرحله‌ای
(شماره ثبت سامانه ۲۰۰۲۱۰۰۳۰۱۰۰۰۰۵۳)
(نوبت اول)
شهرداری شمشک دربندسر در نظر دارد به استناد کد طبقه بندی ۴۰۲۰۴۰۱ بودجه مصوب سال ۱۴۰۲، پروژه آسفالت مکانیزه معابر سطح شهر به مبلغ برآورد ۱۷۹/۶۶۴/۲۳۱/۷۸۳ ریال به حروف (یکصد و هفتاد و نه میلیارد و ششصد و شصت و چهار میلیون و دویست و سی و یک هزار و هفتصد و هشتاد و سه ریال) از طریق برگزاری مناقصه عمومی به اشخاص حقوقی واجد شرایط و دارای گواهی صلاحیت اقدام نماید.
لذا بدینوسیله از کلیه شرکت های دارای سوابق و شرایط دعوت می گردد برای کسب اطلاعات بیشتر و شرکت در مناقصه به سایت اینترنتی www.setadiran.ir مراجعه نمایند.
۱- مهلت دریافت اسناد مناقصه از سایت: تا روز پنجشنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۱/۱۶ ساعت ۱۳ می باشد.
۲- مهلت زمان ارائه پیشنهادات: روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۱/۲۶ ساعت ۱۳ می باشد.
۳- زمان بازگشایی پاکت ها: روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۱/۲۹ ساعت ۹ می باشد.
۴- متقاضیان برای شرکت در مناقصه می بایست نسبت به ثبت نام و دریافت گواهی امضای الکترونیکی (توکن) به آدرس اینترنتی سامانه ستاد مراجعه نمایند.
۵- برگزاری مناقصه صرفا از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به آدرس فوق‌الذکر می‌باشد.
۶- متقاضیان قبل از ارائه پیشنهاد قیمت حتما و با دقت برگ شرایط شرکت در مناقصه را مطالعه نمایند.
- اطلاعات تماس دستگاه مناقصه گذار (واحد امور قراردادها):
جهت دریافت اطلاعات بیشتر در خصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکت الف به نشانی: تهران - شمیرانات - رودبار قصران - شهر شمشک دربندسر - جاده دیزین - شهرداری شمشک دربندسر مراجعه و یا با شماره ۲۴۸۷۳۰۰۰ و ۲۶۵۲۶۹۴۹ تماس حاصل فرمایید.
شهرداری شمشک دربندسر

تثبیت اشتغال یکی از اولویت‌های اقتصادی باشد

دنیای‌اقتصاد: رئیس اتاق شهرکرد با تاکید بر اینکه حمایت از بخش خصوصی موجب ایجاد و تثبیت اشتغال خواهد شد، گفت: تثبیت اشتغال در سال آینده باید یکی از اولویت‌های اقتصادی در استان باشد. او گفت: حمایت از بخش خصوصی موجب ایجاد و تثبیت اشتغال خواهد شد و این مهم باید در دستور کار سیاستگذاران حوزه اقتصادی قرار گیرد. شهرام زارع در نشست شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان چهارمحال و بختیاری، با اشاره به اینکه در راستای بهبود فضای کسب‌وکار باید دولت از بخش خصوصی حمایت به‌عمل آورد، ابراز امیدواری کرد: با تشکیل جلسات شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی بتوانیم در راستای حل مشکلات این بخش گام برداریم و نرخ بیکاری استان را کاهش دهیم.

وی با بیان اینکه واحدهای تولیدی چهارمحال و بختیاری برای تامین نیروی کار ماهر با مشکل مواجه هستند، توضیح داد: با انعقاد تفاهم‌نامه بین بخش خصوصی و سازمان فنی و حرفه‌ای درصدد هستیم نیروی کار ماهر موردنیاز واحدهای تولیدی را تربیت کنیم، امیدواریم با حمایت نهادهای آموزشی نزدیک به ۱۵۰ نیروی ماهر را تربیت و به واحدهای تولیدی جهت اشتغال معرفی کنیم.

زارع درخصوص برگزاری دوره‌های آموزشی کارآفرینان و بازرگانان نسل فردا در چهارمحال و بختیاری، خاطرنشان کرد: در چشم‌انداز اولیه ۵۰ نوجوان در این دوره‌ها شرکت خواهند کرد.

رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی شهرکرد با اشاره به اینکه در سال جاری ۱۱ نشست شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی با حضور مقامات ملی و استانی برگزار شده‌است، خاطرنشان کرد: این جلسات ۷۰ مصوبه استانی، ۱۲ مصوبه ملی و ۱۰ دستاورد ملی داشته‌است. وی افزود: تامین آب شهرک صنعتی، تعیین ظرفیت‌های چهارمحال و بختیاری در زنجیره ارزش، تعیین شعبه رسیدگی به پرونده‌های قضائی بخش خصوصی در دادگستری (۱۰۲ دادگاه قضائی و ۱۰ حقوقی) بخشی از مهم‌ترین دستاوردهای شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی چهارمحال و بختیاری است.

زارع بیان کرد: تعداد کارت‌های بازرگانی اتاق شهرکرد به ۵۸۰ عدد افزایش پیدا کرده‌است، به همین علت نمایندگان اتاق شهرکرد در اتاق ایران به ۶ نفر افزایش پیدا کرده و افق بلندمدت، حضور ۸ نماینده از استان در اتاق ایران است. رئیس اتاق شهرکرد در پایان تاکید کرد: بسیاری از مشکلات فعالان اقتصادی، تجار و بازرگانان استان در کمیسیون‌های تخصصی اتاق بازرگانی و شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان حل می‌شود.

در ادامه غلامعلی حیدری، استاندار چهارمحال و بختیاری با اشاره به اینکه استان در مسیر توسعه قرار گرفته‌است، اظهار کرد: رابطه بین بخش خصوصی و دولتی باید تقویت شود. استاندار چهارمحال و بختیاری با اشاره به ماموریت‌های اتاق بازرگانی، گفت: تقویت همکاری بین بخش‌های مختلف صنعت، معدن و کشاورزی یکی از ماموریت‌های اصلی اتاق است و اتاق باید در راستای بهبود فضای کسب‌وکار و فضای سرمایه‌گذاری گام بردارد. وی با تاکید بر اینکه توسعه اقتصادی موجب توسعه سایر بخش‌های کشور می‌شود، عنوان کرد: باید اتاق بازرگانی به تامین نیروی کار ماهر اهتمام بورزد. نیروی ماهر در محیط‌های صنعتی می‌تواند به جلوگیری از خام‌فروشی کمک کند. حیدری با بیان اینکه راه‌اندازی بازارچه‌های دائمی عرضه و فروش کالاهای تولیدی در استان در دستور کار شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان قرار بگیرد، یادآور شد: تولیدات مشاغل خانگی و کشاورزی می‌تواند در این بازارچه‌ها عرضه شود، این اقدام در کاهش تورم نیز موثر است و رضایت‌مندی در بین تولیدکننده و مصرف‌کننده را نیز افزایش می‌دهد. استاندار چهارمحال و بختیاری تاکید کرد: صنعت گردشگری باید در استان رونق پیدا کند، مناطق گردشگری در استان معرفی شوند، رونق گردشگری موجب ایجاد اشتغال و افزایش تولید می‌شود. وی با اشاره به اینکه کارگروه کشاورزی و دام‌پروری در چهارمحال و بختیاری فعال شده‌است، عنوان کرد: در تمامی شهرهای استان باید واحد دام‌پروری ایجاد شود، حل مشکلات بخش کشاورزی و دام‌پروری موجب تثبیت اشتغال و ایجاد اشتغال پایدار خواهدشد.

حیدری با تاکید بر اینکه تحقق مصوبات سفر ریاست جمهوری به چهارمحال و بختیاری باید با جدیت دنبال شود، گفت: تعهدات هلدینگ‌های بزرگ سرمایه‌گذاری در استان باید بررسی و دنبال شود. در ادامه امین مالکی، نایب‌رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی شهرکرد با بیان اینکه در حوزه صادرات استان کارهای خوبی انجام شده‌است، اظهار کرد: شاهد رشد ۲۵۰ درصدی صادرات از گمرک هستیم.

چرا مهم‌ترین سند مالی پارلمان بخش خصوصی تصویب نشد؟

بودجه اتاق در مه

بودجه هر سازمانی مهم‌ترین سند مالی و نقشه‌راه اصلی هر نهادی است. بودجه امسال، هم در پارلمان کشوری و هم در پارلمان بخش خصوصی با مشکلاتی همراه بود. در مجلس شورای اسلامی، نمایندگان بار نخست کلیات بودجه تقدیمی دولت را رد کردند و حتی پس از تصویب آن حرف و حدیث بسیاری درباره آن در میان کارشناسان و رسانه‌ها وجود دارد. بخش خصوصی نیز وضعیتی بهتر نداشت و بودجه سال ۱۴۰۳ تقدیمی هیات‌رئیسه اتاق ایران با قاطعیت آرا در هیات‌نمایندگان رد شد و اتاق، بودجه سال ۱۴۰۲ را برای ۳ ماهه سال ۱۴۰۳ ادامه خواهد داد.

دنیای اقتصاد خزانه‌دار اتاق ایران در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» وجود برخی حرف و حدیث‌ها درباره چرایی رد بودجه را رد کرده و می‌گوید؛ تنها دلیل رد بودجه توسط هیات‌نمایندگان پیچیدگی‌های مربوط به تصویب بودجه‌بر اساس برنامه عملیاتی بوده که برای نخستین‌بار در اتاق امتحان شده‌است. او اضافه می‌کند که به دلیل وجود این پیچیدگی‌ها، هیات‌رئیسه موفق نشد در مدت کوتاه ۴ ماهه این بودجه‌را کامل کند و ۳۰ درصد از منابع آن تعیین‌تکلیف نشده‌بودند، از همین‌رو هیات‌رئیسه را نیز موافق هیات‌نمایندگان می‌داند و می‌گوید رد کردن بودجه‌منطقی بود، اما یک منبع مطلع و منتقد در اتاق می‌گوید هیات‌رئیسه جلسه‌ای پیش از رای‌گیری برگزار کرده است و نظر به تصویب بودجه‌داشته اما در این جلسه هیچ‌کس، حتی یک نفر نیز قانع نشده و از همین‌رو رد بودجه در جلسه هیات‌نمایندگان دور از انتظار نبوده‌است، با این حال هنوز قضاوت درباره درست و غلط این ادعاها نیازمند گذشت زمان بیشتر است. فعلا بودجه اتاق در ابری از ابهام قرار دارد.

ترک سنت

عبدالله مهاجر دارابی، عضو هیات‌رئیسه و خزانه‌دار اتاق ایران در پاسخ به این پرسش که چرا بودجه امسال اتاق بازرگانی ایران تصویب نشد، می‌گوید: در سال‌های گذشته بودجه اتاق ایران به شکل سنتی تعریف می‌شد، اما در دوره دهم، هیات‌رئیسه اتاق ایران بنا را بر این گذاشته‌است که همه مسائل را به‌صورت شفاف برمبنای بودجه و برنامه عملیاتی تعریف کند و برای این کار تنها ۴ ماه وقت در اختیار هیات‌رئیسه بود، یعنی ما از ماه هشتم سال تازه کار خود را آغاز کردیم.

او ادامه‌می‌دهد: در هر مجموعه بزرگی که بخواهید بودجه‌ریزی را بر اساس یک مکانیزم درست و منطقی و قانونی تغییر بدهید، حداقل یک سال زمان می‌خواهد. ما همه تلاش خود را کردیم که تمام زوایای بودجه‌را براساس برنامه عملیاتی برنامه‌ریزی کنیم.

توجیه نبودند

خزانه‌دار اتاق ایران می‌افزاید: از آنجا که اتاق‌های شهرستان ما برای این برنامه توجیه نبودند نیاز به زمان بیشتری داشتیم، از همین‌رو بخشی از این بودجه‌ناقص ماند؛ یعنی شاید بتوان گفت ۲۰ تا ۳۰ درصد از کار مدنظر هیات‌رئیسه محقق نشد، اما ما به هر صورت باید بودجه‌را ارائه می‌دادیم؛ یعنی برای تقدیم بودجه‌به هیات‌نمایندگان نمی‌توان وقت اضافه گرفت و برای سال آینده بدون بودجه کار اتاق را ادامه بدهیم. مهاجر دارابی اظهار می‌کند: بالطبع ما آمدیم با هیات‌نمایندگان این مشکل را مطرح کردیم و پیشنهاد بودجه‌عملیاتی را نیز تقدیم کردیم و بخشی از کارها را به شکل پیشنهادی در سند مشخص کردیم، با این وجود بخشی از هیات‌نمایندگان در مشورتی که انجام شد، دغدغه داشتند. از همین‌رو این اعضای اتاق پیشنهاد کردند که کار اتاق بر اساس همان بودجه‌سال ۱۴۰۲ در ۳ ماهه نخست سال پیش برود و به‌نظر ما در هیات‌رئیسه نیز حق با این اعضا بود و حرف، حرف درستی بود و این را هم من به‌عنوان خزانه‌دار توضیح دادم و و هم دبیرکل توضیح داد و تایید کردیم که رفع تمام ایرادات و مشکلات سخت بود و نیاز به زمان داشت که ما در اختیار نداشتیم و به همین دلیل هم کار نیمه‌تمام ماند. مهاجر دارابی عنوان می‌کند: از همین‌رو هیات‌نمایندگان به بودجه‌نیم بند چنددرصدی رای نداد و هیات‌رئیسه را مکلف کرد بودجه‌را کامل کند و دلیل رد بودجه این مساله بود. خزانه‌دار اتاق ایران ادامه‌می‌دهد: اتفاق خاصی نیفتاد و این روال طی شد و برخی صحبت‌هایی که در زمینه وجود اختلاف منتشر می‌شود، صحت ندارد. کار درست هم همین است؛ بودجه‌باید بر اساس برنامه عملیاتی باشد و این کار لازم بود. او در پاسخ به این پرسش که آیا بودجه‌پس از ۳ ماه اجرا خواهد شد، می‌گوید: قطعا همین‌طور خواهد بود و بار دیگر باید تاکید کرد که این کار صرفا به‌خاطر تعیین‌تکلیف بودجه بود و اما و اگر در کار وجود نداشت.

ایرادات شکلی

همچنین علی‌اصغر جمعه‌ای، عضو هیات نمایندگان اتاق ایران سخنان مهاجر دارابی را تایید می‌کند و می‌گوید: در بودجه سه‌دوازدهم هیات‌نمایندگان فرصت بیشتری دارند که ایراداتی که به بودجه دارند، چه ایرادات شکلی و چه ایرادات حسابداری را برطرف کنند.

او در پاسخ به این پرسش که با وجود تبلیغات گسترده درباره بودجه‌عملیاتی چرا این بودجه‌تصویب نشد، می‌افزاید: بودجه‌عملیاتی دامنه گسترده‌تری دارد که هیات‌رئیسه در حال کار کردن روی جزئیات آن هستند، اما همین بودجه‌از نظر شکلی ایراداتی داشته و دوستانی که حضور داشتند نظر بر این داشتند که اگر فرصتی برای بازبینی وجود داشته‌باشد بهتر است، به‌همین دلیل بودجه‌سال آینده برای ۳ ماهه سال ابتدایی سال بر اساس بودجه سال ۱۴۰۲ تعریف شد و برای ادامه کار به هیات‌رئیسه وقت اضافی داده شد. او درباره جزئیات این ایرادات شکلی اظهارنظر نمی‌کند.

حتی یک نفر قانع نشد

با این حال یک منبع مطلع از موضوع به شرط عدم‌افشای نام در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» می‌گوید: بودجه سه دوازدهم اثرات خیلی پیچیده‌ای ندارد؛ همان بودجه‌سال گذشته است که ادامه پیدا کرده است؛ در واقع اصلا چیزی به‌نام بودجه‌نداریم. بودجه‌در مجلس هم تا وقتی به تصویب نمایندگان نرسد نام آن بودجه‌نیست. در اتاق بازرگانی نیز وضع به همین منوال است و تا چیزی به تصویب هیات‌نمایندگان نرسد نام آن بودجه نیست.

او در پاسخ به این پرسش که چرا بودجه‌تصویب نشد، توضیح می‌دهد: در جلسه‌ای که از برخی از اعضا دعوت شده‌بود همه آن جمع اتفاق‌نظر داشتند که این بودجه‌معیوب است. در آن جلسه حتی یک نفر هم قانع نشد که این بودجه‌قابلیت تصویب دارد. او درباره ترکیب این جمع و در پاسخ به این پرسش که آیا دعوت‌شدگان از اتاق‌های شهرستان بوده‌اند یا خیر؟ خبر می‌دهد: خیر، عمده این جمع از اتاق تهران بودند و اتاق‌های شهرستان خیلی شرکت نکردند. او منتقد وضع موجود تصویب بودجه‌است و اظهار می‌کند: از بیرون و درون حرف و حدیث‌های مالی فراوانی وجود دارد و هنگامی که این حرف و حدیث‌ها ادامه پیدا کند شرایط بی‌اعتمادی را بر اتاق حاکم می‌کند.

او به برخی شایعات حاکی از سوءاستفاده‌های مالی اشاره کرده و می‌گوید: حتی قبل از رای‌گیری این برآورد را داشتیم که برای اولین‌بار ۷۰ درصد به این بودجه‌رای نخواهند داد. او همچنین در پاسخ به این پرسش که آیا تغییر رئیس نیز نظر آنها را تغییری نداده است، عنوان می‌کند: درنظر ما ریاست اتاق تغییری ایجاد نکرده‌است.

این منبع مطلع همچنین می‌افزاید: بحث‌های اخیر در شورای‌عالی نظارت را در کل مثبت ارزیابی می‌کنم؛ درنظر ما شورای‌عالی نظارت با آنکه ۴ عضو دولتی دارد، بخشی از اتاق و در واقع عالی‌ترین رکن اتاق است. حضور بیشتر و موثرتر این رکن باعث می‌شود که در اتاق همه احساس کنند که روزی ممکن است از آنها حسابرسی شود و این احساس، بازدارنده و مثبت است، یعنی اینکه احساس شود که روزی یک نهاد ناظر به سراغ شما خواهد آمد و از شما حسابرسی می‌کند. اینکه به این روال هیات‌رئیسه خودش موضوعی را تصویب کند و خودش عمل کند و تا بحث نظارت پیش آید، بگویند بخش خصوصی مستقل است، رویه مطلوبی نیست. این منبع مطلع، چنانچه پیش از این نیز مطرح‌شده بود حدس می‌زند منابع ۳ درهزار و ۴ درهزار از بودجه‌اتاق و توسط مجلس جدید سلب شود. او سخنان دیگری مبنی بر تبعیض هیات‌رئیسه در تخصیص منابع اتاق به زبان می‌آورد که به دلیل نبود مدارک مثبته لازم از ذکر آن خودداری شده‌است.

لزوم پیگیری اجباری‌شدن استاندارد عسل

دنیای‌اقتصاد: نشست اخیر شورای گفت‌وگوی استان فارس به بررسی مشکلات ارجاع شده از سوی فعالان حوزه کشاورزی اختصاص داشت که در یک مورد به ملزم‌شدن اداره استاندارد برای پیگیری اجباری‌شدن استاندارد عسل منجر شد. رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی شیراز گفت: با توجه به اهمیت موضوع کشاورزی و محصولات آن در سطح استان فارس، درخصوص تسهیلات و قرارداد بیمه ناشی از خسارت وارده به محصولات که توسط صندوق بیمه کشاورزی و کارگزاران تحت کنترل آن منعقد می‌شود، در حوزه خرامه و درخصوص عدم‌اجرای صحیح قرارداد بیمه محصول خاکشیر دیم درخواستی وجود داشته که جهت بررسی و پیگیری این موضوع این جلسه تشکیل شده‌است. محمدصادق حمیدیان در هفتاد و هشتمین جلسه شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان فارس، افزود: برای کشاورزان استان درخصوص بیمه محصولات کشاورزی مشکلات متعددی ایجاد شده‌است. در راستای توسعه خدمات بیمه‌ای و پشتیبانی از تولید ملی و حمایت از برنامه‌های تحولی وزارت جهاد کشاورزی، در هر سال زراعی انواع محصولات کشت دیم، تحت‌پوشش بیمه کشاورزی قرار می‌گیرند. حمیدیان اظهار کرد: بیمه محصولات کشت دیم در قالب طرح بیمه جهش تولید در دیمزارها با کمک ستاد اجرایی فرمان حضرت امام(ره) و وزارت جهاد کشاورزی در حق‌بیمه سهم بیمه‌گذار و همچنین طرح بیمه جامع اجرا می‌شود. کشاورزان مبلغی را که بر اساس قوانین تعیین‌شده‌است، به صندوق بیمه محصول کشاورزی واریز می‌کنند. با انجام این کار در صورت واردشدن خسارت به محصولات کشاورزی، صندوق بیمه کشاورزی درصدی از خسارت آنها را پرداخت خواهد کرد. رئیس اتاق شیراز اضافه کرد: در دی‌ماه امسال به‌رغم انعقاد قرارداد با کشاورزان شهرستان خرامه با توجه به یک دستورالعمل درخصوص اراضی دیم که بیان می‌کند قرارداد بیمه برای اراضی دیم با میزان بارش زیر ۲۵۰ میلی‌متر قابل توجیه نیست و از بیمه‌کردن این مناطق خودداری شود، در مقابل در طرح جهش تولید که به‌نوعی دستورالعمل قبلی را ملغی می‌کند و بیان می‌کند که حتی مناطقی با میزان بارش کم‌تر از ۲۵۰ میلی‌متر هم بر اساس گزارش هواشناسی و نظر سازمان جهاد کشاورزی مشمول بیمه می‌شوند. وی ادامه داد: طبق نامه‌ای تحت‌عنوان جهش تولید در آبان امسال، بیمه بیان می‌کند که طبق دستورالعمل معمول و طرح جهش تولید، امسال شهرستان خرامه شامل بیمه نمی‌شده‌است اما متاسفانه با انجام یک اشتباه از سمت متصدی کارگزاری برای کشاورزان شهرستان خرامه بیمه‌نامه صادر شده و این در حالی است که تعداد ۱۵۱ فقره قرارداد بیمه با وسعت ۱۴۲۲ هکتار صادر شده‌است. رئیس اتاق شیراز درخصوص دستور جلسه عرضه عسل بدون کد بهداشتی دامپزشکی یا دانشگاه علوم‌پزشکی در برخی صنوف نیز افزود: فعالان بخش خصوصی این بخش نیز از وجود مشکلاتی گلایه‌مند هستند؛ ازجمله نبود حمایت دولت از زنبورداران و فراگیری تولید عسل تقلبی ارزان، تولید عسل تقلبی و غیرطبیعی با شکر توسط برخی مغازه‌داران در شرایط غیربهداشتی و همچنین برخی مواقع عسل تقلبی توقیف‌شده که باید معدوم شود، بعد از مدتی قابل مصرف اعلام می‌شود. در ادامه این جلسه سایر دستور جلسه بیان و فعالان بخش خصوصی و مدیران بخش دولتی به بیان دیدگاه‌های خود درخصوص رفع مشکلات پرداختند.

افزایش تعرفه خدمات بندری، بازرگانان را نگران کرده است

دنیای‌اقتصاد: محمدجواد امانی، رئیس اتاق اهواز با اشاره به تاکید مقام‌معظم رهبری بر توسعه اقتصاد دریامحور، گفت: باوجود این، هزینه‌های انبارداری و تعرفه خدمات بندری در بنادر جنوب افزایش چند برابری داشته و بازرگانان را نگران کرده‌است. رئیس اتاق اهواز از افزایش چند برابری هزینه انبارداری سازمان بنادر و دریانوردی و تعرفه‌های خدمات بندری و دریایی بنادر بازرگانی جنوب کشور خبر داد. محمدجواد امانی در هشتادمین نشست شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان خوزستان ضمن بیان اعتراض و نگرانی تجار و بازرگانان گفت: باید توجه داشت که اقتصاد دریامحور یکی از منویات مورد تاکید مقام‌معظم رهبری است و در این زمینه باید تعرفه‌های خدمات در بنادر ویژه تجارت خارجی و صادرکنندگان مورد بازنگری قرار گیرد. معاون هماهنگی امور اقتصادی استانداری خوزستان با تاکید بر اینکه نباید به وضع موجود صادرات در بنادر استان اکتفا کرد، گفت: با تمهیدات و برنامه‌ریزی باید توسعه صادرات استان بهبود بخشیده شود. محمد راضی جلالی گفت: باید بستر لازم برای حضور بخش خصوصی خوزستان در توسعه اقتصاد دریامحور فراهم آورده شود. در حال حاضر آنچه در بنادر استان وجود دارد حداقل کار و اقدامات است. وی با اشاره به توسعه بندر فاو عراق، گفت: روند پیشرفت بندر فاو به گونه‌ای است که می‌تواند تاثیرگذاری بنادر ما را کمتر کند که در این زمینه تحقق برنامه‌ریزی‌های اقتصادی استان با محوریت دریا و تجارت خارجی ضروری است. قائم‌مقام دبیرخانه شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی خوزستان نیز در این نشست گفت: رئیس‌جمهور در هشت سفری که به استان داشت بر توسعه اقتصاد دریامحور، فعال شدن بنادر و توسعه صادرات از این استان تاکید داشت. شهلا عموری با اشاره به فعالیت بنادر دیگر استان‌های کشور اشاره کرد و گفت: متاسفانه در استان خوزستان حتی نمی‌توانیم برای عمان یک خط مستقیم کشتیرانی را داشته باشیم چراکه هزینه تمام‌شده حمل‌ونقل کالا در بنادر خوزستان نسبت به دیگر بنادر کشور بیشتر است. نایب‌رئیس اتاق اهواز با بیان اینکه کالا از مرز مهران به سوریه ترانزیت می‌شود درحالی که این مرز وضعیت بهتری نسبت به خوزستان ندارد، ادامه داد: به‌رغم اینکه کشور عراق کد ترانزیت در اختیار خوزستان قرارداده همچنان از این فرصت بی‌بهره هستیم. عموری در ادامه با بررسی دلایل عدم‌اجرای ابلاغیه پرداخت چهار درصد حق‌بیمه سخت و زیان‌آور مصوب شورای‌عالی حفاظت فنی کشور توسط برخی دستگاه‌های اجرایی اشاره کرد و گفت: پیشنهاد می‌شود اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان اقدامات لازم را در راستای اجرای مصوبات شورای‌عالی حفاظت فنی به‌عمل آورد و پیگیری‌های لازم در سطوح ملی به‌منظور اجرای مصوبه شورای حفاظت فنی صورت پذیرد. نایب‌رئیس دوم اتاق اهواز نیز در این نشست یکی از موضوعات مهم در تامین نهاده‌های دامی را ایجاد فرآیندی مشخص ویژه فعالان حوزه تولید گوشت عنوان کرد و گفت: در این زمینه انتظار می‌رود که مجموعه مدیریت ارشد استان هماهنگی‌های بین بخشی لازم را در دستور کار قرار دهد. صفدر پیرمرادی با اشاره به اینکه بندر امام‌خمینی(ره) مهم‌ترین بندر تجاری کشور در واردات نهاده‌های دامی است، گفت: تامین به‌موقع نهاده‌ها باعث می‌شود که واحدهای تولیدی در شرایطی بهتر امکان عرضه محصول در بازار را داشته باشند.

زندگینامه قسمت اول

خاندان رفوگران

میرزا علی؛ کاسب اخلاق مدار

دنیای‌اقتصاد: خانواده تجارت پیشه‌ای از تهران برخاست و در بازار شروع به فعالیت کرد. فرزندان این خانواده پس از سال‌ها فعالیت تجاری، به تولید صنعتی روی‌آوردند. آنها به تولید کالاهایی مثل خودکار بیک، مداد سوسمار، عطر بیک و... اقدام کردند و چند دهه به تجارت آن مشغول بودند. نام (تحریریان) شباهت کاملی با فعالیت‌شان داشت. اعضای این خانواده نام تحریریان، رفوگران و آسیم را برای خود انتخاب کردند. پدربزرگ رفوگران همراه با برادرش حدود سال ۱۲۹۰ از اصفهان به تهران آمد. آنها در بازار امین‌الملک شروع به فعالیت کردند. دو برادر با یک شریک تجاری به‌صورت مشترک کار می‌کردند، پس از چند سال کار مشترک یکی از برادران از دنیا رفت، پس از فوت وی بین شرکا اختلافی بر سر دارایی رخ‌داد که قریب ۳۰ سال طول کشید. سرانجام پس از فوت دو شریک دیگر، ورثه این مشکل را حل کردند و دارایی شرکا بین فرزندان‌شان تقسیم‌شد. سهم ارثی میرزا علی رفوگران (پدر علی‌اکبر) در سال ۱۳۲۴ به وی رسید که بخشی از آن را فروخت. میرزا علی رفوگران (در بازار معروف به تحریریان) حرفه پدر را در کنار برادر بزرگش حاج رضا و حاج کاظم ادامه داد. این سه برادر با بزرگ‌شدن فرزندان‌شان هریک حجره مستقلی گرفتند و عمدتا به‌صورت بنکداری به فعالیت پرداختند. خانواده آنها نیز چندین سال، همراه با همسر و فرزندان در یک منزل به‌صورت جمعی زندگی می‌کردند. حاج‌رضا در کنار فعالیت تجاری با علمای منبری مشهور مثل راشد و فلسفی دوستی و ارتباط داشت. دوتن از فرزندان حاج رضا، تحصیلکرده دکترای حقوق و میکروب‌شناسی بودند و کسب‌وکار پدر را ادامه ندادند. از میان سه برادر، میرزا علی و فرزندانش به تجارت لوازم تحریر پرداختند. مغازه میرزا علی در چهارسوق کوچک بازار و منزلشان نیز در همان نزدیکی بود. وی سال‌ها در حجره‌اش به تجارت نوشت‌افزار پرداخت. او فردی مذهبی ولی غیرمتعصب بود. میرزا علی در حدود سال ۱۳۰۱ ازدواج کرد. با اینکه یکی از بنکداران بازار بود، در مناقصات و مزایده‌های دولتی شرکت نمی‌کرد. وی معامله با دولت را حرام می‌دانست؛ زیرا از نظر وی ضرورت روابط با دولت اقدامات غیراخلاقی و زد و بند بود. یک‌بار که پسرش، علی‌اکبر به‌جای وی در مغازه، مشغول فروش بود، یکی از کارکنان دولت به مغازه آمد و برای وزارتخانه‌ای بیست‌هزار تومان، لوازم‌التحریر خرید. هنگام تحویل جنس، تقاضا کرد یک فاکتور دیگر به ارزش ۳۰ هزار تومان صادر شود. علی‌اکبر هر دو فاکتور را نوشت؛ وی بسیار خوشحال بود؛ زیرا ۱۰ هزار تومان بدهی سفته را باید برای روز بعد می‌پرداختند. در همین هنگام پدرش به حجره برگشت؛ ناگهان چشمش به دو فاکتور افتاد؛ پس از فهمیدن ماجرا، سیلی محکمی به‌صورت پسرش زد که چرا این کار را انجام داده‌است؟ سپس با عصبانیت به مشتری گفت: جنس نمی‌فروشیم. از نظر میرزا علی، این کار شراکت در دزدی بیت‌المال است که متعلق به میلیون‌ها نفر است. وی برای عبرت‌آموزی فرزندان و توجه‌دادن آنها به درست کاری و اخلاق قصه‌های مختلفی از تاریخ و محیط پیرامونش بیان می‌کرد تا به‌صورت غیرمستقیم بر آنها تاثیر بگذارد. او برخلاف بازاریان قشری و سنتی دستگاه‌های موسیقی را می‌شناخت و با آنکه نزد استاد خاصی آموزش ندیده بود، صدای خوبی داشت. یک‌بار با دوستانش در شیراز بر مزار حافظ تفالی زد و غزلی را در دستگاه شور، به آواز بلند خواند. ناگهان از قسمت دیگر باغ آوای خوش دیگری به گوشش رسید. آن، صدای آوازخوان معروف، تاج اصفهانی بود. آن دو، مدتی با یکدیگر آوازخوانی کردند. تاج اصفهانی از توانایی میرزا علی در آواز خواندن بسیار متعجب شد؛ به‌ویژه وقتی که فهمید وی در بازار حجره دارد و کارش موسیقی نیست.

میرزا علی نسبت به محیط پیرامونش حساس بود به نیازمندان و افراد مستمند کمک مالی می‌کرد. پرداخت‌های مالی وی به نهادهای خدماتی و درمانی ،اهدای دفترچه، مداد، پاک‌کن خط‌کش و... به دانش‌آموزان برخی از روستاهای محروم، بخشی از اقدام‌های اجتماعی وی بود، به‌همین دلیل خیرخواهی، مردم دوستی و گذشت او در بازار و بین خویشاوندان مشهور بود. اشغال ایران توسط متفقین برای کسب‌وکار میرزا علی، مصیبت‌بار بود. محدودیت واردات، افزایش قیمت کالاهای وارداتی و تورم دورقمی برای تاجری که می‌خواست کالاهایش را با سود اندک و با همان قیمت پیش از جنگ بفروشد، منجر به تخلیه موجودی کالا از حجره و انبار شد، پس از آن نقدینگی کافی نداشت تا بتواند کالا بخرد. همین مساله باعث شد که درآمدش به‌شدت کاهش یابد و موقعیت فرزندانش در شرایط جدید دگرگون شود، پسرش علی‌اکبر به‌خاطر درآمد کم مجبور شد پس از ششم ابتدایی مدرسه را ترک کند.

وجود مشکلات مالی، میرزا علی را ناامید نکرد. او معتقد بود کسی که با خدا عهدش را حفظ کند دچار ناکامی نمی‌شود. قناعت رعایت اصول اخلاقی و امید بنیان‌های اندیشه وی در زندگی بود. در دوره کمبود مواد غذایی (سال ۱۳۲۱) نیازهای مصرفی خانواده به‌شدت محدود و کنترل می‌شد با این وجود، میرزا علی و چندتن از دوستانش در تنور خانگی نان می‌پختند و آنها را شبانه در مناطق فقیرنشین شهر توزیع می‌کردند. این دوران بحرانی تا سال ۱۳۲۴ ادامه داشت. شهرت و درستکاری وی سبب شد پس از پایان جنگ، کسب‌وکارش رونق دوباره بگیرد. میرزا علی تا ۳۰ سال بعد، به فعالیت بنکداری ادامه داد. وی فعالیت صنعتی مستقلی انجام نداد. تنها به اصرار پسرش علی‌اکبر در کارخانه، بیک با وی مشارکت کرد؛ بدون آنکه نقش خاصی در مدیریت کارخانه داشته‌باشد. سبک زندگی و نگرش سنتی نسبت به کسب‌وکار، سبب محدودیت فعالیت‌های اقتصادی و عدم‌توجه به صنعت بود. او سرانجام در ۱۹ تیر ۱۳۶۶ در سن ۸۵ سالگی در تهران درگذشت.

نماد	نام شرکت	قیمت پایانی (ریال)	نوسان درصدی	ارزش معاملات (میلیون ریال)	سرمایه (میلیون ریال)	EPS (ریال)	P/E
	استخراج ذغال سنگ						
کطبس	نگین طبس	۷,۹۰۰	-۱.۱۳	۹,۶۵۱	۱,۹۵۰,۰۰۰	۹۳۷	۸.۴۳
کپرور	فراوری زغال سنگ پرورده طبس	۱۲,۸۸۰	۰.۵۵	۲۰,۱۹۲	۱,۷۱۰,۰۰۰	۲,۰۹۹	۶.۱۴
کشرق	صنعتی و معدنی شمال شرق شاهرود	۱۱۹,۸۵۰	۰.۰۰	۶,۲۳۲	۸۴,۰۰۰	۲,۴۷۶	۴۸.۴۰

نماد	نام شرکت	قیمت پایانی (ریال)	نوسان درصدی	ارزش معاملات (میلیون ریال)	سرمایه (میلیون ریال)	EPS (ریال)	P/E
خکمک	کمک فنر ایندامین سایپا	۴,۴۹۳	-۴.۳۰	۸۵,۸۹۷	۴,۰۷۲,۴۵۳	۲۰۶	۲۱.۸۱
خگستر	گسترش سرمایه‌گذاری ایران‌خودرو	۵,۰۵۰	-۲.۵۷	۷۲۴,۳۹۳	۳۹,۶۰۵,۱۳۷	۲۹	۱۷۴.۱۴
خمحرکه	صنعتی نیرومحرکه	۷,۴۲۰	-۱.۴۶	۵۸,۴۲۴	۵,۷۳۴,۰۸۹	۹۴	۷۸.۹۴
خمحور	محور خودرو	۴,۹۲۴	-۱.۳۲	۷,۶۳۱	۶,۳۲۵,۴۱۹	۲۳۷	۲۰.۷۸

ارزش خرید و فروش سهام روزانه حقیقی/حقوقی بازار سهام

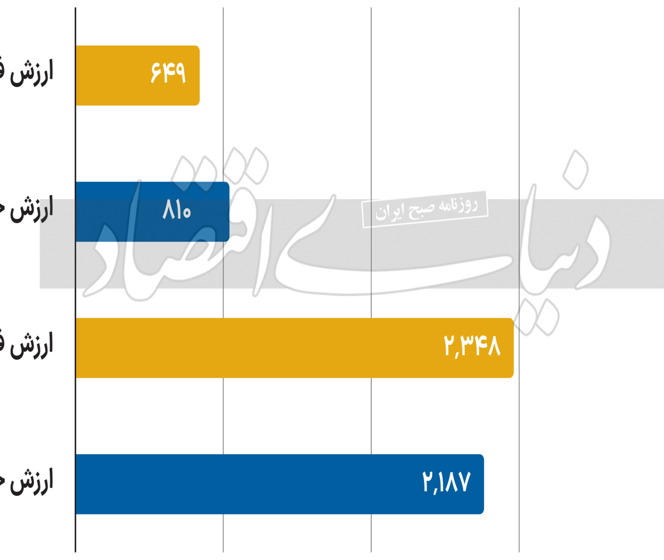

خالص تغییر مالکیت روزانه صنایع بورسی

حقوقی به حقیقی | حقیقی به حقوقی

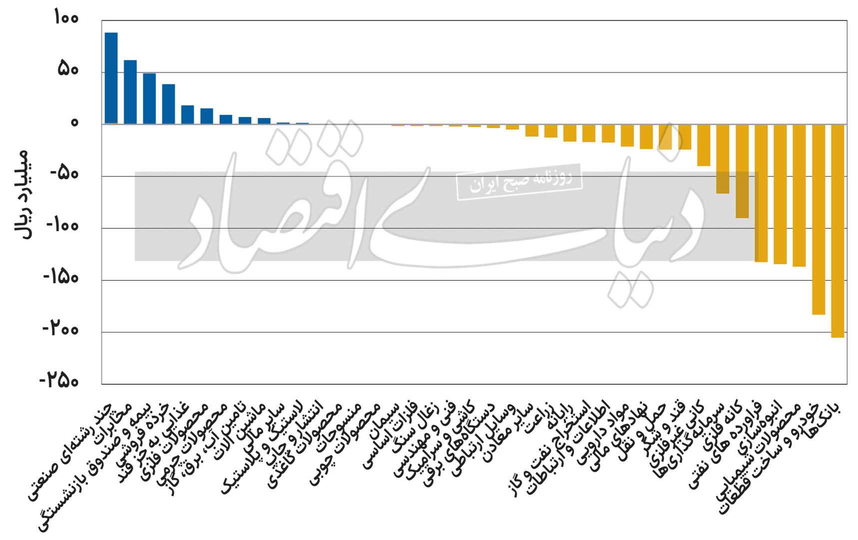

خالص تغییر مالکیت روزانه سهامداران بورس اوراق بهادار تهران

حقوقی به حقیقی | حقیقی به حقوقی

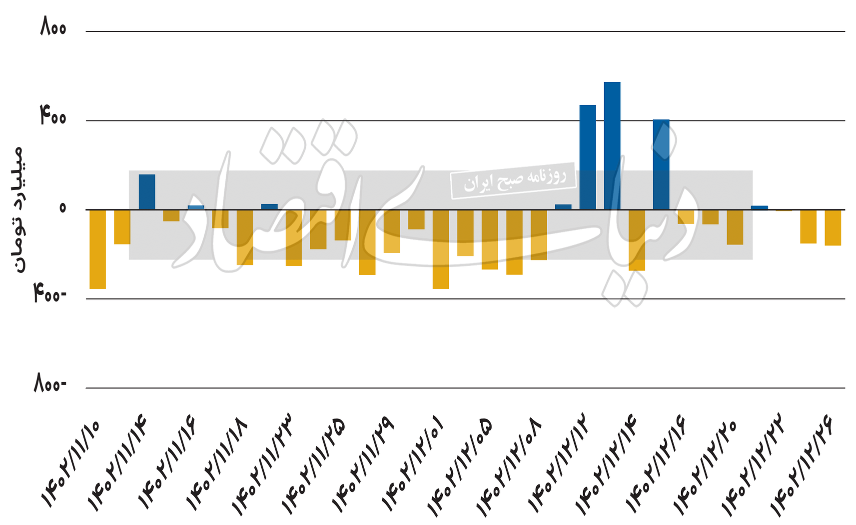

روزانه

بیشترین درصد افزایش

آتیه دماوند در حالی عنوان نخست جدول بیشترین درصد افزایش روز گذشته را از آن خود کرد که صنعتی آما در رده هفتم این گروه ایستاد. «فاما» سود هر سهم خود را ۱۱۶۳ ریال اعلام کرده است. سرمایه این شرکت معادل ۵ هزار و ۵۰۰ میلیارد ریال است.

نام شرکت	آخرین قیمت	درصد تغییر
آتیه دماوند	۸۸۱۰	۶/۷۹
آبسال	۹۰۲۰	۶/۳۷
صنایع شیمیایی	۵۱۹۷	۵/۸۹
ملی سرب و روی ایران	۲۲۴۴	۵/۶۵
کابل‌های مخابراتی شهیدقندی	۲۹۶۵	۴/۸۸
شیشه و گاز	۳۵۰۱۰	۴/۷۹
صنعتی آما	۷۱۶۰	۴/۶۸
قند اصفهان	۱۶۸۶۲۰	۳/۸۰
پگاه اصفهان	۷۹۶۰	۳/۷۸
مس ایران	۶۴۳۰	۳/۷۱

بیشترین درصد کاهش

سیمان دشتستان در صدر جدول بیشترین درصد کاهش روز گذشته قرار گرفت. کابل البرز در رده هفتم این گروه ایستاد. «بالبر» سود هر سهم خود را ۳۴۶ ریال پیش‌بینی کرده است. سرمایه این شرکت ۶۴۰ میلیارد ریال است.

نام شرکت	آخرین قیمت	درصد تغییر
سیمان دشتستان	۱۲۰۹۶۰	(۶/۸۶)
تامین ماسه	۷۶۴۰	(۵/۰۹)
ریخته‌گری تراکتورسازی	۴۱۲۴	(۵/۰۹)
لعابیران	۱۷۵۹	(۴/۸۲)
سایپا شیشه	۱۱۲۲۰	(۴/۷۵)
سرمایه‌گذاری آذربایجان	۱۰۲۲۰	(۴/۶۶)
کابل البرز	۲۴۵۹۰	(۴/۶۲)
پارس‌سرام	۱۷۸۷۰	(۴/۵۴)
نوسازی‌وساختمان تهران	۹۷۵۰	(۴/۴۱)
واسپاری ملت	۷۱۹۰	(۴/۳۹)

پرمعامله‌ترین سهم

در جریان معاملات روز گذشته ایران‌خودرو به عنوان پرمعامله‌ترین سهم شناخته شد. بانک ملت در این گروه دهم شد. این نماد با سرمایه‌ای معادل ۷۱۰ هزار میلیارد ریال، سود هر سهم خود را ۸۴۲ ریال اعلام کرده است.

نام شرکت	آخرین قیمت	مقدار تغییر
ایران‌خودرو	۳۱۰۸	۷۱۱۷
پالایش نفت اصفهان	۵۴۶۰	۶۶۱۳
سرمایه‌گذاری ایران‌خودرو	۵۰۵۰	۶۴۶۷
سرمایه‌گذاری تامین‌اجتماعی	۱۱۵۸	۶۴۳۱
مس ایران	۶۴۳۰	۶۰۴۰
فولادمبارکه اصفهان	۴۶۸۳	۵۱۷۵
زامیاد	۴۲۹۱	۵۱۲۷
سایپا	۲۶۲۳	۵۰۲۰
سرمایه‌گذاری بانک ملی	۱۳۵۱۰	۴۹۵۷
بانک ملت	۲۲۵۸	۴۹۳۴

بیشترین ارزش معامله

جایگاه نخست بیشترین ارزش معامله روز گذشته را سرمایه‌گذاری بانک ملی به خود اختصاص داد. مس ایران رتبه سوم را با سرمایه ۷۸۰ هزار میلیارد ریال به‌دست آورد. سود هر سهم این شرکت ۸۴۹ ریال اعلام شده است.

نام شرکت	آخرین قیمت	مقدار تغییر
سرمایه‌گذاری بانک ملی	۱۳۵۱۰	۱۰۴۶۴۵۰
ایران‌خودرو	۳۱۰۸	۸۸۶۶۰۲
مس ایران	۶۴۳۰	۸۰۰۳۵۸
سایپا	۲۶۲۳	۷۴۶۵۱۱
سرمایه‌گذاری ایران‌خودرو	۵۰۵۰	۷۲۴۳۹۳
بانک پارسیان	۲۲۳۰	۶۶۰۵۵۲
توسعه فارس	۲۵۷۲۰	۶۱۶۰۷۸
پالایش نفت اصفهان	۵۴۶۰	۵۷۰۶۸۴
بانک ملت	۲۲۵۸	۵۶۹۴۷۴
سرمایه‌گذاری تامین‌اجتماعی	۱۱۵۸	۴۳۹۹۲۹

میلیون ریال

هفتگی

بیشترین درصد افزایش

ملی سرب و روی ایران عنوان نخست جدول بیشترین درصد افزایش هفته گذشته را از آن خود کرد. آبسال در جایگاه سوم این گروه قرار گرفت. «لابسا» سود هر سهم خود را ۶۳۴ ریال اعلام کرده است. سرمایه این شرکت ۲هزار و ۷۰۰ میلیارد ریال است.

نام شرکت	آخرین قیمت	درصد تغییر
ملی سرب و روی ایران	۲۲۴۴	۱۶/۴۵
بانک کارآفرین	۲۴۴۱	۱۵/۳۶
آبسال	۹۰۲۰	۱۳/۰۳
بانک صادرات	۱۹۶۴	۱۱/۰۹
بیمه دانا	۳۳۶۸	۱۰/۵۳
صنعتی بهشهر	۲۰۴۸	۱۰/۱۱
چین چین	۶۳۲۰	۱۰/۱۰
سرمایه‌گذاری صنایع بهشهر	۲۴۲۳	۹/۳۹
بانک تجارت	۱۴۹۵	۸/۷۳
سرما آفرین	۳۳۲۲۰	۷/۶۸

بیشترین درصد کاهش

لیزینگ کارآفرین بیشترین درصد کاهش هفته گذشته را به خود اختصاص داد. قند لرستان در این دسته‌بندی رتبه هشتم را به‌دست آورد. «قلرست» سود هر سهم خود را ۱۵۴۴ ریال اعلام کرده است. سرمایه این شرکت یک هزار و ۸۰۰ میلیارد ریال است.

نام شرکت	آخرین قیمت	درصد تغییر
لیزینگ کارآفرین	۵۹۱۰	(۱۱/۷۹)
نورد آلومینیوم	۶۵۴۰	(۱۰/۵۳)
پارس‌سرام	۱۷۸۷۰	(۱۰/۵۲)
سیمان اصفهان	۳۰۶۴۰	(۹/۹۶)
قند نیشابور	۲۶۹۰	(۸/۴۴)
صنعتی آما	۷۱۶۰	(۸/۴۴)
سرمایه‌گذاری پتروشیمی	۳۴۱۱۰	(۸/۴۰)
قندلرستان	۷۰۲۰	(۸/۳۶)
سایپا آذین	۳۰۷۲	(۸/۰۵)
بین‌المللی توسعه ساختمان	۴۴۲۲	(۷/۷۸)

پرمعامله‌ترین سهم

در هفته گذشته ایران‌خودرو پرمعامله‌ترین سهم بازار شناخته شد. بانک پارسیان رتبه دهم این گروه را با سرمایه ۱۵۶ هزار و ۳۴۰ میلیارد ریال به دست آورد. «وپارس» سود هر سهم خود را ۱۱۹ ریال اعلام کرده است.

نام شرکت	آخرین قیمت	مقدار تغییر
ایران‌خودرو	۳۱۰۸	۵۶۷۳۱
سرمایه‌گذاری ایران‌خودرو	۵۰۵۰	۴۴۹۹۲
سایپا	۲۶۲۳	۴۱۵۲۴
فولادمبارکه اصفهان	۴۶۸۳	۳۵۷۳۶
پالایش نفت اصفهان	۵۴۶۰	۳۴۷۳۳
بانک ملت	۲۲۵۸	۳۳۵۵۷
سرمایه‌گذاری تامین‌اجتماعی	۱۱۵۸	۳۲۰۹۴
مس ایران	۶۴۳۰	۲۷۴۱۴
بانک صادرات	۱۹۶۴	۲۷۲۸۱
بانک پارسیان	۲۲۳۰	۲۷۱۱۴

بیشترین ارزش معامله

جایگاه نخست بیشترین ارزش معامله را در هفته گذشته ایران‌خودرو به خود اختصاص داد. سرمایه‌گذاری بانک ملی در رده چهارم این گروه ایستاد. «وبانک» با سرمایه ۲۷ هزار و ۲۵۰ میلیارد ریال، سود هر سهم خود را ۲۶۶۶ ریال اعلام کرده است.

نام شرکت	آخرین قیمت	مقدار تغییر
ایران‌خودرو	۳۱۰۸	۷۲۲۱۲۰۳
سرمایه‌گذاری ایران‌خودرو	۵۰۵۰	۵۶۰۴۴۲۱
سایپا	۲۶۲۳	۵۱۹۵۴۹۹
سرمایه‌گذاری بانک ملی	۱۳۵۱۰	۴۳۸۶۹۴۶
مس ایران	۶۴۳۰	۴۳۳۳۵۰۰
بانک پارسیان	۲۲۳۰	۴۱۱۵۶۱۱
بانک ملت	۲۲۵۸	۳۸۱۴۰۱۹
بانک صادرات	۱۹۶۴	۳۶۹۴۹۳۷
پالایش نفت اصفهان	۵۴۶۰	۳۶۲۹۶۷۳
فولادمبارکه اصفهان	۴۶۸۳	۳۵۰۰۴۳۳

میلیون ریال

ماهانه

بیشترین درصد افزایش

بیمه پارسیان رتبه اول جدول بیشترین درصد افزایش ماه گذشته را از آن خود کرد. قند مرودشت در این گروه هفتم شد. سود هر سهم «قمرو» مبلغ ۱۰۰۸ریال و سرمایه آن معادل ۴هزار میلیارد ریال است.

نام شرکت	آخرین قیمت	درصد تغییر
بیمه پارسیان	۴۹۶۲	۶۴/۳۹
بانک پارسیان	۲۲۳۰	۳۱/۶۴
سرمایه‌گذاری بانک ملی	۱۳۵۱۰	۳۰/۹۱
سرمایه‌گذاری رنا	۸۰۷۰	۲۸/۳۰
ملی سرب و روی ایران	۲۲۴۴	۲۳/۶۴
سرمایه‌گذاری توسعه صنایع سیمان	۲۱۱۰۰	۲۱/۶۱
قند مرودشت	۶۴۹۰	۲۰/۶۳
سرمایه‌گذاری ایران‌خودرو	۵۰۵۰	۱۹/۷۸
تامین ماسه	۷۶۴۰	۱۸/۶۳
ایران‌خودرو	۳۱۰۸	۱۸/۳۸

بیشترین درصد کاهش

رده نخست بیشترین درصد کاهش ماه گذشته را نوسازی و ساختمان تهران به‌دست آورد. نسوز پارس نیز رده نهم این گروه را به خود اختصاص داد. سود «کفپارس» ۱۳۳ ریال و سرمایه آن معادل ۲ هزار و ۵۰۰میلیارد ریال است.

نام شرکت	آخرین قیمت	درصد تغییر
نوسازی‌و ساختمان تهران	۹۷۵۰	(۲۴/۵۹)
شیشه و گاز	۳۵۰۱۰	(۲۴/۴۷)
سرمایه‌گذاری اعتبار ایران	۲۲۴۴	(۲۱/۲۴)
لیزینگ ایرانیان	۵۲۱۰	(۲۰/۴۶)
سرمایه‌گذاری مسکن شمال‌شرق	۳۱۸۹۰	(۱۹/۳۳)
بین‌المللی توسعه ساختمان	۴۴۲۲	(۱۹/۱۶)
سرمای‌گذاری مسکن	۷۴۱۰	(۱۷/۴۸)
واسپاری ملت	۷۱۹۰	(۱۷/۲۶)
نسوز پارس	۳۲۶۹	(۱۶/۶۷)
سیمان دشتستان	۱۲۰۹۶۰	(۱۶/۴۸)

پرمعامله‌ترین سهم

ماه گذشته ایران‌خودرو پرمعامله‌ترین سهم بازار شناخته شد. فولاد مبارکه اصفهان در این دسته‌بندی رتبه پنجم را با سرمایه هزار و ۸۰ هزار میلیارد ریال به‌دست آورد. سود هر سهم «فولاد» معادل ۹۱۱ ریال اعلام شده است.

نام شرکت	آخرین قیمت	مقدار تغییر
ایران‌خودرو	۳۱۰۸	۱۵۸۲۹۹
سرمایه‌گذاری تامین‌اجتماعی	۱۱۵۸	۱۳۸۶۲۵
سرمایه‌گذاری ایران‌خودرو	۵۰۵۰	۱۲۳۳۸۶
بانک ملت	۲۲۵۸	۱۱۵۲۷۲
فولاد مبارکه اصفهان	۴۶۸۳	۱۰۴۸۷۰
سایپا	۲۶۲۳	۱۰۰۶۱۵
سیمان اصفهان	۳۰۶۴۰	۹۵۲۲۴
پالایش نفت اصفهان	۵۴۶۰	۹۲۵۱۶
ذوب‌آهن اصفهان	۴۴۵۲	۷۹۰۵۲
شاهد	۱۴۰۹۰	۷۶۲۲۵

بیشترین ارزش معامله

جایگاه نخست بیشترین ارزش معامله را در ماه گذشته ایران‌خودرو به خود اختصاص داد. سیمان اصفهان در رده دهم این گروه ایستاد. «سصفها» با سرمایه ۲هزار میلیارد ریال، سود هر سهم خود را مبلغ ۱۴۲۵ ریال اعلام کرده است.

نام شرکت	آخرین قیمت	مقدار تغییر
ایران‌خودرو	۳۱۰۸	۲۱۲۴۸۱۲۹
سرمایه‌گذاری ایران‌خودرو	۵۰۵۰	۱۵۵۲۹۱۴۶
بانک ملت	۲۲۵۸	۱۳۰۸۵۵۹۲
سایپا	۲۶۲۳	۱۲۰۰۷۴۷۶
پالایش نفت اصفهان	۵۴۶۰	۱۱۲۴۴۴۳۷
فولاد مبارکه اصفهان	۴۶۸۳	۱۱۰۷۶۰۶۶
ذوب‌آهن اصفهان	۴۴۵۲	۱۰۴۷۴۳۵۱
سرمایه‌گذاری تامین‌اجتماعی	۱۱۵۸	۹۸۶۸۳۴۰
بانک پارسیان	۲۲۳۰	۹۷۷۳۲۸۲
سیمان اصفهان	۳۰۶۴۰	۸۸۹۴۴۷۴

میلیون ریال

ارزش خرید و فروش روزانه حقیقی/حقوقی صندوق های سرمایه گذاری بورس

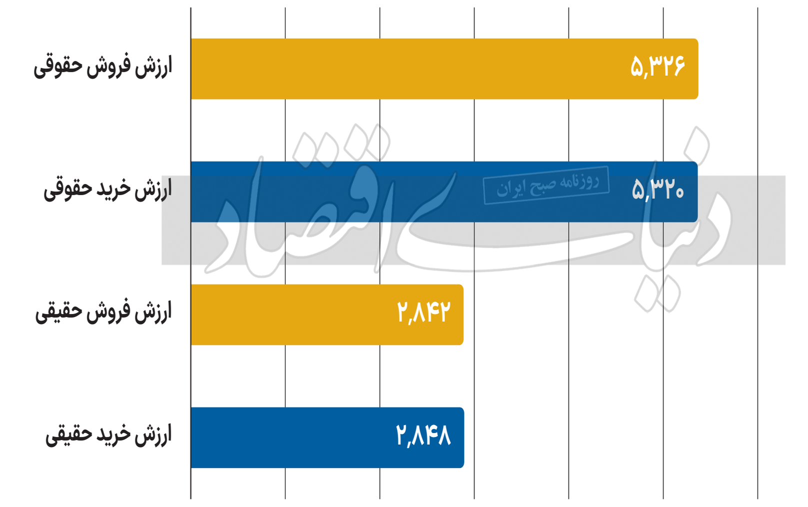

تغییر مالکیت روزانه صندوق های سرمایه گذاری بورسی

حقیقی به حقوقی | حقوقی به حقیقی

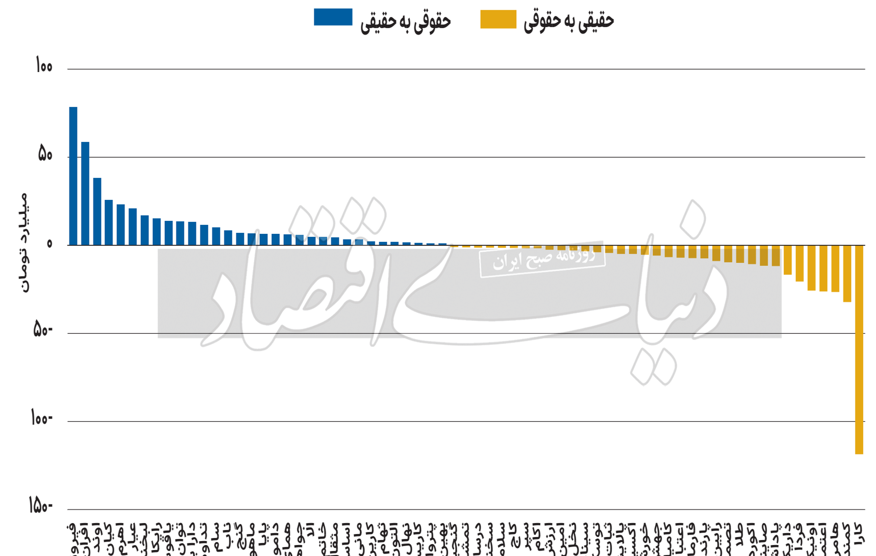

خالص تغییر مالکیت روزانه صندوق های سرمایه گذاری بورسی

حقوقی به حقیقی | حقیقی به حقوقی

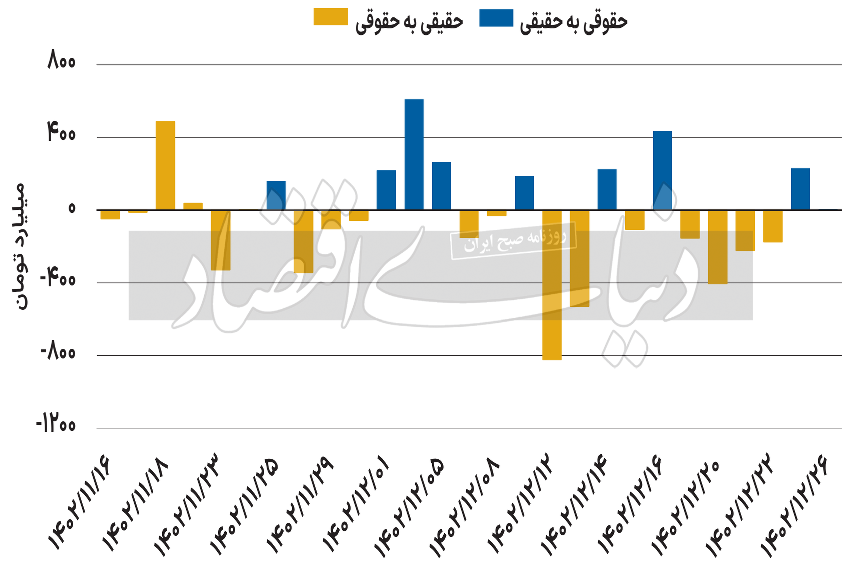

نماد	نام شرکت	قیمت پایانی (ریال)	نوسان درصدی	ارزش معاملات (میلیون ریال)	سرمایه (میلیون ریال)	EPS (ریال)	P/E
شاملا	املاح معدنی	۲۴,۱۹۰	-۰.۲۱	۱۳,۱۷۶	۲,۷۰۰,۰۰۰	۲,۱۶۶	۱۱.۱۷
شپارس	بین‌المللی محصولات پارس	۴,۹۱۲	۳.۳۵	۱۱,۸۷۰	۱,۶۵۰,۰۰۰	۳۱۸	۱۵.۴۵
شپدیس	پتروشیمی پردیس	۱۵۷,۷۲۰	-۰.۳۳	۱۱۲,۹۴۵	۶,۰۰۰,۰۰۰	۳۱,۹۷۲	۴.۹۳

نماد	نام شرکت	قیمت پایانی (ریال)	نوسان درصدی	ارزش معاملات (میلیون ریال)	سرمایه (میلیون ریال)	EPS (ریال)	P/E
سمازن	سیمان مازندران	۲۲,۵۹۰	-۰.۲۶	۵,۱۵۸	۲,۴۶۶,۰۰۰	۳,۹۳۸	۵.۷۴
سنیر	سیمان نی‌ریز	۵۷,۱۱۰	۰.۲۸	۱۳,۳۹۷	۲۳۰,۰۰۰	۵,۸۴۰	۹.۷۸
سهرمز	سیمان هرمزگان	۲۶,۸۲۰	-۰.۱۵	۲۰,۲۳۱	۱,۸۲۴,۰۰۰	۴,۲۰۶	۶.۳۸
سهگمت	سیمان هگمتان	۶۷,۵۰۰	۰.۰۴	۱۵,۹۱۴	۷۲۸,۷۸۹	۹,۴۶۲	۷.۱۳

بازار آتی

آمار معاملات آتی بورس کالا-۲۶ اسفند-۱۴:۴۵

قرارداد	شرح- هر واحد معاملاتی	قیمت -ریال
SILOR03	قرارداد آتی نقره تحویل اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۳	۴۸۷,۱۰۰
SILKH03	قرارداد آتی نقره تحویل خردادماه ۱۴۰۳	۴۸۹,۹۰۰
SILTR03	قرارداد آتی نقره تحویل تیرماه ۱۴۰۳	۴۹۱,۱۰۰
SAFOR03	قرارداد آتی زعفران نگین تحویل اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۳	۹۲۴,۰۰۰
SAFTR03	قرارداد آتی زعفران نگین تحویل تیرماه ۱۴۰۳	۹۵۰,۴۰۰
SAFSH03	قرارداد آتی زعفران نگین تحویل شهریورماه ۱۴۰۳	۹۷۱,۰۰۰
SAFAB03	قرارداد آتی زعفران نگین تحویل آبان‌ماه ۱۴۰۳	۹۸۵,۱۰۰
KBFA03	قرارداد آتی صندوق طلای کهربا تحویل فروردین‌ماه ۱۴۰۳	۳۲,۲۰۰
KBKH03	قرارداد آتی صندوق طلای کهربا تحویل خردادماه ۱۴۰۳	۳۳,۵۰۰
PSKH03	قرارداد آتی پسته بادامی تحویل خردادماه ۱۴۰۳	۴,۱۶۰,۰۰۰
GB31OR03	قرارداد آتی شمش طلای خام ۹۹۵ تحویل ۳۱ اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۳	۴۳,۶۶۰,۰۰۰
GB31TR03	قرارداد آتی شمش طلای خام ۹۹۵ تحویل ۳۱ تیرماه ۱۴۰۳	۴۶,۳۲۵,۰۰۰
GB27SH03	قرارداد آتی شمش طلای خام ۹۹۵ تحویل ۲۷ شهریورماه ۱۴۰۳	۵۰,۴۲۰,۰۰۰
ETCFA03	قرارداد آتی صندوق طلای لوتوس تحویل فروردین‌ماه ۱۴۰۳	۲۴۳,۵۰۰
ETCKH03	قرارداد آتی صندوق طلای لوتوس تحویل خردادماه ۱۴۰۳	۲۶۲,۹۰۰
ETCMO03	قرارداد آتی صندوق طلای لوتوس تحویل مردادماه ۱۴۰۳	۲۸۶,۰۰۰
ETCME03	قرارداد آتی صندوق طلای لوتوس تحویل مهرماه ۱۴۰۳	۳۰۹,۶۰۰

بازار فولاد

جدول قیمتی مقاطع طویل فولادی- شنبه -۲۶ اسفند

نوع کالا	کارخانه/ انبار	قیمت (ریال)
میلگرد ۸ آجدار-A2 هر کیلو	انبار تهران	۲۷۵,۰۰۰
میلگرد ۱۰ آجدار-A2 هرکیلو	انبار تهران	۲۷۵,۰۰۰
میلگرد ۱۲ آجدار-A2 هر کیلو	انبار تهران	۲۷۵,۰۰۰
میلگرد ۱۴ تا ۳۲ آجدار-A3 هرکیلو	انبار تهران	۲۷۵,۰۰۰
تیرآهن ۱۲- هر شاخه	انبار تهران	۴۹,۰۰۰,۰۰۰
تیرآهن ۱۴- هر شاخه	انبار تهران	۵۱,۶۰۰,۰۰۰
تیرآهن ۱۶- هر شاخه	انبار تهران	۵۸,۵۰۰,۰۰۰
تیرآهن ۱۸- هر شاخه	انبار تهران	۶۸,۶۰۰,۰۰۰
تیرآهن ۲۰- هر شاخه	انبار تهران	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰
تیرآهن ۲۲- هر شاخه	انبار تهران	۱۱۶,۰۰۰,۰۰۰
تیرآهن ۲۴- هر شاخه	انبار تهران	۱۱۶,۵۰۰,۰۰۰
تیرآهن ۲۷- هر شاخه	انبار تهران	۱۳۶,۰۰۰,۰۰۰
تیرآهن ۳۰- هر شاخه	انبار تهران	۱۶۳,۰۰۰,۰۰۰
میلگرد ۱۲ آجدار-A3 هرکیلو	انبار اصفهان	۲۹۰,۰۰۰
میلگرد ۱۴ آجدار-A3 هرکیلو	انبار اصفهان	۲۷۹,۰۰۰
میلگرد ۱۶ آجدار-A3 هرکیلو	انبار اصفهان	۲۷۹,۰۰۰
میلگرد ۱۸ آجدار-A3 هرکیلو	انبار اصفهان	۲۷۲,۰۰۰
میلگرد ۲۰ آجدار-A3 هر کیلو	انبار اصفهان	۲۷۲,۰۰۰
میلگرد ۲۲ آجدار-A3 هر کیلو	انبار اصفهان	۲۷۲,۰۰۰
میلگرد ۲۵ آجدار-A3 هرکیلو	انبار اصفهان	۲۷۵,۰۰۰
میلگرد ۲۸ آجدار-A3 هرکیلو	انبار اصفهان	۲۷۵,۰۰۰
میلگرد ۳۲ آجدار-A3 هرکیلو	انبار اصفهان	۲۸۰,۰۰۰
تیرآهن ۱۲- هرکیلو	انبار اصفهان	۳۳۰,۰۰۰
تیرآهن ۱۴- هرکیلو	انبار اصفهان	۳۲۰,۰۰۰
تیرآهن ۱۶- هرکیلو	انبار اصفهان	۳۰۵,۰۰۰
تیرآهن ۱۸- هرکیلو	انبار اصفهان	۲۹۰,۰۰۰
تیرآهن ۲۰- هرکیلو	انبار اصفهان	۳۵۰,۰۰۰
تیرآهن ۲۲- هرکیلو	انبار اصفهان	۳۵۰,۰۰۰
تیرآهن ۲۴- هرکیلو	انبار اصفهان	۳۰۵,۰۰۰
تیرآهن ۲۷- هرکیلو	انبار اصفهان	۳۰۰,۰۰۰
تیرآهن ۳۰- هرکیلو	انبار اصفهان	۳۰۰,۰۰۰

قیمت‌های اعلامی مربوط به محصولات شرکت ذوب‌آهن اصفهان است.

اوج گیری بازار جهانی، لوب کات داخلی را گران کرد

پاس گل نفت به روانکارها

بهای نفت کوره سولفور بالا به سقف قیمتی سه‌ماه گذشته از ابتدای ژانویه سال جاری رسیده و نرخ ۷۰ دلار به ازای هر بشکه را به ثبت رسانده است. از این رو در شرایط فعلی بازار داخلی به عنوان عاملی مهم و موثر بر نوسان قیمت داخلی فرآورده‌های نفتی همچون لوب کات سبک مطرح می‌شود.

دنیای اقتصاد- بازار لوب کات در تمام ماه‌های سال در آرامش نسبی به سر می‌برد که از مهم‌ترین دلایل این آرامش می‌توان به دور ماندن این محصول از انتظارات تورمی اشاره کرد. از طرفی افزایش قیمت‌های جهانی یکی دیگر از مولفه‌های موثر بر قیمت‌گذاری لوب کات سبک در رینگ فیزیکی بورس کالا به حساب می‌آید و در حال حاضر افزایش قیمت نفت کوره سولفور بالا به سقف قیمتی سه‌ماه اخیر موجب رشد قیمت پایه لوب کات در تالار فیزیکی بورس کالا شده است.

بررسی تالار پتروشیمی و فرآورده‌های نفتی بورس کالای ایران در چهارمین هفته اسفندماه (۱۹ تا ۲۴ اسفند) نشان می‌دهد که بازار فیزیکی در این بازه زمانی میزبان ۶۱هزار تن لوب کات سبک بوده است که با تقاضای ۵۴هزار تنی مواجه شد و همه حجم تقاضا مورد معامله قرار گرفت. بررسی این بازار نشان می‌دهد که میانگین قیمت پایه برای لوب کات‌های عرضه‌شده ۱۸هزار و ۷۱۷تومان به ازای هر کیلوگرم تعیین شد و در نهایت معاملات در این بازه زمانی با قیمت میانگین موزون ۱۸هزار و ۵۸۷تومان به ازای هر کیلوگرم انجام شد. همچنین بررسی هفته سوم تالار پتروشیمی و فرآورده‌های نفتی نشان می‌دهد که در هفته سوم (۱۲ تا ۱۶ اسفندماه) ماه جاری در بازار فیزیکی ۴۳هزار و ۷۰۰تن لوب کات سبک عرضه شد که با استقبال ۲۱هزار و ۷۰۰تنی مواجه شد و همه حجم مورد تقاضا با قیمت پایه ۱۸هزار و ۴۹۸تومان به ازای هر کیلوگرم به فروش رسید.

در بازار فیزیکی فرآورده‌های نفتی و پتروشیمی در سومین هفته اسفندماه معاملات با قیمت میانگین موزون ۱۸هزار و ۷۰۸تومان انجام شد. بررسی‌ها نشان می‌دهد که میزان عرضه و معاملات طی دوهفته متوالی درصد و درصد افزایش یافته است. ازجمله دلایل رشد میزان عرضه لوب کات سبک در هفته سوم اسفندماه احتمال عدم‌عرضه در هفته آخر این ماه است و از این رو واحدهای تولیدکننده روغن‌موتور ماده اولیه مصرفی خود را در هفته گذشته تهیه کردند.

نفت کوره سولفور بالا به ۷۰دلار به ازای هر بشکه رسید

بررسی بازار فیزیکی محصولات پتروشیمی و فرآورده‌های نفتی نشان می‌دهد که قیمت پایه لوب کات سبک براساس نوسان نرخ ارز رسمی کشور وبهای این محصول در بازار جهانی تعیین می‌شود، اما بررسی بازار فیزیکی این محصول طی ماه‌های مختلف سال جاری گویای آرامش نسبی این تالار است، چراکه این بازار از انتظارات تورمی به دور است. قیمت پایه فروش لوب کات سبک در اسفندماه سال جاری نسبت به مدت مشابه سال گذشته حدود ۶۱درصد رشد را به ثبت رسانده است. این در حالی است که سال گذشته نرخ ارز نیمایی ۲۸هزار و ۵۰۰تومان بود و نرخ ارز حواله‌ای در بازار مبادله به ۳۹هزار و ۵۰۰تومان رسیده است. از این رو نرخ ارز در تعیین قیمت پایه این محصول رشد ۳۸درصدی داشته و این روند افزایشی تاثیر مستقیم بر قیمت لوب کات سبک گذاشته است. از طرفی قیمت عرضه لوب کات براساس بهای HSFO180 (نفت کوره سولفور بالا) خلیج‌فارس و نرخ ارز نیمایی (نرخ حواله ارز در بازار مبادله) تعیین می‌شود. بنابراین پیش‌بینی هرگونه تغییر یکباره در نرخ ارز نیمایی یا بهای نفت کوره سولفور بالا می‌تواند به معاملات این محصول جهت بدهد. قیمت پایه لوب کات (ماده اولیه تولید روغن پایه) در بورس کالای ایران براساس میانگین جهانی نرخ فروش دو هفته قبل HSFO (نفت کوره سولفور بالا) در ضریبی مشخص (رقمی نزدیک به ۱,۱۵×۰,۹) با احتساب میانگین نرخ ارز نیمایی تعیین می‌شود. نرخ حواله ارز در بازار مبادله به شکل آهسته، اما پیوسته افزایشی است و این روند سیگنال مثبتی برای قیمت‌های پایه به همراه دارد. البته روند نوسان محدود نرخ ارز باعث می‌شود تا اثرگذاری این سیگنال بر بازار محدود باشد. در چنین شرایطی نوسان بهای نفت کوره سولفور بالا در بازار جهانی به‌مراتب تاثیر بیشتری بر قیمت‌های داخلی می‌گذارد. بنابراین بررسی بازارهای جهانی نشان می‌دهد که بهای نفت کوره سولفور بالا به سقف قیمتی سه‌ماه گذشته از ابتدای ژانویه سال جاری و به ۷۰دلار به ازای هر بشکه رسیده است. از این رو افزایش قیمت لوب کات سبک در بازار داخل را می‌توان به افزایش قیمت جهانی نسبت داد.

سقوط سنگ آهن به زیر ۱۰۰ دلار

چین رالی سقوط نرخ آهن را تقویت کرد

راضیه احقاقی
دنیای اقتصاد

بلندپروازی چینی‌ها در خصوص رشد اقتصادی کاهش یافت و این موضوع از افت بهای سنگ‌آهن وارداتی به چین حمایت کرد؛ به‌نحوی که ظرف نیمه ماه مارس سنگ‌آهن کانال قیمتی ۱۰۰ دلاری را از دست داد. در این شرایط هزینه‌های تولید مانعی جدی در مقابل کاهش بیشتر بهای سنگ‌آهن وارداتی به چین است. در میانه ماه مارس، سنگ‌آهن وارداتی به چین به کف نرخ هفت‌ماه اخیر خود یعنی پس از ماه آوریل ۲۰۲۳ سقوط کرد. به این ترتیب پلتس بهای هر تن سنگ‌آهن عیار ۶۲,۵درصد وارداتی به بنادر شمالی چین را برای روز جمعه پانزدهم مارس برابر ۹۹ دلار و ۹۰ سنت ارزیابی کرد که این رقم کمترین نرخ فروش این محصول پس از نیمه ماه مارس امسال بود.

کاهش واردات از مارس

داده‌های گمرکی چین از کاهش تمایل چینی‌ها به واردات سنگ‌آهن حکایت دارد. این موضوع باعث شده است تا موجودی سنگ‌آهن در بنادر چین افزایش یابد و سیگنالی منفی برای بازار این محصول به همراه داشته باشد. چین واردکننده بیش از ۷۰درصد سنگ‌آهنی است که امروز در دنیا از طریق تجارت خارجی معامله می‌شود. تحلیلگران کالایی Kpler، مطابق داده‌های جمع‌آوری‌شده انتظار دارند که چین برای ماه مارس ۹۹ میلیون و ۶۲۰هزار تن سنگ‌آهن به این کشور وارد کند. این در حالی است که مطابق داده‌های LSEG میزان واردات سنگ‌آهن چین در ماه مارس به ۹۱ میلیون و ۴۰۰هزار تن خواهد رسید که این رقم ضعیف‌ترین آمار واردات سنگ‌آهن به چین پس از آوریل سال گذشته است. همچنین داده‌های رسمی گمرک نشان می‌دهد واردات سنگ‌آهن چین ظرف دوماه ابتدایی امسال به ۲۰۹ میلیون و ۴۵۰ هزار تن رسیده است که این رقم ۸,۱درصد نسبت به میزان واردات در مدت مشابه سال قبل، رشد ۸,۱درصدی داشت. میانگین روزانه واردات سنگ‌آهن چین ظرف دوماه ابتدایی ۲۰۲۴ برابر ۳میلیون و ۴۹۰ هزار تن بود.

سنگ‌آهنی‌ها از تقاضای فصلی جا ماندند

تام پرایس از لیبروم کاپیتال در یادداشتی نوشت: معمولا تقاضا برای سنگ‌آهن از ماه دسامبر تا مه افزایشی است؛ این موضوع حامی رشد بهای این محصول در بازار جهانی است. اما امسال رویه این بازار تغییر کرده و منفی شدن چشم‌انداز تقاضا برای سنگ‌آهن زمینه‌ساز افت بهای این محصول در بازار جهانی شده است. چین در سال ۲۰۲۳ حدود یک میلیارد و ۲۰۰هزار تن سنگ‌آهن به چین وارد کرد که این رقم ۷درصد نسبت به میزان واردات در سال قبل رشد داشت. رشد واردات ناشی از رشد تقاضا برای فولاد در بخش ماشین‌آلات و کشتی‌سازی بود. در شرایطی که تقاضا برای مقاطع طویل فولادی در چین ظرف سال ۲۰۲۳ با محدودیت مواجه شد، رشد تولید ورق‌های فولادی زمینه‌ساز افزایش بهای این محصولات در بازار جهانی شد. نوسان بهای سنگ‌آهن به طور معمول به شکل فصلی تغییر می‌کند. معمولا بهای سنگ‌آهن در سه‌ماه دوم و چهارم هر سال بالاتر از میانگین نرخ آن در سه‌ماه اول و سوم سال است. اما در حالی اولین فصل از سال ۲۰۲۴ رو به اتمام است که سنگ‌آهن با افت نرخ مواجه شده و با توجه به نبود چشم‌انداز روشن نسبت به تقاضا، امیدی به بازگشت مثبت قیمت‌ها وجود ندارد.

هزینه تولید مانع افت نرخ بیشتر

اگرچه تضعیف تقاضا برای سنگ‌آهن، زمینه‌ساز افت بهای این محصول و سقوط از کانال ۱۰۰ دلاری در بازار جهانی شده است، هزینه‌های تولید مانعی در مقابل استمرار این جریان کاهش قیمت است. در بررسی جامعی که از تولیدکنندگان سنگ‌آهن دنیا انجام شد، این داده اخذ شد که ۹۵درصد تولیدکنندگان سنگ‌آهن این محصول را با هزینه ۸۰ تا ۱۰۰ دلاری به ازای هر تن تولید می‌کنند که این رقم حدود ۵۰درصد بیش از هزینه تولید آنها در سه‌سال قبل است. تولیدکنندگان سنگ‌آهن هندی حداقل به ۱۰۰ دلار در هر تن برای ادامه فعالیت نیاز دارند، در حالی که تولیدکنندگان سنگ‌آهن داخلی چین که با کارخانه‌های فولاد ادغام نشده‌اند به قیمت ۹۰ تا ۱۰۰ دلار در هر تن نیاز دارند تا استمرار فعالیت معدنی آنها سودآور شود.

تضعیف ساخت‌وساز به زیان بازارها تمام شد

اقتصاد چین به‌خصوص در بخش ساخت‌وساز ظرف سه‌سال اخیر با افول جدی مواجه شده و این موضوع فشار قابل‌توجهی بر تقاضای مقاطع طویل فولادی وارد کرده است. این در حالی است که ظرف سال گذشته بر نرخ سنگ‌آهن وارداتی به چین افزوده شد. این موضوع هزینه تولید را افزایش داد و واحدهای نوردی چین برای سرشکن هزینه، بر نرخ محصولات خود افزودند. با این حال سیاستگذاران چینی برای ممانعت از افزایش غیرمنطقی قیمت‌ها تلاش دارند و این هدف را با فشار برای مهار رشد نرخ سنگ‌آهن دنبال می‌کنند. در حال حاضر دولت چین برای تامین بیشتر سنگ‌آهن از منابع داخلی در حال تلاش است تا به این ترتیب بتواند کنترل بهتری بر بازار سنگ‌آهن داشته باشد. در حالی که چین ظرف سال ۲۰۲۳ بالغ بر ۲۶۰ میلیون تن سنگ‌آهن از منابع داخلی خود تولید کرد، امسال تولید ۳۷۰ میلیون تن سنگ‌آهن از منابع داخلی را هدف‌گذاری کرده است. این هدف بسیار بلندپروازانه است و در شرایطی محقق می‌شود که چینی‌ها بتوانند از ذخایر سنگ‌آهن با عیار پایین نیز به تولید محصول بپردازند. در شرایط کنونی پکن در حال بررسی کاهش مالیات بر تولید سنگ‌آهن است. این کاهش مالیات شامل افت ۵۰ تا ۱۵۰ یوآنی برابر ۷ تا ۲۱ دلاری به ازای تولید هر تن سنگ‌آهن می‌شود. این تصمیم می‌تواند از هزینه تولید سنگ‌آهن بکاهد و بر کنترل قیمت‌ها موثر باشد، اما تصویب آن باعث کاهش درآمد دولت‌های محلی شده و بنابراین تصویب آن با مخالفت‌های متعددی روبه‌رو خواهد شد.

> **تولیدکنندگان سنگ‌آهن هندی حداقل به ۱۰۰دلار در هر تن برای ادامه فعالیت نیاز دارند، در حالی که تولیدکنندگان سنگ‌آهن داخلی چین که با کارخانه‌های فولاد ادغام نشده‌اند به قیمت ۹۰ تا ۱۰۰دلار در هر تن نیاز دارند تا استمرار فعالیت معدنی آنها سودآور شود**

چینی‌ها دیگر بلندپرواز نیستند

چینی‌ها در نشست دوقلو هدف رشد اقتصادی ۵درصدی را برای سال ۲۰۲۴ اعلام کردند که این رقم نسبت به رشد اقتصادی چین در سال ۲۰۲۳ تغییری نداشت. این در حالی بود که چین در سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۱ متوسط رشد اقتصادی ۱۰,۵درصدی داشت و از سال ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۹ نیز این کشور با متوسط رشد ۷,۳درصدی مواجه شد. بروز بحران در بخش مسکن چین و کاهش حمایت دولت این کشور از بازار املاک باعث شده تا از شتاب رشد اقتصادی چین در سال جاری میلادی کاسته شود. در این شرایط تعیین هدف رشد اقتصادی ۵درصدی برای سال جاری، از سوی فعالان بازارهای کالایی دنیا ناامیدکننده ارزیابی شد و سیگنال کاهشی برای بازار فلزات با محوریت آهن و فولاد به همراه داشت.

بازار جهانی

نرخ فروش محصولات زنجیره فولاد در بازار جهانی -جمعه ۱۵ مارس

محصول	قیمت - دلار به ازای تن
سنگ‌آهن ۶۲درصد استرالیا تحویل چین	۹۹,۹
زغال‌سنگ بازار داخلی چین	۲۷۷,۸۹
زغال حرارتی استرالیا فوب	۲۷۰,۹
زغال حرارتی ایالات‌متحده آمریکا تحویل چین	۲۸۷
قراضه ایالات متحده آمریکا تحویل ترکیه	۳۷۸
بیلت بازار داخلی چین	۴۶۱/۳۷
بیلت CIS فوب دریای سرخ	۴۹۵
اسلب CIS فوب دریای سرخ	۵۲۵
بیلت ایران فوب خلیج فارس	۴۹۵

نرخ‌های اعلامی، قیمت منتشرشده از سوی موسسه پلتس است.

صندوق کالایی

آمار معاملات صندوق کالایی بورس کالا -۲۶ اسفند- ۱۴:۵۵

نماد معاملاتی	نوع صندوق	قیمت - ریال
عیار	صندوق طلای عیار مفید	۸۸,۱۷۵
طلا	صندوق س.پشتوانه طلای لوتوس	۲۳۸,۵۴۳
تابش	صندوق س.پشتوانه طلای تابان تمدن	۱۳,۶۸۱
نهال	صندوق س. طلای سرخ نوویرا	۳۳,۵۲۰
مثقال	صندوق س.پشتوانه طلای زرین آگاه	۲۷,۱۰۲
سحرخیز	صندوق س. گروه زعفران سحرخیز	۳۷,۱۸۶
زر	صندوق س.پشتوانه سکه طلای زر	۱۵۱,۱۶۴
کهربا	صندوق س.پشتوانه سکه طلای کهربا	۳۱,۳۵۱
ناب	صندوق س.پشتوانه طلای نهایت نگر	۱۱,۵۵۹
زرفام	صندوق س.پشتوانه طلای زرفام آشنا	۲۴,۳۵۴
آلتون	صندوق س.پشتوانه طلای آسمان آلتون	۱۱,۷۴۱
نفیس	صندوق س.پشتوانه طلای صبا	۱۹,۵۳۶
جواهر	صندوق س. طلای کیمیا زاگرس	۱۳,۱۱۴
گنج	صندوق س. طلای کیمیا زرین کاردان	۲۹,۳۸۰
گوهر	صندوق س. طلا کیان	۱۶۲,۱۶۹

بازار گواهی

آمار معاملات گواهی بورس کالا -۲۶ اسفند ۱۴:۵۰

نماد معاملاتی	نوع کالا	قیمت-ریال
سکه۰۳۱۲پ۰۱	تمام سکه طرح جدید۰۳۱۲ رفاه	۳,۶۲۹,۴۸۸
سکه۰۴۱۲پ۰۳	تمام سکه طرح جدید۰۴۱۲ سامان	۳,۶۲۲,۳۰۳
سکه۰۴۱۱پ۰۵	تمام سکه طرح جدید۰۴۱۱ آینده	۳,۶۱۸,۸۳۹
سکه۰۳۱۰پ۰۴	تمام سکه طرح جدید ۰۳۱۰ صادرات	۳,۶۲۱,۷۳۶
سکه۰۲۱۱پ۰۲	تمام سکه طرح جدید۰۲۱۱ملت	۳,۶۲۰,۰۹۹
زعف۰۳۱۰پ۰۵	زعفران۰۳۱۰نگین زرین(پ)	۹۱۰,۸۲۴
زعف۰۳۱۰پ۱۱	زعفران۰۳۱۰نگین سحرخیز(پ)	۹۲۵,۳۰۱
زعف۰۳۱۰پ۰۹	زعفران۰۳۱۰نگین نوین(پ)	۹۰۶,۵۹۷
زعف۰۳۱۰پ۱۸	زعفران۰۳۱۰نگین بهرامن(پ)	۹۱۷,۵۷۳
زعف۰۳۱۰پ۲۰	زعفران۰۳۱۰نگین وحدت جام(پ)	۸۹۷,۱۶۴
زعف۰۳۱۰پ۲۴	زعفران۰۳۱۰نگین گلیران(پ)	۹۱۸,۱۴۰
زعف۰۲۱۰پ۲۱	زعفران۰۳۱۰نگین آراسته(پ)	۹۱۸,۲۲۸
زعف۰۳۱۰پ۱۶	زعفران۰۳۱۰نگین بیرجند(پ)	۹۰۹,۰۰۰
زعف۰۳۱۰پ۱۹	زعفران۰۳۱۰تروید قاینات(پ)	۸۷۵,۶۹۴

هر ۱۰۰ گواهی معادل یک سکه تمام است.

پنج دلیلی که شرکت‌ها را در تله شکست می‌اندازد

می‌گویند «موفقیت مدعیان زیادی دارد، اما شکست را کسی گردن نمی‌گیرد.» اما این گفته درباره شرکت‌ها درست نیست، زیرا علاوه بر بی‌تجربگی بنیان‌گذار شرکت، دلایل فراوانی برای شکست شرکت‌ها وجود دارد. با درک علل شکست شرکت‌ها می‌توان به رهبرانشان کمک کرد که بدانند چه کاری را چرا، چه وقت و به چه ترتیب انجام دهند و چگونه درست‌ترین گزینه‌ها را برای شرکتشان انتخاب کنند.

مترجم: کامران اکبری

معمولا داده‌های موثق مربوط به علل شکست شرکت‌ها را نمی‌توان به آسانی به دست آورد. مرکز استرالیایی رشد کسب‌وکار (ACBG)، در سال‌های ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۸ از صدها مدیرعامل درباره اینکه آیا در کسب‌وکار خود شکست عمده‌ای را تجربه کرده‌اند یا نه پرس‌وجو کرده است. حدود ۲۴ درصد از آنها پاسخ مثبت دادند و ۲۵۳ دلیل برای شکست‌هایشان ذکر کردند. پس از تجزیه و تحلیل، مشخص شد که ۷۰ درصد از شکست شرکت‌ها به پنج دلیل زیر بوده‌اند.

۱- تحقیقات بازار، بازاریابی و فروش ضعیف

تعداد حیرت‌آوری از مدیران عامل اظهار کردند که به اندازه کافی تحقیقات بازار انجام نداده‌اند و درکی از اندازه بازارهایی که می‌کوشیدند به آنها وارد شوند نداشتند. آنها محصولات و خدمات خود را توسط بازار صحه‌گذاری نمی‌کردند و پیش از هزینه کردن برای بازاریابی اقدام به بررسی تناسب محصول-بازار نمی‌کردند. در نتیجه خود را در میانه بازاری کوچک می‌یافتند، از پویایی و تغییرات بازار حیرت‌زده می‌شدند و نمی‌دانستند چگونه روی مزیت‌های خود تمرکز کنند. آنها در مقایسه با رقبا جایگاه غلطی برای محصولات و خدمات خود تعیین می‌کردند و بسیار دیر می‌فهمیدند که دیگر تقاضای زیادی برای محصولات و خدمات‌شان وجود ندارد. مهارت‌های فروش نیز در این شرکت‌ها کافی نبوده است. آنها نمی‌دانستند چگونه پایگاهی از مشتریان بالقوه ایجاد کنند و نتوانستند مشتریانی بیابند که کالا یا خدمات شرکت برای آنها حاوی ارزش باشد و حاضر باشند برای آن پول بپردازند. همچنین چرخه فروش طولانی بوده، تلاش‌های فروش بی‌هدف و نیروهای فروش فاقد تعهد کافی بودند. استفاده از شاخص‌های اندازه‌گیری عملکرد و اعمال بازخورد نیز در این شرکت‌ها مرسوم نبوده است.

۲- مدیریت مالی ناکافی

دلایل مالی شکست شرکت‌ها عمدتا ناشی از دو موضوع بود. اول آنکه اغلب مدیران عامل اقرار می‌کردند که فاقد دانش مالی لازم برای راه‌اندازی و پیشبرد یک شرکت بوده و اینکه کنترل‌های مالی کافی اعمال نمی‌کردند و حتی به اختلاس‌هایی که رخ داده بود اشاره کردند. برخی گفتند که با اجرای پروژه‌هایی که از نظر مالی بیش از حد خوش‌بینانه بود موافقت کرده بودند و مدل‌های هزینه‌ای نادرست و سربار بالایی داشته‌اند. گروهی از افزایش قیمت کالا و خدمات در زمان افزایش هزینه‌ها غافل شده بودند و برخی نیز تاثیر رشد سریع شرکت را روی جریان نقدی آن پیش‌بینی نکرده بودند. موضوع دوم، فقدان سرمایه لازم برای رشد بود. کاهش سرمایه مداوم، ناتوانی در جذب سرمایه از خارج از شرکت، وابستگی بیش از حد به یک مشتری، ناتوانی در ایجاد سود لازم برای سرمایه‌گذاری و بالاخره مدیریت ضعیف یک پروژه که می‌توانست درها را به سوی شرکای استراتژیک باز کند، مشکلاتی بوده‌اند که توان شرکت‌ها را برای سرمایه‌گذاری روی رشد محدود کردند.

۳- غافلگیری توسط عوامل بیرونی

عوامل بیرونی، وقایع یا تصمیماتی هستند که مدیرعامل کنترلی روی آنها ندارد، اما می‌توانند اثر جدی بر شرکت بگذارند. فجایع طبیعی، ریزش بازارها، تغییر در قوانین مالیاتی، نکول غیرمنتظره در پرداخت‌ها، تغییر سیاست خرید مشتریان و نوسان نرخ ارز از این جمله‌اند. مدیران عامل شرکت‌های در حال رشد باید از ریسک‌های مربوطه آگاه باشند، زیرا پدیده‌های بیرونی، به‌ویژه هنگامی که مدیرعامل در تلاش برای توسعه شرکت است می‌توانند به کابوس تبدیل شوند. بنابراین، علاوه بر برنامه توسعه، مدیرعامل به استراتژی‌های کاهنده ریسک نیز نیاز خواهد داشت.

۴- مهارت‌های ضعیف مدیریتی

بسیاری از مدیران عامل به ضعف رهبری سازمانی، فقدان تمرکز و نداشتن چشم‌انداز و مهارت‌های ضعیف ارتباطی خود اذعان داشتند. آنها شرکت‌ها را بدون درک شرایط جاری و بدون آمادگی برای گام‌های بعدی اداره کردند و از دانش حرفه‌ای برای رهبری سازمان و مدیریت یک شرکت در حال رشد بی‌بهره بوده‌اند. برخی معتقد بودند که از مدیران خود مسوولیت کافی نخواسته‌اند و برخی حتی به نداشتن دانش اداره روزانه یک شرکت اعتراف کردند.

۵- فقدان برنامه‌ریزی و اجرا

وظیفه شماره یک مدیرعامل، تعیین جهت‌گیری سازمان است اما تعداد کمی از آنها یک بیانیه ماموریت خوب یا یک چشم‌انداز سه‌ساله نوشته بودند. حتی تعداد کمتری برای نوشتن برنامه‌ها، فکر درباره آینده، آمادگی برای فرصت‌های رشد یا محاسبه ریسک‌های توسعه، وقت صرف کرده بودند. آنها حتی اگر برنامه‌ای را شروع می‌کردند، پیگیری و اجرا نمی‌شد و آن را به عوامل اجرایی مانند نظارت ضعیف، مشکلات مربوط به شرکا، مشکلات محصول، استراتژی‌های غلط، کارکنان نامناسب و... نسبت می‌دادند. بنابراین گرچه می‌گویند بخت با شجاعان یار است، اما پیداست که برای احتراز از شکست در کسب و کار، به چیزی بیشتر از شجاعت و شانس احتیاج داریم.

منبع: Entrepreneur Asia Pacific

کدام نوع دگرگونی دیجیتال مناسب کسب‌وکار شماست؟

تعریف دگرگونی دیجیتال کار ساده و آسانی نیست، چراکه دگرگونی دیجیتال در هر صنعتی با سایر صنایع متفاوت است. با این همه به‌طور کلی می‌توان دگرگونی دیجیتال را به‌صورت وارد کردن فناوری‌های دیجیتال به تمام حوزه‌های کاری تعریف کرد که نتیجه آن شکل‌گیری یک تغییر بنیادین در چگونگی فعالیت کسب‌و‌کارها و نحوه تعامل آنها با مشتریانشان خواهد بود. در حالت ایده‌آل، دگرگونی دیجیتال در یک شرکت به‌وسیله مدیرعامل رهبری می‌شود و مدیر ارشد اطلاعات و مدیر ارشد منابع انسانی و سایر رهبران عالی‌رتبه سازمان نیز در آن مشارکت دارند.

مترجم: سیدحسین علوی لنگرودی
alavitarjomeh@gmail.com

دگرگونی دیجیتال نیازمند همکاری‌ها و تشریک مساعی تمام بخش‌های سازمان به طور گسترده و جدی است تا در نتیجه شرایطی فراهم شود که بتوان مدل‌های توسعه‌ای را با اهداف و فلسفه‌های کاری پیوند زد و کارها را به جلو برد. به طور معمول، هر شرکت یا سازمانی به دنبال آن است که تغییرات در سلایق و خواسته‌های مشتریان را به‌سرعت شناسایی و پیگیری کند و محصولات و خدماتی منطبق با آن را تولید و ارائه کند و مدل‌های کاری جدیدی را دنبال کرده و منابع درآمدی جدیدی را برای خود ایجاد کند. تمام اینها در قالب دگرگونی دیجیتال قابل پیگیری و تحقق است.

انواع مختلف دگرگونی دیجیتال کدام‌اند؟

دگرگونی دیجیتال اتفاقی انفرادی نیست، بلکه با تمام دگرگونی‌های سازمانی در ارتباط است. به همین جهت هم هست که می‌توان چهار نوع دگرگونی دیجیتال را برشمرد که در ادامه به آنها اشاره خواهد شد.

۱- دگرگونی فرآیندها. امروزه سازمان‌ها تمام تلاششان را می‌کنند تا با استفاده از تحلیل داده‌ها و یادگیری ماشینی در کنار سایر فناوری‌ها بر محیط کارشان تمرکز و تسلط بیشتری پیدا کنند و از طریق بازطراحی فرآیندهای کاری‌شان بتوانند از هزینه‌های خود کاسته، کیفیت را افزایش داده و مدت‌زمان چرخه‌های کاری خود را کاهش دهند. نمونه‌های بارز این بازطراحی را می‌توان در شرکت‌هایی مانند پیتزا دومینو مشاهده کرد که مشتریانش می‌توانند با هر ابزاری که در اختیار دارند سفارش پیتزا بدهند. پیتزا دومینو از این طریق فرآیند سفارش غذا را متحول ساخته و بر رقیب اصلی‌اش یعنی پیتزا هات برتری یافته است.

۲- دگرگونی مدل‌های کاری. دگرگونی فرآیندها بر بخش‌های مشخص کسب‌وکار تمرکز دارد و دگرگونی مدل‌های کاری نیز با هدف بازطراحی بلوک‌های اصلی ارزش‌آفرین در هر صنعتی صورت می‌پذیرد. شرکت‌ها امروزه در حال استفاده از دگرگونی دیجیتال برای تغییر دادن مدل‌های کاری خود هستند. نمونه‌هایی از این نوع بازطراحی را می‌توان در دگرگون شدن مدل‌های کاری شرکت‌هایی مانند نتفلیکس (بازطراحی سیستم توزیع ویدئوها) و بازطراحی سیستم تحویل موسیقی iTunes در شرکت اپل سراغ گرفت.

۳- دگرگونی دامنه‌ها. نمونه شناخته‌شده دگرگونی دامنه‌ها که بسیار موفق هم بوده را می‌توان در شرکت آمازون مشاهده کرد که با راه‌اندازی سرویس وب آمازون باعث شد این شرکت وارد دامنه جدیدی از فعالیت‌ها شود و پس از مدتی به بزرگ‌ترین ارائه‌دهنده سرویس‌های محاسبات ابری و زیرساخت‌های ابری تبدیل شود؛ آن‌هم در حوزه‌ای که تا پیش از این در سیطره غول‌هایی مانند آی‌بی‌ام و مایکروسافت بود.

۴- دگرگونی فرهنگی/سازمانی. بازتعریف ذهنیت سازمان، فرآیندها، استعدادها و توانمندی‌های مرتبط با جهان دیجیتال، جزو ملزومات اصلی تحقق دگرگونی دیجیتال بلندمدت در هر صنعتی به شمار می‌آید. به‌طور کلی، موفق‌ترین شرکت‌ها آنهایی هستند که به لزوم پیاده‌سازی دگرگونی دیجیتال در قالب افزایش انعطاف‌پذیری در فرآیندها، تصمیم‌گیری‌های غیرمتمرکز، یادگیری سازمانی و اتکای بیشتر بر روی اکوسیستم‌های کاری متنوع آگاهی یافته‌اند و اقدامات خوبی را در این زمینه‌ها انجام داده‌اند. یکی از بهترین مثال‌ها از چنین شرکت‌هایی، موسسه اعتباری اکسپرین است که توانسته دگرگونی جامع و فراگیری را در درون ساختار سازمانی خود ایجاد کند و به این وسیله بر کیفیت تعاملات و فرآیندهای توسعه‌ای خود بیفزاید. علاوه بر این، کارکنانش را به سمتی هدایت کند که به‌جای تجهیزات، بر داده‌هایی که در اختیار شرکت قرار دارد تمرکز کنند.

رویکردهای سه‌گانه دگرگونی دیجیتال

۱- انتظار برای کسب موفقیت دیجیتال. این روش به سازمان‌ها کمک خواهد کرد بر نتایج تجربی تمرکز کنند. با این حال، دشواری اصلی این روش به بالا بودن ریسک و احتمال منفعل ماندن سازمان تا زمان نهایی شدن دگرگونی دیجیتال مربوط می‌شود که می‌تواند زیان‌های جبران‌ناپذیری را به دنبال داشته باشد و این فرصت را به رقبای سازمان بدهد تا از آن پیشی بگیرند. بنابراین به این دلیل که اغلب سازمان‌ها دارای ترکیبی از راه‌حل‌های دیجیتال و غیردیجیتال هستند، این روش می‌تواند انتخاب اول چنین سازمان‌هایی در حوزه دگرگونی دیجیتال باشد.

۲- توسعه یک استراتژی دیجیتال جامع. این رویکرد بر مبنای تمرکز حداکثری بر دگرگونی دیجیتال به‌عنوان یک استراتژی جامع استوار است. به همین دلیل هم نیازمند تدوین یک برنامه بلندمدت است. این استراتژی جامع بر مواردی همچون تغییر فرهنگ سازمانی و اجرای سریع نوآوری تمرکز می‌کند. به همین جهت هم یک روش پرهزینه و تا حدی پرخطر محسوب می‌شود. در نتیجه گزینه مطلوب شرکت‌های ریسک‌پذیر و صبور به‌حساب می‌آید.

۳- افزایش تدریجی مهارت‌های دیجیتال. این روش بر افزایش مهارت‌های دیجیتال به‌صورت تدریجی پس از شناسایی اهداف و مسیرهای اولیه دگرگونی دیجیتال تمرکز دارد، چراکه سازمان‌ها معمولا به‌واسطه پیشرفت‌های سازمانی و درس‌هایی که در مسیر دیجیتالی شدن فرامی‌گیرند، اقدام به تغییر دادن اهداف دیجیتال خود می‌کنند و به‌واسطه تغییر و تحولات مختلفی که در صنعتشان اتفاق افتاده به مهارت‌های دیجیتال جدیدی نیاز پیدا می‌کنند.

چرا شرکت‌ها به دگرگونی دیجیتال نیاز پیدا می‌کنند؟

شرکت‌ها به دلایل مختلفی به دگرگونی دیجیتال نیاز پیدا می‌کنند. با این حال، مهم‌ترین دلیلی که شرکت‌ها را به سمت دگرگونی دیجیتال می‌کشاند نیاز مبرم آنها به بقای اقتصادی است. همه‌گیری کووید-۱۹ به‌خوبی نشان داد که نیاز به تطبیق دادن سریع خود با تغییرات تکنولوژیک تا چه حد بالا و حیاتی است. به همین دلیل هم هست که بسیاری از شرکت‌ها به‌طور کامل متقاعد شده‌اند که سرمایه‌گذاری در زمینه دگرگونی دیجیتال و تحت پوشش قرار دادن تمام بخش‌ها و محصولات و فرآیندهای سازمان در زمان برنامه‌ریزی برای دگرگونی دیجیتال تا چه حد ضرورت و حساسیت دارد.

کدام نوع دگرگونی دیجیتال برای شرکت شما مناسب است؟

دگرگونی دیجیتال به میزان زیادی بستگی به صنعتی دارد که شرکت‌ها در آن فعالیت می‌کنند، چالش‌هایی که شرکت‌ها با آنها دست‌به‌گریبان هستند و نیازها و تقاضاهایی که باید پوشش دهند. اما در این میان، مهم‌ترین چیز این است که هرچه تغییرات فناوری بیشتر و سریع‌تر باشد شرکت‌های بیشتری نیاز به دگرگون‌سازی دیجیتال خود پیدا خواهند کرد و این حق مشتریان شرکت‌هاست که از جدیدترین دستاوردها و نوآوری‌های مرتبط با دگرگونی دیجیتال بهره‌مند شوند. و این وظیفه شرکت‌هاست که به بهترین شکل ممکن و در کوتاه‌ترین زمان ممکن به این نیاز و درخواست بحق مشتریانشان پاسخ دهند. آنچه در این میان از اهمیت و حساسیت بسیار زیادی برخوردار است این است که شرکت‌ها باید به‌درستی دریابند کدام نوع دگرگونی دیجیتال و کدام روش و رویکرد با کسب و کارشان و شرایط خاصی که در آن قرار دارند تناسب دارد.

منبع: MIT

اعلامیه پذیره‌نویسی شرکت بیمه زندگی مفید (سهامی عام در شرف تأسیس)

کارگزاری مفید

۱) نام شرکت: بیمه زندگی مفید (سهامی عام در شرف تأسیس)

۲) اهداف تشکیل شرکت:
- ارزش‌آفرینی برای مشتریان از طریق طراحی محصولات نوین بیمه‌های زندگی مبتنی بر نیازهای مشتریان
- توسعه شبکه فروش حرفه‌ای و تخصصی فروش بیمه‌های زندگی مبتنی بر سوپر مارکت مالی
- راه اندازی فروش الکترونیکی بیمه نامه و بازاریابی دیجیتال و استقرار نظام مدیریت ریسک یک پارچه
- ورود حرفه‌ای به بازارهای سودآور سرمایه گذاری با ملاحظات مربوط به تطبیق دارایی‌ها و بدهی‌ها.

۳) موضوع و حدود فعالیت شرکت
- انجام عملیات بیمه ای براساس پروانه فعالیت صادره از سوی بیمه مرکزی ج.ا.ایران و ضوابطی که بیمه مرکزی ج.ا.ایران اعلام می‌کند.
- تحصیل پوشش بیمه‌های اتکایی از داخل و یا خارج از کشور در رابطه با بیمه نامه‌های صادره در چارچوب ضوابط بیمه مرکزی ج.ا.ایران.
- سرمایه گذاری از محل سرمایه، ذخایر و اندوخته‌های فنی و قانونی در چارچوب ضوابط مصوب شورایعالی بیمه.
- انتشار اوراق بهادار با تأیید مراجع ذیصلاح.

تبصره: میزان پذیرش و نگهداری ریسک ضوابطی است که بیمه مرکزی جمهوری اسلامی تعیین و ابلاغ می‌نماید.

۴) مدت شرکت:
شرکت از تاریخ ثبت برای مدت نامحدود تشکیل می‌شود.

۵) تابعیت و مرکز اصلی شرکت:
تابعیت شرکت ایرانی و غیر قابل تغییر است. مرکز اصلی شرکت شهر تهران است. انتقال مرکز اصلی شرکت به هر شهر دیگر در داخل کشور منوط به موافقت بیمه مرکزی ج.ا.ایران و سازمان بورس و اوراق بهادار و تصویب مجمع عمومی فوق العاده می‌باشد، لکن تعیین و تغییر نشانی در همان شهر، بنا به تصویب هیات مدیره و با اطلاع بیمه مرکزی ج.ا.ایران و سازمان بورس و اوراق بهادار صورت خواهد گرفت.
هیات مدیره شرکت می‌توانند در هر موقع در داخل با اطلاع و در خارج از کشور، پس از اخذ موافقت بیمه مرکزی ج.ا.ایران شعبه یا نمایندگی دایر یا منحل نماید.

۶) هویت کامل و اقامتگاه مؤسسان، اشخاص حقیقی و حقوقی:

اشخاص حقیقی و حقوقی	نام پدر	کد/شناسه ملی	شماره شناسنامه/ثبت	محل صدور/ثبت	نشانی اقامتگاه	تعداد سهام تعهد شده
هادی مهری	پنجعلی	۴۲۸۴۶۷۳۵۷۲	۵۵	زنجان	استان تهران، شهر تهران، کاووسیه، خیابان دیدارشمالی،، خیابان پدیدار، پلاک ۴۵، طبقه ۱۰، کد پستی ۱۵۱۸۹۴۳۳۳۳	۲۸۸,۰۰۰,۰۰۰
مرضیه آذرخش	حمید	۰۰۱۸۳۱۰۵۲۴	۰۰۱۸۳۱۰۵۲۴	تهران	استان تهران، شهر تهران، کاووسیه، خیابان دیدارشمالی،، خیابان پدیدار، پلاک ۴۵، طبقه ۷، کد پستی ۱۵۱۸۹۴۳۳۱۸	۴۸۰,۰۰۰,۰۰۰
حسن آذرخش	حسین	۴۲۸۴۱۷۲۶۰۳	۵۰۷	زنجان	استان تهران، شهر تهران، کاووسیه، خیابان دیدارشمالی،، خیابان پدیدار، پلاک ۴۵، طبقه ۹، کد پستی ۱۵۱۸۹۴۳۳۳۱	۲۷۶,۰۰۰,۰۰۰
مهدی آذرخش	حسین	۰۰۳۶۳۸۱۰۳۹	۱۴۳۴۰	تهران	استان تهران، شهر تهران، کاووسیه، خیابان دیدارشمالی، خیابان پدیدار، پلاک ۴۵، طبقه ۸، کد پستی ۱۵۱۸۹۴۳۳۱۹	۲۷۶,۰۰۰,۰۰۰
شرکت توسعه آینده آرام	_	۱۴۰۰۶۹۲۵۷۴۶	۵۱۲۷۴۸	تهران	استان تهران، شهر تهران، هفت تیر، میدان هفت تیر، کوچه زیبا، پلاک ۸، طبقه اول، کد پستی ۱۵۸۹۹۱۴۵۱۳	۴۸۰,۰۰۰,۰۰۰

۷) مبلغ سرمایه شرکت: ۲,۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال به حروف دو هزار و چهارصد میلیارد ریال
۸) میزان آوردهٔ نقد و غیرنقد سرمایهٔ شرکت به تفکیک: ۱,۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال به حروف هزار و هشتصد میلیارد ریال به صورت نقد و معادل صفر ریال آورده غیر نقد.
۹) نوع سهام: عادی با نام
۱۰) ارزش اسمی هر سهم: ۱۰۰۰ ریال
۱۱) میزان تعهد و پرداخت مؤسسان:
۷۵ درصد از سهام شرکت توسط مؤسسان تعهد گردیده است. ۱۰۰ درصد از مبلغ تعهد شده به حساب ۲۰۷۱۴۰۲۴۰۰۲۴۰۰۱ بانک پاسارگاد شعبه میدان هفتم تیر کد ۲۰۷ به‌نام شرکت بیمه زندگی مفید (سهامی عام در شرف تأسیس) نقداً واریز گردیده است. با توجه به درصد تعهد شده توسط مؤسسان، ۲۵ درصد از سهام شرکت جهت پذیره‌نویسی و خرید به عموم عرضه می‌گردد.

اشخاص حقیقی و حقوقی	مبلغ پرداخت شده (ریال)	مبلغ تعهد شده (پرداخت نشده)
هادی مهری	۲۸۸,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۰
مرضیه آذرخش	۴۸۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۰
حسن آذرخش	۲۷۶,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۰
مهدی آذرخش	۲۷۶,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۰
شرکت توسعه آینده آرام	۴۸۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۰
مجموع	**۱,۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰**	**۰**

۱۲) مزایایی که مؤسسان برای خود در نظر گرفته‌اند: مؤسسان هیچ مزایایی نسبت به سایر سهامداران ندارند.
۱۳) حداقل و حداکثر سهام قابل پذیره‌نویسی برای اشخاص حقیقی و حقوقی: در انجام پذیره‌نویسی سهام شرکت بیمه زندگی مفید (سهامی عام در شرف تأسیس)، هر یک از پذیره‌نویسان مجاز به پذیره‌نویسی حداقل و حداکثر سهام به شرح زیر می‌باشند:
در مورد اشخاص حقوقی: حداقل ۱ سهم و حداکثر ۵۰,۰۰۰ سهم
در مورد اشخاص حقیقی: حداقل ۱ سهم و حداکثر ۵۰,۰۰۰ سهم
با رعایت حدود مقرر در ماده ۵ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران/ با رعایت حدود مقرر در ماده ۳۳ قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری.
پذیره نویسی سهام بیشتر از حداکثر تعیین شده در این بند، منوط به اخذ مجوز از نمایندگان هیات موسس شرکت میباشد. موافقت هیئت موسس با تاسیس سهام بیشتر از حداکثر تعیین شده در این بند به منزله تخصیص قطعی سهام نبوده و منوط به وجود سهام متناسب در زمان عرضه و با رعایت تشریفات مربوط به معاملات در فرابورس ایران میباشد. لازم به ذکر است رعایت حدود مقرر در ماده ۳۳ قانون تاسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری الزامی است. متقاضیانی که علاقمند به پذیره نویسی سهام بیشتر از حداکثر تعیین شده در این بند می‌باشند، برای اخذ مجوز نمایندگان هیات موسس حداکثر تا پایان وقت اداری دو روز قبل از شروع پذیره نویسی باید به آدرس ذیل مراجعه و تقاضای کتبی خود را به انضمام مدارک مندرج در بند ۲۱ اعلامیه پذیره نویسی ارائه نمایند. تهران، خیابان نلسون ماندلا. بالاتر از چهار راه جهان کودک. نبش دیدار شمالی. ساختمان کارگزاری مفید.

۱۴) هزینه‌های تأسیس شرکت: هزینه‌های تأسیس شرکت تا زمان شروع فعالیت، حداکثر ۱۱,۷۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال، معادل ۰٫۴۸ درصد از سرمایه شرکت پیش‌بینی شده است.
بر اساس میزان براورد سهام در نظر گرفته شده برای عرضه عمومی و نیز با در نظر گرفتن هزینه‌های مرتبط با عرضه این سهام، براورد می‌شود خالص وجوه ناشی از عرضه عمومی سهام مبلغ ۵۸۸,۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال باشد. جزییات مربوط به وجوه ناشی از عرضه، هزینه‌های تاسیس و سایر هزینه‌های مربوطه به شرح جدول زیر است:

شرح	مقدار قابل پرداخت (ریال)
هزینه‌های تدوین طرح کسب و کار، هزینه پیگیری مجوزهای قانونی شامل حقوق و دستمزد عوامل و کارکنان و اجاره بهای محل دبیرخانه تاسیس و مصارف جاری	۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰
هزینه‌های ثبتی	۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰
هزینه مشاورین تاسیس، عرضه، حقوقی و ...	۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰
هزینه تبلیغات و اطلاع رسانی عمومی	۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰
هزینه عامل پذیره نویسی	۱,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰
سایر (کارمزد فرابورس، سپرده گذاری مرکزی و ...)	۴,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰
مجموع براورد مخارج قبل از تاسیس	**۱۱,۷۰۰,۰۰۰,۰۰۰**

۱۵) مشخصات حساب بانکی مربوط به پذیره‌نویسی:
پذیره‌نویسی سهام شرکت بیمه زندگی مفید سهامی عام تماماً از طریق شبکه کارگزاری فرابورس ایران انجام خواهد شد. متقاضیان پذیره‌نویسی می‌توانند با مراجعه به شرکتهای کارگزاری عضو فرابورس ایران و ارائهٔ تقاضای سفارش خرید سهام شرکت و واریز وجه به حساب کارگزاری مربوطه اقدام نمایند. شایان ذکر است مبالغ دریافتی توسط کارگزاران مربوطه باید به حساب زیر واریز گردد:
حساب شمارهٔ ۲۰۷۱۴۰۲۴۰۰۲۴۰۰۱ به نام شرکت بیمه زندگی مفید (سهامی عام در شرف تأسیس)، نزد بانک پاسارگاد شعبهٔ میدان هفتم تیر کد ۲۰۷

۱۶) مدت پذیره‌نویسی:
پذیره‌نویسی از اول وقت اداری روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۱/۱۵ آغاز و تا پایان وقت اداری روز شنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۱/۲۵ به مدت ۱۰ روز ادامه خواهد داشت.
تذکر: چنانچه سقف سرمایه تعیین شده قبل از انقضای مهلت پذیره‌نویسی تکمیل و وجوه مربوطه تأمین گردد، عملیات پذیره‌نویسی متوقف خواهد شد.

۱۷) موافقت اصولی ایجاد شرکت: موافقت اصولی تاسیس شرکت بیمه، به موجب نامه شماره ۱۴۰۲/۶۰۲/۷۴۳۹۸ مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۱۷ از بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران مشروط به عدم واگذاری مجوز (واگذاری سهام متعلق به موسسین) تا ۱۰ سال آینده، اخذ گردیده است. همچنین به موجب نامه شماره ۱۲۲/۱۴۶۶۳۱ مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۱۷ سازمان بورس و اوراق بهادار و طی شماره مکانیزه ۱۴۰۲۳۰۴۰۰۹۰۱۱۶۹۶۸۴ مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۱۹ اداره ثبت شرکتهای شهر تهران مجوزهای انتشار اعلامیه پذیره نویسی اخذ گردیده است.
۱۸) اظهارنامه مؤسسان و طرح اساسنامهٔ شرکت برای مراجعه علاقمندان، به مرجع ثبت شرکت‌ها تسلیم شده‌است. مستندات یادشده به همراه بیانیه ثبت شرکت، در سایت رسمی ناشران اوراق بهادار، به آدرس www.codal.ir در دسترس می‌باشد.
۱۹) روزنامه کثیرالانتشار شرکت:
روزنامه‌های کثیرالانتشار جهت درج اطلاعیه‌های بعدی شرکت تا تاریخ تشکیل مجمع عمومی مؤسس، روزنامه‌های اطلاعات و دنیای اقتصاد خواهد بود.

۲۰) مشخصات کارگزار عامل:

نام شرکت کارگزاری	شخصیت حقوقی	موضوع فعالیت	مرکزی اصلی عامل	تلفن تماس
شرکت کارگزاری مفید	سهامی خاص	کارگزار بورس و اوراق بهادار	تهران، محله چهارراه سرهنگ سخایی، خیابان حافظ، بن بست ایرانیان، پلاک ۲، ندارد ایرانیان، طبقه سوم	۰۲۱-۸۷۰۰

۲۱) چگونگی پذیره‌نویسی:
علاقمندان به پذیره‌نویسی می‌بایست در مهلت تعیین شده برای پذیره‌نویسی با مراجعه به یکی از شعب کارگزاری‌های فعال در فرابورس ایران، مبلغ ۱۰۰۰ ریال معادل ۱۰۰ درصد از قیمت اسمی هر سهم را به ازای تعداد سهامی که مایل به پذیره‌نویسی آن هستند با رعایت نسبت‌های حداقلی و حداکثری مندرج در بند ۱۳ این اعلامیه به حساب کارگزار مربوطه واریز نمایند.
تبصره۱: متقاضیانی که فاقد کد سهامداری (در سامانه معاملات بورس و فرابورس) می‌باشند، می‌بایست حداقل سه روز قبل از شروع پذیره‌نویسی با مراجعه به شرکت کارگزاری مورد نظر خود با ارائه مدارک (تصویر صفحه اول شناسنامه و کارت ملی برای اشخاص حقیقی و تصویر آگهی تأسیس و آخرین روزنامه رسمی حاوی اسامی مدیران برای اشخاص حقوقی) نسبت به اخذ کد سهامداری اقدام نمایند.
تبصره۲: اسامی، آدرس و شماره تلفن شرکت‌های کارگزاری عضو فرابورس ایران و شعبات آن‌ها در سایت رسمی سازمان بورس و اوراق بهادار به آدرس www.seo.ir و همچنین در سایت رسمی شرکت فرابورس ایران به آدرس www.irfarabourse.com موجود می‌باشد.

۲۲) چگونه تخصیص سهام به پذیره‌نویسان:
با توجه به این که پذیره‌نویسی سهام شرکت از طریق سامانه معاملات فرابورس ایران انجام می‌شود، لذا خرید سهام برای متقاضیان پذیره‌نویسی بر اساس اولویت تاریخ و ساعت ارائه سفارشات خرید از طریق شرکت‌های کارگزاری فرابورس ایران در سامانه معاملاتی و با لحاظ حداقل و حداکثر تعیین شده در بند ۱۳ این اعلامیه انجام خواهد شد. چنانچه تعداد سهام سفارش داده شده از تعداد سهام عرضه شده بیشتر باشد، سهام پذیره‌نویسی شده صرفاً تا حد سهام عرضه شده بر اساس اولویت تاریخ و ساعت پذیره‌نویسی، حسب مندرجات سامانه معاملات فرابورس ایران، تخصیص خواهد یافت. وجوه متعلق به پذیره‌نویسانی که سهام به ایشان تخصیص داده نشود، ظرف سه روزکاری توسط شرکت کارگزاری مربوطه به آنان مسترد خواهد شد.

۲۳) مشخصات متعهد پذیره‌نویسی و میزان تعهدات آن به منظور حصول اطمینان از تکمیل پذیره‌نویسی تمامی سهام در نظر گرفته شده جهت عرضه عمومی، شرکت بیمه زندگی مفید (سهامی عام در شرف تأسیس)، از خدمات متعهد پذیره‌نویسی زیر استفاده می‌نماید:

نام متعهد	نوع شخصیت حقوقی	موضوع فعالیت	میزان تعهدات
شرکت گروه خدمات بازار سرمایه	سهامی خاص	سرمایه گذاری در سهام، سهم الشرکه، واحدهای سرمایه گذاری یا سایر اوراق بهادار دارای حق رای نهادهای مالی موضوع قانون بازار اوراق بهادار، با هدف کسب انتفاع به طوری که به تنهایی یا به همراه اشخاص تحت کنترل شرکت یا صندوق سرمایه پذیر را در اختیار گرفته یا در ان نفوذ قابل ملاحظه یابد و شرکت یا صندوق سرمایه پذیر در زمینه‌های اشاره شده در مفاد اساسنامه فعالیت کند	۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال (به حروف ششصد میلیارد ریال)

۲۴) نحوه عمل در صورت عدم تکمیل پذیره‌نویسی سهام شرکت:
با توجه به زمان درنظر گرفته شده برای پذیره‌نویسی سهام شرکت، چنانچه تمامی سهام عرضه شده پذیره‌نویسی نشود، در صورت موافقت سازمان بورس و اوراق بهادار، زمان پذیره‌نویسی تمدید خواهدشد. در صورت عدم تکمیل پذیره‌نویسی پس از مهلت تمدید شده، شرکت گروه خدمات بازار سرمایه مفید (سهامی خاص) متعهد به خرید سهام باقی‌مانده ظرف مدت پنج روز پایانی پذیره‌نویسی بوده و تمامی سهام شرکت پذیره‌نویسی خواهد شد.

نکات مهم:
- مسئولیت صحت و قابلیت اتکای اطلاعات اعلامیه پذیره‌نویسی بر عهده ناشر است.
- ناشر، شرکت گروه خدمات بازار سرمایه، حسابرس، ارزش‌یابان و مشاوران حقوقی ناشر، مسئول جبران خسارت وارده به سرمایه‌گذارانی هستند که در اثر قصور، تقصیر، تخلف و یا به‌دلیل ارائه اطلاعات ناقص و خلاف واقع در عرضه اولیه که ناشی از فعل یا ترک فعل آن‌ها باشد، متضرر گردیده‌اند.
- ثبت اوراق بهادار نزد سازمان بورس و اوراق بهادار، به‌منظور حصول اطمینان از رعایت مقررات قانونی و مصوبات سازمان بورس و اوراق بهادار و شفافیت اطلاعاتی بوده و به‌منزله تأیید مزایا، تضمین سودآوری و یا توصیه و سفارشی در مورد شرکت‌ها یا طرح‌های مرتبط با اوراق بهادار توسط سازمان نمی‌باشد.
- پذیره‌نویسان می‌توانند در صورت مشاهده هر گونه تخلف از موارد یادشده در این اعلامیه مراتب را کتباً به سازمان بورس و اوراق بهادار به آدرس زیر ارسال نمایند.

تهران - خیابان مطهری. نبش خیابان قائم مقام فراهانی. سازمان بورس و اوراق بهادار - اداره نظارت بر انتشار و ثبت اوراق بهادار سرمایه‌ای.
- مطابق با ماده ۳۲ قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری، تعداد سهام داران ی‌ک موسسه بیمه ایرانی نباید کمتر از ده شخص حقیقی یا حقوقی باشد.
- مطابق با ماده ۳۳ قانون تاسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری ، هر شخص حقیقی یا حقوقی نمیتواند بیش از ۲۰ درصد سهام ی‌ک موسسه بیمه ایرانی را دارا باشد. نصاب ۲۰ درصد شامل اقارب نسبی و سببی درجه ی‌ک از طبقه اول صاحب سهم نیز خواهد بود.
- با توجه به مادهٔ ۶ آیین‌نامه شماره ۱۰۰ ضوابط تاسیس و فعالیت مؤسسات بیمه غیردولتی مصوب شورای عالی بیمه:
  1) هر شخص حقیقی یا حقوقی نمی‌تواند بیش از ۲۰ درصد سهام یک موسسه بیمه را داشته باشد. نصاب مذکور در مورد اشخاص حقیقی شامل اقارب نسبی و سببی درجه یک از طبقه اول آن شخص نیز می‌باشد.
  2) هر شخص حقیقی و اقارب وی مندرج در این ماده به علاوه اشخاص حقوقی که آن شخص حقیقی و یا اقارب مذکور در آنها بیش از ۲۰ درصد سهم داشته باشند، با رعایت نصاب مندرج در این ماده در مجموع نمی‌توانند بیش از ۴۰ درصد سهم یک موسسه بیمه را داشته باشد.
  3) هر شخص حقوقی به علاوه سایر اشخاص حقوقی که آن شخص به طور مستقیم در آن‌ها بیش از ۲۰ درصد سهم داشته باشد با رعایت نصاب مندرج در این ماده نمی توانند بیش از ۴۰ درصد سهم یک موسسه بیمه را داشته باشد.
- در رعایت ماده ۴ آیین نامه شماره ۱۰۰ ضوابط تأسیس مؤسسات بیمه غیردولتی، وزارتخانه ها، مؤسسه‌های دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و شرکت‌های موضوع ماده ۲ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت نمی توانند جزء مؤسسین شرکت بیمه باشند.
- طبق ماده ۴ آیین نامه شماره ۱۰۰ ضوابط تأسیس مؤسسات بیمه غیر دولتی، وزارتخانه‌ها، موسسات، نهادها و شرکت‌های موضوع این ماده در مجموع نمی‌توانند بیش از ده درصد در موسسه بیمه سهم داشته باشند همچنین شرکت‌های موضوع تبصره ماده ۴ قانون محاسبات عمومی کشور مشمول حکم این ماده نمی‌باشند ولی در هر حال مجموع سهام آنها نباید بیش از ۲۰ درصد سهام موسسه بیمه باشد. صندوق‌های بازنشستگی کارکنان شرکت‌ها و موسسات دولتی به استثنای صندوق بازنشستگی کشوری و صندوق‌های بازنشستگی نیروهای مسلح مشمول محدودیت این ماده نمی‌باشند.
- اشخاص حقوقی دولتی و وابسته به آنها نمی‌توانند در پذیره‌نویسی سهام شرکت بیمه زندگی مفید (سهامی عام در شرف تأسیس) شرکت نمایند. در صورت شرکت نهادهای مذکور در پذیره نویسی، وجوه واریزشده در مدت متعارف عودت خواهد شد.

پرونده امروز

ضامن اقتصادی سلامت عمومی

پرهام پهلوان: فقر به طور آشکار دسترسی بسیاری از ساکنان زمین به سلامت را تحت الشعاع قرار داده است. از این منظر ثبات اقتصادی (Economicstability) یکی از اصول اساسی و تعیین کننده در سلامت افراد جامعه است. در محیطی نظیر اقتصاد ایران، ثبات اقتصادی گوهر کم پیدایی است که بر سطح سلامت و رفاه افراد مختلف جامعه اثر گذاشته است. اما این موضوع فقط محدود به ایران نیست. در ایالات متحده، از هر ۱۰ نفر، یک نفر در فقر زندگی می کند و بسیاری از مردم توان پرداخت هزینه هایی مانند تامین غذای سالم، مراقبت های بهداشتی و مسکن را ندارند. با توجه به اهمیت موضوع، دولت برنامه «افراد سالم ۲۰۳۰» (Healthypeople2030) را با تمرکز بر ثبات اقتصادی برای کمک به افراد طراحی کرده است. «افراد سالم ۲۰۳۰» اهداف ملی مبتنی بر داده را برای رسیدن به بهبود سلامت و رفاه در طول دهه هدایت می کند و مبارزه با فقر و دستیابی به ثبات اقتصادی، کنترل تورم، تمرکز بر اشتغال زایی، بیمه های سلامت و کاهش هزینه های درمانی، مبارزه با نابرابری و... به شدت مورد توجه است و یکی از اصلی ترین راه های دستیابی به جامعه سالم، حذف فقر و ایجاد ثبات اقتصادی است. «باشگاه اقتصاددانان» سعی کرده است در این پرونده به بررسی اهمیت تعیین کننده های نظام اجتماعی سلامت بپردازد.

تعیین‌کننده‌های اجتماعی نظام سلامت

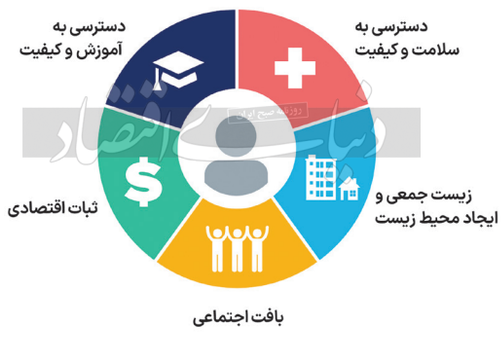

سیاست‌های عمومی و سلامت جامعه

دکتر شروین آثاری
دانشیار دانشکده بهداشت دانشگاه چارلز درو در لس‌آنجلس آمریکا

تعیین کننده‌های اجتماعی سلامت، عوامل یا شرایط اجتماعی و اقتصادی هستند که بر وضعیت سلامت افراد جامعه تاثیر می گذارند. این عوامل می توانند ابعاد و جوانب اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و محیطی را شامل شوند؛ اما رفتار و خدمات بهداشتی را در بر نمی گیرند. فهم بهتر تعیین کننده‌های سلامت به طور مشترک به ما محققان و به‌خصوص به سیاستگذاران بهداشتی و سیاستگذاران حیطه‌های دیگر کمک می کند تا درباره عوامل و فرآیندهایی که به حفظ سلامت مردم یا کاهش سلامت آنها منجر می‌شوند، دانش بیشتری کسب کنیم.

تعیین کننده‌های اجتماعی سلامت بر وضعیت سلامت فرد یا جامعه تاثیر می گذارند؛ اما رفتارهایی همچون سیگار کشیدن، ورزش کردن یا کیفیت خدمات درمانی را شامل نمی‌شوند. سیگار کشیدن و ورزش کردن تعیین کننده‌های رفتاری و شخصی هستند و آنچه به کیفیت خدمات درمانی منجر می‌شود نیز به بخش درمان اختصاص دارد، در حالی که تعیین کننده‌های اجتماعی و اقتصادی شرایط عمومی جامعه همچون دسترسی به حمل‌ونقل، گرانی یا رضایت از شرایط سیاسی را نیز در بر می گیرند. از جمله مثال‌ها در این زمینه سطح تحصیلات، وضعیت اشتغال و سطح درآمد هستند که بر وضعیت سلامت جامعه اثرگذارند.

سطح تحصیلات از تعیین کننده‌های اجتماعی اصلی و مهم سلامت است. افراد دارای تحصیلات بالاتر، شغل بهتر و درآمد بیشتری خواهند داشت و در محل بهتری زندگی خواهند کرد؛ در حالی که افراد با سواد کمتر احتمالا دشواری‌هایی در زمینه اقتصادی و مشاغل و محل زندگی خواهند داشت، آگاهی کمتری در زمینه بهداشت دارند و در نهایت از خدمات پزشکی کمتر یا کم کیفیت‌تری بهره‌مند می‌شوند.

وضعیت اشتغال نیز می‌تواند بر سلامت تاثیر زیادی داشته باشد. افرادی که در محیط‌های کاری سالم و با شغل مناسب حضور دارند، احتمالا با استرس کمتری مواجه شده و سلامت روانی و جسمی بهتری دارند. وضعیت اشتغال خود تحت تاثیر تحصیلات، سیاست‌های اقتصادی کشور و بسیاری فاکتورهای دیگر است.

درآمد فرد هم یکی از تعیین کننده‌های مهم در توانمندی برای حفظ سلامت است. افراد با درآمد کافی می‌توانند به تغذیه بهتر، تفریح مناسب و مشاوره‌های پزشکی دسترسی بیشتری داشته باشند.

این مثال‌ها نشان می‌دهد که تعیین کننده‌های اجتماعی سلامت، گونه خاصی از تعیین کننده‌های سلامت هستند و اگرچه از ابعاد گوناگونی تشکیل شده‌اند، تمامی تعیین کننده‌های سلامت، تعیین کننده اقتصادی سلامت نیستند. بر همین اساس، سیاست‌های عمومی بر چندین جنبه از زندگی افراد تاثیرگذارند. این اثرات بسیار فراتر از سیاست‌های سلامت و بهداشت و درمان است. از این منظر تعیین کننده‌های اجتماعی سلامت اهمیت زیادی دارند. در این زمینه، چند نکته مهم و حائز اهمیت وجود دارد که باید به یاد داشت و شامل تنوع تعیین کننده‌ها، تعاملات فردی و اجتماعی، اهمیت پیشگیری و ارتقای سلامت و تاثیرات در ابعاد کلان در مقابل ابعاد جزئی در این فقره است.

سلامت تحت تاثیر عوامل مختلفی قرار می گیرد؛ از جمله ویژگی‌های اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و محیطی. برای بهبود سلامت، لازم است به تنوع این تعیین کننده‌ها توجه شود و تاثیرگذاری هر یک از آنها در نظر گرفته شود.

اهمیت پیشگیری و ارتقای سلامت نیز بی‌پایان است. اقداماتی همچون فعالیت‌های ورزشی، تغذیه سالم، مدیریت استرس و شناخت فاکتورهای خطرزای بیماری‌ها می‌توانند بهبود سلامت را تسهیل کنند.

فقر و بیکاری تاثیرات زیادی بر سلامت فرد دارند. تدابیری برای کاهش نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی و ارتقای افراد به سطوح اجتماعی بالاتر می‌تواند به بهبود وضعیت سلامت کمک کند.

روابط فردی و اجتماعی نیز در تعیین سلامت دخیل هستند. حمایت اجتماعی، ارتباطات خوب و حضور در جوامع فعال می‌تواند به سلامت روحی و جسمی افراد کمک کند. در میان همه این عوامل، توجه به سلامت اقتصادی جامعه به عنوان تعیین کننده سلامت نسل بعدی مهم است. سلامت جمعیت‌ها تاثیرات تعیین کننده‌های اقتصادی و اجتماعی را با تاخیر نشان می‌دهد. بنابراین شرایط یک نسل ممکن است سلامت روانی یا جسمی نسل بعدی را به خطر بیندازد. بنابراین تاخیر در تاثیر همواره باید مدنظر سیاستگذاران باشد. می‌دانیم که کودکان امروز مدیران فردا هستند. امروز مشخص شده که سطح استرس، افسردگی و اضطراب نسل بعد به شکل قابل ملاحظه‌ای تحت تاثیر شرایط اقتصادی مادران خود در زمان بارداری است. بنابراین برای ارتقای سلامت جسمی و روانی نسل آینده، از اکنون باید اقداماتی را انجام داد و این نگرش فعالانه و پیشگیرانه باید به عنوان یک اولویت مهم مد نظر قرار گیرد.

تاثیرات محیطی

شرایط محیطی، از جمله کیفیت هوا، دسترسی به فضاهای سبز و توسعه پایدار نیز بر سلامت افراد تاثیر دارد. تدابیر حفاظت از محیط‌زیست می‌تواند به سلامت عمومی جامعه کمک کند.

در نهایت، نگاهی چندبعدی به تعیین کننده‌های سلامت و اعمال تدابیری که همه جوانب سلامت را در نظر بگیرد، اساسی است. این نکات می‌توانند به ارتقای سلامت جامعه و جلوگیری از بروز بیماری‌ها کمک کنند.

تفاوت تاثیر تعیین کننده‌های مختلف

باید توجه کرد که تاثیر تعیین کننده‌های مختلف، مانند نسبت سواد به درآمد در یک جامعه متفاوت است. آنچه بر مسواک زدن ما تاثیر می گذارد، تحصیلات ما است، نه درآمد ما. اما آنچه تاثیر مهم‌تری بر محل زندگی ما دارد درآمد و ثروت ما است، نه تحصیلات ما.

تاثیر تعیین کننده‌های مختلف در گروه‌های مختلف سنی

تعیین کننده‌ها در همه گروه‌های سنی تاثیر دارند، اما حداکثر تاثیر آنها در سنین بالاتر مشخص می‌شود. تفاوت سلامت فرد متمول و فقیر در سال‌های آخر عمر بسیار بیشتر از سنین کودکی است. این تفاوت‌ها نشان‌دهنده تاثیر تدریجی روی جمعیت است که در طول زندگی ادامه دارد.

سیاست‌های عمومی و اقتصادی

به‌منظور بهبود سلامت، لازم است به جای تمرکز صرف بر سیاست‌های سلامت، بر سیاست‌های عمومی و اقتصادی نیز توجه کنیم. تصمیم‌گیری‌ها در زمینه اقتصاد، توسعه و حتی توزیع درآمد می‌تواند تاثیر زیادی بر سلامت جامعه داشته باشد.

نقش مجلس، بانک مرکزی، شهرداری، شوراها و دیگر وزارتخانه‌ها

نه‌تنها وزارت بهداشت، بلکه مجلس و سایر وزارتخانه‌ها نیز می‌توانند نقش مهمی در تدوین سیاست‌های سلامت داشته باشند. هماهنگی اقدامات این نهادها می‌تواند تاثیر بسزایی بر بهبود سلامت جامعه داشته باشد.

تفاوت تاثیر تعیین کننده‌ها بین گروه‌های مختلف

لازم است تفاوت‌های موجود در تاثیر تعیین کننده‌ها بین گروه‌های مختلف جامعه مورد توجه قرار گیرد. به‌عنوان مثال، ممکن است برخی از گروه‌ها نظیر برخی اقلیت‌ها و حاشیه‌نشین‌ها به دلیل محدودیت‌های اقتصادی و تحصیلاتی، نتوانند به همان اندازه از درآمد و تحصیلات خود بهره‌مند شوند. تحصیلات ممکن است شغل بهتری برای کسی ایجاد کند که ساکن مرکز است؛ زیرا مشاغل بیشتری در مرکز کشور و استان وجود دارد.

فقدان تبعیض اجتماعی

حاکمیت کلی جامعه و عدالت اجتماعی بر بهبود یا تحلیل سلامت جامعه تاثیر مستقیم داشته و خواهد داشت. اقدامات عمومی که به کاهش تبعیض اجتماعی و اقتصادی می‌پردازند، می‌توانند در دستیابی به تساوی و بهبود وضعیت سلامت بین گروه‌های جامعه کمک کنند. اگر این موارد نیز در نظر گرفته شوند، نگاه به تعیین کننده‌های سلامت و تدابیر مرتبط با سلامت، کامل‌تر و جامع‌تر خواهد بود.

مرکز تحقیقات تعیین کننده‌های اقتصادی اجتماعی سلامت

سال‌هاست دانشگاه‌های بسیاری همچون دانشگاه علوم بهزیستی و دانشگاه تهران، مراکز تحقیقاتی راه‌اندازی کرده‌اند تا تحقیقات متعددی در این حیطه انجام دهند. این مراکز تحقیقاتی به آموزش محققان کشور در این زمینه کمک بسیاری کرده‌اند. همکاری نزدیک این مراکز تحقیقاتی و سیاستگذاران عمومی کشور می‌تواند به ارتقای سلامت ایرانیان در سال‌ها، دهه‌ها و قرن‌های آتی منجر شود.

سخن پایانی اینکه تعیین کننده‌های سلامت به دسترسی دارو، عدم مصرف دخانیات و دسترسی به خدمات درمانی منحصر نیست، بلکه هوای سالم، دسترسی به سیستم حمل‌ونقل شهری، مشاغل موجود، هوای سالم، امکان تحصیل با کیفیت و بسیاری دیگر از شرایط اجتماعی و سلامت ما و نسل‌های آتی را تعیین می کند. سیاستگذاران سلامت ما تنها در وزارت بهداشت و درمان نیستند، بلکه سیاستگذاران مالی و اقتصادی، در تمامی وزارتخانه‌ها هم به نحوی سلامت ما را تعیین می کنند. امید است که این آگاهی کمک کند تا سیاستگذاران بخش‌های مختلف پیش از هر تصمیمی، تاثیر سیاست‌های ابلاغی خود بر سلامت جامعه را در نظر بگیرند.

نابرابری و سلامت عمومی در ایران

دکتر محمدرضا عارفیان
پژوهشگر اقتصاد سلامت

مطابق با تعریف سازمان بهداشت جهانی، سلامت را می‌توان به‌عنوان مفهومی از وضعیت رفاه کامل جسمی، روانی و اجتماعی انسان در نظر گرفت. بنابراین، مفهوم سلامت شامل ابعاد فیزیولوژیک، روانی و اجتماعی زندگی انسان است. در حالی که اهمیت وجود سیستم مراقبت‌های بهداشتی پیشرفته برای سلامت جامعه غیرقابل انکار است، اهمیت بالقوه سایر عوامل تعیین کننده سلامت را نباید نادیده گرفت. از منظر تئوری‌های تخصیص، عوامل غیرپزشکی تعیین کننده سلامت عمدتا با توجه به دو موضوع اهمیت دارند: اول، سهم خاص آنها در دستیابی به اهداف سلامت و دوم، اینکه تا چه حد ممکن است با تکیه بیشتر بر آن عوامل تعیین کننده، مصرف مراقبت‌های بهداشتی و در نتیجه مخارج سلامت کاهش یابد. مطالعات صورت گرفته در زمینه عوامل تعیین کننده سلامت نشان می‌دهد که عوامل غیرپزشکی از جمله عوامل اجتماعی، رفتاری و عوامل محیطی تعیین کننده سلامت، به مراتب نقش مهمی‌تری نسبت به عوامل پزشکی ایفا می کنند. اصطلاح تعیین کننده اجتماعی سلامت معمولا برای اشاره به هر عامل غیرپزشکی موثر بر سلامت استفاده می‌شود. سازمان بهداشت جهانی تعیین کننده‌های اجتماعی سلامت را به عنوان شرایطی تعریف می کند که افراد در آن به دنیا می‌آیند، بزرگ می‌شوند، کار و زندگی می کنند و پیر می‌شوند، بنابراین تعیین کننده‌های اجتماعی سلامت شامل مجموعه وسیعی از نیروها و سیستم‌های شکل‌دهنده به شرایط زندگی روزمره افراد است. در واقع این عوامل ساختارهای خاصی هستند که از طریق آنها، اعضای گروه‌های مختلف اجتماعی-اقتصادی، درجات متفاوتی از سلامت و بیماری را تجربه می کنند. در واقع رابطه‌ای قوی بین موقعیت اجتماعی افراد، شرایط زندگی و پیامدهای سلامتی آنها وجود دارد. قرار گرفتن در معرض شرایط اقتصادی و اجتماعی نامطلوب می‌تواند سلامتی را به‌شدت تحت تاثیر قرار دهد تا جایی که افرادی که در طبقات پایین اجتماعی قرار گرفته‌اند، نسبت به کسانی که در طبقات بالاتر هستند، معمولا بیشتر دچار بیماری‌های جدی و مرگ زودرس می‌شوند. تفاوت در امید به زندگی در میان کشورهای مختلف و حتی بین گروه‌های مختلف اجتماعی-اقتصادی درون یک کشور، می‌تواند ناشی از تفاوت در تعیین کننده‌های اجتماعی سلامت باشد. رویکردهای مختلفی در زمینه تعیین کننده‌های اجتماعی سلامت وجود دارد که همه آنها با سازماندهی و توزیع منابع اقتصادی و اجتماعی برای ارتقای سلامت ارتباط دارند. در مجموع این رویکردها، کلیدی‌ترین تعیین کننده‌های اجتماعی سلامت شامل شرایط دوران ابتدایی زندگی، تحصیلات، شرایط اشتغال و کار، امنیت غذایی، خدمات درمانی، مسکن مناسب، درآمد و توزیع آن، شبکه تامین اجتماعی، انزوای اجتماعی، بیکاری و امنیت شغلی، جهانی شدن، تجارت و آلودگی هوا هستند. اما رویکرد مناسب‌تر در مطالعه تعیین کننده‌های اجتماعی سلامت، تقسیم‌بندی آنها به تعیین کننده‌های پایین‌دستی و بالادستی است. تعیین کننده‌های پایین‌دستی عواملی هستند که به صورت زمانی به پیامدهای سلامتی نزدیک‌تر و از این رو نسبتا آشکارتر هستند، اما تحت‌تاثیر عوامل بالادستی قرار می گیرند.

دانش، نگرش، باورها و رفتارهای مرتبط با سلامت از جمله این عوامل هستند (به عنوان مثال سیگار کشیدن، اعتیاد و...). عوامل تعیین کننده بالادستی منعکس کننده منابع اقتصادی و اجتماعی و همین‌طور فرصت‌هایی است که بر دسترسی به زندگی و شرایط کار ارتقادهنده سلامت و انتخاب‌های سالم یک فرد تاثیر می گذارد و از این رو نقش اساسی‌تری بر سلامت دارد. شرایط دوران ابتدایی زندگی، شرایط محل زندگی، شرایط محیط کار، آموزش، درآمد و ثروت، نژاد و نژادپرستی و استرس، برخی از مهم‌ترین تعیین کننده‌های اجتماعی بالادستی سلامت هستند. شرایط دوران ابتدایی زندگی مانند شرایط نامناسب در دوران بارداری از قبیل سوءتغذیه، سیگار کشیدن، استفاده نادرست از دارو یا وزن کم هنگام تولد و محرومیت از تغذیه مناسب در دوران کودکی، اثرات ماندگاری بر سلامت در بزرگسالی دارد. شرایط محل زندگی براساس خصوصیات مختلف مانند کیفیت آب و هوا، قرارگیری در معرض مواد شیمیایی، گردوغبار، آلودگی آفات یا دسترسی به غذاهای سالم، مدارس و مراقبت‌های پزشکی با کیفیت، حمل‌ونقل و زیرساخت‌های ورزشی مناسب و فرصت‌های شغلی جهت کسب درآمد برای ساکنان منطقه، می‌تواند به طور چشمگیری بر سلامت تاثیر گذار باشد. شرایط محیط کار و جنبه‌های فیزیکی و روانی آن نیز از جمله عوامل مهم اثرگذار بر سلامت است. به‌عنوان مثال، کارگرانی که مشاغل آنها نیاز به فعالیت مداوم یا حجم کار فیزیکی بالا دارد، در معرض صدمات و اختلالات اسکلتی-عضلانی قرار دارند و در مقابل کارگران غیرفعال در مشاغل کم‌تحرک در معرض خطر افزایش چاقی و بیماری‌های مزمن مانند دیابت و بیماری‌های قلبی هستند. دیگر شرایط فیزیکی در محیط کار مانند تهویه نامناسب، سطح سر و صدای بالا و قرار گرفتن در معرض مواد شیمیایی خطرناک نیز می‌تواند به سلامتی آسیب برساند. جنبه‌های روانی و اجتماعی کار نیز عاملی موثر بر سلامتی است. همچنین درآمد مربوط به اشتغال نشان‌دهنده منابع اقتصادی اولیه در شکل گیری تصمیمات مرتبط با سلامت افراد است. مشاغل با درآمد بالا، با ارائه منافع و امنیت مالی بیشتر و ایجاد توانایی تامین شرایط زندگی سالم‌تر، نقش موثری در بهبود سلامت افراد دارد. مزایای مرتبط با کار از جمله بیمه درمانی، مرخصی با حقوق، انعطاف‌پذیری ساعات کاری، برنامه‌های مرتبط با سلامت در محل کار، مراقبت از کودکان و سالمندان و مزایای بازنشستگی نیز می‌تواند با سلامت بهتر مرتبط باشد. در مقابل، کارگران با دستمزد پایین به طور کلی درآمد کافی برای تامین نیازهای اولیه ندارند و با احتمال کمتری از مزایای مرتبط با سلامت بهره‌مند می‌شوند. آموزش مناسب و پیشرفت تحصیلی از طریق افزایش دانش سلامت، تقویت رفتارهای سالم و اتخاذ تصمیمات مناسب در زمینه سلامت، به طور قابل توجهی بهبود سلامت را در پی دارد. همچنین آموزش با مهیا کردن فرصت‌های شغلی بهتر، نقش مهمی در ارتقای سطح سلامت دارد. افراد دارای تحصیلات بالاتر به احتمال زیاد جذب مشاغل با شرایط جسمی، روانی و اجتماعی سالم‌تر می‌شوند.

از طرفی نرخ بیکاری به‌شدت با سلامتی بدتر و مرگ‌ومیر بیشتر مرتبط است. به طور کلی پیشرفت تحصیلی بیشتر با جایگاه اجتماعی نسبی بالاتر و موقعیت اجتماعی ذهنی بهتر (درک رتبه خود در یک اجتماع) همراه است که تا حد زیادی بر ارتقای وضعیت سلامت تاثیرگذار است. منابع اقتصادی از جمله درآمد و ثروت منعکس کننده دسترسی به انواع کالاها و خدمات از جمله مراقبت‌های سلامت است. افراد با درآمد و ثروت بالاتر با دسترسی به تغذیه و امکانات ورزشی مناسب و خدمات پیشگیرانه و ارتقادهنده سلامت، اغلب سبک زندگی سالم‌تری نسبت به سایر افراد جامعه دارند. البته ممکن است اثرات سلامتی عدم‌دسترسی به منابع اقتصادی مناسب، با دسترسی به منابع و فرصت‌های دیگر، جبران شود. به‌عنوان مثال، برخی از افراد نسبتا کم‌درآمد در کشورهایی مانند کوبا به دلیل سرمایه‌گذاری دولت در آموزش، شبکه‌های تامین اجتماعی و مراقبت‌های پزشکی مبتنی بر پیشگیری، از شاخص‌های سلامت مطلوبی برخوردارند. نژاد و نژادپرستی می‌تواند در برخی از جوامع عامل مهمی در تعیین وضعیت سلامت افراد باشد. نژادپرستی نه‌تنها به اقدامات و نگرش‌های تبعیض‌آمیز خودخواسته اشاره دارد، بلکه با ساختارهای عمیق اجتماعی که حتی بدون قصد تبعیض به طور سیستماتیک، فرصت‌های برخی افراد را محدود می کند و منابع را بر اساس نژاد یا گروه قومی توزیع می کند نیز مرتبط است که از طریق آن آسیب‌های اجتماعی را تولید کرده و تداوم می‌بخشد. استرس نیز می‌تواند عامل بسیار مهمی در وضعیت سلامت باشد. درگیری با چالش‌های روزمره زندگی به‌خصوص در شرایطی که منابع مالی و اجتماعی فرد محدود باشد، استرس‌زاست. استرس از طریق ترشحات هورمونی می‌تواند سبب شروع یا پیشرفت سریع‌تر بیماری‌های مزمن (بیماری‌های قلبی و عروقی، سرطان و...) و تسریع روند پیری شود.

مشکلات بهداشتی چشمگیری را که جوامع مختلف با آن روبه‌رو هستند نمی‌توان به‌تنهایی با پیشرفت و موفقیت در حوزه پزشکی و سیستم مراقبت‌های سلامت برطرف کرد. نابرابری در سلامت بحثی فراتر از رویکردهای پزشکی و رفتاری و تحت‌تاثیر نیروهای سیاسی، اقتصادی و اجتماعی است که درآمد و ثروت را بازتوزیع می کنند. سیستم مراقبت‌های بهداشتی خود یک تعیین کننده اجتماعی سلامت است که تحت‌تاثیر و تاثیرگذار بر سایر عوامل موثر بر سلامت است. این عوامل اثرات قدرتمندی بر سلامت جامعه، برابری و عدم‌برابری در دسترسی به خدمات سلامت دارند. کیفیت بسیاری از تعیین کننده‌های اجتماعی سلامت با رویکردهای سیاستگذاری عمومی و در نتیجه نحوه توزیع منابع عمومی مشخص می‌شود. مساله مهم در زمینه سیاستگذاری عمومی این است که مداخلات سیاستی در موضوع تعیین کننده‌های اجتماعی سلامت چگونه باشد تا عوامل ارتقادهنده سلامت را تقویت و عوامل آسیب‌رسان را تضعیف کند. در کشور ما بی‌توجهی به تعیین کننده‌های اجتماعی سلامت و همین‌طور خدمات سلامت مبتنی بر پیشگیری، افزایش روزافزون بیماری‌های مزمن و در نتیجه آن افزایش مخارج سلامت و پرداخت از جیب شهروندان را در پی داشته که تا حد زیادی شاخص‌های عدالت سلامت و برابری در دسترسی به خدمات سلامت را تحت‌تاثیر قرار داده است. توجه ویژه دولت‌ها به امنیت اقتصادی و اجتماعی، بهبود شرایط زندگی دوران کودکی و نوجوانی، سیاست‌های مناسب در بخش مسکن، فراهم کردن زندگی کاری و محیط زیست سالم‌تر در کنار ارتقای مراقبت‌های پزشکی و تقویت رفتارهای سلامت‌محور، می‌تواند نابرابری‌های سلامت را کاهش دهد. بنابراین راهبرد مناسب برای سلامت عمومی ایجاد شرایط اجتماعی است که سلامتی را برای آحاد جامعه تضمین می کند.

سلامت در تنگنای ثبات اقتصادی

محدثه علیزاده
پژوهشگر اقتصادی

منظور از مولفه‌های سلامت اجتماعی، مجموعه عوامل غیرپزشکی است که بر سلامت افراد جامعه اثر می گذارند. این عوامل شامل شرایطی است که افراد در آن به دنیا می‌آیند، زندگی می کنند، آموزش می‌بینند، کار می کنند و پیر می‌شوند. همچنین این عوامل شامل مجموعه وسیع‌تری از نیروهایی است که شرایط زندگی روزمره را شکل می‌دهند. یکی از این مولفه‌ها ثبات اقتصادی جامعه است. این شاخصه به رابطه میان منابع مالی افراد (درآمد، هزینه زندگی و وضعیت اجتماعی-اقتصادی) و سلامت آنها می‌پردازد.

طبق تعریف اتحادیه رفاه کودکان آمریکا، ثبات اقتصادی به معنای داشتن درآمدی باثبات و کافی برای برآوردن نیازهای اولیه زندگی است. در مقابل، عدم‌امنیت اقتصادی به معنای زندگی در خانواده‌ای با درآمد کمتر از دو برابر سطح فقر کشور است. در آمریکا حدود یک‌سوم افراد عدم‌امنیت اقتصادی را تجربه می کنند. امنیت اقتصادی خانوار یک کشور برای سلامت و رفاه خانواده‌ها، افراد ساکن در همسایگی آنها، منطقه زندگی آنها و کشور اقامتشان ضروری است.

ثبات اقتصادی همچنین می‌تواند به شکل توانایی دستیابی به منابع موردنیاز برای زندگی و رفاه افراد معنا شود. سطح فقر خانوار، استانداردی برای اندازه‌گیری این است که آیا افراد یا خانواده‌ها فقیر هستند و آیا افراد توانایی تامین نیازهای اولیه اقتصادی خود را دارند یا خیر. طبق گزارش بانک جهانی، حدود ۱۰ میلیون نفر از جمعیت ایران در فقر کامل و ۴۰ درصد از مردم ایران در معرض فقر هستند. این مساله به این معناست که تقریبا ۵۰ درصد از جمعیت کشور زیر خط فقر یا در سطح فقر قرار دارند. اگر خط فقر را به‌عنوان یکی از معیارهای مهم ارزیابی ثبات اقتصادی بپذیریم، آمار بانک جهانی از نبود ثبات اقتصادی در کشور حکایت دارد.

طرح سلامت عمومی ۲۰۳۰ آمریکا چهار محور کلی را به عنوان عوامل اساسی ثبات اقتصادی شناسایی کرده است که عبارتند از: اشتغال، عدم‌امنیت غذایی، بی‌ثباتی مسکن و

پایداری اقتصادی

وضعیتی که در آن اقتصاد کشور، رشد مداوم، تورم پایین، بیکاری حداقلی قابلیت پیش‌بینی اقتصادی و توسعه پایدار را تجربه می‌کند.

فقر. مطالعات انجام‌شده از وجود هم‌بستگی بالا میان افزایش نرخ بیکاری و افزایش نرخ بیماری و مرگ زودرس حکایت دارد. همچنین، نداشتن غذای کافی یا دسترسی نداشتن به مواد مغذی موردنیاز بدن می‌تواند موجب پیدایش مشکلات زیادی در زمینه سلامت افراد شود. پژوهش‌ها نشان می‌دهند بی‌ثباتی مسکن نیز با بدترشدن وضعیت سلامت افراد مانند افزایش فشار خون، بیماری‌های تنفسی و بیماری‌های عفونی مرتبط است. در انتها، فقر یکی از مولفه‌های اصلی مرتبط با ثبات اقتصادی است و اثری قوی بر سلامت افراد دارد. چهار محور مطرح‌شده همچنین می‌توانند بر میزان آمادگی افراد و واکنش آنها در شرایط اضطراری اثر بگذارند. برای مثال، بسیاری از مردم، از جمله آنهایی که با درآمد کم یا ثابت زندگی می کنند، ممکن است توانایی مالی برای تخلیه قبل از یک وضعیت اضطراری را نداشته باشند.

متاسفانه بررسی وضعیت ثبات اقتصادی در ایران براساس چهار محور مطرح‌شده نیز نمای مطلوبی از وضعیت ایران نشان نمی‌دهد. طبق گزارش فصلی مرکز آمار ایران، وضعیت اشتغال در تابستان ۱۴۰۲ اندکی بهتر شده، اما نسبت اشتغال زنان ۱۲ درصد است و این درحالی است که بیش از دو سوم زنان بیکار دارای تحصیلات دانشگاهی هستند.

وضعیت مسکن خانوارهای کشور نیز چندان مطلوب نیست. درحال حاضر در شهر تهران هزینه مسکن بیش از نیمی از سبد مصرفی خانوار را تشکیل می‌دهد. این درحالی است که هزینه مسکن نباید سهمی بیش از ۲۵ درصد از بودجه خانوار را شامل شود. همچنین، بررسی استان به استان وضعیت مسکن و میزان دسترسی افراد به امکاناتی مانند سیستم دفع فاضلاب و مساحت زیربنا از کمبود شدید امکانات و تسهیلات در برخی استان‌ها و عدم‌توزیع عادلانه این امکانات حکایت دارد. همچنین طبق گزارش روزنامه «دنیای اقتصاد» در ۲۴ آبان سال جاری تحت عنوان «امنیت غذایی در محدوده خطر»، به‌نظر می‌رسد افزایش وزن مواد خوراکی در بین هزینه خانوارهای ایرانی، نشان می‌دهد که گروه‌های مختلف درآمدی به سطح حداقل معیشت نزدیک‌تر می‌شوند.

گروه‌های مختلف درآمدی در شهرها و روستاها بین ۶۰ تا ۷۵ درصد از مجموع هزینه خود را برای مسکن و خوراک خرج می کنند؛ این یعنی حداقل موارد لازم که انسان برای ادامه زندگی نیازمند آن است. همچنین آمارها نشان می‌دهد حتی با چشم‌پوشی کردن از بخش‌های مختلف بودجه‌خانوار به نفع مصرف خوراکی، رقمی که حداقل شش‌دهک کم‌درآمد خانوار شهری هزینه خورد و خوراک کرده‌اند چندان با سرانه استاندارد جهانی برای مصرف مواد غذایی موردنیاز متناسب نیست و شهروندان باید در مصرف مواد غذایی نیز گروه‌های کالایی خاصی را فدای گروه دیگر کنند.